

Vlaams
Parlement

stuk **1867** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 15 januari 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	91
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	127
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	133
Advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken	143
Advies van de Raad van State	161
Ontwerp van decreet	183
Bijlage bij de memorie van toelichting: Jongeren- en kindeffectrapport (JoKER)	213

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Uitgangspunten van het integratiebeleid

Vlaanderen is divers. Migratie is een realiteit die het samenleven beïnvloedt. Samen met burgers met verschillende herkomst en met respect voor ieders eigenheid een gedeelde toekomst, een gedeelde samenleving opbouwen, is de uitdaging waar Vlaanderen voor staat. Werk maken van die gedeelde samenleving, waar iedereen gelijke kansen heeft, volwaardig aan kan participeren en participeert, is een voortdurend leerproces dat niet altijd zonder moeilijkheden verloopt.

Dit leerproces is een voortdurende interactie waarin ruimte is voor uitwisseling en onderhandeling, binnen een kader van rechten en plichten, eigen aan onze democratische rechtsstaat. De verworvenheden van de Verlichting, zoals de gelijkheid van mannen en vrouwen, de scheiding van kerk en staat, respect voor ieders geloofsovertuiging en seksuele geaardheid enzovoort zijn de resultaten van jarenlange evolutie en strijd, die alle burgers ten goede komen. Het zijn tegelijk de kaders die nieuwkomers de mogelijkheid bieden om als volwaardige burgers deel te worden van onze samenleving, er ten volle aan te kunnen participeren en ze mee vorm te geven. Het is dankzij deze kaders dat diversiteit als een rijkdom kan worden ingezet. Binnen en dankzij de geldende rechten en vrijheden wordt onze samenleving gevormd en geschoeid op een democratische leest. Dit impliceert de actieve betrokkenheid van de mensen die er deel van uitmaken. We verwachten dan ook dat iedereen – ongeacht haar of zijn herkomst – deze principes respecteert, aanvaardt en deelt. Dit betekent natuurlijk niet dat burgers hun private cultuur, hun herkomst, of hun moedertaal aan de grens moeten afleggen. Immers, ook respect voor ieders eigenheid is één van de niet-onderhandelbare principes.

Wie als nieuwkomer in Vlaanderen aankomt, bieden we de ruimte en het perspectief om deel te worden van de samenleving. Tegelijk willen we voorkomen dat herkomst een bepalende rol blijft spelen in de mogelijkheden tot participatie. Om dat dubbel doel te bereiken is de doelgroep van het integratiebeleid afgebakend, maar blijft monitoring op herkomst wel een belangrijk aandachtspunt. Alleen zo vermijden we dat er een parallel, categoriaal beleid ontstaat ten aanzien van mensen met vreemde herkomst en kunnen we er tegelijk over waken dat de doelstellingen van een inclusief integratiebeleid ook effectief behaald worden.

Het integratiebeleid is eveneens een evenwichtsoefening tussen begeleiding van individuele burgers en ondersteuning van voorzieningen, besturen en verenigingen binnen diverse sectoren. Immers, zowel individuele burgers als de structuren van de samenleving zijn actoren in het interactief proces dat integratie is. Alleen een multidisciplinaire aanpak waarbij al deze actoren worden betrokken, kan vruchten afwerpen.

Een gedeelde samenleving opbouwen, kan alleen als iedereen er actief aan meewerkt: burgers, voorzieningen, verenigingen, overheden. Binnen alle beleidsdomeinen, in alle sectoren, in alle lagen van de bevolking moeten stappen gezet worden om het samenleven in diversiteit, met alle burgers, ongeacht hun herkomst, mogelijk te maken. Het integratiebeleid is daarom een inclusief beleid dat maximaal gerealiseerd wordt binnen het algemeen beleid. Als er categoriale maatregelen nodig blijken om een bepaalde achterstand of achterstelling weg te werken worden deze genomen binnen het betrokken beleidsdomein zelf.

Het werk van de integratiesector is er op gericht om die reguliere sectoren te begeleiden en ondersteunen in het omgaan met de doelgroepen van het integratiebeleid. Wanneer er

op een inclusieve manier aan integratie wordt gewerkt, vertrekken dus niet alle initiatieven vanuit het integratiebeleid. Om het overzicht te behouden en het evenwicht te bewaken is coördinatie en afstemming, zowel op de verschillende bestuursniveaus als over de bestuursniveaus heen, een belangrijk aandachtspunt.

Lokale besturen zijn voor de Vlaamse Regering prioritaire partners in de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid. Immers, samenleven vindt plaats in de buurt, in de wijk, in een gemeente en stad. Het lokale bestuursniveau is het best geplaatst om knelpunten te detecteren, prioriteiten te bepalen in afstemming met het algemeen beleid van de gemeente of stad en mee een inclusieve aanpak te stimuleren. Ze worden hierin ondersteund door maatregelen binnen alle Vlaamse beleidsdomeinen en een ondersteuningsaanbod vanuit een integratiesector.

De actoren die uitvoering geven aan het integratiebeleid, beperken zich dus niet tot de integratiesector. Naast besturen, (gesubsidieerde) voorzieningen en individuele burgers, speelt ook het middenveld, verenigingen van burgers met of zonder migratieachtergrond een actieve rol. Zij nemen initiatieven, nemen standpunten in, brengen een debat op gang. Zij kaarten knelpunten aan en zoeken actief naar oplossingen. Zij zijn geen onderwerp of doelgroep van het integratiebeleid van de Vlaamse overheid, maar zijn onmiskenbaar een belangrijke partner in het interactief proces dat integratie is.

Een integratiebeleid is een gedifferentieerd beleid. Immers, de samenleving is divers. ‘De burger met vreemde herkomst’ bestaat evenmin als ‘de Vlaming’ bestaat. ‘De allochtone gemeenschap’ is net zo min een homogeen blok als ‘de Vlaamse samenleving’. Niet alle uitdagingen waar we als samenleving voor staan en waarbij mensen met vreemde herkomst betrokken partij zijn, zijn uitdagingen die een gevolg zijn van migratie. Een goede analyse van de context, de aard van de uitdaging, de omvang van het probleem en de mogelijk link met migratie en integratie zal altijd noodzakelijk blijven om tot een passende en effectieve oplossing te kunnen komen. Net zoals de samenleving evolueert, evolueert ook de migratie. Een integratiebeleid zal dus altijd alert moeten blijven voor nieuwe ontwikkelingen en de nodige experimenteerruimte nodig hebben om blijvend naar creatieve oplossingen te zoeken.

2. Doel en principes van voorliggend ontwerp van decreet

Met voorliggend ontwerp van decreet worden volgende doelstellingen gerealiseerd:

- integratie van de uitvoerende actoren van het integratiebeleid;
- betere afstemming tussen de verschillende actoren in het integratieproces;
- verhoging van de efficiëntie en de effectiviteit en duidelijke profilering gericht op de eindgebruiker;
- optimaliseren van de bestaande regelgeving op vlak van integratie en inburgering.

2.1. *Integratie van de uitvoerende actoren van het integratiebeleid*

Om een antwoord te bieden op de uitdagingen in het interactief proces dat integratie is en tegelijk de opportuniteiten ten volle te benutten, zijn in de loop der jaren instrumenten ontwikkeld. Deze instrumenten hebben allemaal als doel overheden, voorzieningen, verenigingen en individuele burgers te ondersteunen, begeleiden en stimuleren bij het omgaan met de gevolgen van migratie. Deze instrumenten zijn vaak gegroeid op het terrein, vertrekkend van een reële noodzaak. Ze zijn omwille van hun toegevoegde waarde in de loop der jaren opgenomen in regelgeving. Dit heeft geleid tot het ontstaan van een zeer diverse en versnipperde integratiesector (verder sector genoemd).

Voor de uitvoering van het inburgeringsbeleid worden er acht onthaalbureaus gesubsidieerd. De onthaalbureaus zijn erkend en worden gesubsidieerd vanuit het Inburgerings-

decreet. Om de uitvoering van het integratiebeleid op het terrein te ondersteunen en te stimuleren worden er acht integratiecentra gesubsidieerd. De integratiecentra zijn erkend en worden gesubsidieerd vanuit het Integratiedecreet. Om het sociaal tolken en vertalen te organiseren en aan te bieden worden er acht decentrale sociaal tolk- en vertaaldiensten en één centrale Vlaamse tolkentelefoon gesubsidieerd. De sociaal tolk- en vertaaldiensten zijn opgenomen in het Integratiedecreet maar worden gesubsidieerd vanuit inburgering.

Het netwerk van integratiecentra wordt gecoördineerd door een Vlaams expertisecentrum Migratie en Integratie (Kruispunt Migratie en Integratie) dat ook de sociaal tolk- en vertaaldiensten en de onthaalbureaus ondersteunt en zorgt voor de link tussen inburgering en integratie. Het expertisecentrum is erkend en wordt gesubsidieerd vanuit het Integratiedecreet.

Deze organisaties verschillen op vlak van structuur (zowel publiek als privaat), samenstelling (al dan niet meerdere deelwerkingen in één overkoepelende structuur), naam (enkel onthaalbureaus hebben een eigen merknaam), en aansturing.

Naast de organisaties die deel uitmaken van de sector wordt er vanuit het Integratiedecreet nog één participatieorganisatie en een vijftigtal lokale integratiediensten erkend en gesubsidieerd. Vanuit het decreet Huizen van het Nederlands ten slotte worden er acht Huizen van het Nederlands gesubsidieerd.

Naast het belang van coördinatie op Vlaams niveau, een participatieorganisatie voor koepels van organisaties van mensen met een vreemde herkomst, projectmiddelen als impulssubsidie voor besturen, verenigingen en sectoren, acht de Vlaamse Regering het – net omwille van het diverse en inclusieve karakter van het integratiebeleid – belangrijk om ondersteuning en begeleiding te blijven bieden aan burgers met een migratieherkomst enerzijds en besturen, voorzieningen, verenigingen en sectoren anderzijds.

De Vlaamse Regering kiest er voor om de dienstverlening ter ondersteuning van het integratieproces op het terrein en de uitvoering van haar integratiebeleid zo geïntegreerd mogelijk aan te bieden. Dit vertaalt zich in één unieke toegangspoort voor de verschillende instrumenten van het integratiebeleid: inburgeringstrajecten, sociaal tolken en vertalen, adviesverstrekking en praktijkondersteuning enzovoort. Dit betekent eveneens dat voor de werking op het terrein steeds meerdere invalshoeken en overwegingen, die alle van belang zijn in het integratieproces, in overweging genomen zullen worden. Dit maakt het eenvoudiger om de verworven expertise over regio's heen uit te wisselen en in te zetten. Het doel is een doordachte en evenwichtige benadering te garanderen met aandacht voor differentiatie en afstemming op de lokale context.

Om tegemoet te kunnen komen aan regionale verschillen en de mogelijkheid in te bouwen dat de uitvoering van het integratiebeleid en ondersteuning van het integratieproces zo dicht mogelijk bij de burger staat, laat de Vlaamse Regering toe om (onderdelen van) de uitvoering van haar integratiebeleid en ondersteuning van het integratieproces toe te vertrouwen aan besturen of bestaande organisaties.

2.2. *Betere afstemming tussen de verschillende actoren in het integratieproces*

Zoals hierboven vermeld, is zowat iedereen een actor in het integratieproces. Echter, vanuit het integratiebeleid zijn de betrokken actoren iets specifiek te benoemen.

Steden en gemeenten zijn de prioritaire partners. Zij hebben de regierol over het lokaal integratiebeleid. Dit betekent dat van steden en gemeenten verwacht wordt dat ze een lokaal en inclusief integratiebeleid voeren en dat ze een actieve rol opnemen in het samenbrengen van die actoren die een rol kunnen vervullen in het realiseren van de doelstelling.

gen van hun lokaal en inclusief integratiebeleid. De Vlaamse Regering geeft waar mogelijk vanuit de verschillende beleidsdomeinen specifieke hefboomen aan het lokaal beleid om die regierol te versterken. De dienst van de Vlaamse overheid (verder ‘het EVA’) is actor omdat het EVA zelf instaat voor het aanbieden van diensten als inburgeringstrajecten, sociaal tolk- en vertaaldienstverlening, adviesverstrekking en praktijkondersteuning voor projectmatige initiatieven. Als actor is het EVA betrokken bij lokaal overleg en zal het – waar mogelijk – haar eigen dienstverlening maximaal afstemmen op de lokale context.

De strategische en operationele planning van het EVA (die de operationele vertaling is van de overeenkomst met de Vlaamse overheid) en de beschikbare middelen die door de raad van bestuur van het EVA toegekend worden aan regio’s en doelstellingen, zijn bepalend voor de mate waarin het EVA op vragen naar dienstverlening op maat van lokale besturen kan ingaan. Steden en gemeenten, voorzieningen en verenigingen kunnen diensten bij het EVA inkopen. De overeenkomst met de Vlaamse overheid bepaalt welke diensten prioritair en overal aangeboden worden.

Het EVA kan een stad of gemeente ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van haar lokaal en inclusief integratiebeleid, maar zal dit enkel doen op vraag van de stad of gemeente en steeds in overleg. Wanneer een gemeente of stad geen initiatief neemt om een lokaal en inclusief integratiebeleid op te starten, zal het EVA de gemeente of stad stimuleren en ondersteunen om dat wel te doen. In dit laatste geval, kan het EVA op eigen initiatief projecten opstarten in de stad of gemeente.

Vanuit een geobjectiverde omgevingsanalyse (waarbij rekening gehouden wordt met de aanwezigheid van de doelgroep, de differentiatie binnen de doelgroep, de relatieve positie van de doelgroep in de verschillende levensdomeinen, benchmark met andere vergelijkbare steden en gemeenten enzovoort) kan het EVA steeds aanvullende voorstellen doen en/of constructieve feedback geven aan de stad of gemeente over haar lokaal integratiebeleid. De stad of gemeente behoudt echter steeds de regie en bepaalt de prioritaire doelstellingen.

Reguliere sectoren en voorzieningen (vaak gesubsidieerde instellingen) zijn eveneens actor in het integratiebeleid. Vanuit de Vlaamse overheid en via het geïntegreerd integratiebeleidsplan van de Vlaamse Regering, worden in alle relevante beleidsdomeinen acties genomen die de doelstellingen van het integratiebeleid helpen realiseren. De voorzieningen die vanuit de verschillende beleidsdomeinen gesubsidieerd worden, zijn op lokaal niveau betrokken partij om het integratieproces mee vorm te geven. In functie van afstemming en het vermijden van dubbel werk, worden ze op lokaal niveau betrokken bij omgevingsanalyses, knelpuntanalyses, uitvoering, opvolging en evaluatie van het lokaal integratiebeleid. Sectoren en voorzieningen zijn vaak prioritaire partners voor het EVA om inclusieve projecten en acties te kunnen realiseren. Immers, het EVA zal enkel zelf een aanbod uitbouwen wanneer er geen enkele reguliere actor dit als opdracht heeft. Het EVA kan de reguliere actoren ondersteunen en begeleiden bij het opzetten van trajecten of projecten die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid. Deze ondersteuning is er steeds op gericht de nodige expertiseoverdracht en verankering binnen reguliere sectoren en voorzieningen te realiseren. Wanneer die overdracht is gerealiseerd zal nadien via monitoring opgevolgd worden in welke mate de oorspronkelijke doelstellingen van het traject of project zijn behaald.

Verenigingen van mensen met een migratieachtergrond zijn een belangrijke partner, zowel voor de lokale besturen als voor het EVA. Zij zijn vertegenwoordigers van de doelgroep en kunnen mee de participatie en de emancipatie van de doelgroep helpen bevorderen. Het EVA zal er naar streven om niet in de plaats te treden van de doelgroep. Hen ondersteunen en begeleiden in hun participatief proces, is een taak van de participatieorganisatie. Om een goede samenwerking te garanderen en de dunne grens tussen begeleiding en ‘in de plaats treden van’ mee te bewaken, zal de participatieorganisatie minstens vertegen-

woordigd zijn in de raad van bestuur van het EVA. Ook op lokaal niveau wordt er naar gestreefd om bij lokaal overleg de doelgroep te betrekken.

Individuele burgers zijn uiteraard betrokken actor in het integratieproces. Enkel wanneer alle burgers actief deelnemen aan het interactief proces dat integratie is, zal er meer sociale cohesie en positief samenleven in diversiteit ontstaan. Behalve de burgers die instappen in een trajectmatig aanbod van het EVA, worden individuele burgers in hoofdzaak bereikt via de lokale besturen, voorzieningen, sectoren en verenigingen.

Om tot afstemming, coördinatie en coherentie in het integratiebeleid te komen, stelt de Commissie Integratiebeleid een geïntegreerd actieplan integratiebeleid op. De ambtelijke commissie bereidt het Vlaams geïntegreerd actieplan Integratiebeleid voor en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. Ze rapporteert over de resultaten aan het Vlaams Parlement.

Ook de federale, Europese en internationale regelgeving en initiatieven worden actief opgevolgd. Waar mogelijk werkt het Vlaamse integratiebeleid actief mee aan het verder uitwerken en vormgeven van instrumenten en kaders die een directe impact kunnen hebben op het samenleven in diversiteit in Vlaanderen.

2.3. Hogere efficiëntie en de effectiviteit en duidelijke profilering gericht op de eindgebruiker

Door de verschillende uitvoerende actoren van het integratiebeleid te integreren in een organisatie die regionaal en lokaal verankerd is en doordat vanuit die regionale en lokale context met een geïntegreerde kijk en rekening houdend met de verschillende invalshoeken prioritaire doelstellingen en acties kunnen afgebakend worden, spreekt de uitvoerende actor van het Vlaamse integratiebeleid met één stem.

In een domein waar vele beleidsdomeinen, vele actoren betrokken partij zijn en ieders actieve medewerking een noodzaak is om tot resultaten te kunnen komen, is een geïntegreerde aanpak vanuit het integratiebeleid de beste garantie voor een oplossing op maat.

Dit betekent niet dat de diversiteit die de sector kenmerkt, de expertise die jarenlang vanuit subsectoren is opgebouwd en de specialisatie die de verschillende instrumenten vergen, intern in de organisatie verloren gaat.

Schaalvoordelen bieden bovendien de kans om meer in te zetten op terreinwerk en basisdienstverlening in plaats van op onderlinge afstemming tussen afzonderlijke organisaties die elk ook eigen belangen dienen te verdedigen. Waar de focus nu nog al te vaak ligt op afbakening van opdrachten, taken en bevoegdheden tussen subsectoren, kan in de toekomst die energie en tijd naar de realisatie van de kernopdrachten gaan.

Een toegangspoort creëren, biedt daarnaast ook het voordeel dat het voor burgers, voorzieningen, sectoren en besturen duidelijk is wie het aanspreekpunt is voor informatie over het Vlaamse integratiebeleid en wie ondersteuning kan bieden in het leerproces dat integratie is. Het lijkt daarom aangewezen om een uniforme naamgeving na te streven, ook voor organisaties of besturen aan wie de Vlaamse Regering opdrachten delegeert.

Een geïntegreerde manier van werken biedt bovendien het voordeel dat de Vlaamse overheid slechts met één partner (of met een beperkt aantal in geval van delegatie) een samenwerkingsovereenkomst dient af te sluiten. Dit laat niet alleen de planlasten dalen, maar biedt eveneens het voordeel dat monitoring en opvolging van de behaalde resultaten, net als responsabilisering eenvoudiger wordt. Ook in gevallen van delegatie blijven de kerntaken, de opdrachten dezelfde. Immers, de kerntaken en opdrachten zijn bij decreet bepaald. Regionale of lokale accenten en prioriteiten zijn uiteraard mogelijk, maar de werking van

het EVA zal afgestemd worden op het lokale niveau, de stad of de gemeente. Dit garandeert de afstemming op de lokale context, de differentiatie in de doelgroep en de aandacht voor lokale knelpunten of uitdagingen. Het laat ook toe de acties van het EVA maximaal af te stemmen op het beleid van de stad of de gemeente.

Een uniek aanspreekpunt voor het Vlaams integratiebeleid verhoogt bovendien de zichtbaarheid van alle facetten van het integratiebeleid en geeft het signaal dat niet alleen inburgering, niet alleen het inzetten van sociaal tolken, niet alleen een taalbeleid, niet alleen een interculturaliseringstraject bijdraagt tot de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid, maar dat enkel het tegelijk werken aan verschillende elementen van het integratieproces tot tastbare resultaten zal leiden.

2.4. *Optimaliseren van de bestaande regelgeving op vlak van integratie en inburgering*

Het inburgeringsbeleid wordt gestuurd door het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid. Het Inburgeringsdecreet regelt het primaire inburgeringstraject, georganiseerd via het onthaalbureau, en bepaalt dat de reguliere voorzieningen verantwoordelijk zijn voor de secundaire Inburgeringstrajecten. Het integratiebeleid wordt gestuurd door het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid. Het Integratiedecreet regelt het integratiebeleid en de instrumenten om dit beleid te helpen realiseren. Hoewel beide decreten gericht zijn op de integratie in de samenleving van personen met een migratiegeschiedenis en het leren omgaan van de samenleving met de gevolgen van migratie, worden ze teveel als afzonderlijke decreten beschouwd waardoor zowel de beleidsondersteuning als de beleidsuitvoering in te grote mate los staan van elkaar tot stand komen.

Vanuit de vaststelling dat de verschillende instrumenten die in de loop van de jaren zijn ontwikkeld en een gediversifieerde benadering van het complexe proces dat integratie is tot de beste resultaten leidt, zijn de verschillende elementen uit het Integratiedecreet en het Inburgeringsdecreet grotendeels hernomen in dit ontwerp van decreet. Om de leesbaarheid van de regelgeving te verhogen, is er geopteerd voor een volledig nieuw decreet. Bij de artikelsgewijze toelichting is opgenomen welke aspecten nieuw zijn en waarom.

3. Bevoegdheidsafbakening

De bevoegdheid ‘integratiebeleid’ moet begrepen worden in de zin van artikel 5, §1, II, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Overeenkomstig artikel 5, §1, II, 3°, BWHI, is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen.

Wat het begrip ‘inwijkeling’ betreft, kan juridisch worden aanvaard dat thans dit begrip niet wordt beperkt tot vreemdelingen, aangezien uit de parlementaire voorbereiding van dit artikel niet blijkt dat de bijzondere wetgever het begrip inwijkelingen tot zijn enge betekenis heeft willen beperken (*Parl. St.* VI.R. 1984-85, nr. 312/1).

4. Algemene toelichting met betrekking tot de oprichting van een EVA

4.1. *Situering binnen het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid*

1. De decreetgever is, krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd het statuut te regelen van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht, en kan aan deze organismen rechtspersoonlijkheid toekennen (artikel 9 van de bijzondere wet).

De Vlaamse decreetgever heeft hiertoe in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 een algemeen systeem vastgesteld waarbinnen de Vlaamse overheid bepaalde activiteiten van beleidsuitvoering kan verzelfstandigen en de uitoefening ervan kan toewijzen aan zogenaamde ‘verzelfstandigde agentschappen’, die al naar gelang van de aard van de toe te wijzen activiteiten organisaties zijn die al dan niet onder het rechtstreekse gezag en de directe verantwoordelijkheid van de minister blijven. In de eerste hypothese, die juridisch moet gekwalificeerd worden als deconcentratie, spreekt men van intern verzelfstandigde agentschappen (hierna afgekort: IVA), in de tweede hypothese, juridisch te kwalificeren als decentralisatie, over extern verzelfstandigde agentschappen (hierna afgekort: EVA). Als gedecentraliseerde entiteiten hebben de EVA’s noodzakelijkerwijze rechtspersoonlijkheid, die publiekrechtelijk of privaatrechtelijk kunnen gestructureerd zijn.

Het kaderdecreet regelt tevens enkele essentiële kenmerken van de onderscheiden vormen van verzelfstandiging, en bevat tevens algemene regels inzake de aansturing en opvolging van de agentschappen, inzake controle, interne audit en toezicht, en inzake de mogelijkheid voor agentschappen om te participeren in andere rechtspersonen.

2. Er werd voor gekozen om het agentschap inzake inburgering en integratie op te richten als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, met de vorm van een stichting (hierna het ‘privaatrechtelijk vormgegeven EVA’ of kortweg EVA genoemd).

De keuze voor de rechtsvorm van een privaatrechtelijk vormgegeven EVA dient te worden verantwoord aan de hand van de criteria die in het kaderdecreet zijn opgenomen. Alvorens de overheid mag overgaan tot interne of externe verzelfstandiging moet ze immers diverse afwegingen maken. Hieronder wordt aangetoond dat de voorwaarden vervuld zijn om het agentschap inzake inburgering & integratie op te richten als een privaatrechtelijk vormgegeven EVA (in de vorm van een stichting).

4.2. Voorwaarden voor verzelfstandiging

3. Volgens artikel 4, §2, van het kaderdecreet kan er sowieso slechts overgegaan worden tot verzelfstandiging in de mate dat het op te richten verzelfstandigd agentschap activiteiten van beleidsuitvoering zal uitoefenen en cumulatief de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- voldoende kritische massa om de kerntaken uit te voeren;
- meetbaarheid van de te leveren producten of diensten;
- reële mogelijkheid tot aansturing van het verzelfstandigde agentschap op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit;
- reël invulbare informatierelatie (met het oog op toezicht en controle).

4. Het organisatiemodel uit het kaderdecreet gaat vooreerst principieel uit van een taakverdeling tussen de departementen (taakstelling gericht op beleidsondersteuning) enerzijds en de verzelfstandigde agentschappen (taakstelling gericht op beleidsuitvoering) anderzijds. Deze taakverdeling is gesteund op het primaat van de politiek en deugdelijk bestuur enerzijds en motieven van diverse aard (doelmatigheid, specialisatie en andere) anderzijds.

Zonder afbreuk te doen aan het onderscheid tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering wordt tussen beleidsondersteunende en uitvoeringsgerichte entiteiten een gestructureerde samenspraak en samenwerking uitgebouwd. Taken van beleidsuitvoering worden, wanneer aan bepaalde voorwaarden (cf. infra) is voldaan, in beginsel toevertrouwd aan verzelfstandigde agentschappen.

De taken van het EVA zullen van beleidsuitvoerende aard zijn. Dit wordt alleen al aangetoond door de huidige situatie: de toekomstige taken van het agentschap inzake inburgering en integratie worden nu reeds uitgevoerd door (onafhankelijke) private entiteiten,

waarvan (gelet op hun positie ‘buiten’ de overheid) bezwaarlijk kan voorgehouden worden dat zij belast zijn met taken van beleidsondersteuning.

Voorts zijn de toe te kennen taken ook niet te vatten door de zogenaamde negatieve criteria: de opdrachten situeren zich immers binnen een decretaal en reglementair kader, er is geen sprake van overdracht van regelgevende bevoegdheden, de taken impliceren geen al te grote politieke gevoeligheid, geen belangenafweging ten aanzien van burgers en dergelijke. In de parlementaire voorbereidingen van het kaderdecreet worden trouwens aangemerkt als klassieke taken van een verzelfstandigd agentschap: informatieverzameling, informatieverstrekking, sensibilisering, advisering, promotie en andere en het verzekeren van een specifieke dienstverlening in een bepaald beleidsdomein. Dit betreft precies in essentie de taken die aan het EVA zullen worden toevertrouwd.

5. Er kan daarnaast geen twijfel over bestaan dat de voormelde cumulatieve voorwaarden vervuld moeten worden geacht in hoofde van het agentschap inzake inburgering en integratie:

- de taken van het toekomstig Agentschap Integratie en Inburgering lijken een voldoende grote massa uit te kunnen maken ter rechtvaardiging van een statuut als verzelfstandigd agentschap.

Aangezien het agentschap inzake inburgering en integratie het ‘eindresultaat’ zal zijn van de hervorming van de inburgerings- en integratiesector, zal het agentschap (minstens een groot deel van) de taken van reeds in de sector bestaande entiteiten overnemen: inhoudelijk blijven de kernopdrachten- en doelstellingen uit de bestaande decreten behouden.

De omstandigheid dat het agentschap als het ware zal moeten ‘voortbouwen’ op de reeds uitgeoefende taken van een aantal bestaande door de Vlaamse overheid gesubsidieerde entiteiten, waarvan met name de activiteiten van zestien werkingen zullen opgenomen worden in het nieuwe agentschap, is een belangrijk element in de afweging of het agentschap voldoende beleidsuitvoerende taken zal kunnen uitoefenen.

Krachtens de opdracht die voor het ééngemaakt agentschap wordt beoogd, dient hij de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden. Meer bepaald zal het agentschap zowel in Vlaanderen als in Brussel onder meer volgende diensten aanbieden: sociale tolk- en vertaalondersteuning, ondersteuning van lokale besturen, het toegankelijk maken van hun dienstverlening voor personen met een migratieverleden, projecten die de sociale cohesie in een diverse samenleving stimuleren, taalpromotie en taalbeleidsondersteuning, inburgeringstrajecten enzovoort. Uit het ruime takenpakket blijkt aldus dat ongetwijfeld een voldoende grote massa taken aan dit agentschap kan (en zal) worden toegewezen.

Er kan ook worden verwezen naar het uitgebreide takenpakket van het agentschap inzake inburgering en integratie, zoals uiteengezet in artikel 17 van dit ontwerp van decreet. De ‘massa’ van deze uitvoeringstaken is op basis daarvan voldoende groot;

- de door het agentschap te leveren diensten kunnen meetbaar en verifieerbaar zijn. In deze optiek staan er voldoende middelen ter beschikking om te garanderen dat zijn diensten meetbaar zullen zijn, zo bijvoorbeeld:
 - a) het is mogelijk om statistieken bij te houden (en te communiceren) over het aantal inburgeraars dat ingestroomd is, het aantal behaalde inburgeringsattesten, het aantal prestaties sociaal telefoontolken enzovoort;
 - b) de algemene werking van het agentschap (en de door het agentschap behaalde resultaten) kunnen in een jaarverslag worden toegelicht (gekwantificeerd met statistisch materiaal), dat ter goedkeuring aan de bevoegde Vlaamse minister zal kunnen worden voorgelegd.

De meetbaarheid van de te leveren producten en diensten doet zodoende geen problemen rijzen;

- het agentschap inzake inburgering en integratie zal kunnen worden aangestuurd op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit.
De doelen die moeten gerealiseerd worden, de prestaties die hierbij verricht moeten worden en de kwaliteit waarmee een en ander moet worden uitgevoerd, zullen op voorhand al dan niet bindend (in onderling overleg) kunnen worden vastgelegd. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren op grond van de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Regering, die sturings- opvolgings- en toezichtsmechanismen zal bevatten en een strategische invulling zal kunnen geven aan beleidsplannen. Vervolgens kan het voldoen hiervan op regelmatige tijdstippen worden geëvalueerd, krachtens de mechanismen die hiertoe voorzien worden.
Via een samenwerkingsovereenkomst met het agentschap inzake inburgering en integratie zal dus een aansturing op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit kunnen gebeuren, waarin de duidelijke en concreet te realiseren doelstellingen en resultaten worden uitgetekend. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de eisen inzake de reële mogelijkheid op aansturing op grond van doelmatigheid, responsabilisering en rapportering. De samenwerkingsovereenkomst impliceert vanuit het beleid periodieke meting en beoordeling van output, zowel kwalitatief als kwantitatief en monitoring van het resultaat;
- er is een mogelijkheid tot reële invulbaarheid van de informatierelatie.

Ten slotte zal er een reël invulbare informatierelatie bestaan, gezien de opdracht van het agentschap inzake inburgering en integratie voldoende stabiel is en SMART (specifiek, meetbaar, afgesproken, realistisch, tijdsgebonden) zoals blijkt uit de artikelen 17 e.v. van het ontwerpdecreet. Een en ander zal nog nader kunnen worden geconcretiseerd in de samenwerkingsovereenkomst tussen het agentschap en de Vlaamse Gemeenschap, waarin onder meer opvolgingsindicatoren en garanties voor de betrouwbaarheid van administratieve procedures en cijfers kunnen worden opgenomen.

De reële invulbaarheid van de informatierelatie zal voorts ook concreet vervuld kunnen worden door het beschikbaar stellen van informatie aan de overheid en de media alsook door het publiceren op de website van allerlei rapporten en andere documenten. Ten aanzien van het agentschap inzake integratie en inburgering zal zodoende ook aan deze gestelde voorwaarde voor verzelfstandiging voldaan kunnen worden.

Voorwaarden voor externe verzelfstandiging

6. Tot de oprichting van verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid kan pas worden overgegaan als hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan en er een toegevoegde waarde door gegenereerd wordt. Artikel 11, §3, van het kaderdecreet bepaalt meer bepaald dat er slechts een EVA kan worden opgericht indien er vooraf wordt vastgesteld dat er meer voordelen verbonden zijn aan externe verzelfstandiging dan aan interne. Het kaderdecreet identificeert reeds twee van deze voordelen, die “minimaal” voor het EVA (moeten) gelden:

- de mogelijkheid voor verregaande autonomie en onafhankelijkheid; en
- het mogelijk maken van structurele medezeggenschap of financiële participatie van een andere overheid of andere personen.

7. In de mate dat het agentschap inzake inburgering en integratie zal dienen ter vervanging van bestaande private (en per definitie onafhankelijke) entiteiten – die weliswaar moeten voldoen aan de vereisten om erkend en gesubsidieerd te worden – is een voldoende mate van autonomie en onafhankelijkheid voor het nieuw op te richten agentschap ook in de praktijk een belangrijke vereiste (om de private entiteiten én de ‘cliënten’ van het toekomstige EVA van een samenwerking met het ééngemaakt agentschap te overtuigen).

De noodzaak van autonomie en onafhankelijkheid lijkt ten aanzien van het op te richten agentschap voor integratie en inburgering daarenboven te kunnen worden verantwoord op grond van de volgende overwegingen:

- het autonoom positioneren van het onthaal en de integratie / inburgering van inwijkelingen ten aanzien van het politieke niveau zal een belangrijke meerwaarde voor de werking van het agentschap bieden: reeds om principiële redenen zou daarom geopteerd kunnen worden voor een beperking van de interferentie tussen de beleidsbepalers en beleidsuitvoerders. Er is hier immers sprake over een beleidsdomein (Inburgering en Integratie) waarbij een meer afstandelijke positionering ten opzichte van de politiek een meerwaarde biedt;
- er blijkt nood te zijn aan een vraaggestuurde en aldus flexibele werking. Het garanderen van een specifiek aanbod dat kan inspelen op snel veranderende en dus per definitie tijdelijke behoeften is in dit kader belangrijk, gelet op de doelstelling om burgers te begeleiden naar het reguliere aanbod van organisaties, diensten en lokale besturen. In dit verband is flexibiliteit immers onontbeerlijk om bijvoorbeeld op een vlotte wijze te kunnen omgaan met een tijdelijke instroom van vreemdelingen van een bepaalde afkomst en/ of een bepaalde regio;
- ook is er bijvoorbeeld in het kader van de werking ten aanzien van lokale besturen en reguliere organisaties het éénloketconcept, dat klantgericht dient te zijn en te allen tijde een totaal oplossing/begeleiding dient te garanderen. Het creëren van meer onafhankelijkheid zal hier kunnen bijdragen aan de creatie van deze noodzakelijke flexibiliteit;
- een voldoende graad van onafhankelijkheid is voorts een noodzaak of minstens een meerwaarde om ‘eigen’ informatiecampagnes (voor een organisatie met een specifieke identiteit) te kunnen voeren naar specifieke doelgroepen en om bijzondere initiatieven te ondernemen.

8. Blijkens de memorie van toelichting bij het kaderdecreet blijkt dat de participatie verschillende vormen kan aannemen, gaande van (verregaande) betrokkenheid en deelname aan de uitvoering van het beleid tot het bieden van een (louter) ‘toegevoegde waarde’ bij de concrete uitvoering van dat beleid. Voorts valt er op te wijzen dat de ‘mogelijkheid’ tot participatie lijkt te impliceren dat er niet van bij aanvang sprake moet zijn van effectieve participatie. Het gegeven dat de structurele medezeggenschap of financiële participatie van een andere overheid of entiteit in de toekomst noodzakelijk zou kunnen zijn, wordt dan ook op zichzelf beschouwd als het voldoen van het participatiecriterium. In dit geval lijkt het nuttig dat ook binnen het EVA kan worden voorzien in diverse vormen van overleg met private en publieke stakeholders en het institutionaliseren ervan via de oprichting van adviescommissies. De vorm van een private EVA in de vorm van een stichting biedt hiervoor de nodige flexibiliteit en mogelijkheden.

9. Een bijkomende (algemene) voorwaarde ter verantwoording van de keuze voor een extern verzelfstandigd agentschap is dat het onder een determinerende invloed staat van de Vlaamse Gemeenschap (artikel 11, §2, van het kaderdecreet).

Dat aan deze voorwaarde wordt voldaan, blijkt uit diverse elementen.

In de eerste plaats blijkt dit uit het beheer van en toezicht op het agentschap, dat door de Vlaamse Gemeenschap zal kunnen worden uitgeoefend. In artikel 19 van het ontwerp van decreet wordt voorzien in het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. In artikel 24 van het ontwerp van decreet wordt verder bepaald dat de Vlaamse Regering een regeringscommissaris zal aanstellen. Dit doet vanzelfsprekend geen afbreuk aan het feit dat, door de keuze voor de private stichting als rechtsvorm, de invulling van, en de verantwoordelijkheid voor, het bestuur van het EVA in de eerste plaats aan zijn bestuursleden zal toeko-

men. Overeenkomstig artikel 63, §1, van het Rekendecreet zal tot slot ook het Rekenhof bevoegd zijn ten aanzien van het EVA.

Daarnaast is er de financiering die minstens deels van de Vlaamse Gemeenschap afkomstig zal zijn. In artikel 18 van het ontwerp van decreet wordt immers voorzien dat de Vlaamse overheid jaarlijks diverse subsidies aan het EVA kan toekennen. De Vlaamse Gemeenschap zou de werking van het agentschap hoofdzakelijk kunnen financieren, hetgeen als een logisch verlengde lijkt te kunnen worden gezien van de subsidies die nu reeds aan de private entiteiten worden toegekend (en die door de verzelfstandiging zullen kunnen worden stopgezet).

Het agentschap inzake inburgering en integratie zal met andere woorden onder de determinerende invloed van de Vlaamse Gemeenschap staan.

Voorwaarden voor private externe verzelfstandiging

10. Volgens het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid kan maar tot oprichting van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap worden overgegaan indien voldaan is aan 2 cumulatieve voorwaarden:

- (i) er mogen geen essentiële overheidsfuncties of -bevoegdheden worden toegekend; en
- (ii) de privaatrechtelijke verzelfstandiging moet meer voordelen bieden dan de publiekrechtelijke optie.

11. Het gegeven dat actueel bepaalde van deze activiteiten door private entiteiten worden uitgevoerd is in dit kader bijzonder relevant: aangezien de activiteiten van deze entiteiten, die op dit ogenblik een private rechtsvorm hebben, deel zullen uitmaken van het takenpakket van het agentschap, impliceert dit immers per definitie dat deze activiteiten geen deel uitmaken van de kern van het overheidsoptreden. Overigens zal het nieuwe agentschap geen echte beleidssturende rol uitoefenen en geen belangrijke bindende beslissingsbevoegdheden ten aanzien van derden hebben. De taken inzake integratie en inburgering die aan een verzelfstandigd agentschap zullen toevertrouwd worden, kunnen dus niet als de overdracht van een essentiële overheidsfunctie beschouwd worden. Hoewel de materie inzake inburgering en integratie een belangrijke activiteit is, hoeft het dus geen betoog dat het geen essentiële overheidsfunctie betreft en dat deze activiteit geen deel uitmaakt van de kern van het overheidsoptreden. Er is dus alvast geen principieel bezwaar tegen verzelfstandiging.

12. Tenslotte is er nog een afweging te maken om na te gaan of de doelstellingen niet op dezelfde wijze kunnen gerealiseerd worden via een publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandiging (artikel 29, 2e lid, kaderdecreet). De keuze voor een privaatrechtelijke organisatie ligt echter voor de hand:

- de oprichting van een privaatrechtelijke EVA lijkt voordelen te bieden m.o.o. het stimuleren van initiatieven tot samenwerking met bestaande private entiteiten actief in de sector van integratie en inburgering (cf. onthaalbureaus, integratiecentra, tolk- en vertaaldiensten enzovoort) en ten aanzien van de betrokken burgers, aangezien de entiteit minder herkenbaar is als overheid en er dus minder afwijzend tegenover zal worden gestaan (makkelijker herkenbaar als partner in een private omgeving). Bovendien sluit een privaatrechtelijke EVA aan bij de huidige situatie, hetgeen een vorm van continuïteit kan garanderen;
- een systeem voor het onthaal en de integratie/inburgering van inwijkelingen die op een autonome wijze gepositioneerd wordt ten aanzien van politieke invloeden kan een belangrijke meerwaarde bieden (zie supra: principiële beslissing van de overheid om geen interferentie te hebben);

- ook het nut om werkingsvoorwaarden te ontwikkelen die identiek zijn aan die van de andere actoren die soortgelijke activiteiten verrichten, lijkt valabel: een samenwerking met private initiatieven kan immers op deze wijze worden bevorderd.

13. Voor de rechtsvorm van het privaatrechtelijke EVA, wordt geopteerd voor de oprichting als een private stichting, een niet-associatieve non-profitrechtsvorm die geen leden kent en een afgescheiden vermogen betreft dat wordt aangewend ter verwezenlijking van een belangeloos doel

Hoewel er dus niet wordt geopteerd voor de gekende rechtsvorm van de vzw, is zij geen ‘vreemde’ rechtsvorm voor de stakeholders omdat zij aansluit bij de privaatrechtelijke rechtsvormen die geen winstoogmerk nastreven (non-profit) en op een gelijkaardige manier kan georganiseerd worden als een vzw.

Onverminderd het voorgaande, laat de stichting toe dat de Vlaamse overheid de stichting alleen, dit wil zeggen zonder de tussenkomst van een minimumaantal andere leden, zou kunnen oprichten. Het statuut van de stichting laat ook toe om flexibel bijkomende (advies)organen te creëren, hetgeen kan bijdragen tot de betrokkenheid van de private stakeholders, echter zonder de band met de Vlaamse overheid te doorbreken.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

In dit artikel worden de begrippen gedefinieerd. De meeste begripsomschrijvingen zijn overgenomen uit het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid (hierna: ‘Integratiedecreet’) en het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid (hierna: ‘Inburgeringsdecreet’). Sommige begripsomschrijvingen zijn aangevuld of aangepast om deze beter af te stemmen op de begrippen die in voorliggend ontwerp van decreet worden gehanteerd. Daarnaast worden er ook een aantal nieuwe begrippen gedefinieerd. De begrippen zijn alfabetisch gerangschikt:

- 1° met voorliggend decreet worden anderstalige kleuters ook doelgroep van inburgering in functie van toeleiding naar het kleuteronderwijs. De eerste definitie omschrijft de ‘anderstalige kleuter’, met name het kind jonger dan 5 jaar dat toegelaten is tot het kleuteronderwijs en niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal heeft. In tegenstelling tot de minderjarige nieuwkomers (zie verder, punt 20°) waarbij het feit van nieuwkomer te zijn vooropstaat, ligt de focus bij kleuters niet zozeer op nieuwkomer zijn, maar op het feit dat ze niet naar school gaan. Ook anderstalige kleuters die hier geboren zijn maar nog niet naar school gaan, vallen onder deze definitie;
- 2° de omschrijving uit het Inburgeringsdecreet wordt aangepast. Een attest van inburgering wordt momenteel enkel afgeleverd indien de inburgeraar het vormingsprogramma, zoals bepaald in het inburgeringscontract, regelmatig heeft gevolgd. Op termijn zou het attest van inburgering ook worden afgeleverd indien de inburgeraar de doelstellingen van de verschillende onderdelen van dat programma heeft bereikt. Momenteel doet zich de situatie voor dat een inburgeraar niet regelmatig heeft deelgenomen aan een bepaald onderdeel van zijn vormingsprogramma maar wel de doelstellingen ervan heeft bereikt. Conform de huidige regelgeving heeft deze persoon geen recht op een inburgeringsattest. Om hieraan te verhelpen wordt onder meer ook de definitie verduidelijkt en wordt aangegeven dat een inburgeringsattest

- ook kan worden uitgereikt als de inburgeraar voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma hetzij regelmatig heeft deelgenomen (inspanningsverbintenis), hetzij de doelstellingen ervan heeft bereikt (resultaatsverbintenis);
- 3° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en omschrijft wat we verstaan onder een attest van vrijstelling. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 4° de omschrijving definieert de centra die het aanbod Nederlands als tweede taal aanbieden. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 5° de omschrijving is overgenomen uit het Integratiedecreet en definieert wat we verstaan onder het decreet van 15 juli 2011 (Planlastendecreet). Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 6° het ontwerp van decreet voorziet in de oprichting van een nieuw privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (EVA), opgericht conform artikel 29 van het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid, en doorheen de tekst van het ontwerpdecreet afgekort tot ‘EVA’. De specifieke bepalingen toepasselijk op dit agentschap worden nader geduid in een afzonderlijke afdeling van het decreet;
- 7° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert wat we verstaan onder ‘inburgeraar’. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 8° de omschrijving uit het Inburgeringsdecreet wordt vervangen door een nieuwe omschrijving die sterker dan voorheen inburgering definieert als eerste opstap naar integratie. Inburgering wordt voortaan gedefinieerd als een begeleid traject naar integratie via een specifiek programma op maat. Het doel van inburgering is het verhogen van de zelfredzaamheid van de inburgeraar in functie van zijn of haar participatie op professioneel, educatief en sociaal vlak;
- 9° hier wordt een omschrijving gegeven van het inburgeringsbeleid. Deze definitie sluit aan bij de omschrijving van inburgering en geeft duidelijk aan dat inburgering een onderdeel is van het integratiebeleid. Het inburgeringsbeleid wordt geconcretiseerd in inburgeringstrajecten voor inburgeraars en toeleidingstrajecten voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters;
- 10° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert wat we verstaan onder een inburgeringscontract. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 11° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert wat we verstaan onder de inburgeringsplicht. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 12° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert wat we verstaan onder het inburgeringstraject. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 13° hier wordt een omschrijving gegeven van het begrip ‘integratie’, waarbij integratie opgevat wordt als een dynamisch en interactief proces waarbij iedereen – individuen, groepen, gemeenschappen en voorzieningen – op een constructieve wijze in relatie staat en omgaat met migratie en de gevolgen ervan. Bovendien verloopt dit proces vanuit een context van afdwingbaarheid van rechten en plichten inherent aan onze democratische rechtsstaat;
- 14° hier wordt een omschrijving gegeven van het integratiebeleid. Deze definitie sluit aan bij de omschrijving van integratie en geeft duidelijk aan dat het integratiebeleid via onderling afgestemde initiatieven inspeelt op de situaties en dynamieken verbonden met de gevolgen van migratie. Het integratiebeleid moet resulteren in zelfstandige, evenredige en volwaardige participatie van de bijzondere doelgroepen, toegankelijkheid van alle voorzieningen, actief en gedeeld burgerschap van eenieder en in sociale samenhang;
- 15° in de beleidsnota Inburgering & Integratie 2009-2014 is opgenomen dat kandidaat-inwijkelingen de mogelijkheid moeten krijgen om zich al in het land van herkomst voor te bereiden op hun komst naar Vlaanderen. Om uitvoering te geven aan deze nieuwe beleidsoptie bepaalt het voorliggend ontwerp van decreet dat kandidaat-

- inwijkelingen doelgroep worden van inburgering. Hier wordt een omschrijving gegeven van het begrip ‘kandidaat-inwijkeling’;
- 16° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en omschrijft wat we verstaan onder een leefloon. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 17° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en omschrijft het begrip ‘levensloopbaan’. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 18° hier wordt het begrip lokaal bestuur gedefinieerd. Het omvat vooreerst de klassieke lokale besturen, met name gemeenten en provincies. Daarnaast vallen, voor de lezing van het ontwerpdecreet, de extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeentes en provincies tevens onder deze noemer. Het betreft met name de extern verzelfstandigde agentschappen op gemeentelijk niveau (de autonome gemeentebedrijven en gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm) en de extern verzelfstandigde agentschappen op provinciaal niveau (de autonome provinciebedrijven en provinciale extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm);
- 19° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en omschrijft wat we verstaan onder maatschappelijke dienstverlening. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 20° hier wordt het begrip ‘minderjarige nieuwkomer’ gedefinieerd. De omschrijving herneemt de definities uit onderwijs en omvat de minderjarige nieuwkomers in alle types van het leerplichtonderwijs. Deze omschrijving is nodig omwille van de rechtszekerheid;
- 21° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert het OCMW. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 22° het begrip is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet maar wordt gedeeltelijk anders omschreven. Inzonderheid zijn de voorzieningen die erkend of gesubsidieerd worden door een lokaal bestuur hier toegevoegd;
- 23° naar analogie met het begrip ‘inburgeringstraject’ (zie art. 2, 12°, van het voorliggend ontwerp van decreet) wordt hier het begrip ‘toeleidingstraject’ gedefinieerd;
- 24° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB). Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 25° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en omschrijft wat we verstaan onder een verplichte inburgeraar. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 26° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en omschrijft wat we verstaan onder het vormingsprogramma. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 27° het begrip is nader verfijnd i.v.m. het begrip dat in het Inburgeringsdecreet werd gehanteerd. De omschrijving is tevens overgenomen uit het Inburgeringsdecreet, maar werd technisch aangepast teneinde correcter te omschrijven wat we verstaan onder het begrip ‘vreemdeling met wettig verblijf’. Er wordt doelbewust een kruisverwijzing ingevoegd naar de federale Vreemdelingenwet, teneinde de betekenis van het begrip mee te laten evolueren met de betekenis uit die wet;
- 28° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert wat we verstaan onder een wachtuitkering. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 29° de omschrijving is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet en definieert wat we verstaan onder een werkloosheidsuitkering. Dit behoeft aldus geen verdere toelichting;
- 30° hier wordt omschreven wat we verstaan onder zelfredzaamheid. De omschrijving is gebaseerd op artikel 4, §2, 2e lid, van het Inburgeringsdecreet.

Hoofdstuk 2. Doelstellingen, uitgangspunten en opdrachten van het Vlaamse integratiebeleid

Artikel 3

Artikel 3 van voorliggend ontwerp van decreet is overgenomen uit het Integratiedecreet en omschrijft de doelgroep van het Vlaamse integratiebeleid.

Uitgangspunt hierbij is dat het integratiebeleid zich op alle Vlamingen richt. Het integratiebeleid vertrekt echter altijd vanuit de relatieve positie van de bijzondere doelgroepen in de samenleving.

1° Met de eerste omschrijving beoogt de Vlaamse overheid een omschrijving die opvolgbaar is, die niet stigmatiserend is, die toelaat om de relatieve positie van de doelgroep in kaart te brengen en voor de betrokken personen een duidelijk perspectief biedt op volwaardige deelname aan de Vlaamse samenleving.

De Vlaamse overheid kiest er, vanuit de wederkerigheid en interactiviteit van integratie, heel duidelijk voor om iedereen, elke Vlaming, voor zijn verantwoordelijkheid te plaatsen in het kader van het integratiebeleid. Niettemin vertrekt het integratiebeleid van de relatieve positie van deze personen; deze groep dient, om tot een effectief en efficiënt beleid te komen, scherp omschreven te worden. Er wordt gekozen voor één criterium, de nationaliteit bij geboorte, hetzij van de persoon zelf, hetzij van één van zijn ouders. Inburgeraars behoren tot de bijzondere doelgroepen van het integratiebeleid. Als inburgeraar komen zij in aanmerking voor inburgering.

Het integratiebeleid wil werken aan achterstellingmechanismen die de integratie van de bijzondere doelgroepen belemmeren. Binnen de omschreven doelgroep dient in het bijzonder aandacht te gaan naar mensen die zich in een objectief vaststelbare achterstandspositie bevinden.

Een vaststelbare achterstandspositie kan onder andere inhouden:

- een reële school- of onderwijsachterstand;
- langdurige of regelmatige werkloosheid;
- een significant slechtere gezondheidstoestand;
- een significant slechtere huisvestingssituatie;
- een significant lagere participatie aan socioculturele activiteiten.

Bij de verdere objectivering van achterstandsposities zal in de eerste plaats gebruik gemaakt worden van de gegevens die beschikbaar zijn in de Vlaamse integratiemonitor en de lokale inburgerings- en integratiemonitor.

Gezien de doelstellingen van het integratiebeleid richt de Vlaamse overheid zich op personen die structureel hun toekomst in Vlaanderen uitbouwen. Mensen die hier met een tijdelijk doel verblijven en mensen die hier niet legaal verblijven, worden bijgevolg niet begrepen in deze omschrijving. ‘Langdurig’ moet in dit verband begrepen worden als elk legaal verblijf dat niet beperkt is tot maximaal drie maanden.

2° Het Vlaamse integratiebeleid heeft sinds het decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden van 28 april 1998 aandacht voor traditionele woonwagenbewoners. Het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid van 30 april 2009 bepaalt dat het integratiebeleid speciale aandacht heeft voor personen die legaal in België verblijven en die wonen of woonden in een woonwagen als vermeld in artikel 2, 33°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, of waarvan

de ouders dat deden, met uitzondering van bewoners van campings of gebieden met weekendverblijven. Het Integratiedecreet volgt hiermee de omschrijving uit de Vlaamse Wooncode.

Artikel 3, eerste lid, 2°, van voorliggend decreet bouwt op deze traditie verder. Het Vlaamse integratiebeleid heeft specifieke maar geen exclusieve aandacht voor personen die traditioneel in een woonwagen wonen of woonden. Het gaat hierbij voornamelijk om Voyageurs, Rom, Sinti en buitenlandse doortrekkende woonwagenbewoners. Bewoners van campings of weekendverblijven vallen buiten deze omschrijving.

Uit meerdere studies blijkt dat woonwagenbewoners als doelgroep in de meeste gevallen niet voldoen aan de definitie van de doelgroep van het integratiebeleid als omschreven in artikel 3, 1°. Zij bevinden zich weliswaar vaak in een preciaire situatie, maar zijn eerder doelgroep van andere beleidsdomeinen. Vanuit het integratiebeleid zijn woonwagenbewoners doelgroep in functie van coördinatie en afstemming over de verschillende beleidsdomeinen heen.

De omschrijving van vreemdelingen zonder wettig verblijf is noodzakelijk omdat ze niet onder de eerste omschrijving vallen. De Vlaamse Regering wenst een beleid voor vreemdelingen zonder wettig verblijf te voeren en dit in functie van een realistisch toekomstperspectief; niettemin is dit een specifieke doelgroep, gezien de doelstellingen van het integratiebeleid niet onverkort op hen van toepassing zijn.

Artikel 4

Artikel 4 van voorliggend ontwerp van decreet omschrijft het doel van het integratiebeleid. De geest van de drie sporen van het integratiebeleid blijft behouden maar de formulering is afgestemd op de definiëring van het begrip integratie (zie artikel 2, 13°).

Paragraaf 1

Paragraaf 1 bevestigt dat het Vlaamse integratiebeleid een inclusief beleid is dat maximaal moet gerealiseerd worden binnen het algemene beleid van de verschillende sectoren, vooral via algemene maatregelen en alleen als dat nodig is via een specifiek aanbod.

Deze paragraaf bepaalt bijkomend dat het integratiebeleid een onderbouwd, afgestemd en gecoördineerd beleid is dat zich verhoudt tot de federale, Europese en internationale regelgeving en context.

Om effectief en efficiënt te zijn moet het Vlaamse integratiebeleid van bij de planning en ontwikkeling voldoende in de realiteit gefundeerd te zijn. Dit wil zeggen dat een degelijke kennis over de (instroom van de) verschillende doelgroepen en over het omgaan van de samenleving met deze doelgroepen een noodzakelijke voorwaarde is. Het is belangrijk dat de Vlaamse overheid een coherente onderzoeksstrategie op lange termijn ontwikkelt zodat een betrouwbare en continue inventarisatie en analyse kan plaatsvinden van onder andere de maatschappelijke positie van de bijzondere doelgroepen op verschillende domeinen, migratietendensen en de impact ervan en van het samenleven met meerdere culturen en de conflicten die dit samenleven bemoeilijken. Het is eveneens belangrijk om de evoluties binnen het Vlaamse integratiebeleid effectief op te volgen en te monitoren.

Het voeren van een succesvol inclusief Vlaams integratiebeleid veronderstelt een coördinatie van dit beleid. De coördinatie tussen de verschillende domeinspecifieke maatregelen moet er voor zorgen dat het totaalbeeld verzekerd blijft, dat de beleidsinitiatieven voortdurend op elkaar afgestemd worden en dat de effecten over de domeingrenzen heen verzekerd worden. Ook om lokale overheden toe te laten om een integratiebeleid te voeren dat afgestemd is op de lokale context, is het belangrijk dat het duidelijk is hoe de Vlaamse

overheid via beleidsdomeinspecifieke maatregelen inspeelt op de uitdagingen ten gevolge van migratie.

Niet alleen binnen de Vlaamse overheid maar ook over de overheden heen is er nood aan coördinatie. Op heel wat beleidsdomeinen is er een zeer complexe bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de Vlaamse overheid. Op deze domeinen zal de Vlaamse Regering het overleg aangaan met de federale overheid zodat door afstemming een coherent beleid kan gevoerd worden. De Federale Regering heeft bovendien de bevoegdheid over het asiel- en migratiebeleid, wat onmiskenbaar een impact heeft op de realiteit op het terrein.

Vlaanderen is geen eiland maar maakt deel uit van een geglobaliseerd wereldsysteem. De wereld is een ‘global village’ geworden en de migratiestromen zijn een uiting van de mondialisering van de maatschappelijke verhoudingen. Internationale organen en internationale regelgeving hebben tot doel deze mondialisering in goede banen te leiden. Ook binnen de Europese Unie is migratie en integratie van onderdanen van derde landen een volwaardig beleidsthema geworden. Tal van wetgevingsinstrumenten betreffende de voorwaarden voor toelating en verblijf van onderdanen van derde landen, ondersteund en uitgebreid door EU-antidiscriminatiewetgeving, moeten de migratie naar en integratie van deze derdelanders binnen de Europese Unie aansturen.

Paragraaf 2

Paragraaf 2 formuleert de concrete doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid.

- 1° Doelstelling 1 is gericht op de zelfstandige en evenredige participatie van de bijzondere doelgroepen. Dit impliceert de aandacht voor emancipatie van de bijzondere doelgroepen. De aandacht voor de bijzondere doelgroepen wordt bovendien geplaatst binnen een ruimer toegankelijkheidsbeleid in het kader van een kwaliteitsvolle dienstverlening voor alle burgers. Om zelfstandig en evenredig te (kunnen) participeren zijn toegankelijke voorzieningen een belangrijke voorwaarde. Zoals eerder gesteld blijft een beleid om achterstand en achterstelling weg te werken noodzakelijk.
- 2° Doelstelling 2 expliciteert de verantwoordelijkheid van alle voorzieningen om hun aanbod toegankelijk te maken voor iedereen en hierbij bijzondere aandacht te hebben voor de bijzondere doelgroepen van het integratiebeleid.
- 3° Doelstelling 3 is gericht naar het actief en gedeeld burgerschap van eenieder. Burgerschap veronderstelt wederzijdse rechten en plichten tussen de burger en de overheid en verwijst naar de manier waarop individuen invulling geven aan hun relatie met de overheid en naar de manier waarop de overheid haar burgers wil behandelen.

Actief burgerschap heeft te maken met het opnemen van burgerrechten, verantwoordelijkheden en engagement in de samenleving. De mogelijkheden die burgers hebben om hun rechten en plichten te vervullen, hangt mede af van de ruimte die de overheid hiervoor creëert. Actief burgerschap verwijst naar het feit dat mensen de kans moeten krijgen om hun burgerschap op te nemen en dat het hun individuele verantwoordelijkheid is om hun burgerschap ook effectief op te nemen. Evenredige participatie en empowerment zijn voorwaarden voor actief burgerschap.

Gedeeld burgerschap verwijst naar het samenleven in diversiteit van alle burgers en naar het interactief en wederkerig proces dat integratie is.

Actief en gedeeld burgerschap veronderstelt de plicht om de waarden en normen van onze democratische rechtstaat te respecteren en mee uit te dragen en doet een beroep op ieders burgerschap om mee te werken aan het welslagen van integratie. Iedereen kan bijdragen tot het realiseren van de doelstellingen. Het integratiebeleid is er op gericht iedereen op haar of zijn verantwoordelijkheid te wijzen en iedereen bij dit beleid te betrekken.

- 4° Doelstelling 4 is gericht op het versterken van sociale samenhang. Dit wijst op processen van sociale cohesie en overstijgt acties gericht op individuen, groepen of voorzieningen.

Sociale cohesie verwijst naar de feitelijke sociale samenhang en betrokkenheid van mensen op elkaar, bij maatschappelijke organisaties en bij de samenleving als geheel. Sociale cohesie verwijst ook naar het vermogen om zich te identificeren met de andere in de publieke sfeer. Het aanvoelen is dat er op dit ogenblik (te) weinig sociale cohesie is.

Een verminderde sociale samenhang heeft een aantal maatschappelijke effecten waaronder een maatschappelijk ongenoegen met betrekking tot het samenleven in het algemeen en het samenleven in diversiteit in het bijzonder. Het leidt ook tot botsende belangen en waarden. Als een van de oorzaken van verminderde sociale cohesie wordt vaak de link gelegd met de multiculturele samenleving. Een gebrek aan herkenbaarheid van de ander en het feit dat sociale netwerken van burgers van allochtone en autochtone herkomst van elkaar gescheiden blijven, verklaren mede de verminderde sociale cohesie. Anderzijds behoren harmonie én conflict tot de normaliteit van het samenleven. Het komt er op aan conflicten niet te laten escaleren zodat ze zo goed als onoplosbaar worden. Het voeren van een integratiebeleid heeft ook te maken met het op de voet volgen van en voorkomen van dergelijke samenlevingsconflicten.

Werken aan sociale cohesie gaat over ‘bonding’ maar om tegemoet te komen aan de huidige samenlevingsproblemen vooral over ‘bridging’. De aanwezigheid en inrichting van de sociale infrastructuur bepalen in grote mate de kansen om te werken aan sociale cohesie. Sociale cohesie die intern is (bonding) zorgt voor identiteitsvorming en groeps-solidariteit en is belangrijk voor het sociaal welbevinden en voor sociale steun van individuen en groepen. Sociale cohesie die extern gericht is (bridging) zorgt voor het slaan van bruggen naar anderen en is van belang voor de samenleving. Werken aan sociale cohesie moet leiden tot een vergroten van herkenbaarheid, het zien en zichtbaar maken dat mensen niet samenvallen met hun herkomst en het mengen van sociale netwerken van burgers van diverse herkomst.

Het verkrijgen van sociale samenhang verwijst ook naar de inspanningen die moeten worden geleverd voor het creëren van een ruimer draagvlak voor een diverse samenleving. Het samenleven in diversiteit is een verantwoordelijkheid van alle burgers en zal moeten gedragen én gerealiseerd worden met medewerking van alle burgers. Dit houdt onder meer in dat de bevolking enerzijds actief en correct geïnformeerd wordt over de feitelijke diversiteit in de samenleving, en anderzijds gestimuleerd wordt tot en ondersteund wordt in haar samenleven in diversiteit, in het bijzonder daar waar moeilijke externe omstandigheden zich (dreigen te) vertalen in spanningen en conflicten tussen mensen met een verschillende achtergrond.

Van een andere orde is het beleid ten aanzien van vreemdelingen zonder wettig verblijf. Gezien de specificiteit van de doelgroep is het eerste spoor van het Vlaamse integratiebeleid hierop niet van toepassing. Het voeren van een beleid gericht op het waarborgen van de noodzakelijke rechten (zoals het recht op dringende medische hulp aan illegaal verblijvende vreemdelingen en het recht op onderwijs voor minderjarigen) voor vreemdelingen zonder wettig verblijf houdt ook in dat deze mensen in de best mogelijke omstandigheden dienen georiënteerd te worden naar een zinvol toekomstperspectief, bijvoorbeeld door hen te informeren over programma's rond vrijwillige terugkeer. Er mogen in ieder geval bij deze mensen geen onterechte toekomstverwachtingen worden gecreëerd met betrekking tot hun juridisch statuut.

Paragraaf 3

Het integratieproces situeert zich binnen een context van de afdwingbaarheid van rechten en plichten inherent aan onze democratische rechtsstaat en streeft naar een constructieve omgang met de gevolgen van migratie in de samenleving. Het Vlaamse integratiebeleid ondersteunt het integratieproces. Paragraaf 3 formuleert de uitgangspunten van het Vlaamse integratiebeleid. Deze uitgangspunten zijn een toetssteen voor iedere actie die opgezet wordt.

Bij het opzetten van acties in het kader van het Vlaamse integratiebeleid moet er systematisch worden nagegaan of volgende uitgangspunten gerespecteerd worden:

- 1° de gelijkwaardigheid van eenieder;
- 2° het respect voor ieders eigenheid, competenties en ambities;
- 3° aandacht voor differentiatie (naar doelgroepen, gender, leeftijd enzovoort);
- 4° migratie als opportuniteit voor de samenleving;
- 5° aandacht voor anti-discriminatie en racismebestrijding;
- 6° actief burgerschap van eenieder;
- 7° empowerment van bijzondere doelgroepen;
- 8° een goede kennis van de omgevingstaal.

Paragraaf 4

Werken aan de realisatie van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid gebeurt op een geïntegreerde manier.

Door op een geïntegreerde manier te werken zal de doelmatigheid van het aanbod en de efficiëntie en effectiviteit van het Vlaamse integratiebeleid verhogen. Geïntegreerd werken definiëren we hierbij als volgt: rekening houdend met de context en vanuit een omvattende benadering oplossingen aanreiken die uit verschillende componenten kunnen bestaan maar steeds bijdragen aan de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid.

In paragraaf 4 worden de elementen aangegeven die het geïntegreerd werken bij de uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid kenmerken. Hierbij wordt mede vertrokken van de regierol van de lokale besturen over het lokale integratiebeleid. Deze bepaling geldt zowel voor het EVA als voor de lokale besturen en vzw's aan wie de uitvoering van taken of kerntaken, vermeld in artikel 17, wordt toegewezen (zie verder – artikel 25). Op een geïntegreerde manier werken aan het realiseren van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid houdt concreet het volgende in:

- 1° afstemming op de lokale en bovenlokale context: dit betekent dat de operationalisering van de doelstellingen afgestemd wordt op de reële situatie op het terrein (lokale en regionale contextanalyse, de aanwezigheid van de bijzondere doelgroepen, geobjectiverde knelpuntanalyse enzovoort). Dit moet toelaten om perceptie te objectiveren en een omvattende oplossing aan te bieden die uit meerdere componenten kan bestaan en die inspeelt op de diversiteit binnen de doelgroep;
- 2° inschakeling in het lokaal en bovenlokaal inclusief integratiebeleid: dit betekent dat het lokaal bestuur als regisseur van het lokaal integratiebeleid of het bovenlokale niveau de relevante actoren in de eigen stad of gemeente of regio coördineert en de bijzondere doelgroepen en hun organisaties betreft bij dit beleid. Het EVA is een actor in dit beleid en kan het lokaal bestuur ondersteunen in het opnemen van de regierol;
- 3° een resultaatgerichte aanpak: een deels categoriale aanpak die uitsluiting en achterstelling van bijzondere doelgroepen tegengaat, kan zinvol zijn. Door een resultaatgerichte benadering na te streven wordt elke categoriale maatregel geëvalueerd op het beoogde effect, met name het realiseren van volwaardige participatie en/of het realiseren van een maximale inclusieve benadering;
- 4° nauwe samenwerking met voorzieningen in functie van structurele inbedding: dit betekent dat alle acties maximaal worden afgestemd op wat voorzieningen doen en dat er enkel categoriale, parallelle acties, projecten of trajecten worden opgezet wanneer geen

enkele voorziening dit kan doen en steeds met het oog op inbedding in een reguliere voorziening of inclusief beleid;

- 5° maximale betrokkenheid van de bijzondere doelgroepen: dit betekent dat er bij de realisatie van de doelstellingen zowel formeel als informeel wordt samengewerkt met vertegenwoordigers van de bijzondere doelgroepen van het integratiebeleid in functie van optimale afstemming van de acties op de noden van de bijzondere doelgroepen.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid

Hoofdstuk 3 van voorliggend ontwerp van decreet is overgenomen uit het Integratiedecreet en omschrijft de organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid.

Artikel 5

Voor de organisatie van het inclusieve horizontale integratiebeleid wordt in grote lijnen de werkwijze en de organisatiestructuur gehanteerd zoals voor de zogenaamde ‘Open Coördinatiemethode Gelijke Kansen’, zoals die beschreven wordt in de artikelen 8 tot en met 14 van het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid van 10 juli 2008.

De eerste paragraaf legt de Vlaamse Regering op om binnen de twaalf maanden na haar aantreden strategische en operationele doelstellingen evenals beleidsprioriteiten, vast te leggen. Strategische doelstellingen geven aan wat de overheid op lange termijn wil bereiken. Ze omschrijven welke effecten de overheid in de samenleving wil bereiken. Operationele doelstellingen vertalen de strategische doelstellingen in concrete beleidsdoelen op korte of middellange termijn. Er wordt minstens één strategische doelstelling per beleidsdomein geformuleerd om de toegankelijkheid van de voorzieningen voor alle Vlamingen te bevorderen en de doelstellingen van het integratiebeleid te bereiken. Door beleidsprioriteiten te bepalen, geeft de Vlaamse Regering aan welke doelstellingen ze bij prioriteit wenst gerealiseerd te zien.

Deze paragraaf bepaalt verder dat er ter uitvoering van de strategische en operationele doelstellingen een actieplan moet opgesteld worden. Dit artikel omvat de minimale voorwaarden waaraan een dergelijk actieplan moet voldoen.

De tweede paragraaf bepaalt hoe en wanneer het geïntegreerd actieplan tijdens de legislatuur van een Vlaamse Regering geactualiseerd wordt.

De derde paragraaf voorziet in de mogelijkheid om het actieplan af te stemmen met het actieplan gelijke kansen zoals omschreven in het decreet houdende een kader voor het Vlaamse Gelijkekansen- en Gelijkebehandelingsdecreet.

De vierde paragraaf bepaalt dat de beleidsdomeinen die betrokken zijn bij het integratiebeleid bij de evaluatie van hun Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van het Planlastendecreet rekening moeten houden met de prioriteiten van het Vlaamse integratiebeleid.

Artikel 6

Artikel 6 verduidelijkt de opdracht van de Commissie Integratiebeleid.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de samenstelling van de Commissie Integratiebeleid te regelen, zoals nader wordt gedefinieerd in artikel 7. Hoe dan ook moet er aan gedacht worden om de uitvoerende organisaties van het Vlaamse Integratiebeleid, de participatieorganisatie en de representatieve organisatie van de Vlaamse steden en gemeenten als waarnemende leden op te nemen. Dit om er over te waken dat de Vlaamse

horizontale beleidsdoelstellingen en -prioriteiten maximaal afgestemd zijn met de noden op het terrein.

Het wordt eveneens aan de Vlaamse Regering overgelaten om het bevoegde departement of agentschap aan te duiden dat zal instaan voor de coördinatie van de werkzaamheden van de commissie integratiebeleid en het regelen van de concrete werking van de commissie. Er moet minimaal gezorgd worden voor een coördinatie met de commissie, vermeld in artikel 12 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid. Verder is het aangewezen dat de commissie minstens tweemaal per jaar samenkomt.

Artikel 7

Artikel 7 geeft invulling aan het feit dat het Vlaamse integratiebeleid een gecoördineerd beleid is dat een aspect moet uitmaken van het beleid op alle relevante Vlaamse beleidsdomeinen. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om te bepalen welke beleidsdomeinen relevant zijn voor het integratiebeleid. Hierbij moet minstens aan volgende beleidsdomeinen gedacht worden: onderwijs, werk, wonen, welzijn, cultuur, jeugd, sport, media, gelijke kansen en economie.

De Vlaamse Regering en de rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse overheid moeten het Vlaamse integratiebeleid binnen hun respectieve beleidsdomein voorbereiden, uitvoeren en evalueren. Binnen elk relevant beleidsdomein worden met name de volgende entiteiten beoogd: de Vlaamse ministeries, intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid, alsook de andere instellingen, verenigingen of ondernemingen die opgericht werden of waarin wordt deelgenomen door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of door de federale overheid voor aangelegenheden die nu tot de bevoegdheid van de gewesten of gemeenschappen behoren, voor zover zij met overheidstaken werden belast.

De Vlaamse Regering moet erover waken dat er per relevant beleidsdomein minstens een vertegenwoordiger wordt voorgedragen die zitting houdt in de Commissie Integratiebeleid.

Hoofdstuk 4. Participatieorganisatie

Hoofdstuk 4 van voorliggend ontwerp van decreet is overgenomen uit het Integratiedecreet. In dit hoofdstuk worden de opdrachten, de erkenning en de subsidiëring van de participatieorganisatie geregeld.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt dat er één participatieorganisatie erkend wordt als ondersteuner van het middenveld van personen met een migratieachtergrond.

Verder worden de opdrachten van belangenbehartiging en vertegenwoordiging van de bijzondere doelgroepen toegewezen aan de participatieorganisatie. Onder belangenbehartiging wordt begrepen de verdediging van de belangen in het algemeen van mensen die deel uitmaken van de bijzondere doelgroepen. Als belangenbehartiger kan de participatieorganisatie eigen acties ontwikkelen vanuit de aangesloten organisaties, op eigen initiatief, volgens eigen agenda ten aanzien van zelf gekozen instanties waaronder de Vlaamse overheid.

De opdracht van methodiekontwikkeling inzake empowerment en emancipatie van de bijzondere doelgroepen wordt eveneens toegewezen aan de participatieorganisatie.

De participatieorganisatie signaleert bij voorkeur standpunten en voorstellen die de gemeenschappelijke noden en behoeften van mensen die deel uitmaken van de bijzondere doelgroepen weergeven. Deze standpunten en voorstellen kunnen, overeenkomstig de ver-

tegenwoordigingsopdracht van de participatieorganisatie, resulteren in beleidsaanbevelingen en beleidsvoorstellen ten aanzien van de Vlaamse overheid.

Gezien er slechts één participatieorganisatie wordt erkend is het essentieel dat deze de nodige representativiteit bezit. Zowel bij het bepalen van de erkenningsvoorwaarden als bij het bepalen van het tot stand komen van de plannen, waarvoor delegatie wordt gegeven aan de Vlaamse Regering, zal dit mee in overweging worden genomen.

Het erkennen en subsidiëren van slechts één vereniging is niet noodzakelijk strijdig met het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie en met het recht op vrijheid van vereniging mits daartoe een afdoende verantwoording bestaat. Gelet op de aard van de participatieorganisatie, is dit te verantwoorden.

Het Minderhedenforum wordt gevormd door zeventien leden die samen circa 1500 etnisch-culturele verenigingen in Vlaanderen en Brussel vertegenwoordigen. De missie van het Minderhedenforum luidt als volgt: “Het Minderhedenforum en de etnisch-culturele verenigingen vormen samen een sociale beweging van etnisch-culturele minderheden, die zijn achterban emancipeert en vanuit deze achterban weegt op het beleid. Het Minderhedenforum treedt in deze beweging op als koepel, netwerkorganisatie en spreekbuis.”. Op basis van het voorgaande kunnen we stellen dat het erkennen van één participatieorganisatie niet in strijd is met het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Artikel 9

Paragraaf 1 van artikel 9 bepaalt dat de participatieorganisatie voor de uitvoering van haar opdrachten een meerjarenplan voor vijf jaar moet opmaken. Door te kiezen voor deze planningsperiode kan de participatieorganisatie inspelen op het beleid van de Vlaamse Regering.

Het is evenwel niet de bedoeling de inhoudelijke werking van de organisatie te sturen en haar werking in te schakelen in het Vlaamse beleid: de participatieorganisatie is noodzakelijkerwijs een onafhankelijke organisatie. Bijgevolg wordt er geen meerjarenconvenant afgesloten maar wordt er een meerjarenplan opgemaakt.

Om diezelfde reden wordt het meerjarenplan niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering, maar er enkel aan voorgelegd. Niettemin mag de Vlaamse overheid, zoals hierboven gesteld, wel verwachten dat de betrokken organisatie, vanuit haar belangenbehartigende en vertegenwoordigende functie belangrijke input levert voor de uitvoering en de verdere ontwikkeling van het Vlaamse integratiebeleid.

Paragraaf 2 bepaalt dat het meerjarenplan geconcretiseerd wordt in een jaarlijks operationeel plan.

Artikel 10

Artikel 10 bepaalt dat de participatieorganisatie onder de volgende voorwaarden erkend wordt:

- 1° de organisatie is een vzw;
- 2° de organisatie is onafhankelijk bij de uitoefening van zijn opdrachten.

Artikel 11

Artikel 11 behandelt de subsidiëring van de participatieorganisatie. De subsidie wordt toegekend op basis van het voorgelegde meerjarenplan.

Hoofdstuk 5. Het lokale integratiebeleid

De bepalingen in dit hoofdstuk zijn overgenomen uit het Integratiedecreet zoals gewijzigd om het af te stemmen op het Planlastendecreet.

Integratie gebeurt in de eerste plaats in een wijk, in een buurt, in een lokale gemeenschap. Mensen ontmoeten er elkaar, wonen in eenzelfde straat, kinderen gaan naar dezelfde school, het verenigingsleven is vaak lokaal verankerd. Bovendien is de diversiteit aan uitdagingen voor het integratiebeleid zeer groot. Iedere gemeente kent een andere contextanalyse voor het integratiebeleid: de aanwezigheid van de bijzondere doelgroep is niet in alle gemeenten dezelfde en evenzeer is er binnen die doelgroep een grote diversiteit (naar werkzaamheid, armoede, onderwijsparticipatie, maar ook scholingsgraad en perspectief verschilt). Iedere gemeente heeft een andere migratiehistoriek wat vaak mede bepalend is voor de mate waarin voorzieningen wel of niet toegankelijk zijn en voor de ervaring en expertise in het voeren van een lokaal en inclusief integratiebeleid.

De Vlaamse overheid wil rekening houden met de diversiteit op het terrein en zowel de eigen acties en initiatieven maximaal afstemmen op de lokale prioriteiten als een ondersteuning op maat bieden voor de lokale besturen bij het voeren van een inclusief lokaal integratiebeleid. Dat betekent concreet dat de steden en gemeenten de regie over het lokaal integratiebeleid krijgen, dat de Vlaamse overheid hen ondersteunt en stimuleert bij het opnemen van die regierol. Dat betekent evenzeer dat naar samenwerking met andere lokale besturen kan worden gezocht wanneer er een soortgelijke uitdaging is of wanneer er nood is aan kennisoverdracht of expertise-uitwisseling. Lokale regie sluit regionale samenwerking niet uit en is geen uitnodiging tot versnippering van de Vlaamse dienstverlening. Lokale regie staat garant voor een inclusief beleid op lokaal niveau en voor een maximale afstemming van het Vlaamse aanbod op de realiteit in de lokale context.

Artikel 12

Het is de uitdrukkelijke bedoeling van de Vlaamse overheid om de regie voor het lokale integratiebeleid toe te kennen aan de steden en gemeenten. Het is op lokaal niveau dat een integratiebeleid in de praktijk dient te worden gevoerd, en de gemeentelijke overheid is bij uitstek de instantie die hier coördinerend kan optreden. Artikel 12 omschrijft de regierol voor het lokale integratiebeleid van de steden en gemeenten.

De omschrijving geeft duidelijk aan dat de regierol over het integratiebeleid, voor wat het gemeentelijk territorium betreft, toekomt aan de gemeentelijke overheid. Steden en gemeenten hebben de volledige autonomie qua uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve lokale integratiebeleid, binnen de grenzen van het subsidiariteitsbeginsel.

Voor steden en gemeenten die een integratiesubsidie ontvangen zal dat concreet betekenen dat ze, rekening houdend met de Vlaamse beleidsprioriteiten en de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid, het lokale integratiebeleid autonoom uitwerken in hun strategische meerjarenplanning. Zij zijn de coördinatoren van het lokale beleid ter zake en maken daarvoor afspraken met alle relevante voorzieningen, die mee uitvoering geven aan het lokale integratiebeleid. Zij betrekken, zoals ook het Planlastendecreet bepaalt, eveneens de bijzondere doelgroepen van het Vlaamse integratiebeleid bij de totstandkoming en uitvoering van hun beleid.

De regierol zal nog verder worden ingevuld door de Vlaamse Regering, rekening houdend met het onderscheid tussen steden en gemeenten met of zonder integratiesubsidie, en de draagkracht van de steden en gemeenten.

Artikel 13

Artikel 13 regelt de integratiesubsidies. Uitgangspunt hierbij is dat de Vlaamse overheid niet langer bepaalt hoe een gemeentelijke overheid haar integratiebeleid dient te organiseren. Dit behoort tot de lokale autonomie. Conform artikel 6, 2°, van het Planlastendecreet mogen de subsidieregelingen geen voorwaarden bevatten met betrekking tot de aard van de in te zetten middelen of de organisatorische structuur van het lokale bestuur.

Paragraaf 1

Deze paragraaf bepaalt dat de Vlaamse Regering aan de steden en gemeenten een integratiesubsidie kan toekennen. De integratiesubsidie wordt toegekend voor de realisatie van het Vlaamse integratiebeleid, zoals omschreven in artikel 4 van dit decreet. De Vlaamse Regering zal minstens om de zes jaar de beleidsprioriteiten voor het Vlaamse integratiebeleid kenbaar maken aan de gemeenten.

Om in aanmerking te komen voor een integratiesubsidie moeten de steden en gemeenten een, door de Vlaamse Regering bepaalde, minimale aanwezigheid en concentratie van de bijzondere doelgroepen van het Vlaamse integratiebeleid op hun grondgebied hebben.

Een cruciale doelstelling voor de Vlaamse overheid is het stimuleren van steden en gemeenten om in hun gemeente een integratiebeleid te ontwikkelen. Momenteel nemen nog veel te weinig gemeenten dit beleidsaspect op; dit terwijl een integratiebeleid in de eerste plaats daar moet worden ontwikkeld en uitgevoerd waar de mensen (samen) leven en (samen) wonen. De Vlaamse overheid heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in extra integratiediensten wat leidde tot een aantal bijkomende integratiediensten, vooral in de Vlaamse Rand rond Brussel. Het tweede lid van paragraaf 1 heeft niet de bedoeling deze positieve tendens af te remmen: integendeel het blijft de bedoeling om middelen uit te trekken voor bijkomende steden en gemeenten. Daarbij is het wel van belang om voldoende duidelijkheid te scheppen voor de steden en gemeenten: zij moeten weten over welke minimale aanwezigheid van de bijzondere doelgroepen zij moeten beschikken om beroep te kunnen doen op een integratiesubsidie. In het verleden werd die minimale aanwezigheid bepaald op 500 personen van vreemde herkomst. Op basis van nieuwe cijfergegevens, van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, wordt voortaan een aanwezigheid van 1000 personen of 10% van de totale bevolking als minimumaantal worden gehanteerd.

Paragraaf 2

Deze paragraaf bepaalt dat de Vlaamse Regering voor de toekenning van de integratiesubsidie een prioriteitsstelling kan opmaken, die rekening houdt met:

- zowel de aanwezigheid en concentratie van de bijzondere doelgroepen van het Vlaamse integratiebeleid;
- de mate waarin de achterstellings- en achterstandsproblematiek voorkomen.

De doelgroepomschrijving moet toelaten de aanwezigheid en de concentratie van de bijzondere doelgroepen te meten. De lokale Integratie- en inburgeringsmonitor moet toelaten om de mate van achterstand en achterstelling te meten.

Paragraaf 3

De Vlaamse Regering wenst de nodige continuïteit te verschaffen aan de gemeenten die al een subsidie van de Vlaamse overheid ontvingen voor het voeren een integratiebeleid. Bij de aanvang van de eerste meerjarenplanning op 1 januari 2014 zullen enkel die gemeenten voor subsidiëring in aanmerking komen die al een subsidie ontvingen.

Nieuwe gemeenten kunnen enkel voor subsidiëring in aanmerking komen voor zover er voldoende bijkomende middelen ingeschreven zijn op de Vlaamse begroting. Met deze

bepaling wil de Vlaamse overheid voorkomen dat steeds meer steden en gemeenten zullen moeten beroep doen op dezelfde beperkte subsidiepot. Het is de uitdrukkelijke wens dat de steden en gemeenten, weliswaar met bijkomende inzet van eigen middelen, een minimale basisondersteuning ontvangen om een lokaal integratiebeleid te kunnen voeren. Deze basisondersteuning zal rekening houden met de zwaarte van de integratieproblematiek van de betrokken gemeente.

In aanvulling op het Planlastendecreet wordt de mogelijkheid ingeschreven om, in afwijking van de zesjaarlijkse lokale beleidscyclus, tussentijds in te stappen in het lokale integratiebeleid en hiervoor een integratiesubsidie te ontvangen. De ervaring leert dat het voor het slagen van het lokale integratiebeleid van groot belang is om kort op de bal te kunnen spelen: het zou jammer zijn indien een bijkomende gemeente zou moeten wachten tot de volgende meerjarenplanning om te kunnen instappen. Niet alleen kan de lokale situatie een snelle ingreep (met de nodige middelen) noodzakelijk maken, ook kan een lange wachttermijn gemeenten ontmoedigen en kan het momentum zo voorbijgaan. Het instappen zal telkens kunnen plaatsvinden naar aanleiding van een begrotingsjaar. De nieuwe gemeente zal in haar planning (zowel beleid als budget) moeten aangeven hoe wordt ingespeeld op de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Deze regeling houdt rekening met een van de belangrijkste uitgangspunten van het Planlastendecreet, met name steden en gemeenten de mogelijkheden en instrumenten geven om een goed, planmatig beleid te voeren. Basisvoorwaarde daarvoor is dat steden en gemeenten kunnen weten over welk bedrag ze kunnen beschikken indien zij in hun strategische meerjarenplanning invulling geven aan het Vlaamse integratiebeleid. Daartoe werd al een lijst bekend gemaakt van de steden en gemeenten die de komende legislatuur in aanmerking komen voor een lokale integratiesubsidie, met daaraan gekoppeld het subsidiebedrag. Dit voor zover zij een goede invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokale integratiebeleid, de regiefunctie opnemen en een inclusief beleid voeren. Dit houdt tevens in dat voor nieuwe gemeenten bijkomende middelen zullen moeten worden uitgetrokken, zoals artikel 13, §3, van voorliggend ontwerp voorschrijft.

In concreto zal hiervoor als volgt te werk worden gegaan:

- op basis van de strategische meerjarenplanning van de gemeente zal worden beoordeeld of de gemeente haar regiefunctie opneemt en in voldoende mate invulling geeft aan het Vlaamse integratiebeleid, zoals omschreven in artikel 4 van voorliggend ontwerp, en aan alle Vlaamse beleidsprioriteiten;
- is dat het geval, dan kan de betrokken gemeente worden opgenomen in de lijst van gemeenten die in aanmerking komen voor een integratiesubsidie. Deze lijst kan jaarlijks worden aangevuld;
- in de begroting voor het volgende begrotingsjaar worden de noodzakelijke middelen voor deze gemeente ingeschreven.

De geschetste werkwijze is noodzakelijk om het benodigde budget te kunnen voorspellen en de begroting correct te kunnen opstellen. De werkwijze houdt in dat een nieuwe gemeente pas een integratiesubsidie kan ontvangen vanaf het eerste begrotingsjaar nadat het lokale integratiebeleid in de strategische meerjarenplanning werd opgenomen.

Paragraaf 4

Voor het bepalen van het bedrag van de integratiesubsidie kan de Vlaamse Regering regels opstellen die minstens rekening houden met:

- de aanwezigheid en concentratie van de bijzondere doelgroepen van het Vlaamse integratiebeleid, zoals bepaald in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, van dit decreet;
- de mate waarin de achterstellings- en achterstandsproblematiek voorkomen.

Door de opname van het integratiebeleid in de strategische meerjarenplanning zal van de steden en gemeenten niet worden gevraagd om de totale inzet van alle middelen voor het integratiebeleid aan te geven: zulks zou een grote extra planlast genereren, wat haaks staat op de doelstellingen van het Planlastendecreet. Gezien het integratiebeleid een inclusief beleid is, zijn deze middelen immers verspreid over alle beleidsdomeinen. Dit neemt niet weg dat van de steden en gemeenten wordt verwacht dat zij minstens de integratiesubsidie en de eventuele cofinanciering verantwoorden. In de jaarrekening zullen de steden en gemeenten aan die uitgaven de gepaste code voor het deelrapport ‘lokaal integratiebeleid’ moeten meegeven.

Paragraaf 5

De gemeente die beroep doet op een integratiesubsidie moet de bijzondere doelgroepen van het integratiebeleid betrekken bij het beleid. Dit bouwt verder op het huidige integratiebeleid en is conform het Planlastendecreet.

Artikel 14

Op deze manier wordt een algemene bepaling ingevoegd die naar het Planlastendecreet verwijst. Daardoor zijn alle bepalingen uit het Planlastendecreet van toepassing op het lokale integratiebeleid naar steden en gemeenten. Deze bepalingen hebben te maken met planning, rapportering, opvolging, subsidiering en eventuele terugvordering.

Als het Planlastendecreet wijzigt zijn de gewijzigde bepalingen bijgevolg automatisch van kracht op het lokale integratiebeleid.

Artikel 15

Artikel 15 voorziet de mogelijkheid om middelen toe te wijzen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het opnemen van de regierol over het integratiebeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Hoofdstuk 6. Uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid

Afdeling 1. Privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

Vanuit reële noden op het terrein zijn de voorbije jaren meerdere initiatieven ontstaan die een antwoord hebben geboden op reële noden en concrete uitdagingen. Vele van deze initiatieven zijn – zij het op verschillende momenten in de tijd – erkend door de Vlaamse decreetgever als waardevol. Ze werden verankerd in regelgeving en gesubsidieerd. Sinds die erkenning is de instroom van nieuwkomers gestegen, zijn er nieuwe doelgroepen, is de diversiteit gegroeid. Ook de gesubsidieerde instellingen zijn niet stil blijven staan: ze hebben nieuwe methodieken ontwikkeld, hun werking geprofessionaliseerd. Kortom, het is een expertiseveld in continue beweging en evolutie.

Echter, hun ontstaansgeschiedenis, de evoluties die organisaties hebben doorgemaakt, de explosieve groei van inburgering, de evolutie naar meer inclusief werken aan integratie enzovoort hebben geleid tot een grote versnippering van expertise enerzijds en een zekere overlapping in de werkzaamheden anderzijds. Om de opgebouwde expertise maximaal te laten renderen en de complementariteit van de verschillende instrumenten optimaal te benutten, kiest de Vlaamse overheid er voor om het aanbod van diensten te bundelen.

Artikel 16

Paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om, conform artikel 30 van het kaderdecreet, over te gaan tot of mee te werken aan de oprichting van een privaatrechtelijk vormgegeven EVA die de vorm van een stichting zal aannemen. Het begrip

‘meewerken’ impliceert de mogelijkheid dat, naast de Vlaamse Gemeenschap, ook andere entiteiten zoals bijvoorbeeld lokale besturen of non-profitorganisaties actief in de integratiesector kunnen participeren in het EVA.

Het EVA wordt niet gecreëerd door het voorliggend ontwerp van decreet, dat louter de krijtlijnen voorschrijft waarbinnen de Vlaamse Regering door middel van het gebruik van het privaatrecht een privaatrechtelijk vormgegeven EVA kan oprichten of kan meewerken aan de oprichting ervan. Deze decretale machtiging is bovendien voorwaardelijk: in het voorliggend ontwerp van decreet wordt bepaald welke voorwaarden vervuld moeten zijn in hoofde van de op te richten stichting, opdat de Vlaamse Regering eraan kan deelnemen.

In het tweede lid van paragraaf 1 wordt er uitdrukkelijk op gewezen dat, behoudens andersluidende bepalingen van het voorliggend ontwerp van decreet, de regels van het Kaderdecreet van toepassing zijn op het op te richten EVA. Hoewel deze bepaling vanuit een strikt juridisch oogpunt niet noodzakelijk is, werd ervoor geopteerd om deze op te nemen omwille van redenen van duidelijkheid, aangezien het kaderdecreet een aantal artikelen omvat die rechtstreeks van toepassing zijn op het op te richten EVA.

Het derde lid van paragraaf 1 bepaalt vooreerst dat, indien de Vlaamse Regering gebruik maakt van deze decretale machtiging, en het nieuwe EVA opgericht wordt, de statuten van dit EVA worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement ter kennisgeving worden meegedeeld. Er valt evenwel op te wijzen dat de Vlaamse Regering de statuten van het EVA dusdanig zal kunnen vormgeven dat zij een beslissende invloed zal kunnen uitoefenen op de vaststelling van de inhoud van de statuten.

Het derde lid van paragraaf 1 bepaalt bovendien dat de statuten zullen moeten bepalen dat de leden van de raad van bestuur door de Vlaamse Regering worden benoemd en ontslagen. Op die wijze wordt de essentie van de wijze van samenstelling van de raad van bestuur geregeld. Zulks is volledig verenigbaar met de dwingende bepalingen van de rechtsvorm van de private stichting. Ook voor het overige zal de samenstelling gebeuren conform de regels van de gekozen private rechtsvorm. Dit betekent dat in de statuten ook specifieke voordrachtmechanismen kunnen worden opgenomen, hetgeen kan toelaten om (toekomstige) belanghebbenden bij het private agentschap een vorm van inspraak te verlenen (cf. voordragen van bestuurders, die steeds door de Vlaamse Regering moeten aangesteld worden).

Er valt ook op te wijzen dat de samenstelling van de raad van bestuur door de Vlaamse Regering zal worden bepaald in de statuten voor de op te richten stichting. Het is de bedoeling om de raad van bestuur samen te stellen uit vertegenwoordigers van actoren die relevant zijn voor de operationalisering van de doelstellingen van het integratiebeleid. Hierbij wordt onder meer gedacht aan vertegenwoordigers uit de participatieorganisatie, de representatieve vereniging van Vlaamse steden en gemeenten, de VDAB, de Huizen van het Nederlands en de Vlaamse Regering.

In paragraaf 2 wordt aan de Vlaamse Regering opgedragen om te bepalen tot welk homogeen beleidsdomein het EVA zal behoren. Het is de bedoeling van de regering om het EVA in te delen bij het beleidsdomein Bestuurszaken, aangezien het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen deel uitmaakt van dit beleidsdomein op grond van artikel 4, §1, 8°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie. Krachtens artikel 4, §2, 5°, van voormeld besluit zal een en ander voorts behoren tot het beleidsveld ‘inburgeringsbeleid’.

Paragraaf 3 omschrijft het werkingsgebied van het EVA, met name het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

In paragraaf 4 wordt nader bepaald op welke wijze de beleidsbepaling en -voorbereiding inzake inburgering en integratie door de Vlaamse Regering kan worden vormgegeven. De Vlaamse Regering kan ter zake kiezen om dit toe te vertrouwen aan het departement of een IVA.

Om redenen van onder meer kostenefficiëntie is het momenteel de bedoeling van de Vlaamse Regering dat het IVA Agentschap voor Binnenlands Bestuur ten deze de taken van beleidsondersteuning en beleidsvoorbereiding in belangrijke mate op zich zal nemen. Het beleid inzake inburgering en integratie zal dus worden voorbereid en uitgevoerd in samenwerking door de IVA Agentschap voor Binnenlands Bestuur en het EVA die krachtens voorliggend ontwerpdecreet zal worden opgericht.

Deze bepaling is niet in strijd met artikel 87, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 waardoor het aan de Vlaamse Regering toekomt om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. Het betreft hier immers een loutere machtiging aan de Vlaamse Regering. Het ontwerp voorziet enkel de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om zodanig te handelen, er wordt geen verplichting voorzien. De beleidsbepaling- en voorbereiding kan, maar moet niet door de Vlaamse Regering op die manier ‘worden vormgegeven’. Voorts is ook te benadrukken dat deze bepaling is gesteund op de gelijkaardige mogelijkheid zoals die recent in artikel 4, §1, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid werd ingevoerd. Weliswaar is één en ander wat anders gemoduleerd, in functie van de concrete noden van het integratie- en inburgeringsbeleid, maar in wezen stemt de bepaling overeen met de machtiging die door het kaderdecreet aan de Vlaamse Regering wordt geboden. Ook vanuit die optiek kan aangenomen worden dat de bepaling conform de geldende regelgeving is.

Artikel 17

Artikel 17 van voorliggend ontwerp van decreet bepaalt dat het EVA de opdracht heeft het integratieproces te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden. Het EVA draagt bij tot de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid, maar zal hiervoor altijd samenwerken met lokale besturen en met relevante voorzieningen.

De algemene visie van het Vlaamse integratiebeleid is van toepassing op de werking van het EVA. Geen enkele actie van het EVA kan of mag in strijd zijn met de algemene doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid. Aanvullend en kenmerkend voor de werking van het EVA is:

- de dienstverlenende ingesteldheid: dit impliceert dat de geleverde dienst bijdraagt aan de realisatie van de doelstelling van de betrokken actor;
- een oplossingsgerichte werking: er wordt maximaal gestreefd naar concrete en tastbare oplossingen zonder de lange termijn uit het oog te verliezen;
- een efficiënte werking: in functie van een maximaal resultaat binnen de beschikbare middelen wordt bestaande expertise maximaal ter beschikking gesteld en uitgewisseld, wordt samenwerking in regionale verbanden of op Vlaams niveau aangemoedigd en worden nieuwe instrumenten pas ontwikkeld wanneer ze inspelen op reële uitdagingen en/of wanneer tendensen en reguliere beleidsinstrumenten niet volstaan;
- een voorbeeldfunctie vervullen: het EVA vervult als organisatie een voorbeeldfunctie op vlak van toegankelijkheid. Het voert een taalbeleid, een personeelsbeleid gericht op de diversiteit in de samenleving.

Om haar opdracht te vervullen, realiseert het EVA een aantal kerntaken. Deze kerntaken moeten steeds bijdragen aan zelfstandige en evenredige participatie, toegankelijkheid van voorzieningen, actief en gedeeld burgerschap en sociale samenhang. Om deze kerntaken

goed te kunnen vervullen, moet het EVA daarnaast enkele ondersteunende taken opnemen.

De kerntaken brengen alle activiteiten samen die de deelsectoren (integratiecentra, sociaal tolk- en vertaaldiensten en onthaalbureaus) momenteel verrichten. Door inburgering niet los te zien van integratie, door sociaal tolken niet los te zien van taalbeleid, door taalbeleid te integreren in een interculturaliseringstraject enzovoort zal het EVA de opdracht om de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden, beter kunnen realiseren dan nu met de huidige versnipperde integratie- en inburgeringssector het geval is. Vanuit die geïntegreerde manier van werken zal kruisbestuiving ontstaan tussen de verschillende kerntaken. De kerntaken maken ook duidelijk dat inburgering en integratie in elkaar haken, dat inburgering een structureel onderdeel is van een integratiebeleid ten aanzien van de hele samenleving.

Bij het realiseren van zijn kerntaken zal het EVA heel vaak moeten samenwerken met andere organisaties en diensten, lokale besturen, zelforganisaties enzovoort. Het EVA zal deze partners nodig hebben, zal hen ertoe moeten aanzetten om mee te doen, om tijd te investeren, om structurele veranderingen door te voeren. De hervorming die we met voorliggend decreet beogen, moet toelaten om alle activiteiten en acties van de integratie- en inburgeringssector optimaal op elkaar af te stemmen en de meest passende instrumenten in te zetten op het terrein.

De kerntaken zijn gebundeld in vier groepen omdat het werken aan integratie op vier niveaus gebeurt, alle onderling met elkaar verbonden. Alleen wanneer tegelijk aan alle kerntaken wordt gewerkt, zullen de doelstellingen van het integratiebeleid kunnen gerealiseerd worden. Samengevat:

- individuele burgers – bij uitstek de nieuwkomers – kunnen nood hebben aan een individuele begeleiding op maat. De eerste kerntaak omvat de dienstverlening bestemd voor individuele burgers;
- structuren en instellingen van onze samenleving moeten toegankelijk zijn. Drempels die de participatie van de doelgroep (kunnen) belemmeren, dienen weggewerkt te worden. De dienstverlening ten aanzien van die structuren en instellingen is ondergebracht in de tweede kerntaak;
- om tot een samenleving te komen waar diversiteit erkend en gewaardeerd wordt, is er ook nood aan een draagvlak voor integratie. Meewerken aan het creëren van een draagvlak, aan meer sociale samenhang, is de derde kerntaak;
- tot slot is het essentieel dat een inclusief beleid gevoerd wordt, zowel op lokaal, op regionaal als op Vlaams niveau. Adviesverlening en ondersteuning bieden voor het realiseren van een inclusief en gecoördineerd beleid is daarom de vierde kerntaak.

Kerntaak 1: adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van empowerment van individuele burgers van de bijzondere doelgroepen

De eerste kerntaak bestaat er in om via een aanbod op maat de bijzondere doelgroepen van het Vlaamse integratiebeleid te versterken. Zelfstandige en evenredige participatie, actief en gedeeld burgerschap en sociale samenhang realiseren, kan immers niet zonder de doelgroepen zelf te versterken.

We onderscheiden twee types van aanbod: inburgeringstrajecten en een vormings- en begeleidingsaanbod.

Inburgering, het begeleid traject naar integratie, vormt een belangrijke hefboom voor het integratieproces van (vooral) nieuwkomers. Inburgering omvat het engagement van de Vlaamse overheid om nieuwkomers te begeleiden bij hun eerste stappen in het integratieproces. Tegelijk verwacht de Vlaamse overheid dat nieuwkomers dit traject volgen. Het is

de taak van het EVA om inburgeringstrajecten aan te bieden. Wie doelgroep is van inburgering en wat inburgering inhoudt, wordt verderop nader toegelicht (zie afdeling 3).

Uit de ervaringen op het terrein blijkt dat het aanbod aan inburgeringstrajecten een uitermate geschikt aanbod is voor nieuwkomers, maar veelal minder geschikt om bepaalde groepen van oudkomers die weliswaar nog nood hebben aan begeleiding, gerichte ondersteuning te bieden. We denken hier bijv. aan ouders van schoolgaande kinderen. Zij zijn momenteel een prioritaire doelgroep van inburgering maar worden maar zeer beperkt bereikt door inburgering. Andere actoren, bijv. het schoolopbouwwerk of de integratiesector, hebben wel contacten met deze specifieke doelgroep en doen concrete inspanningen om hen te versterken in hun rol als ouder van een schoolgaand kind. Het feit dat verschillende organisaties zich richten op ouders van schoolgaande kinderen biedt het EVA de mogelijkheid om op bestaande werkingen en successen in te haken en vanuit de expertise die met inburgering is opgebouwd, een specifiek aanbod te voorzien dat de ouders versterkt en de betrokkenheid tussen ouders en scholen bevordert. Vaak vertrekt een traject voor ouders vanuit een lokaal bestuur of zelfs een school. Niet altijd zijn alle ouders (nog) doelgroep van inburgering. Daarom laat artikel 17, 1°, b, toe om naast inburgeraars ook andere groepen een soortgelijk traject aan te bieden.

Een andere specifieke doelgroep die baat kan hebben bij een aangepast onthaalaanbod zijn de personen die pas op latere leeftijd in het kader van gezinshereniging naar ons land zijn gekomen of komen. Eenmaal 65 jaar worden zij vrijgesteld van de inburgeringsplicht. Ze behouden wel hun recht op inburgering. Voor sommigen onder hen is het volgen van een inburgeringsprogramma de beste opstap naar integratie, voor anderen zal een aangepast onthaalaanbod in samenwerking met bijv. de woon- en zorgcentra, een betere oplossing zijn. Ook voor deze specifieke doelgroep laat artikel 17, 1°, b, toe om een traject op maat aan te bieden.

Ook voor asielzoekers, die geen verplichte maar wel rechthebbende doelgroep zijn en dus een inburgeringstraject mogen volgen, is maatwerk aangewezen. Wanneer de lokale context dit vereist en in afstemming met het inclusief integratiebeleid, kan bijvoorbeeld extra aandacht worden besteed aan specifieke samenlevingsvraagstukken en/of aan vragen die eigen zijn aan asielzoekers die nog geen definitief verblijfsrecht hebben verworven.

Het aflijnen van de doelgroep van inburgering maakt bovendien dat welbepaalde categorieën van personen die tot de doelgroep van het integratiebeleid behoren, geen recht hebben op een inburgeringsprogramma. Met het oog op bevorderen van hun integratieproces kan het echter aangewezen zijn om voor deze groepen een aangepast onthaalaanbod op maat te voorzien. We denken hier bijv. aan internationale kenniswerkers die nood kunnen hebben aan administratieve hulp met verblijfs- en arbeidskaarten of aan informatie over 'leven in Vlaanderen'. Via een aanbod op maat kan het EVA deze expats begeleiding aanbieden bij administratieve processen, gericht doorverwijzen naar specialisten vreemdelingenrecht, informeren over de dossierspecifieke elementen of samenwerken met bestaande instellingen die een specifiek aanbod voor expats ontwikkelen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om complementair te werken, afgestemd op de vraag.

Het EVA kan dus – naast het inburgeringsaanbod – ook specifieke vormings- en begeleidingstrajecten aanbieden. Deze trajecten op maat kunnen zowel in groep als individueel worden aangeboden. Om maximaal te garanderen dat het aanbod effectief een lacune invult, zal het EVA voor dit aanbod steeds vertrekken van een objectieve omgevingsanalyse die de specifieke noden in kaart brengt.

Bovendien zal het EVA steeds samenwerken met de relevante voorzieningen die mogelijk al een rol vervullen of een toegevoegde waarde kunnen bieden en nooit in de plaats treden van een bestaand aanbod dat zijn nut al heeft bewezen.

Om te vermijden dat de dienstverlening uit kerntaak 1 de overige kerntaken zou verdringen, zal dit aanbod enkel kunnen ingericht worden wanneer hiervoor voldoende middelen beschikbaar zijn. Wanneer de vraag het aanbod overstijgt kan deze dienstverlening ingekocht worden bij het EVA.

Kerntaak 2: adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van structureel werken aan integratie

Om de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid te realiseren, volstaat het niet om de doelgroepen zelf te versterken. De aandacht voor de doelgroepen dient geplaatst te worden binnen een ruimer toegankelijkheidsbeleid en een kwaliteitsvolle dienstverlening naar alle burgers.

Met voorliggend decreet worden volgende vijf instrumenten naar voor geschoven om de toegankelijkheid van reguliere voorzieningen voor alle burgers, dus ook voor de bijzondere doelgroepen, te verhogen:

- dienstverlening sociaal tolken en vertalen (zie afdeling 4);
- taalbeleid (zie afdeling 5);
- taalpromotie (zie afdeling 6);
- integratiewerk (zie afdeling 7);
- juridische adviesverlening (zie afdeling 8).

Via deze dienstverlening zal het EVA organisaties, voorzieningen en besturen ondersteunen, stimuleren en begeleiden bij het toegankelijker maken van hun aanbod voor de bijzondere doelgroepen. Naast het aanbieden van sociaal tolk- en vertaaldienstverlening en juridische dienstverlening, zal het EVA ook informatie, advies, vorming en begeleiding geven aan organisaties, voorzieningen en besturen over toegankelijkheid en participatie.

De realisatie van kerntaak 2 kan vele vormen aannemen. Wat ze alle gemeen hebben, is dat de dienstverlening zich richt naar voorzieningen en structuren. Ook zijn ze alle mogelijk onderling met elkaar verbonden. Een voorziening vertrekt heel vaak van een zeer concrete vraag die idealiter vanuit een breder kader benaderd wordt. Ook vanuit kerntaak 1 kunnen specifieke noden of vragen gedetecteerd worden die een meer structurele benadering vergen waar vanuit kerntaak 2 verder op kan ingespeeld worden. Omgekeerd kan vanuit kerntaak 2 ook de nood aan individuele begeleiding van klanten van voorzieningen zichtbaar worden en kan er zo een verbeterde doorverwijzing ontstaan.

Ieder element van kerntaak 2 vereist een specifieke expertise, maar de onderlinge beïnvloeding tussen die verschillende instrumenten is de beste garantie voor een dienstverlening op maat die rekening houdt met zowel de verschillende stappen in het integratieproces van een burger als met de verschillende aspecten van het werken aan toegankelijkheid.

Kerntaak 3: adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van draagvlak, beeldvorming en wederkerigheid van integratie en in functie van sociale samenhang

Het versterken van de doelgroepen en het verhogen van de toegankelijkheid van de voorzieningen zijn noodzakelijk maar onvoldoende om de opdracht van het EVA, met name de integratie ondersteunen, stimuleren en begeleiden, te realiseren.

Het integratiebeleid is immers gericht op de hele samenleving en heeft als doel een ruimer draagvlak voor een diverse samenleving tot stand te brengen. ‘Samenleven in diversiteit’ is de verantwoordelijkheid van alle burgers en moet dus ook gedragen en gerealiseerd worden met medewerking van alle burgers.

Het behoort bijgevolg tot de kerntaken van het EVA om de bevolking zowel actief en correct te informeren over de feitelijke diversiteit in de samenleving als te stimuleren en te ondersteunen in haar ‘samenleven in diversiteit’, in het bijzonder daar waar moeilijke externe omstandigheden zich (dreigen te) vertalen in spanningen en conflicten tussen mensen met een verschillende achtergrond. Het gaat hierbij onder meer om sensibiliseren van de publieke opinie, het bevorderen van interculturele interactie, werken aan sociale cohesie enzovoort. Het ontwikkelen van een correcte en niet-stereotype beeldvorming van de diversiteit in Vlaanderen is een eerste stap om tot een respectvolle dialoog te komen.

Om effectieve uitingen van racisme en xenofobie aan te pakken zijn er wettelijke gronden beschikbaar. Louter op basis van deze wettelijke bepalingen zullen racisme en xenofobie echter niet ten gronde kunnen worden aangepakt. Samen met andere actoren moet het EVA ook inzetten op een meer preventieve en gedragswijzigende aanpak om racisme en xenofobie terug te dringen.

Opnieuw kan het realiseren van deze kerntaak vele vormen aannemen. Het kan gaan om een brede sensibiliseringscampagne, het leveren van input en ondersteuning bij het ontwikkelen van visieteksten van voorzieningen, het publiceren van een jaarboek met objectieve informatie, het uitwerken van publicaties met goede (en slechte) praktijkvoorbeelden, het deelnemen aan expertnetwerken, het organiseren van vormingen en/of studiedagen enzovoort.

Kerntaak 4: adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid

Het realiseren van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid veronderstelt een onderbouwde, afgestemde, gecoördineerde en inclusieve aanpak (zie hierboven – artikel 4, §1). Naast de hierboven beschreven kerntaken gericht op het versterken van doelgroepen, het toegankelijker maken van voorzieningen en het verhogen van de sociale samenhang, heeft het EVA als vierde en laatste kerntaak om de organisaties, voorzieningen en besturen te adviseren en te ondersteunen om tot een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief integratiebeleid te komen.

Het EVA kan een stad of gemeente ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van haar lokaal en inclusief integratiebeleid. Vanuit een geobjectiveerde omgevingsanalyse kan het EVA aanvullende voorstellen doen en/of constructieve feedback geven aan de stad of gemeente over haar lokaal integratiebeleid. Belangrijk hierbij is het bewaken van een geobjectiveerde omgevingsanalyse, het streven naar diversiteit in de aanpak (naargelang problematiek, naargelang doelgroep enzovoort), het stimuleren van de wederkerigheid van integratie, het betrekken van de doelgroep enzovoort.

Reguliere sectoren en voorzieningen (vaak gesubsidieerde instellingen) zijn eveneens actor in het integratiebeleid. Op lokaal niveau zijn ze veelal betrokken partij om het integratieproces mee vorm te geven. In functie van afstemming en het vermijden van dubbel werk, worden ze op lokaal niveau betrokken bij omgevingsanalyses, knelpuntanalyses, uitvoering, opvolging en evaluatie van het lokaal integratiebeleid. Ook hier heeft het EVA een adviserende en ondersteunende rol.

Ondersteunende taken

Om de vier kerntaken efficiënt en resultaatgericht te kunnen uitvoeren, moet het EVA daarnaast volgende ondersteunende taken opnemen:

- data verzamelen, bewerken en ter beschikking stellen.
In functie van een geobjectiveerde omgevingsanalyse, benchmarking, het monitoren van resultaten van projecten en acties en het detecteren van blinde vlekken, is het essen-

tieel voor een inclusief integratiebeleid dat correcte en actuele data beschikbaar zijn. De lokale en de Vlaamse integratiemonitor zijn waardevolle instrumenten, maar om tot een degelijke analyse te kunnen komen is ook andere niet-cijfermatige input vaak minstens even relevant. Dankzij zijn ervaring op het terrein kent de integratiesector de relevante partnerorganisaties, de projecten die niet in de statistieken voorkomen maar wel bijdragen tot successen, de goede praktijkvoorbeelden, de relevante zelforganisaties enzovoort. Deze schat aan informatie is vandaag vooral beschikbaar in de hoofden van de medewerkers op het terrein, maar kan voor de verdere uitbouw van een adequaat integratiebeleid een onschatbare meerwaarde betekenen. Het verzamelen, bewerken en ter beschikking stellen van dergelijke informatie is daarom een belangrijke ondersteunende taak die voor de operationele werking over de verschillende regio's heen een cruciale randvoorwaarde is;

- gerichte, innovatieve projecten opzetten en innovatieve concepten en methodieken ontwikkelen.

De instroom van nieuwe groepen, de evoluties op het terrein (in wijken, buurten en steden), de concentraties aan (nieuwe) bewoners, de internationale ontwikkelingen enzovoort, kunnen de integratie en de uitdagingen snel doen veranderen. Vaak bieden de reeds ontwikkelde instrumenten een antwoord, maar even vaak vergen nieuwe ontwikkelingen een vernieuwde aanpak. Geen enkele sector kan blijven groeien en een blijvend antwoord bieden op nieuwe uitdagingen zonder de nodige aandacht te besteden aan innovatie. Belangrijk hierbij is dat alle aanwezige expertise wordt aangewend en dat het warm water niet telkens opnieuw moet worden uitgevonden.

Daarom is het essentieel dat er voldoende uitwisseling is tussen het terreinwerk waar concepten in de praktijk kunnen worden uitgetest en een centrale opvolging en ondersteuning die tegelijk randvoorwaarden en kritische succesfactoren in kaart brengt zodat successen of mislukkingen duidelijk gekaderd worden en er op die ervaring kan worden verder gebouwd;

- aanwezige kennis, methodieken, instrumenten, projecten en goede praktijkvoorbeelden verzamelen en ter beschikking stellen.

Het EVA biedt voorzieningen een ondersteunende dienstverlening en begeleiding aan. Tegelijk zijn er ongetwijfeld organisaties die zelf aan de slag willen gaan of die op zoek zijn naar een manier om hun werking te optimaliseren. Ook intern in de organisatie is aandacht voor een goed kennismanagement belangrijk om de ontwikkelde expertise over alle regio's heen te kunnen benutten. Voor een sector die een relatief groot verloop van medewerkers kent, is het bovendien essentieel om de verworven kennis en expertise in de organisatie te verankeren en te delen.

Alle vier de kerntaken van het EVA dragen op hun manier bij tot de realisatie van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid. Het kan daarom nooit de bedoeling zijn dat één van de kerntaken niet zou worden gerealiseerd. Immers, door het onderling op elkaar afstemmen van de verschillende kerntaken wordt er tegelijk op verschillende terreinen gewerkt zonder het gemeenschappelijk doel uit het oog te verliezen. Niet enkel ten aanzien van individuele burgers, maar ook steeds ten aanzien van instellingen en van de brede samenleving zijn acties en initiatieven nodig om het 'nieuwe, andere, soms vreemde' te integreren in een samenleving die onder meer daardoor zichzelf transformeert.

Artikel 18

Overeenkomstig paragraaf 1 van dit artikel wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om statutaire personeelsleden van de Vlaamse ministeries, IVA's met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijke EVA's ter beschikking te stellen van het nieuwe EVA.

De terbeschikkingstelling dient in voorkomend geval in overeenstemming te zijn met de op grond van artikel 5 van het kaderdecreet bepaalde rechtspositieregelingen voor de

personeelsleden van de Vlaamse ministeries, IVA's met rechtspersoonlijkheid en publiek-rechtelijke EVA's. De modaliteiten van de terbeschikkingstelling worden geregeld in de te sluiten samenwerkingsovereenkomst (zie artikel 19 van het voorliggend ontwerp van decreet). Aangezien het nog niet vaststaat of en wanneer een terbeschikkingstelling zal plaatsvinden, zijn de concrete voorwaarden en modaliteiten van een dergelijke terbeschikkingstelling niet in het voorliggend ontwerp van decreet opgenomen.

Op grond van paragraaf 2 kan de Vlaamse Regering tevens gebouwen en andere infrastructuur of andere middelen ter beschikking stellen van het EVA. 'Infrastructuur of andere middelen' dient in de ruime zin te worden begrepen: het betreft het geheel van voorzieningen en goederen die nuttig kunnen zijn voor de uitvoering van de taken van het EVA. De modaliteiten van de terbeschikkingstelling worden geregeld in de te sluiten samenwerkingsovereenkomst (zie artikel 19 van het voorliggend ontwerp van decreet).

Het genotsrecht van het EVA over de terbeschikkinggestelde gebouwen en/of middelen is steeds precair: de Vlaamse Regering heeft immers steeds recht op wederopzegging van dit genotsrecht, zonder verplichting tot schadevergoeding van eventuele door het EVA geleden schade.

Deze paragraaf houdt geen machtiging in tot overdracht van de eigendom van de goederen. Wel bestaat steeds de mogelijkheid om het beheer van goederen toe te vertrouwen aan het EVA via contractuele mechanismen, zoals bijvoorbeeld huur, erfpacht of een domein-concessie.

Paragraaf 3 voorziet dat de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks aan het EVA algemene werkingssubsidies, investeringssubsidies en projectsubsidies kan toekennen. Deze toekenning is beperkt tot de beschikbare begrotingskredieten. In de te sluiten samenwerkingsovereenkomst worden de modaliteiten van de subsidiëring nader geregeld (zie artikel 19 van het voorliggende ontwerp van decreet).

Door middel van paragraaf 4 wordt een machtiging gegeven om over te gaan tot de overname van personeelsleden en gebouwen en andere infrastructuur van bestaande entiteiten, zoals bijvoorbeeld vzw's die actief zijn in de integratiesector. Hiertoe is steeds het uitdrukkelijk akkoord van de betrokken entiteiten vereist.

Het EVA is overeenkomstig paragraaf 5 ertoe gemachtigd om over te gaan tot terugvordering van de subsidies die de bestaande entiteiten hebben aangewend voor het opbouwen van een reserve en/of voor het verwerven van gebouwen en andere infrastructuur, maar die zij niet meer kunnen aanwenden voor het doel waarvoor ze zijn verleend.

Deze paragraaf strekt ertoe de verplichting tot terugbetaling en terugvordering te verduidelijken die bestaat met betrekking tot de in het verleden toegekende subsidies aan de bestaande entiteiten die, omwille van de creatie van het nieuwe EVA en aldus de overname van hun taken door het EVA, niet langer kunnen aangewend worden voor het doel waarvoor deze zijn toegekend.

Er wordt evident geen machtiging tot terugvordering verleend voor de eerder toegekende subsidies die door de gesubsidieerde entiteiten in het verleden zijn aangewend op een wijze conform aan het doel waarvoor ze werden toegekend. Wel wordt de mogelijkheid geboden tot terugvordering van bepaalde toegekende subsidies waarmee reserves zijn opgebouwd of infrastructuur (zoals gebouwen) werd verworven die de bestaande entiteiten niet meer kunnen aanwenden voor het doel waarvoor ze zijn verleend. De terugvordering van deze subsidies is in die optiek dan gerechtvaardigd, aangezien bepaalde reserves en/of infrastructuur door de creatie van het nieuwe EVA en de bijhorende overname van taken

immers niet of niet langer kunnen worden aangewend voor het oorspronkelijke doel waarvoor deze werden toegekend.

Artikel 19

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 31 van het kaderdecreet. Bepaalde aspecten van het beleid van de Vlaamse overheid worden door een privaatrechtelijk vormgegeven EVA uitgevoerd. De bevoegde Vlaamse minister stuurt het EVA door middel van krachtlijnen aan en volgt de activiteiten van het EVA op. Dit gebeurt op basis van een na onderhandelingen af te sluiten samenwerkingsovereenkomst, die traditioneel dezelfde onderwerpen bevat. We verwijzen naar artikel 19, tweede lid, en meer bepaald naar:

- de punten 1°, 2° en 6° die – in weliswaar deels andere bewoordingen – ook vermeld zijn als verplichte onderwerpen van de beheersovereenkomst die een publiekrechtelijke EVA dient af te sluiten met de Vlaamse Regering. Het kan dan ook aangenomen worden dat er geen bezwaar is dat voor een privaatrechtelijke EVA deze elementen tevens via een overeenkomst worden geregeld;
- punt 3° dat aansluit bij hetgeen in artikel 31 van het kaderdecreet als inhoud van de samenwerkingsovereenkomst wordt vermeld;
- punt 4° dat afgestemd is op de tekst van artikel 57 van het decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, waarin de bevoegdheid ter zake ook aan de Vlaamse Regering wordt toegekend.

Wat punt 5° betreft, kan er op worden gewezen dat de Raad van State een bepaling conform artikel 19, 2e lid, 5°, in het verleden zelf reeds zonder verdere opmerking heeft aanvaard (advies Raad van State met betrekking tot het voorontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams communicatiehuis in Brussel onder de vorm van het extern verzelfstandigd agentschap Muntpunt vzw – zie *Parl. St.* VI.Parl. 2009-2010, nr. 643/1, p. 28). De Raad van State oordeelde daar dat de essentiële elementen inzake de werking “afdoende” decretaal werden geregeld. Ook daar behoorde de nadere regeling van de werking tot de inhoud van de samenwerkingsovereenkomst en kon voorts tevens beroep worden gedaan op de bepalingen van de onderliggende wetgeving inzake vzw’s en stichtingen.

Punt 7° wordt in de overeenkomst opgenomen omdat het niet praktisch is om de vestigingsplaatsen van het EVA in het decreet zelf op te nemen, aangezien de wijziging hiervan dan een decretaal optreden zou vereisen.

Overeenkomstig de bepalingen inzake het toezicht op het EVA, zullen er onder meer jaarverslagen worden opgesteld. Deze jaarverslagen zullen kwantificeerbare gegevens kunnen bevatten, om zodoende informatie over de werking van het EVA te verstrekken.

Wat betreft de regels en modaliteiten betreffende de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies, vloeit een en ander voort uit de basisvereisten die ter zake worden gesteld door het Rekendecreet van 8 juli 2011.

In de samenwerkingsovereenkomst zal ook worden vastgesteld wat de lokale en regionale vestigingsplaatsen van het EVA zullen zijn. Het wordt noch noodzakelijk noch opportuun geacht om dit via het voorliggend ontwerp van decreet dan wel een uitvoeringsbesluit te regelen, nu het de interne werking van het EVA betreft en periodiek moet kunnen worden bijgestuurd in het licht van de wijzigende behoeften op het werkveld.

Artikel 20

De registratie en de verwerking van persoonsgegevens volgens artikel 20 van het ontwerp voldoet aan de vereisten van de artikelen 5, 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna de Privacywet).

Artikel 20 bepaalt vooreerst dat de Vlaamse Regering het EVA ondersteunt bij het vervullen van zijn taken met betrekking tot inburgering door een uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem ter beschikking te stellen aan het EVA. Dit is conform artikel 5, e, van de Privacywet dat stelt dat persoonsgegevens verwerkt mogen worden wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking of aan de derde aan wie de gegevens worden verstrekt.

De omschrijving van de doelstellingen van het (registreren en verwerken van persoonsgegevens via het) cliëntvolgsysteem is gebaseerd op artikelen 22 en 23, derde lid, van het Inburgeringsdecreet en op artikel 6, paragraaf 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid. De verkregen gegevens zullen bovendien enkel mogen worden aangewend om de taken en kerntaken van het EVA uit te oefenen, zoals deze worden vermeld in het eerste, tweede en derde lid van artikel 17 van voorliggend ontwerp.

Dit cliëntvolgsysteem is aldus een database van registratiegegevens omtrent de doelgroep van het inburgeringsbeleid met een meervoudige finaliteit:

- medewerkers van het EVA betrokken bij inburgering ondersteunen om individuele dossiers van inburgeraars, minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters bij te houden en om inburgeringstrajecten en toeleidingstrajecten te kunnen uitvoeren en opvolgen;
- minstens maandelijks een lijst van nieuwkomers – zowel meerderjarige en minderjarige nieuwkomers als anderstalige kleuters – ter beschikking stellen van het EVA. Artikel 32, §2, van voorliggend decreet bepaalt immers dat het EVA de meerderjarige nieuwkomers moet informeren over het inburgeringsbeleid. Artikel 35, §2, bepaalt dat het EVA de minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters moet informeren over de toeleidingstrajecten. Om dit te kunnen doen, moet het EVA zicht hebben op wie deze nieuwkomers zijn;
- eenmalig een lijst van alle oudkomers ter beschikking stellen van het EVA. Aangezien de VDAB en het OCMW sommige van hun cliënten in het kader van hun begeleidingstrajecten een inburgeringstraject kunnen laten volgen en hen via een uitwisseling met het cliëntvolgsysteem kunnen doorsturen naar het EVA, is het aangewezen dat alle personen – ook oudkomers – die tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid behoren, gekend zijn in het cliëntvolgsysteem;
- op die manier hebben de VDAB of het OCMW zicht op wie van hun cliënten tot de doelgroep van Inburgering behoren en of ze kunnen doorgestuurd worden naar het EVA;
- de gegevensuitwisseling tussen de partners betrokken bij het inburgeringsbeleid elektronisch laten verlopen;
- bij het uitvoeren van inburgeringstrajecten zijn immers diverse actoren betrokken (OCMW, VDAB, Huizen van het Nederlands). Om deze afstemming vlot te laten verlopen is een efficiënte en effectieve elektronische uitwisseling broodnodig;
- de uitvoering van het inburgeringsbeleid opvolgen. Inburgering kan pas ten volle opgevolgd en geëvalueerd worden, indien er voldoende en correcte gegevens beschikbaar zijn. Het cliëntvolgsysteem wordt daarom ter beschikking gesteld aan het EVA en ook

toegankelijk gemaakt – weliswaar met geanonimiseerde gegevens – voor de Vlaamse overheid die het cliëntvolgsysteem kan bevragen.

Artikel 20 bepaalt ook dat de Vlaamse Regering een uniform registratiesysteem ter beschikking zal stellen van het EVA voor het sociaal tolken en sociaal vertalen. Dit registratiesysteem moet toelaten om op basis van duidelijke input- en outputnormen de sociaal tolk- en sociaal vertaalprestaties te registreren en op te volgen. Het moet ook toelaten om de Vlaamse overheid en de gebruikersoverheden eenduidige en betrouwbare sectorstatistieken te bezorgen.

Voor het overige kan erop worden gewezen dat er in beginsel geen gegevens zullen worden geregistreerd of verwerkt waaruit de raciale of etnische afkomst, de politieke opvattingen, de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging of het lidmaatschap van een vereniging blijken, of die het seksuele leven betreffen. Er is ook geen verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.

De enige verwerking van persoonsgegevens waaruit de godsdienstige overtuiging van een betrokkene kan blijken, betreft “de inburgeraar die behoort tot een van de volgende categorieën, vermeld in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten”. Dat staat bepaald in artikel 27 van het ontwerp. Meer uitleg over de belangrijke reden van publiek belang die in deze noopt tot het decretaal toestaan van de registratie en verwerking van die gegevens, is terug te vinden bij artikel 27.

Het wordt aan de Vlaamse Regering opgedragen om de uitvoering van dit artikel te regelen.

Artikel 21

De registratie en de verwerking van persoonsgegevens volgens artikel 21 voldoet aan de vereisten van de artikelen 5, 6 en 7 van de Privacywet (cf. toelichting bij artikel 20).

Het EVA zal in het kader van de uitoefening van haar taken trouwens ook nood hebben aan informatie uit het rijksregister, met name om te weten welke personen deel uitmaken van de doelgroepen van het integratiebeleid en aldus deze personen te kunnen informeren omtrent de integratie- en inburgeringsfaciliteiten en desgevallend hun inburgeringsplichten. Met name in Brussel is gebleken dat om het beleid vorm te kunnen geven en vrijwillige inburgeraars te kunnen bereiken, het nodig is om aan gerichte informatieverstrekking te kunnen doen. Algemene informatiecampagnes blijken inderdaad niet te volstaan, in het bijzonder omdat tot de doelgroep van inburgeraars vele personen behoren die net verstoken zijn van die algemene informatiekanaalen. Er is dus voor het gehele werkingsgebied van het EVA sprake van een noodzaak tot toegang tot het rijksregister, die verantwoordt dat ter zake een machtiging wordt bekomen van de daartoe bevoegde diensten op grond van de toepasselijke federale wetgeving.

Onderhavig artikel uit het ontwerp regelt het gebruik en de verwerking door het EVA van de voormelde persoonsgegevens zoals die onder meer uit het Rijksregister zullen worden verkregen. Meer bepaald mogen deze gegevens enkel worden verwerkt en aangewend om de taken en kerntaken van het EVA uit te oefenen, zoals deze worden vermeld in het eerste, tweede en derde lid van artikel 17 van het ontwerp van decreet. Het artikel 21 van het ontwerp stelt duidelijk dat de persoonsgegevens enkel voor dezelfde doeleinden mogen worden verwerkt als waarvoor ze mogen worden aangewend.

Voor de huidige toegang tot het rijksregister voor het verkrijgen van de voormelde persoonsgegevens, werd er aan het Sectoraal Comité van het Rijksregister een machtiging gevraagd. Dezelfde aanvragen werden altijd ook automatisch doorgestuurd naar het Sec-

toraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, Afdeling Sociale Zekerheid.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft de volgende machtigingen al verkregen van het Sectoraal Comité van het Rijksregister en het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, Afdeling Sociale Zekerheid:

- beraadslaging nr. 24/2004 van 9 augustus 2004, betreffende de aanvraag van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap om de erkende onthaalbureaus te machtigen om in het kader van het inburgeringsbeleid het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken. Eveneens wordt er de toelating gegeven om een netwerkverbinding te bewerkstelligen met VDAB;
- beraadslaging RR nr. 40/2007 van 12 december 2007: aanvraag van het Vlaamse Overheid, Agentschap voor Binnenlands Bestuur, Afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering tot uitbreiding van de machtigingen verleend bij de beraadslagingen nummers. 22/2004 en 24/2004 van 9 augustus 2004 (RN/MA/2007/043). Hierbij wordt de machtiging aan de erkende onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken, uitgebreid van meerderjarige nieuwkomers naar minderjarige nieuwkomers. Eveneens wordt er de toelating gegeven om een netwerkverbinding te bewerkstelligen met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen NV;
- beraadslaging RR nr. 46/2009 van 15 juli 2009: aanvraag van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur om (ten behoeve van de zeven erkende Vlaamse onthaalbureaus) toegang te krijgen tot de informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op het inburgeringsbeleid (RN/MA/2009/030). Hierbij wordt de toegang voor de erkende onthaalbureaus ten overstaan van de gegevens van het Rijksregister uitgebreid tot naam en voornaam, de geboorteplaats en -datum, het geslacht, de nationaliteit, de hoofdverblijfplaats, de datum van overlijden, de burgerlijke staat, de samenstelling van het gezin, de vermelding van het register waarin de personen zijn ingeschreven, de wettelijke samenwoning en de verblijfstoestand voor de vreemdeling en de respectievelijke wijziging van deze persoonsgegevens;
- beraadslaging nr. 09/052 (SCSZ/09/094) van 1 september 2009 met betrekking tot de toegang tot de Kruispuntbankregisters in hoofde van de erkende onthaalbureaus in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid. De erkende onthaalbureaus worden gemachtigd om in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid toegang te hebben tot het identificatienummer van de Sociale Zekerheid, de naam, de voornaam, de geboorteplaats, de geboortedatum, het geslacht, de nationaliteit, de hoofdverblijfplaats, de overlijdensdatum, de burgerlijke staat en de respectievelijke wijzigingen van deze persoonsgegevens. Deze persoonsgegevens kunnen door de erkende onthaalbureaus worden meegedeeld aan de andere erkende onthaalbureaus (zoals wanneer de betrokkene verhuist) of aan het Agentschap Binnenlands bestuur (wanneer een erkend onthaalbureau een inbreuk vaststelt). Deze gegevens kunnen eveneens ter beschikking worden gesteld van de VDAB, de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de OCMW's;
- beraadslaging nr. 10/029 (SCSZ/10/056) van 4 mei 2010 met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn aan de erkende onthaalbureaus in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Hierbij verkrijgen de erkende onthaalbureaus persoonsgegevens die door de OCMW's worden bijgehouden. De betrokken persoonsgegevens worden opgenomen in de Kruispuntbank Inburgering, welke een elektronische koppeling behelst van persoonsgegevens van de onderscheiden inburgeringspartners (de erkende onthaalbureaus, de VDAB enzovoort) die het mogelijk maakt om de situatie van de betrokkenen op te volgen. Hierdoor is het mogelijk voor de erkende onthaalbureaus om te bepalen of de persoon al dan niet recht heeft op een steun van een Vlaams OCMW, daar dit een invloed heeft op de behandeling van het dossier van de betrokkene. Deze mededeling gebeurt met

tussenkomst van de POD Maatschappelijke Integratie, de Kruispuntbank van Sociale Zekerheid;

- beraadslaging RR nr. 39/2011 van 20 juli 2011 betreffende de aanvraag van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur om toegang te krijgen tot de informatiegegevens van het Rijksregister en om het identificatienummer te gebruiken met het oog op het inburgeringsbeleid en dit meer bepaald voor de handhavingsambtenaren aangesteld door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur die de inburgeraar die een inbreuk heeft gepleegd kan horen en hem desgevallend een administratieve geldboete kan opleggen;
- beraadslaging RR nr. 39/2012 van 9 mei 2012 betreffende de aanvraag van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur van de Vlaamse Overheid om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken voor het toegang- en gebruikersbeheer van de kruispuntbank Inburgering (KBI) (RN-MA-2012-072).

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft ook de nodige machtigingen aangevraagd en verkregen bij de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (VTC). Deze machtigingen zijn nodig voor de elektronische mededeling van persoonsgegevens door een Vlaamse overheidsinstantie, zoals ABB, aan een andere partij. Deze machtigingen heeft de VTC al toegekend:

- beraadslaging VTC nr.11/2102 van 9 mei 2012: Betreft: “Aanvraag tot machtiging voor het mededelen van persoonsgegevens van (kandidaat)cursisten Nederlands als tweede taal door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (AHOVOS) aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) in naam van de Huizen van het Nederlands en in naam van de erkende onthaalbureaus.”;
- beraadslaging VTC nr.14/2012 van 25 juli 2012: Betreft: “Aanvraag tot machtiging voor het mededelen van persoonsgegevens van inburgeraars die tevens OCMW-cliënt zijn en van het personeel van de onthaalbureaus door de erkende onthaalbureaus aan de OCMW’s.”;
- beraadslaging VTC nr.21/2012 van 26 september 2012: “Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het mededelen van persoonsgegevens van kandidaat sociale huurders door de sociale verhuurders aan de onthaalbureaus (OB’s) en de Huizen van het Nederlands (HvN).”;
- beraadslaging VTC nr.24/2012 van 17 oktober 2012: “Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het mededelen van persoonsgegevens van inburgeraars en van cursisten Nederlands als tweede taal (NT2) die tevens werkzoekende zijn en van contactpersonen bij de onthaalbureaus (OB’s) en de Huizen van het Nederlands (HvN) door de OB’s en de HvN aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)”;
- beraadslaging VTC nr.25/2012 van 17 oktober 2012: “Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het mededelen van persoonsgegevens van werkzoekenden en medewerkers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) door de VDAB aan de onthaalbureaus (OB’s) en de Huizen van het Nederlands (HvN).”.

Het EVA zal aan het Sectoraal Comité van het Rijksregister de nodige machtigingen moeten vragen. Welke machtigingen er precies moeten aangevraagd worden zal het EVA navragen bij het Sectoraal Comité. Het is het Sectoraal Comité van het Rijksregister dat exact zal bepalen tot welke persoonsgegevens het EVA toegang zal krijgen en tot welke niet.

Waarschijnlijk gaat het over volgende machtigingen:

- machtigingsaanvraag voor het EVA om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken in het kader van het Vlaamse integratiebeleid;
- machtigingsaanvraag voor het EVA om toegang te krijgen tot de informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op het Vlaamse integratiebeleid.

Dezelfde aanvragen worden altijd ook automatisch doorgestuurd naar het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, Afdeling Sociale Zekerheid.

Artikel 22

Om de kwaliteit van de inburgeringstrajecten voor de inburgeraars, de toeleidingstrajecten voor minderjarige nieuwkomers en minderjarige kleuters, het specifiek trajectmatig aanbod voor andere personen van de bijzondere doelgroepen of de uitvoering van de andere kerntaken te bewaken, is het aangewezen om te voorzien in een specifieke inspectie voor deze dienstverlening. Voorliggend decreet maakt het mogelijk om deze opdracht toe te vertrouwen aan de onderwijsinspectie.

Hiermee wordt de huidige praktijk bestendigd. Naar aanleiding van de lancering van de nieuwe methodiek maatschappelijke oriëntatie is er eind 2008 immers een samenwerking opgestart tussen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en de onderwijsinspectie met als doel vanuit de onderwijsinspectie de inhoudelijke inspectie van de onthaalbureaus op te nemen. In september 2009 werd deze samenwerking geformaliseerd in een protocol van samenwerking betreffende het project 'Kwaliteitsbewaking van maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiding binnen de inburgeringstrajecten'. De huidige inspectie heeft tot doel de kwaliteit van de cursus maatschappelijke oriëntatie en van de trajectbegeleiding te waarborgen door een inhoudelijke kwaliteitscontrole en door de docenten maatschappelijke oriëntatie en de trajectbegeleiders inhoudelijk en in hun (didactisch) handelen op te volgen en te begeleiden.

Het is aangewezen om ook naar de toekomst de mogelijkheid in te schrijven om de samenwerking tussen het EVA en de onderwijsinspectie te bestendigen.

Artikel 23

Dit artikel vergt geen nadere toelichting.

Artikel 24

De eerste paragraaf bepaalt dat de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aanduidt bij het EVA, zodat voldaan wordt aan de vereisten van toezicht geëist in de adviespraktijk van de Raad van State, waarbij – aldus diezelfde adviespraktijk – desnoods kan worden afgeweken van de dwingende bepalingen van de private rechtsvorm. Het toezicht door deze regeringscommissaris vormt in essentie een legaliteitscontrole (overeenstemming met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst).

Er valt op te wijzen dat ook het Rekenhof bevoegd zal zijn voor de a posteriori controle op het EVA, ingevolge artikel 63, §1, van het Rekendecreet van 8 juli 2011.

In de tweede paragraaf worden de nadere modaliteiten bepaald voor de uitoefening van de functie van de regeringscommissaris.

De derde paragraaf voorziet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om – desgewenst en indien de noodzaak daartoe zich zou voordoen – de rechtspositionele voorwaarden van de regeringscommissaris vast te stellen. Het betreft dan onder meer de vergoedingen die men desgevallend aan de regeringscommissaris zou wensen toe te kennen.

Afdeling 2. Eventuele toewijzing van uitvoering van taken of kerntaken aan andere organisaties

Artikel 25

Het voorliggend ontwerp van decreet vertrekt van het beginsel dat de beleidsuitvoering inzake inburgering en integratie zal gebeuren door middel van het op te richten EVA. In afwijking hiervan kan de uitvoering van taken of kerntaken toegewezen aan andere organisaties in die gevallen waarin zulks om specifieke redenen of lokale omstandigheden aangewezen blijkt.

Paragraaf 1 somt de instanties op waaraan kerntaken kunnen worden toegewezen, met name:

- een lokaal bestuur;
- de Vlaamse Gemeenschapscommissie; en
- een vereniging zonder winstoogmerk.

Voor de instanties vermeld onder §1 geldt dat zij voor de uitvoering van de taken die aan die organisaties worden toevertrouwd, iedere verwijzing naar het EVA lezen als een verwijzing naar de betrokken organisatie. Dat betekent concreet dat met die organisaties een samenwerkingsovereenkomst zal worden afgesloten (artikel 19), dat zij de opdrachten op een geïntegreerde manier moeten uitvoeren (artikel 4, §4), dat zij de uitgangspunten van het Vlaamse integratiebeleid dienen te respecteren (artikel 4, §3), dat zij afstemming moeten nastreven tussen alle kerntaken in het werkingsgebied (artikel 17, vierde lid), dat zij – wanneer van toepassing – het cliëntvolgsysteem voor inburgering gebruiken (artikel 20, §1), dat zij het uniform registratiesysteem voor het sociaal tolken en sociaal vertalen gebruiken (artikel 20, §2), dat zij geïnspecteerd zullen worden (artikel 21) enzovoort.

De toewijzing van algemene werkings- en investeringsubsidies aan deze entiteiten (paragraaf 2) vereist geen nadere toelichting.

De verplichting voor deze entiteiten tot afstemming met het EVA m.o.o. de coördinatie van de uitvoering van de taken en kerntaken (paragraaf 3), dient vooral om te benadrukken dat het initiatief hiertoe in de eerste plaats bij deze entiteiten zelf ligt.

Afdeling 3 Inburgering

Inburgering brengt inburgeraars via een zo kort mogelijk inburgeringstraject aan de drempel van de reguliere voorzieningen door hun zelfredzaamheid te verhogen. Er worden drie dimensies van zelfredzaamheid onderscheiden:

- sociale zelfredzaamheid: deze is bereikt wanneer de betrokkene voldoende vertrouwd is met onze samenleving om er zelfstandig zijn weg te vinden;
- professionele zelfredzaamheid: deze is bereikt wanneer de betrokkene kan instromen in de arbeidsmarkt met het oog op duurzame tewerkstelling of in staat is een beroepsopleiding te volgen;
- educatieve zelfredzaamheid: deze is bereikt wanneer de betrokkene in staat is om aan het reguliere onderwijsaanbod deel te nemen. Educatieve zelfredzaamheid kan na het behalen van het diploma leiden tot professionele zelfredzaamheid.

Iedereen die een inburgeringstraject doorlopen heeft, moet een zekere mate van sociale zelfredzaamheid bereikt hebben, naast de keuze om prioritair te werken aan educatieve of professionele zelfredzaamheid. Dit houdt in dat men gebruik kan maken van algemene maatschappelijke voorzieningen, waaronder ook socio-culturele voorzieningen. De integratie verloopt immers niet uitsluitend via arbeid of onderwijs, maar ook via de activiteiten in de vrije tijd. Het kennis maken met en stimuleren van participatie aan het cultureel

aanbod in Vlaanderen vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het inburgeringsbeleid.

Het inburgeringstraject zal voor de meeste inburgeraars niet volstaan om zelfstandig en duurzaam hun weg te vinden in onze samenleving. Het inburgeringstraject moet dan ook gezien worden als een basis om door te stromen naar een vervolgaanbod bij een reguliere voorziening of het OCMW in functie van de verdere uitbouw van hun levensloopbaan. Hierbij wordt eveneens belang gehecht aan de sociale en culturele participatie van de doelgroep aan onze samenleving. Daarnaast kan er, net als in het inburgeringstraject, prioritair gewerkt worden aan een oriëntatie richting arbeidsmarkt of onderwijs.

Artikel 26

Artikel 26 van voorliggend ontwerp van decreet omschrijft de doelgroep van inburgering. Dit artikel is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet. In sommige bepalingen zijn er beperkte technische aanpassingen gedaan teneinde de doelgroep correcter te omschrijven. Sommige bepalingen zijn inhoudelijk aangepast teneinde beter aan te sluiten bij de realiteit op het terrein. De aanpassingen worden hieronder mee toegelicht.

Paragraaf 1 bepaalt dat er drie categorieën van inburgeraars zijn. De eerste twee categorieën zijn overgenomen uit het Inburgeringsdecreet, de derde categorie is nieuw.

- 1° Vreemdelingen met wettig verblijf die minstens 18 jaar oud zijn en gemachtigd of toegelaten zijn tot een verblijf om zich te vestigen, met uitzondering van de vreemdeling die hier met een tijdelijk doel verblijft en de asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn of haar asielaanvraag.

Deze categorie omvat zowel de zogenaamde ‘nieuwkomers’, dit zijn de vreemdelingen die recent met een verblijfstitel van meer dan drie maanden zijn ingeschreven in het Rijksregister, als de zogenaamde ‘oudkomers’, dit zijn vreemdelingen die al geruime tijd tot de doelgroep behoren. Nieuw ten aanzien van de bestaande omschrijving is dat de woorden ‘met wettig verblijf’ zijn toegevoegd omdat het correcter is om de voorwaarde voor wettig verblijf hier op te leggen dan onder artikel 2 (zie artikel 2, eerste lid, 27°).

Deze vreemdelingen moeten meerderjarig zijn. De leeftijd van meerderjarigheid wordt echter volgens de regels van het internationaal privaatrecht bepaald door de wetgeving van het land waarvan de betrokkene de nationaliteit heeft. Hierdoor ligt de meerderjarigheid niet voor iedere vreemdeling op 18 jaar. Om dit euvel te ondervangen spreken we in het kader van het inburgeringsbeleid niet van ‘meerderjarige’ vreemdelingen maar van vreemdelingen ‘die de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben’.

Het feit dat asielzoekers pas doelgroep worden van inburgering als zij vier maanden na indiening van de asielaanvraag nog in de asielprocedure zitten, hangt samen met het gegeven dat de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen een materiële opvang voorziet tijdens de hele asielprocedure.

De materiële opvang houdt onder andere een recht op info en op opleidingen in. Asielzoekers komen in een eerste fase in grootschalige centra terecht. In een tweede fase kunnen ze, in principe na vier maanden, in kleinschalige lokale opvanginitiatieven (LOI) van OCMW's opgevangen worden. Het is niet aangewezen om asielzoekers op het ogenblik dat ze hun asielaanvraag indienen meteen ook recht op inburgering te geven. De eerste weken en maanden van een asielprocedure hebben asielzoekers vooral

nood aan rust, gewenning aan de opvang, info over en voorbereiding op het verloop van de asielprocedure.

Dat moet voorzien worden door de asiel- en opvanginstanties zelf. Bovendien zullen in deze periode de meest onterechte asielaanvragen – bijv. asielaanvragen waarbij een andere Dublin-lidstaat verantwoordelijk is of waarbij al bij een eerdere asielaanvraag identiek dezelfde asielargumenten afgewezen werden of asielaanvragen van EU-onderdanen die geen ernstig risico lopen – afgewezen worden, zodat het niet opportuun wordt geacht de inburgering van deze asielzoekers reeds op te starten. Het is anderzijds evenmin aangewezen om asielzoekers gedurende de hele asielprocedure uit te sluiten van het recht op inburgering. Artikel 12, §1, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen voorziet na vier maanden een mogelijkheid om in kleinschalige opvang terecht te komen. Het wordt dan belangrijker om in te burgeren in de gemeente waar men verblijft en in onze samenleving in het algemeen. Men zit niet meer in een groepsregime en een andere vorm van omkadering en contacten wordt nodig. Maar ook als men in een grootschalig opvangcentrum blijft zitten, wordt een bredere oriëntatie op de samenleving én kennis van de landstaal na enkele maanden nodig. Bovendien moeten asielzoekers volgens Europese richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 maximaal na één jaar lopende asielprocedure toegang krijgen tot de arbeidsmarkt. Het volgen van een inburgeringstraject kan dit proces van deelname aan de arbeidsmarkt versterken.

Voorliggend ontwerp van decreet voorziet dat asielzoekers doelgroep worden van inburgering vier maanden nadat ze hun asielaanvraag hebben ingediend. De eerste vier maanden nadat ze hun asielaanvraag hebben ingediend, behoren ze niet tot de doelgroep van inburgering. In deze periode van vier maanden zullen, volgens de beheersdoelstellingen van de federale overheid, de meest ‘onterechte’ asielaanvragen afgesloten zijn. Voor zover asielzoekers na deze termijn van vier maanden nog in de asielprocedure zitten, krijgen ze toegang tot inburgering. De termijn van vier maanden die in het Inburgeringsdecreet ingeschreven wordt, komt ook overeen met de termijn die wettelijk bepaald is in artikel 12, §1, van de federale Opvangwet.

2° Meerderjarige Belgen, geboren buiten België met minstens één ouder geboren buiten België.

Deze categorie omvat de zogenaamde ‘oudkomers’ en ‘nieuwkomers’ met de Belgische nationaliteit maar van allochtone herkomst. Het gaat hier om Belgen van allochtone herkomst die geboren zijn buiten België en van wie minstens één ouder geboren is buiten België.

Belgen van allochtone herkomst van wie minstens één van hun grootouders geboren is buiten België en Belgen van allochtone herkomst die in België geboren zijn, worden niet als doelgroep van inburgering beschouwd. Zij zijn hier immers wellicht opgegroeid en hebben hier dan ook school gelopen.

Beide categorieën inburgeraars – waaronder ook oudkomers die een extra opstap voor een actieve deelname aan de samenleving kunnen gebruiken – kunnen beroep doen op het inburgeringsaanbod. Met voorliggend ontwerp van decreet komt de focus wel sterker op de nieuwkomers te liggen (cf. infra). De ervaring leert immers dat voor veel oudkomers een inburgeringstraject niet datgene is waar ze het meeste baat bij hebben.

Beide categorieën inburgeraars dienen ingeschreven te zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Met deze formulering spreken we voortaan van inschrijving in het Rijksregister ‘in’ een gemeente in plaats van ‘door’ de gemeente. Ingeschreven in een Vlaamse of Brusselse gemeente wil zeggen “met hoofdverblijfplaats in die gemeente”. Dit is duidelijk vaststelbaar. Bovendien klopt de formulering ‘inschrijving in het rijksregister “door” een gemeente’ niet voor asielzoekers die door de Dienst Vreemdelingen-zaken in het rijksregister worden ingeschreven.

Vreemdelingen met een tijdelijk verblijf blijven uitgesloten van het recht op inburgering. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om te bepalen wie geacht wordt hier niet met het oog op een permanent verblijf te resideren.

- 3° Minderjarige vreemdelingen met wettig verblijf die baat hebben bij het volgen een inburgeringstraject. Om de minderjarige doelgroep zo eenduidig mogelijk af te bakenen, spreken we niet van ‘minderjarige’ vreemdelingen maar van vreemdelingen, ‘voor zover niet de volle achttien jaar oud’.

Deze categorie is nieuw en vloeit voort uit de vraag vanuit de onderwijssector om de meerderjarige doelgroep van inburgering te koppelen aan de leerplicht in plaats van leeftijd (“voor zover volle achttien jaar oud”) om zodoende de groep op te vangen die 18 jaar wordt tussen september en december en niet meer leerplichtig is.

Daarnaast is er ook het voorstel om voor nog leerplichtigen ook de mogelijkheid te voorzien om inburgering te volgen. Voor deze leerplichtigen kan een inburgeringstraject ingericht worden, aanvullend bij het reguliere onderwijsaanbod. Hieromtrent werd reeds al een beperkte expertise opgebouwd door het onthaalbureau in Brussel en in Limburg. Met middelen van het Europees Vluchtelingenfonds hebben zij in 2010 en 2011 in de zomervakantie inburgeringstrajecten ingericht met trajectbegeleiding, maatschappelijke oriëntatie, lessen Nederlands, op maat van de minderjarige nieuwkomers.

Paragraaf 2 bepaalt dat alle inburgeraars recht hebben op een inburgeringstraject. De mogelijkheid om binnen de ruime groep van inburgeraars enkele prioritaire groepen naar voor te schuiven waarvoor de overheid zo snel als mogelijk in een inburgeringsaanbod wenst te voorzien, blijft behouden.

Paragraaf 3 bepaalt de prioritaire groepen. Binnen deze groepen wordt geen hiërarchie aangebracht. De als prioritair aangeduide groepen zijn dus even belangrijk. Met het oog op hun prioritaire behandeling kan de Vlaamse Regering specifieke maatregelen nemen zoals het verlenen van voorrang op een eventuele wachtlijst voor deelname aan een inburgeringscursus binnen het inburgeringstraject. De Vlaamse overheid meent immers dat deze groepen, in het belang van de samenleving en in hun eigen belang, bij hoogste prioriteit een inburgeringstraject dienen te volgen.

Zoals reeds aangegeven hierboven, wordt met voorliggend voorontwerp van decreet sterker dan voorheen de focus gelegd op de nieuwkomers als prioritaire doelgroep van inburgering. Naast de vaststelling op het terrein dat de inhoud van het inburgeringsaanbod voornamelijk gericht is op nieuwkomers en veel informatie bevat die oudkomers al (menen te) kennen, is er de vaststelling dat de intra-Europese instroom de voorbije jaren sterk is gegroeid. Hoewel Europese onderdanen niet verplicht zijn om een inburgeringstraject te volgen, staan zij – net als derdelanders – voor de uitdaging om de taal te leren en onze samenleving te leren kennen. Een inburgeringstraject biedt een antwoord op die behoefte, maar met een zeer uitvoerige lijst aan prioritaire doel-

groepen dreigen zij niet aan bod te komen. Om die reden worden nieuwkomers voortaan als prioritaire doelgroep van inburgering beschouwd.

De verplichte inburgeraars vormen een tweede prioritaire groep. De prioritaire behandeling van verplichte inburgeraars spreekt voor zich. Personen verplichten tot het volgen van een inburgeringsprogramma houdt vanzelfsprekend in dat de overheid het nodige doet om voor deze groep in het nodige aanbod te voorzien.

Deze nieuwe afbakening van prioritaire groepen betekent niet dat de prioritair recht hebbende doelgroepen die in het Inburgeringsdecreet zijn opgesomd hun recht op inburgering verliezen. Zij zijn echter niet langer prioritair.

De instroom van nieuwe groepen of een gewijzigde maatschappelijke context kunnen er toe leiden dat het aangewezen is om – naast de huidige prioriteiten – bijkomende prioriteiten te bepalen. Paragraaf 3 machtigt de Vlaamse Regering dan ook om bijkomende categorieën van prioritaire groepen te bepalen of bepaalde categorieën van inburgeraars prioritair een onderdeel van het inburgeringsprogramma aan te bieden.

Met het eerste lid van paragraaf 4 wordt een nieuwe doelgroep geïntroduceerd, met name de meerderjarige kandidaat-inwijkeling die zich hier langdurig wil vestigen. Door deze specifieke doelgroep op te nemen in voorliggend decreet is er een wettelijke basis om een beleid te ontwikkelen ten aanzien van meerderjarige kandidaat-inwijkelingen vóór hun vertrek naar het Nederlandse taalgebied of naar het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (zie ook verder – artikel 31, §4).

Minderjarige nieuwkomers blijven tot de doelgroep van inburgering behoren. Nieuw ten opzichte van het Inburgeringsdecreet is dat ook kleuters voortaan tot de doelgroep van inburgering behoren.

Gezien het belang van het kleuteronderwijs als goede voorbereiding op het lager onderwijs en op het wegwerken van (taal)achterstand, is het belangrijk dat het EVA ook kleuters kan toeleiden naar onderwijs. Dit wordt bepaald in het tweede lid van paragraaf 4.

Artikel 27

Artikel 27 van voorliggend ontwerp van decreet regelt de verplichte inburgering. Dit artikel is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet. In sommige bepalingen zijn er beperkte technische aanpassingen gedaan teneinde de doelgroep correcter te omschrijven.

Het is en blijft de bedoeling om zoveel mogelijk mensen die zich hier permanent en legaal komen vestigen, maar die het Nederlands niet spreken en/of onvoldoende vertrouwd zijn met onze wetgeving en onze maatschappelijke structuren met het verplichte inburgeringsbeleid te vatten. Uiteraard dient dit te gebeuren zonder schending van internationale en Europese regelgeving.

Daar de verplichte inburgering niet kan worden opgelegd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, is de verplichte inburgering bovendien enkel van toepassing in het Vlaamse Gewest.

In advies 34.569/3 van 18 december 2002 over amendementen op het ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid en advies 52.163/3 van 6 november 2012 over het voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid merkt de Raad van State op dat de inburgeringsplicht ingrijpt in het recht op privé-leven en waarschuwt hij voor “het risico dat de

voorgestelde regeling in bepaalde gevallen als een te verregaande inmenging in de persoonlijke autonomie van de personen van de doelgroep aangemerkt zou moeten worden.”.

Voorliggend ontwerp van decreet houdt rekening met het fundamenteel recht op het privé-leven. Verderop in de memorie van toelichting (zie paragraaf 3) wordt er in die zin op gewezen dat het uitgewerkte systeem (gericht op regelmatige aanwezigheid of het behalen van doelstellingen van de vorming) ernaar streeft om het privé-leven maximaal te eerbiedigen: “De keuze voor een combinatie van inspannings- en resultaatsverbintenissen, doet geen afbreuk aan het recht op eerbiediging van het privé-leven dat o.m. betrekking heeft op de persoonlijke sfeer van elk individu, met inbegrip van de identiteit die hij zichzelf als individuele mens wil geven. Het opleggen van de verplichting om een inburgeringsprogramma te volgen, mag dan ook niet opgevat worden als een gebrek aan respect voor de persoonlijke autonomie. Verplichte inburgering (...) heeft enkel tot doel inburgeraars zo vlug mogelijk toe te leiden naar de reguliere voorzieningen, hen een basiskennis Nederlands bij te brengen en hen vertrouwd te maken met de vigerende wetten, waarden, normen en gebruiken zodat zij zo vlug mogelijk als volwaardig burger aan de Vlaamse samenleving kunnen deelnemen.”.

Tevens adviseert de Raad van State om in het bijzonder over twee concrete punten te waken. In de eerste plaats is er een verbod van assimilatie, dat dient gerespecteerd te worden. Dit verbod moet beoordeeld worden bij de concrete invulling van de inburgeringsprogramma's. Terecht wijst de Raad van State er daarom op dat het voorliggende decreet ervan uitgaat dat bij de uitwerking van de inburgeringstrajecten geen assimilatie wordt beoogd. De Raad van State merkt hier zelf bij op dat uit de in het ontwerp geformuleerde doelstellingen van het integratiebeleid blijkt dat een concreet inburgeringstraject dat op assimilatie zou gericht zijn, in strijd zou zijn met het voorliggende decreet. In die zin schendt het ontwerpdecreet ook niet het ‘assimilatieverbod’ maar dient in het decreet daarentegen een bevestiging van dit verbod te worden gelezen ten aanzien van de individuele inburgeringstrajecten.

De Raad van State wijst eveneens terecht op de noodzaak dat de decretale regeling geen disproportionele gevolgen mag hebben, hetgeen kennelijk het geval zou zijn indien er zou gewerkt worden met disproportionele sancties en negatieve (inburgerings)attesten. In dat verband kan worden herhaald dat het voorliggende ontwerp van decreet voldoet aan dit proportionaliteitscriterium:

- de sanctionering van inbreuken op het Inburgeringsdecreet staat in een evenredige verhouding ten aanzien van de aard van de inbreuk. Zo wordt niet voorzien in strafsancities, maar in een administratieve geldboete, die nooit kan leiden tot een vermelding op het strafblad van de betrokkene. De delegatie aan de Vlaamse Regering verplicht bovendien dat bij het bepalen van de geldboetes rekening wordt gehouden met de ernst van de inbreuk en, in voorkomend geval, met verzachtende omstandigheden, hetgeen het proportioneel karakter van de opgelegde administratieve boete decretaal waarborgt. Aan de betrokkene kan bovendien slechts een geldboete worden opgelegd na het voldoen van een aantal voorafgaande formaliteiten, zijnde het verzenden van een schriftelijke aanmaning en het verlenen van het recht om te worden gehoord;
- voorts voorziet het voorliggende ontwerp van decreet enkel in de mogelijkheid voor het verkrijgen van een attest van inburgering, en kan er dus geen ‘negatief attest’ afgeleverd worden. Overigens worden de resultaten van de inburgeringstrajecten sowieso niet openbaar gecommuniceerd, zodat ook vanuit die optiek op geen enkele wijze er een stigmatiserend effect zou kunnen ontstaan. Voor wat dit ontwerp van decreet betreft, is derhalve voldaan aan de opmerkingen die de Raad van State in zijn advies van 22 december 2002 maakte inzake het afleveren van een negatief attest.

Paragraaf 1

Paragraaf 1 bepaalt de groep verplichte inburgeraars binnen het Vlaamse Gewest. Voor zover zij een verblijfstitel van meer dan drie maanden hebben, zijn volgende drie categorieën van inburgeraars verplicht om in te burgeren:

- 1° nieuwkomers met een vreemde nationaliteit;
- 2° bedienaars van erediensten;
- 3° nieuwkomers met de Belgische nationaliteit.

Het inburgeringsbeleid is voor hen een dwingende uitnodiging om actief aan de Vlaamse samenleving mee te participeren. Dit in het belang van de Vlaamse samenleving, alsook in hun eigen belang.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van het Inburgeringsdecreet is dat oudkomers met een vervangingsinkomen via het OCMW niet langer tot de verplichte doelgroep behoren. Uit de ervaringen op het terrein is immers gebleken dat het OCMW het beste geplaatst is om te beslissen of een oudkomer al dan niet baat heeft bij het volgen van een inburgeringstraject (cf. infra, artikel 29, §3). Het erkennen van de regierol van de VDAB over oudkomers met een vervangingsinkomen is al geregeld voor de inwerkingsklanten. Door oudkomers die cliënt zijn van het OCMW niet langer op te nemen bij de categorieën van verplichte inburgeraars, wordt het OCMW – naar analogie met de VDAB – voortaan formeel erkend in zijn rol van regisseur van het begeleidingstraject van oudkomers die OCMW-client zijn:

1° Inburgeraars, nieuwkomers met een vreemde nationaliteit (§1, 1°)

De eerste categorie van verplichte inburgeraars omvat in hoofdzaak meerderjarige vreemdelingen die zich in het kader van gezinsvorming en gezinshereniging in het Vlaamse Gewest komen vestigen en zich in de beroepsactieve leeftijd (tot 65 jaar) bevinden. Daarnaast omvat deze categorie ook de erkende vluchtelingen evenals de overige verblijfsstatuten van meer dan drie maanden die volgen uit de gewijzigde verblijfsreglementering. Asielzoekers vallen niet onder deze definitie. Asielzoekers worden immers ingeschreven met een verblijfstitel van minder dan drie maanden.

De verplichting geldt van zodra de inburgeraar voor het eerst de hoedanigheid bereikt die volgens artikel 27, §1, eerste lid, constitutief is voor een verplichting, namelijk de verblijfstitel van meer dan drie maanden. Dit betekent dat personen die al eerder, soms gedurende meerdere jaren, waren ingeschreven in het rijksregister met een verblijfstitel van minder dan drie maanden en door statuutwijziging een verblijfstitel van meer dan drie maanden bekomen, bij hun eerste inschrijving met deze verblijfstitel onder deze definitie, en dus onder de inburgeringsplicht, vallen.

Deze formulering houdt rekening met de federale Vreemdelingenwet van 15 december 1980:

- de Vreemdelingenwet bepaalt dat naast een erkenning als vluchteling een asieltoekenning ook kan bestaan in een subsidiaire beschermingsstatus. De Vreemdelingenwet bepaalt geen wettelijk afdwingbare maximumtermijn voor de behandeling van een asielprocedure;
- de medische procedure artikel 9ter, Vreemdelingenwet, gaat, net zoals de asielprocedure, gepaard met de aflevering van een attest van immatriculatie dat geldig is voor 3 maanden. Pas na toekenning van een asiel- of medische status wordt een verblijfstitel van meer dan drie maanden afgeleverd. De Vreemdelingenwet bepaalt geen wettelijk afdwingbare maximumtermijn voor de behandeling van een medische procedure;

- de Vreemdelingenwet bepaalt daarnaast ook diverse andere verblijfsstatuten die in sommige gevallen aanleiding kunnen geven tot ‘statuutwijzigingen’, waarbij een eerste inschrijving met verblijfstitel van niet meer dan 3 maanden kan overgaan in een inschrijving met verblijfstitel van meer dan drie maanden. Indien een asielzoeker bijv. in het huwelijk treedt en effectief een gezinscel vormt met een Belg of EU-onderdaan kan hij beroep doen op artikel 40 Vreemdelingenwet en een vestiging in België bekomen. Ook het regularisatiebeleid (artikel 9, lid 3, of 9bis, Vreemdelingenwet), bijv. wegens langdurige asielprocedure, leidt vaak tot een eerste inschrijving met verblijfstitel van meer dan 3 maanden nadat betrokkene al meer dan 1 jaar ingeschreven was, bijv. als asielzoeker.

Met voorliggende definitie worden zowel de toekenning van een asielstatuut (erkenning als vluchteling of toekenning van subsidiaire bescherming), als de toekenning van een medische verblijfsvergunning, als mogelijke andere verblijfsvergunningen na binnenkomst als asielzoeker of als medische verblijfsvrager (bijv. regularisatie, of verblijf na huwelijk van betrokkene) ondervangen.

Door deze definitie worden onder meer de volgende verblijfsstatuten verplicht als nieuwkomer:

- gezinsvormers of -herenigers (inclusief samenwonende partners), met attest van immatriculatie of met bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister;
- erkende vluchtelingen, met bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister;
- subsidiair beschermden, met bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister;
- personen die het nieuwe medische verblijfsstatuut verkrijgen (artikel 9ter, Vreemdelingenwet), met bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister;
- slachtoffers van mensenhandel, met bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister;
- geregulariseerden en overige verblijfsvergunningen van meer dan drie maanden, met bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister.

Deze verblijfsstatuten worden alleen verplicht als nieuwkomer als het hun eerste inschrijving in het rijksregister met een verblijfstitel van meer dan drie maanden betreft.

De verplichting geldt bovendien enkel voor inburgeraars die zich voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden inschrijven in het rijksregister in een Vlaamse gemeente. Personen die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maand ingeschreven waren in het Rijksregister in een Waalse of Brusselse gemeente en nadien verhuizen naar het Vlaamse Gewest, vallen niet onder de inburgeringsplicht. Er moet immers rekening gehouden met het feit dat de Europese beginselen van vrij verkeer, op grond van het in artikel 6, §1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen beginsel van de economische unie, op overeenkomstige wijze gelden op het internrechtelijke vlak.

De verplichte nieuwkomer behoudt de hoedanigheid van verplichte inburgeraar tot hij of zij aan de inburgeringsplicht heeft voldaan.

De situatie kan zich voordoen dat een verplichte nieuwkomer in de loop van zijn inburgeringstraject verhuist naar Wallonië of Brussel en zich nadien terug in een Vlaamse gemeente domicilieert. In de mate dat deze persoon tijdens zijn eerste verblijf in Vlaanderen onderworpen was aan de inburgeringsplicht en hieraan niet heeft voldaan op het moment van verhuis naar een ander taalgebied, zal hij bij zijn terugkomst alsnog aan zijn inburgeringsplicht moeten voldoen.

De decreetgever is van oordeel dat dit een logisch te verantwoorden gevolg is van de eigen keuzes van de inburgeraar en tevens geen schending inhoudt van artikel 6, §1, VI, derde

lid, BWHI, dat geldt als de uiting van de wil van de bijzondere wetgever om een eenvoudige basisregeling voor de organisatie van de economie in een geïntegreerde markt te handhaven (GwH, nr. 123/2010 van 28 oktober 2010, overw. B.5.2).

Aangezien de bijzondere wetgever de gemeenschappen uitdrukkelijk heeft toegestaan om een eigen regeling inzake inburgering en integratie uit te werken (art. 5, §1, II, 3°, BWHI), kan daaruit voortvloeien dat personen als gevolg van meerdere verhuizen afwisselend onderworpen worden aan het territoriaal toepassingsgebied van deze verschillende wetgeving. Een verschil in behandeling als gevolg daarvan houdt op zichzelf geen schending in van het vrij verkeer van personen binnen België.

Het is daarbij niet onredelijk dat personen die voor het eerst ingeschreven waren in het Rijksregister in een Waalse of Brusselse gemeente en nadien verhuizen naar het Vlaamse Gewest niet onderworpen zijn aan een inburgeringsverplichting op grond van een Vlaams decreet, terwijl personen die voor het eerst ingeschreven waren in het rijksregister in een Vlaamse gemeente aan de inburgeringsverplichting onderworpen blijven voor de periode waarbinnen zij gedomicilieerd zijn op het Vlaamse grondgebied. Dit leidt immers tot een vereenvoudiging van de doelgroepafbakening en van de detectie van nieuwkomers, aangezien zo op een eenvoudige manier kan worden nagegaan of iemand al dan niet inburgeringsplichtig is. Er wordt ook vermeden dat er een discriminatie zou ontstaan tussen de inburgeraars die niet (tijdelijk) verhuisd zijn naar Wallonië of Brussel, en diegene die dit wel hebben gedaan.

Er wordt bovendien vermeden dat een inburgeraar zich aan de inburgeringsplicht zou willen onttrekken door na zijn migratie naar Vlaanderen, zich te vestigen in Brussel of Wallonië, om zich vervolgens terug in Vlaanderen te vestigen. Het recht op intern vrij verkeer zou derhalve immers worden misbruikt om zich aan de inburgeringsplicht te onttrekken, in tegenstelling tot de inburgeraar die louter van het intern vrij verkeer gebruik maakt om eenmalig van taalgebied te verhuizen.

Bovendien kan bij de terugkeer naar het Nederlandse taalgebied van de betrokken personen rekening worden gehouden met het gegeven dat deze reeds bepaalde onderdelen van het vormingsprogramma hebben voltooid: deze personen zullen deze verplichtingen niet opnieuw moeten vervullen, maar louter de nog resterende onderdelen van het opleidingsprogramma volgen of de doelstellingen ervan behalen

Wanneer de eerste inschrijving met een verblijfstitel van meer dan drie maanden echter een vrijgestelde categorie betreft op basis van artikel 27, §2, is betrokkene vrijgesteld als nieuwkomer. De personen die bij hun eerste inschrijving in het rijksregister met een verblijfstitel van meer dan drie maanden vrijgesteld worden op basis van artikel 27, §2, kunnen bij een eventuele latere statuutwijziging ook niet meer als ‘nieuwkomer’ verplicht worden.

1° Inburgeraars, bedienaars van erediensten (§1, 2°)

De tweede categorie van verplichte inburgeraars omvat de inburgeraars (nieuwkomers en/of oudkomers) die een religieuze of levensbeschouwelijke functie (komen) uitoefenen, met name bepaalde bedienaars van de zes erediensten die erkend zijn door de federale overheid: de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie voor de rooms-katholieke eredienst en zijn vervanger; de predikant voor de protestantse eredienst en zijn vervanger; de bedenaar van de eredienst voor de anglicaanse eredienst en zijn vervanger; de rabbijn voor de israëlitische eredienst en zijn vervanger; de kerkbedenaar en zijn vervanger voor de orthodoxe eredienst en de eerste imam en zijn vervanger voor de islamitische eredienst.

Deze verschillende ‘functies’ binnen de respectievelijke erkende erediensten worden tevens erkend in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

Deze personen verblijven al dan niet met een tijdelijk doel in ons land en kunnen over een verscheiden verblijfsrechtelijke status beschikken. Voor hen is de vrijstelling op basis van de leeftijd (65 jaar) of diploma of getuigschrift niet van toepassing.

Deze specifieke categorieën van bedienaars van erediensten die een religieuze of levensbeschouwelijke functie (komen) uitoefenen, hebben een belangrijke maatschappelijke voorbeeld- en aanspreekfunctie. Zij hebben tevens een grote impact op het integratieproces. De taak van de bedienaar is immers veelal niet beperkt tot het leiding geven in strikt godsdienstige aangelegenheden en het behandelen van vragen waarvan de taak tot beantwoording rechtstreeks voortvloeit uit het geestelijke ambt. Zij worden ook met tal van maatschappelijke vragen geconfronteerd die verband houden met sociaal-economische en sociaal-culturele aspecten van het integratieproces. Zij worden ook veelal geacht steun te bieden bij het bepalen van de houding die de geloofsgemeenschap ten opzichte van de samenleving zal innemen. Zij hebben met andere woorden een bijzondere maatschappelijke positie en een bijzondere invloed op grote aantallen gelovigen en hun integratie in ons land, geen andere categorie van personen vervult dergelijke belangrijke functie. Voor hen geldt des te meer de noodzaak om voldoende inzicht te hebben in de Vlaamse samenleving waarin zij hun functie (komen) uitoefenen. Om die reden zal voor hen de verplichting in alle gevallen gelden, dus ook wanneer zij zich niet permanent komen vestigen.

Onderzoek wijst uit dat het juridisch aanvaardbaar is om personen met een religieuze of levensbeschouwelijke functie te verplichten tot inburgering, zolang de Vlaamse decreetgever zich niet inmengt in de mogelijkheden van een godsdienstige gemeenschap om zijn godsdienst aan anderen over te brengen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens beschouwt de autonomie van de godsdienstige gemeenschappen immers als onontbeerlijk voor het pluralisme in een democratische samenleving en dit is volgens het Hof een wezenlijk aspect van de godsdienstvrijheid.

Naast de bedienaars, vermeld in §1, 2°, zijn er nog twee specifieke categorieën van inburgeraars-bedienaars die als nieuwkomer gevat worden door artikel 27, §1, 1:

- de bedienaars die een functie (komen) uitoefenen bij een eredienst die niet erkend is door de federale overheid;
- de bedienaars die een functie (komen) uitoefenen bij een eredienst die wel erkend is door de federale overheid, maar bij een plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap die niet door het Vlaamse Gewest wordt erkend op basis van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

Het betreft hier bedienaars die – al dan niet bij een door de federale overheid erkende eredienst – een gelijkaardige functie (komen) uitoefenen vergelijkbaar met de functie, zoals die uitgeoefend wordt door de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie voor de rooms-katholieke eredienst en zijn vervanger; de predikant voor de protestantse eredienst en zijn vervanger; de bedienaar van de eredienst voor de anglicaanse eredienst en zijn vervanger; de rabbijn voor de israëlitische eredienst en zijn vervanger; de kerkbedienaar en zijn vervanger voor de orthodoxe eredienst en de eerste imam en zijn vervanger voor de islamitische eredienst. Deze bedoelde inburgeraars-bedienaars worden door voorliggend decreet gevat als nieuwkomer.

In uitvoering van het laatste lid van paragraaf 2 van artikel 27 zal voorzien worden dat bedienaars die een volwaardige opleiding voor islamleraar of voor imam gevolgd hebben aan een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, vrijgesteld worden van de plicht tot inburgering.

2° Inburgeraars, nieuwkomers met de Belgische nationaliteit (§1, 3°)

De derde categorie van verplichte inburgeraars betreft de nieuwkomers die tot de doelgroep van inburgering behoren, zich voor het eerst inschrijven in het rijksregister in een Vlaamse gemeente en bij binnenkomst in ons land de Belgische nationaliteit al hebben verworven.

Artikel 12bis, §1, 2° en §2, derde lid, van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit (zoals gewijzigd door artikel 382 van de wet van 27/12/2006 houdende diverse bepalingen I) laat immers toe dat meerderjarige kinderen van Belgen zelf Belg worden via nationaliteitsverklaring in de Belgische ambassade in het buitenland en dan voor het eerst naar België komen.

Deze nieuwkomers met de Belgische nationaliteit zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Ze behouden hun hoedanigheid van verplichte inburgeraar tot ze aan de inburgeringsplicht voldaan hebben. Verhuizen ze naar Wallonië of Brussel vooraleer ze aan de inburgeringsplicht hebben voldaan, dan zullen ze – net zoals de verplichte nieuwkomers (cf. supra, punt 1°) – alsnog aan hun inburgeringsplicht moeten voldoen als ze terug in een Vlaamse gemeente komen wonen. Uiteraard geldt de inburgeringsplicht enkel voor zover zij niet vrijgesteld zijn van de inburgeringsplicht op grond van artikel 27, §2.

De beleidskeuze van de decreetgever om bepaalde categorieën van Belgen inburgeringsverplichtingen op te leggen en andere onderdanen van de EU vrij te stellen berust op een redelijke verantwoording. In dit verband dient vooral rekening te worden gehouden met de doelstelling van de decreetgever om zoveel mogelijk mensen de kans te bieden om zich in Vlaanderen te integreren (cf. supra, inleiding bij artikel 27): “Het is en blijft de bedoeling om zoveel mogelijk mensen die zich hier permanent en legaal komen vestigen, maar die het Nederlands niet spreken en/of onvoldoende vertrouwd zijn met onze wetgeving en onze maatschappelijke structuren met het verplichte inburgeringsbeleid te vatten. Uiteraard dient dit te gebeuren zonder schending van internationale en Europese regelgeving.”

Hoewel er redenen kunnen bestaan om diverse (groepen van) inburgeraars vrij te stellen van de inburgeringsplicht (cf. respecteren van de grenzen van de Europese regelgeving, die een vrijstelling van EU-burgers noodzaakt; zie ter zake uitgebreid: toelichting bij paragraaf 2), dienen dergelijke uitzonderingen beperkt te blijven teneinde de principiële inburgeringsplicht niet uit te hollen. In voorliggend ontwerp zijn trouwens reeds talrijke categorieën van personen overeenkomstig artikel 27, §2 van het ontwerp vrijgesteld, en dit conform internationale en Europese regelgeving.

Ter zake beoogt de decreetgever rekening te houden met de realiteit dat Belgen die geboren zijn buiten België, waarvan één of beide ouders geboren zijn buiten België en nooit gewoond hebben in België vaak het Nederlands niet spreken en/of onvoldoende vertrouwd zijn met onze wetgeving en onze maatschappelijke structuren. Het is dan ook redelijk verantwoord om deze categorie van Belgen aan een inburgeringsplicht te onderwerpen, zij zijn evenmin ingeburgerd als vreemdelingen die geen uitzondering genieten.

De categorie van inburgeringsplichtige Belgen is bovendien beperkend omschreven: het gaat om meerderjarige Belgen, geboren buiten België, van wie minstens één ouder geboren is buiten België, voor zover deze personen zich voor het eerst in het Rijksregister inschrijven (artikel 26, §1, 2° juncto artikel 27, §1, 3°, van het voorontwerp van decreet). Belgen wiens beide ouders in België zijn geboren, vallen dus sowieso buiten de inburgeringsplicht. In de praktijk betreft het onder meer de meerderjarige kinderen van Belgen die zelf ook

Belg worden via nationaliteitsverklaring in de Belgische ambassade in het buitenland en dan voor het eerst naar België. Ten aanzien van dergelijke groepen van Belgen is het logisch te verantwoorden dat ze onderworpen zijn aan de inburgeringsplicht, aangezien ze – gelet op de wijze waarop ze de nationaliteit bekomen hebben – op geen enkele wijze al ingeburgerd kunnen zijn. Door in tegenstelling tot EU-onderdanen niet in een algemene vrijstelling voor Belgen te voorzien, respecteert de decreetgever tot slot met deze meer nadelige behandeling van de voormelde categorie van eigen onderdanen de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie op grond waarvan een zogenaamde ‘omgekeerde discriminatie’ verenigbaar is met het EU-recht indien hiervoor een objectieve rechtvaardiging bestaat. Met de inburgeringsplicht wordt net beoogd om de betrokkene meer kansen tot volwaardige en actieve deelname aan de samenleving te bieden.

Om bovenstaande redenen is de decreetgever van mening dat het opleggen van de inburgeringsplicht aan nieuwkomers met de Belgische nationaliteit niet indruist tegen het beginsel van gelijke behandeling.

Om dezelfde reden kan de suggestie van de Raad van State om “personen die een zekere band hebben met België (...) toch gelijk te behandelen met burgers van de Europese Unie” evenmin worden gevolgd. Indien zou aanvaard worden dat elke persoon die op enige wijze kan aantonen een bepaalde band met België te hebben (cf. via nationaliteit of bloedverwantschap) gelijk te behandelen is met EU-burgers, dreigt dit de realisatie van het inburgeringsbeleid – dat zich richt op personen die het Nederlands niet spreken en/of onvoldoende vertrouwd zijn met onze wetgeving en onze maatschappelijke structuren – ernstig te bemoeilijken of zelfs onmogelijk te maken. Veel van de personen van deze doelgroep hebben immers (potentieel) wel op de een of andere manier een band met België. Een vrijstelling van verplichte inburgering voor deze groep van personen zou een negatieve impact kunnen hebben op de impact en efficiëntie van het Vlaamse inburgeringsbeleid.

Paragraaf 2

Hieronder worden de gevallen opgesomd waarin de inburgeringsplicht niet van toepassing is. De vrijstelling van de inburgeringsplicht is van toepassing van zodra een van de rechtsfeiten opgesomd hieronder zich voordoet.

Dit betekent dat een vrijstelling van de inburgeringsplicht ook kan verkregen worden na het afsluiten van het inburgeringscontract. Indien een inburgeraar als verplichte inburgeraar een inburgeringscontract heeft gesloten en in de loop van zijn inburgeringstraject onder een van onderstaande vrijstellingscategorieën komt te vallen, waardoor hij vrijgesteld is van de inburgeringsplicht, kan hij als rechthebbende inburgeraar beslissen om vrijwillig het inburgeringstraject te blijven volgen. Hij kan hier echter niet meer toe verplicht worden. Beslist hij op dat ogenblik om zijn inburgeringstraject stop te zetten, dan kan hij daarvoor niet gesanctioneerd worden.

2° Vrijstelling voor personen die de nationaliteit hebben van een van de staten van de EU+ (§2, eerste lid, 1°)

Op grond van het Europese recht kan er geen inburgeringsplicht opgelegd worden aan onderdanen van de lidstaten van de EU+ (zie punt a), b) en c) hieronder). Deze vrijstelling geldt evenwel niet voor personen die alleen de Belgische nationaliteit hebben (zie punt d) hieronder) noch voor personen (bipatriden) die de Belgische nationaliteit en de nationaliteit van een staat buiten de EU+ hebben, maar niet de nationaliteit van een andere staat van de EU+ (zie punt e) hieronder).

- a) Uit de EG-regelgeving vloeit voort dat in principe EU-onderdanen niet verplicht kunnen worden zich in te burgeren. Een van de belangrijkste redenen vormt artikel 12 van

het EG-verdrag dat elke discriminatie op grond van nationaliteit verbiedt. Dit verbod wordt in het EG-verdrag verder gespecificeerd voor onder meer werknemers (artikel 39 EG-verdrag) en zelfstandigen (artikel 43, EG-verdrag). Naast het discriminatieverbod op grond van nationaliteit vormt het vrij verkeer van personen een juridische belemmering om de inburgeringsplicht uit te breiden naar elke vreemdeling – nieuwkomer. Tenslotte dient rekening te worden gehouden met artikel 17-18 van het EG-verdrag.

Artikel 12 van het EG-verdrag verbiedt niet alleen zichtbare discriminatie op grond van nationaliteit, maar alle verkapte vormen van discriminatie, die door toepassing van andere onderscheidingscriteria in feite tot hetzelfde resultaat leiden. Op grond van artikel 12 van het EG-verdrag heeft het Hof van Justitie reeds herhaalde malen geoordeeld dat het verboden is EU-onderdanen te onderwerpen aan verplichtingen waaraan de eigen onderdanen niet zijn onderworpen.

In tegenstelling tot de andere discriminatieverboden, beschermt het discriminatieverbod op grond van nationaliteit enkel de onderdanen van lidstaten van de EU. Onderdanen van derde landen worden niet door het discriminatieverbod op grond van nationaliteit beschermd.

Een tweede element bij de uitbreiding van de verplichting naar elke vreemdeling-inburgeraar die zich inschrijft in een gemeente van het Vlaamse Gewest is het vrij verkeer van personen. Het vrij verkeer van personen is één van de fundamentele vrijheden van het EG-recht. Het vrij verkeer van personen is verankerd in verschillende bepalingen van het EG-verdrag. Naast artikel 18 van het EG-verdrag, zijn in het licht van de voorliggend ontwerp van decreet vooral artikelen 39-42, artikelen 49-55 en artikelen 61-63 van het EG-verdrag van belang. Zij hebben respectievelijk betrekking op het vrij verkeer van werknemers, het vrij verkeer van diensten en de bepalingen die verband houden met asiel en immigratie van personen.

Het vrij verkeer van personen kan voor EU-onderdanen slechts worden beperkt om redenen van openbare orde, de openbare veiligheid en de volksgezondheid. Richtlijn 64/221/EEG van de Raad van 25 februari 1964 vult deze begrippen nader in.

Een derde belangrijk juridisch element dat voortvloeit uit het EG-recht vormen de artikelen 17-18 inzake het burgerschap van de Unie. Aan het burgerschap van de Unie worden een aantal belangrijke rechten gekoppeld, maar tot een uitbreiding van de materiële werkingssfeer leidt het burgerschap van de Unie niet. Zo herbevestigt artikel 18 van het EG-verdrag het principe dat iedere burger van de Unie het recht heeft op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en de voorwaarden die bij het EG-verdrag en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld. Het voegt wel aan het vrij verkeer van personen een niet-economische connotatie toe: een EU-onderdaan hoeft geen economische activiteit uit te oefenen om zich op het vrij verkeer van personen te kunnen beroepen.

Zoals hierboven is uiteengezet, vloeit uit de EG-regelgeving voort dat EU-onderdanen niet verplicht kunnen worden zich in te burgeren.

- b) EER-onderdanen kunnen evenmin als EU-onderdanen verplicht worden tot inburgering. Net zoals het EG-verdrag creëert de EER-overeenkomst immers een stelsel van vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal. De rechtsorde die hierbij tot stand is gebracht, is een gedeelde en selectieve kopie van de EG-rechtsorde. Dit betekent dat de hierboven vermelde conclusies in verband met EG-onderdanen ook gelden voor onderdanen van Noorwegen, Liechtenstein en IJsland.

- c) Ook voor de onderdanen van Zwitserland geldt de vaststelling dat deze niet onderworpen kunnen worden aan de inburgeringsplicht. Op 21 juni 1999 werd immers tussen Zwitserland en de EU een bilaterale overeenkomst gesloten over het vrij verkeer van personen.

De preambule van de bilaterale overeenkomst stelt dat de partijen vastbesloten zijn het vrije onderlinge verkeer van personen tot stand te brengen, daarbij uitgaande van de bepalingen die in de Europese Gemeenschap worden toegepast.

- d) Inburgeraars die enkel de Belgische nationaliteit hebben, kunnen echter wel onder de verplichting vallen.

Overeenkomstig artikel 5, §1, II, 3°, BWHI, is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen.

Wat vooreerst het begrip ‘inwijkeling’ betreft, kan juridisch worden aanvaard dat thans dit begrip niet wordt beperkt tot vreemdelingen, aangezien uit de parlementaire voorbereiding van dit artikel niet blijkt dat de bijzondere wetgever het begrip inwijkelingen tot zijn enge betekenis heeft willen beperken (*Parl.St.* VI.R. 1984-85, nr. 312/1).

Uit het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State bij het ontwerp van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden kan eveneens worden opgemaakt dat het begrip inwijkeling evolutief dient te worden geïnterpreteerd. In zijn advies aanvaardde de afdeling wetgeving van de Raad van State immers dat het beleid ten aanzien van allochtonen, met name personen die zich legaal in België bevinden, ongeacht of zij de Belgische nationaliteit hebben, van wie minstens één van hun ouders of grootouders is geboren buiten België en die zich in een achterstandspositie bevinden vanwege hun etnische afkomst of hun zwakke sociaal-economische situatie, ingepast kan worden in de bevoegdheidsomschrijving van artikel 5, §1, II, 3°, BWHI (*Parl.St.* VI.R. 1997-98, nr. 868/1, 48).

Dit impliceert dat het aan de Vlaamse decreetgever thans toekomt om minstens ook Belgen gerechtigd te maken tot het volgen van een inburgeringsprogramma, voor zover ze een etnisch-culturele minderheid vormen in de zin van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden.

Concreet komt dit erop neer dat de Vlaamse Gemeenschap, zonder zijn bevoegdheid te overschrijden, Belgen gerechtigd kan maken tot het volgen van een inburgeringsprogramma indien het Belgen betreft van wie minstens één van hun ouders of grootouders geboren is buiten België. Zoals aangegeven bij de bespreking van artikel 26, beperkt het inburgeringsbeleid zich tot die Belgen, geboren buiten België, van wie minstens één van hun ouders buiten België is geboren.

De Vlaamse decreetgever kan ook andere Belgen onderwerpen aan een inburgeringsprogramma. Het begrip ‘inwijkeling’ in de zin van artikel 5, §1, II, 3°, BWHI vormt daarbij de maatstaf.

Wat ten tweede het begrip ‘beleid’ in de zin van artikel 5, §1, II, 3°, BWHI betreft, is er geen discussie over dat ook dit ruim geïnterpreteerd dient te worden. De Vlaamse Gemeenschap kan meer bepaald alle initiatieven nemen die ertoe strekken om autonoom vorm en inhoud te geven aan de wijze waarop inwijkelingen in de Vlaamse Gemeenschap worden opgevangen en opgenomen (*Parl.St.* VI.R. 1984-85, nr. 312/1, 64).

Ook overeenkomstig het Arbitragehof hebben de gemeenschappen en gewesten, indien de grondwetgever en de bijzondere wetgever er niet anders over beschikt hebben, de bevoegdheid tot het uitvaardigen van de regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden.

Het komt dus aan de Vlaamse decreetgever op grond van artikel 5, §1, II, 3°, BWHI toe, om het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen te bepalen. Dit beleid vormt een exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

De bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever om het beleid inzake het onthaal en integratie van inwijkelingen te regelen wordt door tal van federale aangelegenheden begrensd maar niet inhoudelijk beperkt, in die zin dat zolang de Vlaamse decreetgever binnen zijn toegewezen bevoegdheid blijft, hij alles kan regelen wat de tenuitvoerlegging van deze bevoegdheid vereist.

Een van de federale aangelegenheden die de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap in die zin begrenst, is de materie betreffende de toegang tot het Belgische grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. De federale wetgever heeft aan de hand van artikel 40 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen de gelijkstelling van gezinsleden van EU-onderdanen met EU-burgers doorgetrokken naar de gezinsleden (niet-EU) van Belgen, maar beperkt bijgevolg de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever niet om een beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen tot stand te brengen, maar begrenst haar wel.

Concreet kan de Vlaamse decreetgever aan de hand van zijn beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen niet ingrijpen op het verblijfsrecht van vreemdelingen, maar kan de federale wetgever evenmin aan de hand van artikel 40 van de betrokken wet het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake onthaal en integratie van inwijkelingen beperken.

Het voorzien van een inburgeringsplicht voor welbepaalde categorieën Belgen van allochtone herkomst is evenmin in strijd met artikel 12 van het EG-verdrag. Het discriminatieverbod op grond van nationaliteit verhindert immers niet dat de lidstaten hun eigen onderdanen discrimineren. Deze ‘omgekeerde discriminatie’ moet wel worden gerechtvaardigd op objectieve wijze. De decreetgever is van oordeel dat het feit dat inburgering de betrokkene meer kansen biedt tot volwaardige en actieve deelname aan de samenleving, deze omgekeerde discriminatie (geen inburgeringsplicht voor EU-onderdanen, wel inburgeringsplicht voor bepaalde categorieën van Belgen) rechtvaardigt.

Tot slot kan nog worden opgemerkt dat Belgische onderdanen, voor zover er geen sprake is van een grensoverschrijdend gegeven tussen EU-lidstaten (zie verder punt 3°), zich niet kunnen beroepen op het EU-recht. Het burgerschap van de Europese Unie heeft immers niet tot doel om de materiële werkingssfeer van het verdrag uit te breiden tot interne situaties die geen enkele aanknopingspunt hebben met het gemeenschapsrecht. De Europese regelgeving verhindert dan ook niet om de inburgeringsplicht op te leggen aan personen die enkel de Belgische nationaliteit hebben.

- e) Bipatriden die zowel de Belgische nationaliteit als de nationaliteit van een EU+ land hebben, stellen een specifiek probleem. Deze personen zijn immers naast Belg ook onderdaan van een andere lidstaat van de EU+, hetgeen wil zeggen dat ze op basis van die andere EU+ nationaliteit beroep kunnen doen op het vrij verkeer en de vrije vestiging. Het feit dat de persoon in kwestie naast de nationaliteit van die andere lidstaat ook de Belgische nationaliteit heeft, betekent in geen geval dat de Vlaamse overheid

zonder meer de gevolgen van de toekenning van die nationaliteit door een andere lidstaat kan beperken.

Er dient dan ook te worden van uit gegaan dat er geen inburgeringstraject kan worden opgelegd aan onderdanen van een ander EU+ land, aangezien dit strijdig zou zijn met het vrije verkeer. Dat de onderdaan ook Belg is, doet hieraan niets af.

Bipatriden die, naast de Belgische nationaliteit, tevens de nationaliteit hebben van een staat buiten de EU+, kunnen op basis van hun tweede nationaliteit geen beroep doen op het vrij verkeer en de vrije vestiging. Deze bipatriden vallen wel onder de inburgeringsplicht.

3° Vrijstelling voor familie- en gezinsleden van EU+onderdanen (§2, eerste lid, 2°)

Op grond van het Europese recht kan er geen inburgeringsplicht worden opgelegd aan familie- en gezinsleden van EU+onderdanen die over een geldige verblijfstitel beschikken en die burgers die zelf gebruik maken van hun recht op vrij verkeer en verblijf, begeleiden of zich bij hen voegen, ook al zijn deze familieleden zelf geen burger van de EU+.

A. Geen inburgeringsplicht voor echtgenoten en familieleden van onderdanen van de EU

Wat betreft de echtgenoten en familieleden van onderdanen van de Europese Unie die zelf gebruik maken van hun recht op vrij verkeer en verblijf om van een ander EU-lidstaat naar België te komen, wordt de situatie volledig beheerst door het gemeenschapsrecht en meer bepaald het vrije verkeer in de unie en het burgerschap zoals geregeld in het verdrag en de uitvoeringsbepalingen.

In richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG), wordt duidelijk gemaakt welke verplichtingen (voornamelijk administratieve vereisten) kunnen opgelegd worden aan deze gezinsleden.

Van een mogelijkheid tot oplegging van een inburgeringstraject is geen sprake. Nu deze richtlijn ertoe strekt een harmonisatie door te voeren met maximumgrenzen aan de te stellen vereisten, kan ervan uit gegaan worden dat strengere vereisten – zoals het opleggen tot het volgen van een inburgeringstraject – ontoelaatbaar zijn. Het lijkt erop dat voor deze familieleden en echtgenoten, het enkel voldoen aan richtlijn 2004/38 voldoende is.

Artikel 2 van de richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004, definieert ‘familielid’ als volgt:

- a) de echtgenoot;
- b) de partner met wie de burger van de Unie overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat een geregistreerd partnerschap heeft gesloten, voor zover de wetgeving van het gastland geregistreerd partnerschap gelijk stelt met huwelijk en aan de voorwaarden van de wetgeving van het gastland is voldaan;
- c) de rechtstreekse bloedverwanten in neergaande lijn alsmede die van de echtgenoot of partner als bedoeld onder b), beneden de leeftijd van 21 jaar of die te hunnen laste zijn;
- d) de rechtstreekse bloedverwanten in opgaande lijn, alsmede die van de echtgenoot of partner als bedoeld onder b) die te hunnen laste zijn.

B. Geen inburgeringsplicht voor echtgenoten en familieleden van onderdanen van de EER

Wat betreft echtgenoten en familieleden van EER onderdanen volgt een gelijkaardige toepassing als onder het EG-verdrag uit de bepalingen in het EER-verdrag.

De EER-overeenkomst bevat geen eigen definitie van familieleden, maar verwijst naar de EG-wetgeving in annexen bij de EER-overeenkomst. De definitie van ‘familielid’, zoals bepaald in artikel 2 van de richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004 geldt bijgevolg tevens voor de familieleden van EER-onderdanen, wanneer zij zich van een EER-land naar België begeven.

C. Geen inburgeringsplicht voor echtgenoten en familieleden van onderdanen van Zwitserland

Wat betreft echtgenoten en familieleden van onderdanen van Zwitserland volgt een gelijkaardige toepassing als onder het EG-verdrag uit de bepalingen in het Verdrag met Zwitserland.

Artikel 3 van bijlage 1 bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, definieert ‘gezinsleden van een werknemer’ als volgt:

- a. de echtgenoot en de nakomelingen die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt of die ten laste van de werknemer komen;
- b. de (voor)ouders en de (voor)ouders van de echtgenoot, indien die ten laste van de werknemer komen;
- c. in het geval van studerenden: de echtgenoot en de ten laste komende kinderen.

D. Inburgeringsplicht voor derdelanders, echtgenoten en familieleden van onderdanen van België

Echtgenoten en familieleden van Belgische onderdanen, die zelf geen onderdaan zijn van de EU+, zijn wel inburgeringsplichtig.

Zoals hierboven reeds werd gesteld heeft het burgerschap van de Europese Unie immers niet tot doel om de materiële werkingssfeer van het verdrag uit te breiden tot interne situaties die geen enkele aanknoping hebben met het gemeenschapsrecht. De Europese regelgeving verhindert dan ook niet om de inburgeringsplicht op te leggen aan echtgenoten en familieleden van Belgische onderdanen, indien zij onderdaan zijn van een land dat niet tot de EU+ behoort.

Zoals hierboven (punt 1°, d) reeds werd gesteld, kan de Vlaamse decreetgever bovendien aan de hand van zijn beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen niet ingrijpen op het verblijfsrecht van vreemdelingen, maar kan de federale wetgever evenmin aan de hand van artikel 40 van de betrokken wet het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake onthaal en integratie van inwijkelingen beperken.

De Vlaamse Gemeenschap, die hiervoor exclusief bevoegd is, kan bijgevolg vanuit staatsrechtelijke optiek beslissen om de inburgeringsplicht te doen gelden voor de gezinsleden, uit derde landen (niet-EU+), van Belgen.

De inburgeringsplicht kan echter niet opgelegd worden aan echtgenoten en familieleden van Belgen die beroep doen op hun recht op vrij verkeer (zie hieronder, punt 3°) en echtgenoten en familieleden van bipatride Belgen die ook onderdaan zijn van een andere lidstaat van de EU+ (zie punt 1°, e, hierboven). Deze personen zijn mee opgenomen bij de categorieën die, op grond van het Europese recht, vrijgesteld zijn van de inburgeringsplicht.

De vraag leeft of Turkse onderdanen niet eveneens moeten worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht. Verwezen wordt naar de rechtspraak van de Nederlandse rechtscolleges inzake de associatieovereenkomst afgesloten met Turkije. De stelling als zou uit de associatieovereenkomst met Turkije van 12 september 1963 een verplichting voortvloeien tot het vrijstellen van Turkse onderdanen van de inburgeringsplicht, kan echter niet onderschreven worden:

- de ‘stand still’-bepaling van artikel 41, lid 1, van de associatieovereenkomst met Turkije van 12 september 1963 heeft tot doel gunstige voorwaarden te scheppen voor de geleidelijke invoering van het vrije verkeer van werknemers, het recht van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting, door de nationale autoriteiten te verbieden nieuwe belemmeringen voor die vrijheden op te werpen (HvJ, C-317/01 en C-369/01, Abatay, 21 oktober 2003, overw. 72). Hieruit volgt dat deze bepaling volgens het Hof van Justitie “er [zich] tegen verzet dat een lidstaat een nieuwe maatregel vaststelt die tot doel of tot gevolg heeft dat aan de vestiging en, daarmee samenhangend, aan het verblijf van een Turks onderdaan op zijn grondgebied strengere voorwaarden worden gesteld dan die welke golden op het moment waarop het aanvullend protocol voor de betrokken lidstaat in werking trad” (HvJ, C-317/01 en C-369/01, Abatay, 21 oktober 2003, overw. 66).

Het ontwerp van decreet heeft evenwel geenszins tot doel of tot gevolg dat aan de vestiging en/of het verblijf van een Turkse onderdaan strengere voorwaarden worden gesteld. De doelstelling van de decreetgever blijft immers beperkt tot het invoeren van een verplichting van ofwel het volgen van een vormingsprogramma op regelmatige basis ofwel het behalen van de doelstellingen ervan, m.o.o. het verwerven van de minimaal noodzakelijke kennis en vaardigheden als opstap naar een volwaardige deelname aan de samenleving.

Het Vlaamse inburgeringsbeleid was in het verleden niet en zal ook na de inwerkingtreding van het voorliggende ontwerp niet gekoppeld zijn aan het recht op verblijf of het recht op vestiging in België, dat een federale bevoegdheid vormt. Met andere woorden, het ontwerp van decreet doet geen afbreuk aan de ‘stand still’-verplichting uit de associatieovereenkomst, zodat de inburgeringsplicht kan opgelegd worden aan de Turkse onderdanen en deze hiervan dus niet verplicht moeten worden vrijgesteld;

- in dit verband dient trouwens ook voor ogen te worden gehouden dat de inburgeringswetgeving in Nederland grondig verschilt van het Vlaamse decretale kader, zoals de Raad van State overigens zelf erkent in zijn advies. Met name wordt in het Nederlandse recht de vereiste gesteld om binnen een voorgeschreven termijn te slagen in een inburgeringsexamen, waarbij het al dan niet slagen in dit examen wordt gekoppeld aan het bekomen of behouden van een verblijfstitel. De Vlaamse inburgeringsregels zijn daarentegen geenszins gekoppeld aan het al dan niet bekomen of behouden van een verblijfstitel. Omwille van deze reden kunnen de verwijzingen van de Raad van State naar Nederlandse rechtspraak niet naar analogie toegepast worden (zie in dezelfde zin: *Parl.St.* VI.Parl., antwoord van minister Bourgeois op vraag nr. 557 van 31 augustus 2011 van de heer Sauwens).

Uit overweging 7.1.8 van het arrest van de Nederlandse Raad van Beroep kan bovendien geenszins worden afgeleid dat “het opleggen van sancties aan Turkse onderdanen bij het niet naleven van de inburgeringsplicht op zich reeds een belemmering van het vrij verkeer oplevert”. De Nederlandse Raad van Beroep stelt in deze overweging immers louter dat de combinatie van het verplichte ingangsexamen (dat een impact kan hebben op het verblijfsrecht van Turkse onderdanen) en het opleggen van bestuurlijke boetes (die periodiek opnieuw kunnen opgelegd worden zolang men niet slaagt in het verplichte ingangsexamen), een verslechtering vormt van de uitoefening van het

verblijfsrecht van Turkse onderdanen in Nederland. Er kan aldus geen analogierekening worden gemaakt met het ontwerp van decreet, dat immers geen impact heeft op het verblijfsrecht en louter uitgaat van een resultaats- of inspanningsverbintenis voor de inburgeraars. Uit het advies van de Raad van State blijkt overigens niet hoe uit de voormelde Nederlandse rechtspraak zou kunnen worden afgeleid dat het opleggen van sancties zonder meer een schending van het vrij verkeer zou impliceren;

- we verwijzen in deze context ook naar artikel 6, lid 1, en artikel 10, lid 1, van besluit nr. 1/80 van 19 september 1980 van de Associatieraad, ingesteld bij de Associatieovereenkomst EEG-Turkije. Artikel 6 van dit besluit staat vermeld in deel 1, betreffende Arbeidsmarktvraagstukken en vraagstukken in verband met het vrije verkeer van werknemers, van hoofdstuk II, met het opschrift Sociale bepalingen. Lid 1 van dit artikel luidt: “Behoudens het bepaalde artikel 7 betreffende de vrije toegang tot arbeid van de gezinsleden, heeft de Turkse werknemer die tot de legale arbeidsmarkt van een lidstaat behoort:
 - na een jaar legale arbeid in die lidstaat recht op verlenging van zijn arbeidsvergunning bij dezelfde werkgever indien deze werkgelegenheid heeft;
 - na drie jaar legale arbeid en onder voorbehoud van de aan de werknemers uit de lidstaten van de Gemeenschap te verlenen voorrang, in die lidstaat het recht om in hetzelfde beroep bij een werkgever van zijn keuze te reageren op een ander arbeidsaanbod, gedaan onder normale voorwaarden en geregistreerd bij de arbeidsbureau van die lidstaat;
 - na vier jaar legale arbeid in die lidstaat vrije toegang tot iedere arbeid in loondienst te zijner keuze.”.

Artikel 10, lid 1, van dit besluit dat eveneens behoort tot deel 1 van hoofdstuk II, bepaalt: “De lidstaten van de Gemeenschap passen op de Turkse werknemers die tot hun legale arbeidsmarkt behoren een stelsel toe dat wordt gekenmerkt door het ontbreken van elke discriminatie uit hoofde van de nationaliteit ten opzichte van communautaire werknemers, voor wat betreft de lonen en verdere arbeidsvoorwaarden.”;

- de inburgeringsplicht grijpt niet in op de lonen en verdere arbeidsvoorwaarden van Turkse werknemers. In dit verband dient er in het bijzonder op te worden gewezen dat artikel 31 van het ontwerp bepaalt dat inburgeraars die kunnen bewijzen dat zij niet in staat zijn om hun werk te combineren met het volgen van een inburgeringstraject, recht hebben op een flexibel inburgeringstraject dat hen toelaat zowel te werken als zijn inburgeringstraject te volgen¹. Ter zake kan ook verwezen worden naar de memorie van toelichting bij dit artikel waarin aangegeven wordt dat met het inschrijven van het recht op een flexibel inburgeringstraject ook tegemoet gekomen aan het Associatierecht, op basis van sommige EU-Associatieakkoorden.

Gelet op de voorgaande overwegingen dient dan ook besloten te worden dat in de huidige stand van het recht uit de associatieovereenkomst met Turkije van 12 september 1963 of uit andere gelijkaardige EU-associatieakkoorden, bijvoorbeeld met Marokko, geen verplichting voortvloeit tot het vrijstellen van Turkse onderdanen van de inburgeringsplicht. In het ontwerp van decreet dient zodoende ook geen uitdrukkelijk vrijstelling in die zin te worden opgenomen, noch een verplichte opdracht aan de Vlaamse Regering om in zulke vrijstelling te voorzien.

¹ Zie in dezelfde zin eerder ook: *Parl. St. Vl. Parl.*, antwoord van minister Bourgeois op vraag nr. 107 van 29 november 2010 van de heer Dewinter.

- 4° Vrijstelling voor Belgen en hun familieleden in Europeesrechtelijke zin, die gebruik hebben gemaakt van het uit het Europese recht voortvloeiende recht om zich in een EU+ staat te vestigen, maar nadien terugkeren naar België en daardoor inburgeringsplichtig zouden zijn geworden (§2, eerste lid, 3°).

Zoals hierboven reeds werd gesteld, heeft het burgerschap van de Europese Unie niet tot doel om de materiële werkingssfeer van het verdrag uit te breiden tot interne situaties die geen enkele aanknoping hebben met het gemeenschapsrecht. Het gemeenschapsrecht stelt dus in beginsel geen beperkingen aan het opleggen van de inburgeringsplicht aan eigen onderdanen.

Het gemeenschapsrecht stelt daaraan echter wel beperkingen als het opleggen van deze inburgeringsplicht aan eigen onderdanen het gebruik maken van de vrijheden zoals vervat in het verdrag, verhinderen of bemoeilijken.

De inburgeringsplicht zou kunnen leiden tot een minder gunstige behandeling van Belgen die gebruik hebben gemaakt van het uit het Europese recht voortvloeiende recht om zich in een lidstaat van de EU+ te vestigen en die precies als gevolg van het feit dat zij van dat vrij verkeer gebruik hebben gemaakt inburgeringsplichtig zouden worden. In dergelijke gevallen lijkt een inburgeringsplicht niet naar recht te verantwoorden. Dit geldt eveneens voor de familieleden van de Belg in kwestie.

- 5° Vrijstelling op basis van het attest van inburgering (§2, eerste lid, 4°)

De verplichte inburgeraar wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht indien hij reeds een attest van inburgering heeft behaald. Het is aan de persoon zelf om aan te tonen dat hij dit attest reeds behaald heeft.

- 6° Vrijstelling op basis van ernstige ziekte of mentale of fysieke handicap (§2, eerste lid, 5°)

De verplichte inburgeraar wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht als hij ernstig ziek is een mentale of fysieke handicap heeft, die deelname of verdere deelname aan het inburgeringstraject blijvend onmogelijk maakt. Hij moet dit aan de hand van een medisch attest aantonen.

- 7° Vrijstelling op basis van een attest van regelmatige lesbijwoning (§2, eerste lid, 6°)

De verplichte inburgeraar wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht als hij aan de hand van een attest van regelmatige lesbijwoning kan aantonen dat hij een volledig schooljaar onthaalonderwijs heeft gevolgd.

Leerlingen die onthaalonderwijs hebben gevolgd, krijgen geen getuigschrift of diploma maar een attest van lesbijwoning.

Het volgen van een volledig schooljaar onthaalonderwijs kan anderzijds gelijkgesteld worden met het gevolgd hebben van een inburgeringstraject. Een volledig schooljaar onthaalonderwijs telt ten minste negen maanden lesbijwoning (vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen) en dit gespreid over één of twee schooljaren.

- 8° Vrijstelling op basis van leeftijd (§2, tweede lid)

De verplichte inburgering richt zich tot de personen die zich in de beroepsactieve leeftijd (tot 65 jaar) bevinden.

De verplichte nieuwkomers (zie hierboven, §1, 1° en 3°) worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht wanneer zij 65 jaar of ouder zijn.

De vrijstelling op basis van leeftijd geldt evenwel niet voor de bedienaars van de door de Vlaamse overheid op basis van het decreet van 7 mei 2004 erkende plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen erediensten en dit omwille van de maatschappelijke voorbeeld- en aanspreekfunctie die zij hebben en omwille van hun grote impact op het integratieproces. Er zijn geen vergelijkbare andere categorieën waarvoor het aangewezen is om dezelfde uitzondering te maken. Bijgevolg geldt deze uitzondering enkel voor de bedienaars van de erediensten.

9° Vrijstelling op basis van een behaald diploma (§2, derde lid)

Verplichte nieuwkomers (zie hierboven, §1, 1° en 3°) worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht indien zij een getuigschrift basisonderwijs, een getuigschrift of een diploma van het secundair of hoger onderwijs behaalden in een door de Vlaamse Gemeenschap, in een door de Franse Gemeenschap, in een door de Duitstalige Gemeenschap of in een door het Koninkrijk der Nederlanden.

Het getuigschrift of diploma van het secundair onderwijs omvat alle studiebewijzen uitgereikt in het secundair onderwijs krachtens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 betreffende de organisatie van het secundair onderwijs of omvat het diploma behaald in het volwassenenonderwijs, zoals het gedefinieerd is in het decreet tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs van 2 maart 1999, artikel 40, §1, 6° en de equivalenten hiervan behaald in een door de Franse Gemeenschap, in een door de Duitstalige Gemeenschap of in een door het Koninkrijk der Nederlanden erkende, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

De diploma's uitgereikt door de Cadettenschool, en de Koninklijke Militaire Academie worden erkend door de Vlaamse overheid en vallen ook onder de opsomming.

Verplichte nieuwkomers worden ook vrijgesteld als ze een diploma, certificaat of ander document, behaald hebben in het Nederlandstalige onderwijs in de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius of Saba, of in Aruba, Curaçao of Sint-Maarten, of in Suriname, waarmee ze in Nederland vrijgesteld zijn van de inburgeringsplicht. Door deze bepaling wordt de regeling gelijkgeschakeld met de regeling voor vrijstelling van de inburgeringsplicht voor deze specifieke categorie in de Nederlandse Wet Inburgering.

De Vlaamse overheid gaat er immers van uit dat deze personen middels het behalen van een diploma in één van de betrokken onderwijsinstellingen, voldoende de kennis van de Nederlandse taal beheersen (een onweerlegbaar vermoeden van een basiskennis Nederlands) en op de hoogte zijn van de waarden en normen van en de rechten en plichten in de Vlaamse samenleving. Het is aan de betrokkene zelf om de nodige bewijzen hiervoor voor te leggen.

Gegeven de bijzondere positie van bedienaars van de erediensten (zie hierboven – §1, 2°) zullen zij niet vrijgesteld worden van de inburgeringsplicht ook al hebben ze in België of Nederland een getuigschrift of diploma behaald. Gegeven de maatschappelijke voorbeeld- en aanspreekfunctie van bedienaars en hun grote impact op het integratieproces is het uiterst belangrijk dat zij voldoende op de hoogte zijn van de waarden en normen die onze samenleving schragen. Vanuit de overtuiging dat de cursus maatschappelijke oriëntatie het meest aangewezen vormingsaanbod is om voeling te krijgen met onze waarden en normen, is er voor gekozen om bedienaars geen vrijstelling te verlenen wegens diploma. We

willen er hierbij op wijzen dat de ‘versterkte’ inburgeringsplicht enkel van toepassing is op bedienaars van door de Vlaamse overheid op basis van het decreet van 7 mei 2004 erkende plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen. Genoteerd dient ook dat bedienaars die al voldoende Nederlands kennen, vrijgesteld worden van de cursus NT2. Slagen ze voor de vrijstellingstoets maatschappelijke oriëntatie dan worden ze vrijgesteld van de cursus MO. Hier gelden dezelfde vrijstellingsregels voor bedienaars als voor de overige categorieën van inburgeraars. Bedienaars die een volwaardige opleiding voor islamleraar of voor imam gevolgd hebben aan een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, zullen naar de toekomst toe wel kunnen vrijgesteld worden van de plicht tot inburgering.

10° Vrijstelling van de inburgeringsplicht voor andere categorieën aangeduid door de Vlaamse Regering (§2, vierde en vijfde lid)

Het vierde lid van artikel 27, §2, van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering bijkomende categorieën van personen vrijstelt van de verplichting voor zover dit verplicht is op grond van internationale of supranationale verdragen. Op die manier wordt de directe werking van de internationale en supranationale verdragen expliciet in deze bepaling ingeschreven. Indien een vrijstelling verplicht volgt uit internationale of supranationale verdragen, wordt de Vlaamse Regering ook verplicht om in zulke vrijstelling te voorzien. Het laatste lid van artikel 27, §2, van het ontwerp voorziet in een optionele vrijstelling op basis van wetten of besluiten of op grond van het voorlopig karakter van het verblijf dat mogelijk definitief kan worden.

Het eerste criterium houdt rekening met het feit dat op grond nationale bepalingen aan bepaalde personen mogelijks geen inburgeringsplicht zal kunnen worden opgelegd. Om mogelijke misverstanden te voorkomen over de vraag of ten aanzien van bepaalde categorieën personen al dan niet sprake is van nationaal-rechtelijke bepalingen die het opleggen van inburgeringsplicht verhinderen, krijgt de Vlaamse Regering de delegatie om de nadere regels vast te leggen.

Het tweede criterium houdt rekening met het feit dat er, naast de niet-gerechtigde vreemdelingen die duidelijk een tijdelijk verblijfsdoel hebben dat niet definitief kan worden, er ook vreemdelingen zijn die een voorlopig verblijf hebben dat mogelijk definitief kan worden.

In geval van ‘voorlopig verblijf’ is het einddoel nog niet duidelijk, het is tijdelijk toegestaan maar kan mogelijk wel definitief worden. Hiervoor kan verwezen worden naar artikel 13 van de Verblijfswet dat een voorlopig verblijf voorziet “wegens bijzondere omstandigheden eigen aan de betrokkene of in verband met de duur van zijn werkzaamheden in België”. Deze personen hebben een tijdelijk verblijf dat mogelijk wel definitief kan worden naargelang de omstandigheden evolueren of naargelang de werkzaamheden verlopen.

Het gaat hier bijvoorbeeld over arbeidsmigranten die een voorlopige verblijfsvergunning voor België hebben gekregen op basis van een arbeidskaart B. Volgens de reglementering op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers (wet van 30/4/1999 en KB van 9/6/1999) kan de arbeidskaart B onder bepaalde voorwaarden aan bepaalde categorieën werknemers uit het buitenland worden toegekend.

De arbeidskaart B wordt steeds voor maximum één jaar en voor tewerkstelling bij één werkgever toegekend, maar kan, afhankelijk van het arbeidscontract verlengd worden. De verblijfsvergunning van een arbeidsmigrant met arbeidskaart B is beperkt tot de duur van de toegekende arbeidskaart. Na verlenging van de arbeidskaart B kan ook de verblijfsvergunning verlengd worden. Afhankelijk van het arbeidscontract kan de werknemer

met arbeidskaart B na een aantal jaren in aanmerking komen voor een arbeidskaart A, waarna een definitieve verblijfsvergunning wordt toegestaan.

Het is niet wenselijk om dergelijke personen uit te sluiten van het inburgeringsrecht. Anderzijds is het opleggen van een inburgeringsplicht ook niet steeds gepast. Daarom wordt in het decreet bepaald dat de Vlaamse Regering de machtiging tot vrijstelling krijgt ten aanzien van vreemdelingen met voorlopig verblijf.

In geval van ‘tijdelijk doel’ gaat het om specifieke categorieën zoals bijv. de studenten en het diplomatiek personeel. In tegenstelling tot de personen bedoeld in artikel 13 van de Verblijfswet, wordt voor buitenlandse studenten in artikel 58 en 61 van de Verblijfswet wel bepaald dat hun verblijf per definitie eindigt na de studies.

Hetzelfde kan gezegd worden van het diplomatiek-consulair-internationaal personeel die een verblijfsrecht ontleen aan hun ambt door middel van de toekenning van een bijzonder verblijfsdocument door de minister van Buitenlandse Zaken (KB 30/10/1991 betreffende de documenten voor het verblijf van bepaalde vreemdelingen). Deze categorieën van personen behoren dan ook niet tot de doelgroep van inburgering.

Paragraaf 3

Paragraaf 3 van artikel 27 regelt de inhoud van de verplichting.

De inburgeringsplicht houdt vooreerst in dat de verplichte inburgeraar zich tijdig moet aanmelden bij het EVA (§3, 1°).

Omdat zowel de betrokkene zelf als de samenleving er baat bij heeft dat het inburgerings-traject zo vlug mogelijk wordt aangevat, wordt de termijn voor aanmelding gedefinieerd als een maximale termijn. Concreet betekent dit dat de verplichte inburgeraar zich moet aanmelden bij het EVA binnen een termijn van maximaal drie maanden nadat in diens hoofde de plicht tot inburgering is ontstaan. De Vlaamse Regering kan ook organisatorische maatregelen nemen of voorzien, waardoor de termijn van maximaal drie maanden ingekort kan worden.

Bovendien (§3, 2°) houdt de verplichting ook in dat men per onderdeel van het vormingsprogramma hetzij met regelmaat dient deel te nemen (inspanningsverbintenis) hetzij de doelstellingen van het onderdeel dient te behalen (resultaatsverbintenis). Dit betekent concreet dat een inburgeraar die regelmatig heeft deelgenomen aan zowel de cursus NT2 als de cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) een inburgeringsattest zal ontvangen, ook al heeft hij de doelstellingen ervan niet behaald.

Een inburgeraar die regelmatig heeft deelgenomen aan de cursus MO en niet regelmatig heeft deelgenomen aan de cursus NT2 maar wel de doelstellingen ervan heeft behaald, zal eveneens een attest van inburgering ontvangen.

Een inburgeraar die zowel voor de cursus NT2 als voor de cursus MO niet regelmatig heeft deelgenomen maar voor beide vormingsonderdelen de doelstellingen heeft bereikt, zal ook een inburgeringsattest ontvangen.

De keuze voor een combinatie van inspannings- en resultaatsverbintenis, doet geen afbreuk aan het recht op eerbiediging van het privé-leven dat onder meer betrekking heeft op de persoonlijke sfeer van elk individu, met inbegrip van de identiteit die hij zichzelf als individuele mens wil geven. Het opleggen van de verplichting om een inburgeringsprogramma te volgen, mag dan ook niet opgevat worden als een gebrek aan respect voor de persoonlijke autonomie. Verplichte inburgering is immers niet gericht op assimilatie maar

heeft enkel tot doel inburgeraars zo vlug mogelijk toe te leiden naar de reguliere voorzieningen, hen een basiskennis Nederlands bij te brengen en hen vertrouwd te maken met de vigerende wetten, waarden, normen en gebruiken zodat zij zo vlug mogelijk als volwaardig burger aan de Vlaamse samenleving kunnen deelnemen. Tevens heeft het voorzien in een sanctie voor wie zijn plicht niet nakomt, geen onevenredige gevolgen voor de betrokkene in kwestie. De administratieve boete is immers geen doel op zich maar een middel om de inburgeringsplicht, waar nodig, effectief af te dwingen en zal het doel van het inburgeringsproces, met name de volwaardige participatie aan de samenleving, niet bemoeilijken.

Paragraaf 4

Het eerste lid machtigt de Vlaamse Regering om de nadere uitvoering en voorwaarden van de vrijstellingen van de inburgeringsplicht te bepalen.

Het tweede lid machtigt de Vlaamse Regering om de nadere uitvoering en voorwaarden van de verplichtingen te bepalen. Zij dient hierbij ook rekening te houden met het recht op een flexibel inburgeringstraject dat met dit decreet aan inburgeraars die werken of een opleiding volgen, wordt toegekend (zie verder – artikel 31, §3).

Paragraaf 5

Paragraaf 5 bepaalt dat langdurig ingezetenen van een andere EU-lidstaat, die zich in het Vlaamse Gewest vestigen en die aan integratievoorwaarden hebben moeten voldoen voor het bekomen van de status van langdurig ingezetene, enkel kunnen verplicht worden om zich tijdig aan te melden bij het EVA en regelmatig deel te nemen aan de cursus NT2. Het wordt aan de betrokkenen in kwestie overgelaten om te beslissen of zij, naast het verplichte pakket NT2, ook een cursus maatschappelijke oriëntatie willen volgen.

Aan onderdanen van derde landen die in een andere lidstaat van de Europese Unie de status van langdurig ingezetene in de zin van richtlijn 2003/109 betreffende de status van langdurig ingezetenen van derde landen hebben bekomen, en die gebruik maken van hun recht op verblijf in een andere lidstaat binnen de perken van artikel 14 van die richtlijn, krachtens artikel 15, lid 3, tweede alinea, van deze richtlijn, kan immers geen inburgeringstraject worden opgelegd indien de betrokken onderdanen van derde landen aan integratievoorwaarden hebben moeten voldoen om de status van langdurig ingezetene te verwerven overeenkomstig artikel 5, lid 2, van die richtlijn.

Richtlijn 2003/109 van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen beoogt luidens haar eerste artikel:

- de voorwaarden vast te stellen waaronder een lidstaat aan onderdanen van derde landen die legaal op zijn grondgebied verblijven, de status van langdurig ingezetene kan toekennen, of deze status kan intrekken, en te bepalen welke rechten aan deze status verbonden zijn, en
- de voorwaarden vast te stellen waaronder onderdanen van derde landen aan wie door een lidstaat de status van langdurig ingezetene is toegekend, in andere lidstaten mogen verblijven.

Deze richtlijn bevestigt uitdrukkelijk dat de lidstaten mogen eisen dat onderdanen van derde landen voldoen aan integratievoorwaarden overeenkomstig het nationaal recht (artikel 5, lid 2). Een langdurig ingezetene krijgt het recht om gedurende meer dan drie maanden te verblijven in een andere lidstaat dan die welke hem de status van langdurig ingezetene heeft toegekend, op voorwaarde dat voldaan wordt aan de voorwaarden in de artikelen 14 e.v. van richtlijn 2003/109. Ook voor wat dit verblijf in een tweede lidstaat

betreft, kan die lidstaat eisen dat de onderdanen van derde landen voldoen aan integratievoorwaarden overeenkomstig het nationaal recht (artikel 15, lid 3).

Hierop bestaat echter een belangrijke uitzondering (artikel 15, lid 3): “Deze voorwaarde is niet van toepassing indien de betrokken onderdanen van derde landen aan integratievoorwaarden hebben moeten voldoen om de status van langdurig ingezetene te verwerven overeenkomstig artikel 5, lid 2. Onverminderd de tweede alinea, mag van de betrokkenen worden verlangd dat zij deelnemen aan taalcursussen.”. Hieruit vloeit voort dat hen enkel een inspanningsverbintenis, wat het volgen van een taalcursus betreft, kan worden opgelegd maar geen resultaatsverbintenis.

Paragraaf 6

Paragraaf 6 regelt de inburgeringsplicht van nieuwkomers die als zeventienjarige naar België zijn gekomen, achttien jaar worden op het ogenblik dat hun eerste inschrijving in het rijksregister met een verblijfstitel van meer dan drie maanden nog geen twaalf maanden geleden heeft plaatsgevonden, onder de inburgeringsplicht vallen (bijv. omdat ze erkend worden als vluchteling, de subsidiaire beschermingsstatus verwerven of geregulariseerd worden) en niet vrijgesteld zijn van de inburgeringsplicht.

Uitgangspunt bij deze regeling is dat schoolgaan – in het belang van de betrokkene – steeds primeert op inburgering. Zolang de betrokkene kan bewijzen dat hij (onthaal) onderwijs volgt, wordt de inburgeringsplicht opgeschort. Kan hij, uiterlijk net voor de aanvang van het nieuwe schooljaar, bewijzen dat hij verder onderwijs zal volgen of dat hij een volledig schooljaar onthaalonderwijs heeft gevolgd, dan wordt hij vrijgesteld van de inburgeringsplicht en reikt het onthaalbureau een attest van vrijstelling uit. Is dit niet het geval, dan wordt hij op dat ogenblik inburgeringsplichtig.

Er wordt ook bepaald welke opleidingen in aanmerking worden genomen voor het bekomen van opschorting of vrijstelling van de inburgeringsplicht, met name een opleiding die leidt tot een diploma secundair onderwijs of een diploma hoger onderwijs in een door de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap of het Koninkrijk der Nederlanden, erkende, gefinancierde, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, of een opleiding in het Nederlandstalig onderwijs in de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius of Saba, of in Aruba, Curaçao of Sint-Maarten, of in Suriname, waarmee hij vrijgesteld kan worden van de inburgeringsplicht in Nederland.

Deze omschrijving is conform de omschrijving van de diploma's die kunnen leiden tot een vrijstelling van de inburgeringsplicht (zie hierboven – §2, derde lid).

Artikel 28

In artikel 28 wordt het inburgeringstraject gedefinieerd. Dit artikel brengt een aantal bepalingen samen uit de artikels 4, §2, 8 en 10, van het Inburgeringsdecreet.

Tijdens het inburgeringstraject begeleidt het EVA de inburgeraars naar de reguliere voorzieningen.

Hierbij vertrekken we vanuit een categoriale benadering: via een specifiek aanbod op maat, georganiseerd vanuit het EVA, inburgeraars zo vlug mogelijk de kans bieden om zelfstandig hun weg te vinden en zich duurzaam in te schakelen in onze samenleving.

Het inburgeringstraject moet zich begeven op alle domeinen van het leven, waaronder drie perspectieven belangrijk en gelijkwaardig zijn: namelijk sociaal, educatief en professioneel.

Het EVA organiseert het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie en staat in voor de trajectbegeleiding van de inburgering tijdens zijn inburgeringstraject.

Het inburgeringstraject maakt ook deel uit van een inclusief beleid: het EVA moet niet alles zelf doen, ze moet wel de doelgroep zo veel mogelijk doorverwijzen naar de reguliere voorzieningen. Vanuit haar andere opdrachten om de integratie te ondersteunen (zie artikel 17, 2e lid, 2°, van voorliggend decreet) kan het EVA de doorverwijzing echter faciliteren. Dit is een voorbeeld van wat we met dit decreet bedoelen met ‘geïntegreerd werken’. Het is ook een van de belangrijkste vernieuwingen op het terrein die we met voorliggend decreet beogen.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de organisatie van het inburgeringstraject nader te bepalen.

Artikel 29

De bepalingen in artikel 29 omvatten een meer gedetailleerde omschrijving van het inburgeringstraject. Deze bepalingen zijn grosso modo overgenomen uit artikel 13 van het Inburgeringsdecreet.

Paragraaf 1 bepaalt dat het vormingsprogramma binnen het inburgeringstraject twee vormingspakketten omvat, met name een cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) en een basiscursus Nederlands als tweede taal. Dit vormingsprogramma wordt gratis aangeboden.

Het inburgeringstraject vormt een eerste opstap tot de deelname van inburgeraars aan de voor hen nieuwe maatschappij. Tijdens het inburgeringstraject worden competenties ontwikkeld die nodig zijn voor het zelfstandig functioneren in de Vlaamse samenleving. Het is echter slechts door het samenspel van alle onderdelen van het traject (trajectbegeleiding, Nederlands als tweede taal en MO) dat men hierin kan slagen.

Een belangrijke vernieuwing t.o.v. het Inburgeringsdecreet is dat loopbaanoriëntatie (LO) niet langer als een vormingspakket wordt beschouwd, maar als een onderdeel van trajectbegeleiding.

In het Inburgeringsdecreet is LO een onderdeel van het vormingsprogramma, zij het dat er enkel voor inburgeraars met professioneel perspectief een specifiek aanbod, georganiseerd door VDAB, is uitgebouwd. Inburgeraars met professioneel perspectief moeten regelmatig deelnemen aan dit aanbod om een inburgeringsattest te kunnen behalen. Echter, de vaststelling of iemand LO professioneel dient te volgen, kan vaak maar op het einde van het inburgeringstraject gebeuren omdat pas tijdens het inburgeringstraject duidelijk wordt welk perspectief iemand heeft. Bovendien kan men maar instappen in het aanbod LO bij VDAB nadat men voor NT2 het niveau A1 behaald heeft.

Uit de praktijk op het terrein blijkt dat het binnen het inburgeringstraject belangrijker is om de focus binnen LO te richten op het uittekenen van de levensloopbaan en het bepalen van het perspectief. Wanneer de inburgeraar een duidelijke levensloopbaankeuze heeft gemaakt, kan de inburgeraar gericht worden overgedragen naar de reguliere voorziening die zal instaan voor het vervolgaanbod.

Inburgeraars met een professioneel perspectief kunnen dan deelnemen aan het oriënterende aanbod LO professioneel, waarmee het inwerkingstraject bij de VDAB start. Eenmaal de Centra voor Leerloopbaanbegeleiding zijn ingericht, zullen inburgeraars met een educatief perspectief voor een verdiepende oriëntering bij deze centra terecht kunnen.

Meer info over loopbaanoriëntatie als onderdeel binnen trajectbegeleiding is opgenomen bij artikel 30.

MO is een kennismaking met de Vlaamse samenleving. In een gemeenschappelijke (contact)taal of moedertaal krijgen inburgeraars de kans een basiscursus te volgen die een brede waaier van thema's omvat die rechtstreeks met hun inburgeringsproces te maken hebben waaronder werk, onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting en allerlei rechten en plichten en waarden en normen in Vlaanderen.

Om problemen zelfstandig op te kunnen lossen en daarmee samenhangende keuzes te kunnen maken, wordt er van uit gegaan dat men over informatieverwervende en -verwerkende vaardigheden moet beschikken. In de cursus MO oefenen de cursisten deze elementaire vaardigheden.

De doelen van de cursus MO zijn ontwikkelingsdoelen. Deze zijn bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2008 tot bepaling van de doelen voor het vormingspakket maatschappelijk oriëntatie binnen het primaire inburgeringstraject.

De cursus MO duurt gemiddeld 60 uur en wordt zoveel mogelijk in de moedertaal van de inburgeraars of in een contacttaal georganiseerd. Immers, het is van groot belang dat de doelgroep zo snel mogelijk georiënteerd wordt in onze samenleving en dit kan het snelst geschieden in een taal die de inburgeraar machtig is.

Er is een handboek ter beschikking. Dit handboek maakt deel uit van een totaalmethode en omvat enerzijds een leerwerkschrift voor de cursisten ondersteund door een website en een DVD en anderzijds een docentenhandleiding. In 2005 heeft een 'commissie ter invulling van de cursus maatschappelijke oriëntatie' opgericht in opdracht van de toenmalige minister bevoegd voor inburgering, de gemeenschappelijke sokkel van waarden en normen, die een samenleving in diversiteit mogelijk maken, geïdentificeerd. In het eindverslag van deze commissie worden "respect", "vrijheid", "solidariteit", "gelijkheid" en "burgerschap" als hoofdwaarden gedefinieerd, die een samenleving in diversiteit moeten schragen. Deze waarden vormen een rode draad in het handboek maatschappelijke oriëntatie.

De cursus Nederlands als tweede taal (NT2) heeft tot doel de inburgeraars het basisniveau Nederlands bij te brengen zodat ze na het afronden van hun inburgeringstraject kunnen doorstromen naar een vervolgopleiding NT2.

De cursus NT2 differentieert in functie van de scholingsgraad en de mogelijkheden van de doelgroep en kan verstrekt worden door de volgende aanbodverstrekkers:

- 1° de centra voor basiseducatie;
- 2° de centra voor volwassenenonderwijs;
- 3° de universitaire talencentra.

Om te bepalen of en zo ja, bij welk type aanbodverstrekker de inburgeraar de cursus NT2 moet volgen, verwijst het EVA de inburgeraar door naar het Huis van het Nederlands dat instaat voor een geobjectiveerde intake, eventueel testing, de doorverwijzing van de inburgeraar naar het meest geschikte aanbod NT2 en eventueel de verdere opvolging van dit aanbod. Het EVA en de Huizen van het Nederlands moeten hiertoe een samenwerkingsovereenkomst afsluiten waarvan de Vlaamse Regering de voorwaarden nog zal bepalen (paragraaf 4).

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de inhoud, voorwaarden en kwaliteitscriteria van het vormingsprogramma nader te bepalen (zie artikel 28, laatste lid). De kwaliteitscontrole van de cursus NT2, aangeboden door de centra, valt echter onder de op deze centra toepasselijke bepalingen inzake kwaliteitscontrole.

Het EVA is de spil van het inburgeringstraject. Het hele traject moet onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Dit is de enige mogelijkheid om ‘begeleiding op maat’ te garanderen. Het EVA draagt de verantwoordelijkheid en moet garant staan voor de kwaliteit.

Het is bovendien belangrijk de inburgeraar een ‘individuele en integrale benadering’ aan te bieden. Paragraaf 2 stelt dan ook dat het aan het EVA toekomt om, in overleg met de inburgeraar, het inburgeringstraject te bepalen en het vormingsprogramma in een inburgeringscontract op te nemen. Aangezien maatwerk nagestreefd wordt, wordt hierbij rekening gehouden met competenties die elders verworven werden of zullen verworven worden.

Als de inburgeraar geen baat heeft bij het volgen van een inburgeringstraject, dan kan er bekeken worden om deze persoon onmiddellijk in een vervolgaanbod te laten instappen. Dit zal vooral het geval zijn bij inburgeraars (bijv. erkende vluchtelingen of geregulariseerden) die hier reeds langere tijd verblijven en mogelijks geen baat meer hebben bij een beginnerscursus NT2 of aanbod MO, maar wel nog behoefte hebben aan een vervolgaanbod.

Zoals hierboven gesteld, komt het aan het EVA toe om het inburgeringstraject te bepalen. Van dit principe wordt afgeweken voor die inburgeraars die niet tot de prioritaire doelgroepen behoren (zie hierboven – artikel 26, paragraaf 3) en die hetzij een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering ontvangen, hetzij inkomsten verwerven via het OCMW.

Met paragraaf 3 wordt het aan de VDAB en het OCMW overgelaten om te bepalen of de inburgeraar baat heeft bij een inburgeringstraject en zo ja, welke onderdelen van het vormingsprogramma hij dient te volgen. Op basis hiervan zal het EVA een inburgeringscontract afsluiten.

Op die manier behouden de VDAB en het OCMW de regie over het begeleidingstraject van hun cliënten, voor zover ze niet tot de prioritaire doelgroepen van inburgering behoren, en beslissen zij autonoom over de meerwaarde van inburgering voor hun cliënten. Deze afwijking geldt niet voor inburgeraars met een vervangingsinkomen die tot de prioritaire doelgroepen van inburgering behoren. Voor deze inburgeraars zal het EVA het inburgeringstraject bepalen.

Artikel 30

Artikel 30 omschrijft de trajectbegeleiding. Dit artikel brengt een aantal bepalingen samen uit de artikelen 2, 13, §1, en 15, van het Inburgeringsdecreet.

De methodiek die gedurende de eerste fase van de inburgering gehanteerd wordt, is die van de trajectbegeleiding. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van inburgering, met name een gelijktijdige aandacht voor de componenten onderwijs, welzijn, cultuur en tewerkstelling.

De trajectbegeleiding omvat de loopbaanoriëntatie. Loopbaanoriëntatie heeft tot doel de inburgeraar inzicht te verschaffen in de eigen plaats op de arbeidsmarkt en het educatie- en vormingsaanbod, en hem een onderbouwd voorstel aan te reiken over zijn verdere loopbaanontwikkeling. Personen komen immers met werkervaring, diploma's en/of specifieke vaardigheden naar Vlaanderen, maar weten veelal niet goed hoe zij deze hier kunnen benutten.

Door hen informatie te verstrekken over de verschillende economische sectoren, de lokale arbeidsmarkt, beroepsopleidingen, het onderwijs- en vormingsaanbod en het socio-culturele aanbod, door hen inzicht te laten verwerven in de eigen competenties en vaardigheden, krijgen zij de kans om op een onderbouwde en gestructureerde manier over

hun verdere loopbaan na te denken. Een belangrijk onderdeel van de loopbaanoriëntatie vormt dan ook de erkenning van diploma's uit het land van herkomst. Diplomavergelijking is het duidelijkste voorbeeld van de zoektocht naar het benoemen van de competenties waarover de doelgroep beschikt, maar waarmee men nog niet meteen aan de slag kan.

Een geslaagde trajectbegeleiding moet de inburgeraar ondersteunen bij het doorlopen van het inburgeringstraject en in de uitbouw van zijn levensloopbaan. Hierbij moet men rekening houden met de maatschappelijke en individuele mogelijkheden van de inburgeraar en tegemoet komen aan de door hem geprefereerde levensloopbaan. Daardoor bestaat er niet één gestandaardiseerd traject, maar dient dit een traject op maat te zijn. Voor elke inburgeraar wordt een eigen traject uitgestippeld.

Volgende acties maken deel uit van de trajectbegeleiding, waarbij het EVA rechtstreeks met de inburgeraars in interactie treedt: verzamelen van gegevens, informeren, competenties en verwachtingen in kaart brengen, bepalen van het inburgeringstraject, oriënteren, voortgang opvolgen, individuele ondersteuning bieden, het traject afsluiten, evalueren en nazorg opnemen met bijzonder accent op de overdracht naar de reguliere partners.

De individuele ondersteuning heeft tot doel in samenspraak met de betrokkene specifieke administratieve, sociale, psychische of fysieke problemen en/of specifieke interesses door te nemen en te zorgen voor een gerichte doorverwijzing naar reguliere voorzieningen.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de nadere voorwaarden en regels inzake trajectbegeleiding te bepalen.

Artikel 31

Artikel 31 omvat een aantal bijkomende bepalingen met betrekking tot het inburgeringstraject. Dit artikel brengt een aantal bepalingen samen uit de artikelen 3, 5 en 12 van het Inburgeringsdecreet.

Paragraaf 1 bepaalt dat het inburgeringstraject start bij de aanmelding bij het EVA en eindigt op het ogenblik dat de inburgeraar wordt overgedragen naar de instanties die instaan voor het vervolgaanbod. Het vormingsprogramma moet maximaal drie maanden na de aanmelding kunnen starten en mag hoogstens één jaar duren.

Van deze termijnen kan echter afgeweken worden omwille van werk, studies, persoonlijke of medische redenen. De duur van het traject zelf kan ook langer zijn dan één jaar, bijvoorbeeld wanneer het analfabete inburgeraars betreft die het traject NT2 Alfa R1-1.1/Breakthrough/Basisniveau moeten volgen. Dit alfatraject bestaat uit 10 modules van telkens 60 lestijden die parallel of in nevenschakeling worden aangeboden. Afhankelijk van de intensiteit van het aanbod duurt een standaardtraject 50 tot 200 weken. De Vlaamse Regering kan de criteria die in het ontwerpen artikel 31, §1, zijn opgenomen nader bepalen.

Met paragraaf 2 wordt gegarandeerd dat inburgeraars binnen de drie maanden na aanmelding bij het EVA kunnen instappen in een geschikte cursus NT2 bij een centrum voor basiseducatie of een centrum voor volwassenenonderwijs.

Paragraaf 3 voorziet de mogelijkheid van een flexibel aanbod voor wie werkt of een opleiding volgt en kan bewijzen dat dit niet te combineren valt met het volgen van een inburgeringstraject. Deze regeling geldt zowel voor verplichte inburgeraars als voor rechthebbende inburgeraars die een inburgeringstraject wensen te volgen. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de nadere uitvoering te regelen.

Flexibilisering houdt onder meer in dat er – waar nodig – moet kunnen afgeweken worden van de verplichting om zich binnen de drie maanden na inschrijving in de gemeente aan te melden bij het EVA en van de bepaling om met regelmaat aan het vormingsprogramma deel te nemen. Het kan ook inhouden dat onder bepaalde omstandigheden kan worden voorzien dat de inburgeraar de mogelijkheid bekomt om op eigen kracht een basiskennis van het Nederlands te verwerven en/of de ontwikkelingsdoelen van maatschappelijke oriëntatie te bereiken. In voorkomend geval zal de inburgeraar moeten kunnen bewijzen dat hij binnen een bepaalde periode de doelstellingen bereikt heeft.

Voor inburgeraars betekent het hebben van werk een belangrijke hefboom voor integratie. Wie werkt en daardoor bijdraagt aan de maatschappelijke welvaart voorziet in zijn eigen levensonderhoud, ontwikkelt zijn eigen capaciteiten verder en bouwt een netwerk van sociale contacten met collega's en anderen uit. Werken en zich inburgeren zijn evenwel niet identiek en het volgen van een inburgeringstraject bevat een surplus, met name de minimaal noodzakelijke kennis van de samenleving en de nodige vaardigheden verwerven om de zelfredzaamheid te verhogen. Anderzijds mag het volgen van een inburgeringstraject er niet toe leiden dat de inburgeraar ontmoedigd wordt om te werken, dat de werkgever ontmoedigd zou worden om een nieuwkomer aan te werven die nog een inburgeringstraject moet volgen, of dat potentiële (buitenlandse) investeerders afgeschrikt worden omdat zij of hun werknemers nog een inburgeringstraject moeten volgen. De mogelijkheid van een flexibel traject dat toelaat werk en inburgering te combineren, kan hier een oplossing bieden.

Met het inschrijven van het recht op een flexibel inburgeringstraject wordt ook tegemoet gekomen aan het associatierecht, op basis van sommige EU-Associatie-akkoorden, bijvoorbeeld met Marokko of Turkije, dat zich er tegen verzet dat EU-lidstaten maatregelen invoeren die een nieuwe beperking vormen op de vrijheid van vestiging of het vrij verrichten van diensten dan wel de toegang tot werkgelegenheid. Het opleggen van de verplichting om de minimaal noodzakelijke kennis en vaardigheden te verwerven als opstap naar een volwaardige deelname aan de samenleving, gaat immers niet gepaard met een aanscherping van de voorwaarden voor de toegang tot de arbeidsmarkt of van de voorwaarden voor vestiging of diensten. De feitelijke uitoefening van de door het associatierecht beschermde rechten wordt dan ook niet belemmerd.

Studeren is eveneens een belangrijke hefboom voor integratie. De situatie kan zich voordoen dat een inburgeraar studeert en tegelijkertijd een inburgeringstraject wil volgen.

Ook hier geldt de redenering dat studeren en zich inburgeren niet identiek zijn, dat het volgen van een inburgeringstraject een surplus bevat, maar dat het volgen van een inburgeringstraject er niet mag toe leiden dat de inburgeraar ontmoedigd wordt om te studeren. De mogelijkheid om een flexibel traject te volgen, dat toelaat studeren en inburgering te combineren, kan hier een oplossing bieden. Voorliggend decreet bepaalt de opleidingen die in aanmerking komen voor een flexibel inburgeringstraject.

Paragraaf 4 schept de mogelijkheid om – aanvullend bij het inburgeringstraject – het integratieproces van kandidaat-inwijkelingen die zich hier langdurig willen vestigen te bevorderen door hen de mogelijkheid te geven om zich aan de hand van een starterspakket reeds in het land van herkomst voor te bereiden op hun komst naar Vlaanderen of Brussel. Het is de bedoeling dat vertegenwoordiging in het buitenland van de Vlaamse of federale overheid het starterspakket aan de kandidaat-inwijkeling bezorgt. Het kan ook elektronisch ter beschikking worden gesteld via een website.

Met dit starterspakket kunnen kandidaat-inwijkelingen kennis maken met onze samenleving en de Nederlandse taal.

Het is belangrijk dat kandidaat-inwijkelingen met realistische verwachtingen vertrekken en dat ze kunnen meedoen aan de samenleving. Met dit starterspakket start de inburgering doordat het complementair is en ondersteunend is aan het aanbod maatschappelijke oriëntatie in het inburgeringstraject.

Artikel 32

Inburgeraars dienen zo snel mogelijk nadat ze doelgroep van inburgering zijn geworden, op de hoogte te worden gebracht van het inburgeringsbeleid en toegeleid naar het EVA. Artikel 32 bepaalt hoe dit dient te gebeuren. Dit artikel is gebaseerd op artikel 11 van het Inburgeringsdecreet en artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars.

Paragraaf 1 omschrijft de opdrachten van de Vlaamse gemeenten ten aanzien van de inburgeraars. De gemeente moet alle nieuwkomers informeren over het inburgeringsbeleid en hen doorverwijzen naar het EVA. Tevens moet de gemeente de verplichte nieuwkomers, met uitzondering van de bedienaars van erediensten, informeren over de verplichtingen die op hen van toepassing zijn en op de sancties bij het niet nakomen van hun plichten. Op die manier worden de inburgeraars zo vlug mogelijk na inschrijving in de gemeente op de hoogte gebracht van het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht.

Paragraaf 2 bepaalt dat het EVA eveneens actief de nieuwkomers moet rekruteren. Het EVA moet de verplichte nieuwkomers, met uitzondering van de bedienaars van erediensten, op de hoogte brengen van hun inburgeringsplicht. Zonder afbreuk te doen aan de opdracht van de gemeente ter zake, moet het EVA de rechthebbende inburgeraars die voor het eerst tot de doelgroep van inburgering zijn komen te behoren (zie hierboven – artikel 20, §1, 3e, a) informeren over het inburgeringsbeleid.

Paragraaf 3 bepaalt dat de inburgeringsplichtige bedienaars van erediensten (zie artikel 27, §1, 2°) door het departement of de IVA zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering moeten geïnformeerd worden over het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht. Deze instantie moet de bedienaars ook doorverwijzen naar het EVA.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgedragen om de uitvoering van dit artikel nader te regelen.

Artikel 33

Paragraaf 1 bepaalt de attesten die het EVA kan uitreiken aan de inburgeraar. Het is aan het EVA om de attesten op te maken. Dit artikel is gebaseerd op artikel 14 van het Inburgeringsdecreet.

Het EVA kan een attest van inburgering uitreiken indien de inburgeraar voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma, zoals bepaald in het inburgeringscontract, hetzij regelmatig heeft deelgenomen, hetzij de doelstellingen hiervan heeft behaald (zie ook hierboven – artikel 27, §3).

Inburgeraars die vrijgesteld zijn van een onderdeel van het vormingsprogramma (bijv. vrijstelling voor het volgen van de cursus NT2 omdat men al over een voldoende basiskennis van het Nederlands beschikt) en die de cursus MO regelmatig gevolgd hebben, ontvangen eveneens een inburgeringsattest.

Het EVA kan ook een attest van inburgering uitreiken aan inburgeraars die zowel voor NT2 als voor MO over de vereiste competenties beschikken en bijgevolg onmiddellijk kunnen doorstromen naar een vervolgaanbod. Zij worden vrijgesteld van het inburgerings-

ringstraject op basis van eerder of elders verworven competenties en krijgen eveneens een attest van inburgering.

De inburgeraar is vrijgesteld van de opleiding NT2 wanneer hij het deelcertificaat RGA1 – Breakthrough kan voorleggen of wanneer het Huis van het Nederlands oordeelt dat hij de vereiste competenties heeft behaald. De inburgeraar is vrijgesteld van de cursus MO wanneer hij slaagt voor de vrijstellingstoets MO. De vrijstellingstoets MO is een specifiek toetsinstrument dat toelaat om na te gaan of de inburgeraar reeds over voldoende competenties beschikt om de eigen (leef)situatie te verkennen, te beoordelen en eventueel te verbeteren en bijgevolg in aanmerking komt voor een vrijstelling voor het vormingsonderdeel MO binnen het inburgeringstraject. De vrijstellingstoets wordt afgenomen door het EVA.

Personen die vrijgesteld worden van de inburgeringsplicht en het inburgeringsprogramma niet volgen, krijgen een attest van vrijstelling.

Met paragraaf 2 wordt het inburgeringscertificaat geïntroduceerd. In het Vlaamse Regeerakkoord 2009-2014 is bepaald dat de inburgeraar – naast het inburgeringsattest – een inburgeringscertificaat moet kunnen ontvangen wanneer hij of zij minstens kan aantonen dat zij of hij het taalniveau Breakthrough/Waystage NT2 heeft bereikt en het certificaat maatschappelijke oriëntatie behaald heeft.

Het is de bedoeling van het certificaat om de resultaten, die de inburgeraar heeft bereikt in zijn of haar inburgeringstraject, weer te geven in plaats van de geleverde inspanning. Door in te zetten op het bereiken van resultaten en een hoger taalniveau NT2, wil het certificaat de doorstroom van inburgeraars naar onder andere de arbeidsmarkt ondersteunen en een voldoende maatschappelijk effect van inburgering realiseren.

Echter, uit verschillende adviezen (bijv. advies van de SERV 20 januari 2010) is gebleken dat een inburgeringscertificaat gekoppeld aan enkel slagen in MO en NT2 niveau A2 niet het meest efficiënte en effectieve instrument is om de doorstroom van inburgeraars naar de arbeidsmarkt te verhogen, aangezien attitudes en (werk)competenties met dit certificaat niet in kaart gebracht worden. Om aan deze opmerkingen tegemoet te komen zal in 2013 een experimenteel project starten bij de onthaalbureaus om methodieken uit te werken die moeten toelaten om competenties die bijdragen tot een succesvolle integratie in de maatschappij te kunnen opvolgen, beoordelen en weergeven. In die zin is het woord ‘certificaat’ vermoedelijk niet de meest geschikte term, gezien het gaat om het opvolgen van competenties via een bredere assessmenttool en een individueel leertraject. Een ‘certificaat’ wordt – in de onderwijscontext – gekoppeld aan eindtermen, die er in het kader van inburgering niet zijn. Het is de bedoeling van het experimenteel project om na te gaan of een andere term, die beter aansluit bij de doelstelling van het certificaat, aangewezen is.

Deze paragraaf in het ontwerp van de decreet legt de basis voor het invoeren van een inburgeringscertificaat. Omdat we nog in een experimentele fase zitten, wordt het aan de Vlaamse Regering overgelaten om op basis van de bevindingen in deze fase de nadere voorwaarden voor het inburgeringscertificaat te bepalen.

Het certificaat verschilt van het inburgeringsattest. Om het certificaat te behalen volstaat het niet om regelmatig deel te nemen aan het vormingsaanbod. Het certificaat kan slechts uitgereikt worden wanneer de inburgeraar minstens een hoger taalniveau heeft bereikt en het certificaat maatschappelijke oriëntatie heeft behaald. Het certificaat behalen, is geen verplichting, maar het kan wel dienen als bewijs van kennis van de landstaal (op het niveau zoals vereist door de nationaliteitswetgeving) en van maatschappelijke integratie in het kader van de nieuwe nationaliteitswetgeving.

Artikel 34

Artikel 34 omschrijft de overdracht van de inburgeraar naar de reguliere voorzieningen of het OCMW. Dit artikel is gebaseerd op de artikelen 9 en 15 van het Inburgeringsdecreet.

Na afronding van het inburgeringstraject is de zelfredzaamheid van de betrokkenen in sommige gevallen nog te beperkt en moet de inburgeraar terechtkunnen bij reguliere voorzieningen of het OCMW, die hiertoe een behoeftedekkend vervolgaanbod moeten uitbouwen. Dit vervolgaanbod beoogt een volwaardige participatie van de inburgeraar in de samenleving. Teneinde de overdracht van inburgeraars zo vlot mogelijk te laten verlopen, zal het EVA een samenwerkingsovereenkomst afsluiten met de reguliere voorzieningen en het OCMW.

Daar de basiscursus Nederlands die binnen het inburgeringstraject wordt aangeboden enkel bedoeld is als startniveau om het maatschappelijk functioneren van niet-Nederlandstaligen te bevorderen, vormt het aanleren van de Nederlandse taal voor alle inburgeraars, ongeacht hun verdere loopbaanoriëntatie, een belangrijk vervolg op inburgering. Het verwerven van de Nederlandse taal kan immers beschouwd worden als een sleutel tot de volwaardige participatie aan onze samenleving.

Het is dan ook een opdracht van de Vlaamse Gemeenschap om te voorzien in een behoeftedekkend, intensief en gediversifieerd vervolgaanbod aan taallessen Nederlands als tweede taal binnen de reguliere voorzieningen.

Voor een vervolgaanbod richting werk kunnen inburgeraars een opleiding richting zelfstandig ondernemerschap volgen, een opleiding binnen het OCMW of een beroepsopleiding binnen de secundaire sector, de tertiaire sector of de social profit of deelnemen aan assessment, combinatieopleidingen, Nederlands op de opleidings- en werkvloer, taalstages en andere alternatieve methodieken die ‘leren’ en ‘werken’ met elkaar combineren. Ook hier is maatwerk het sleutelbegrip.

Voor het vervolgaanbod naar educatie kunnen de inburgeraars een diploma secundair onderwijs, hoger onderwijs of een diploma binnen de centra voor volwassenenonderwijs behalen.

In samenwerking met het EVA en de Vlaamse Gemeenschapscommissie kunnen de voorzieningen georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en/of de Brusselse gemeenten betrokken worden bij de realisatie van het inburgeringsbeleid in Brussel.

De bepalingen in artikel 34 kunnen niet zo worden geïnterpreteerd dat ze voor inburgeraars nieuwe rechten doen ontstaan die niet in hoofde van de bestaande regelgeving zijn toegekend aan andere rechtssubjecten. We beklemtonen nogmaals dat inburgering, sterker dan voorheen, gedefinieerd wordt als een begeleid traject naar integratie en dat het de uitdrukkelijke bedoeling is dat inburgeraars na afronding van hun inburgeringstraject verder werk maken van hun integratieproces via vervolgcursussen NT2 en via vervolgtrajecten die aansluiten bij hun perspectief. Het inburgeringstraject is met andere woorden een basis om door te stromen naar een vervolgaanbod bij reguliere voorzieningen.

Om dit te realiseren volstaat het echter niet om de inburgeraars zelf te versterken. Wanneer inburgeraars na hun inburgeringstraject op ontoegankelijke diensten of andere knelpunten botsen, dreigen de inspanningen van inburgering en de opstap naar integratie afgeremd te worden. Het aanbieden van inburgeringstrajecten dient geplaatst te worden binnen een ruimer toegankelijkheidsbeleid en een kwaliteitsvolle dienstverlening. Het is onder meer hier dat inburgering en integratie in elkaar haken, dat duidelijk wordt dat

inburgering een structureel onderdeel is van het integratiebeleid, dat inburgering maar zal slagen als er sprake is van tweerichtingsverkeer, van wederkerigheid. Die wederkerigheid betekent heel concreet dat organisaties, diensten en instellingen ook op hun verantwoordelijkheid moeten gewezen worden om hun werking toegankelijk maken en dat ze die verantwoordelijkheid moeten opnemen. Het EVA kan hen daarin ondersteunen. De knelpunten die vanuit inburgering worden gedetecteerd zullen – samen met omgevingsanalyses en in overleg met lokale besturen en andere relevante organisaties (waaronder het middenveld) – leiden tot een meer accurate inventarisatie van de voornaamste knelpunten. Deze inventarisatie kan de basis vormen voor de prioritaire acties waar het EVA aan zal werken.

Het is dus net om dit in elkaar haken van inburgering en integratie, deze wederkerigheid, structureel te verankeren, dat het Inburgerings- en Integratiedecreet in voorliggend decreet worden samengebracht. Reguliere voorzieningen of het OCMW hebben de verantwoordelijkheid om hun aanbod toegankelijk te maken voor iedereen, dus ook voor inburgeraars. Het is dit toegankelijkheidsaspect dat benadrukt wordt in artikel 34 van het ontwerp.

Artikel 35

Artikel 35 tot en met 38 regelen het inburgeringsbeleid voor minderjarige nieuwkomers. Voor minderjarigen spreken we niet van een inburgeringstraject maar van een toeleidings-traject.

Een belangrijke vernieuwing t.o.v. het Inburgeringsdecreet is de uitbreiding van de doelgroep minderjarigen naar anderstalige kleuters. In de beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014 is gewezen op het belang van het kleuteronderwijs voor anderstalige kleuters. Het kleuteronderwijs betekent immers een voorbereiding op een goede start in het lager onderwijs en verkleint de kans op schoolachterstand. Op dit ogenblik zijn anderstalige kleuters evenwel geen doelgroep van inburgering. Om deze lacune te onder-
vangen, worden – in uitvoering van de beleidsnota – kinderen jonger dan 5 jaar die toegelaten zijn tot het kleuteronderwijs met voorliggend decreet ook doelgroep van inburgering in functie van toeleiding naar het kleuteronderwijs.

Paragraaf 1 van artikel 35 is gebaseerd op artikel 18 van het Inburgeringsdecreet. Het is belangrijk dat minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters zo snel mogelijk ingeschreven worden in een school of voldoen aan hun leerplicht. Vandaar dat bij de inschrijving in de gemeente minderjarigen en hun ouders geïnformeerd moeten worden over de leerplicht, het recht op onderwijs en de begeleiding die het EVA kan bieden bij het zoeken naar een geschikte school.

Het aanbod van het EVA naar minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters is beperkt in tijd en qua opdracht, gezien de inburgering van minderjarigen voornamelijk via onderwijs verloopt (cf. artikel 36). Gezien vragen naar zinvolle vrijetijdsbesteding slechts naar boven komen wanneer de minderjarige zich reeds meer thuis voelt en het weinig zinvol is om minderjarigen toe te leiden naar vrijetijdsorganisaties wanneer hij of zij hier pas toekomt en nog geen Nederlands spreekt, is de taak om minderjarigen naar vrije tijd toe te leiden, weggelegd voor gemeenten en voor reguliere actoren binnen het lokale jeugdbeleid. Lokale actoren hebben ook een beter zicht op het mogelijke vrijetijdsaanbod.

Gezien het belang van onderwijs bepaalt paragraaf 2 dat het EVA minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters, die nog niet ingeschreven zijn in een school of nog niet voldoen aan de leerplicht, actief moet rekruteren en hen moet informeren over het toeleidingstraject naar onderwijs. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om dit nader te regelen.

Artikel 36

Paragraaf 1 is gebaseerd op artikel 17 van het Inburgeringsdecreet. De taak van het EVA ten aanzien van minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters is voornamelijk gericht op het toeleiden van deze kinderen en jongeren naar het meeste geschikte onderwijsaanbod. Inburgering van minderjarigen verloopt immers voornamelijk via onderwijs. In het Inburgeringsdecreet is er enkel sprake van toeleiding naar het onthaalonderwijs.

Gezien de vrije schoolkeuze (zoals onder andere ook bepaald in het decreet betreffende gelijke onderwijskansen van 28 juni 2002, artikel 3, paragraaf 1) is het correcter om de toeleiding niet te beperken tot onthaalonderwijs, maar minderjarigen toe te leiden naar het meest geschikte onderwijsaanbod (waar onthaalonderwijs een deel van uitmaakt en voor veel minderjarige nieuwkomers sowieso de meest aangewezen keuze zal zijn).

Voortaan zullen anderstalige kleuters ook tot de doelgroep van het Vlaams inburgeringsbeleid behoren. Met voorliggend decreet krijgt het EVA als taak om kleuters toe te leiden naar het kleuteronderwijs.

Voor minderjarige nieuwkomers die daar nood aan hebben, kan het toeleidingstraject ook een actieve doorverwijzing naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen inhouden, onder meer via de netwerken integrale jeugdhulp. Om de toeleiding van deze minderjarigen naar de geëigende voorzieningen te realiseren, dient het EVA te participeren aan bestaande netwerken en – indien nodig – bijkomende netwerken uit te bouwen.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de nadere regels met betrekking tot de toeleidingstrajecten te bepalen.

Paragraaf 2 is gebaseerd op artikel 17, derde lid van het Inburgeringsdecreet en regelt dat het EVA in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad taken kan opnemen die te maken hebben met het informeren van minderjarige nieuwkomers over het Nederlandstalige socioculturele aanbod in Brussel en het desgewenst in contact brengen met dit aanbod.

De taak die de Vlaamse gemeenten toegemeten krijgen met betrekking tot het toeleiden naar socioculturele activiteiten is niet van toepassing in Brussel (zie artikel 48). Daar de gemeenten hier deze taak niet kunnen opnemen, is het – vanuit het belang van de minderjarige – aangewezen om deze taak in het Brusselse Gewest toe te vertrouwen aan het EVA. Het EVA kan deze taak – naar analogie met de taakstelling van het EVA inzake toeleiding naar onderwijs – opnemen gedurende een termijn van zestig dagen na aanmelding bij het EVA.

Artikel 37

Artikel 37 is gebaseerd op artikel 19 van het Inburgeringsdecreet. Afhankelijk van het moment van aanmelding, tracht het EVA de toeleiding van minderjarige nieuwkomers naar het gepaste onderwijsaanbod te realiseren binnen de 60 dagen na de dag waarop de minderjarige nieuwkomers werd ingeschreven in het vreemdelingen-, wacht- of in het bevolkingsregister. Dit is de termijn die is vastgesteld voor immigrerende minderjarigen van vreemde nationaliteit zoals bepaald in artikel 1, §7, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht.

Ook voor minderjarigen die niet binnen de voorziene wettelijke periode werden ingeschreven in een school, bijv. omdat ze zich pas na het verstrijken van deze wettelijke termijn hebben aangemeld of omdat de aanmelding te laat was om de toeleiding binnen de wettelijke termijn te realiseren, blijft toeleiding naar onderwijs belangrijk. Daarom realiseert het EVA de toeleiding, voor deze minderjarigen, alsnog binnen zestig dagen na aanmelding.

Voor de anderstalige kleuters realiseert het EVA de toeleiding naar het gepaste onderwijsaanbod binnen zestig dagen na aanmelding.

Artikel 38

In artikelen 35, 36 en 37 zijn taken van gemeenten en het EVA geformuleerd ten aanzien van minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters. Het spreekt voor zich dat het realiseren van deze opdrachten telkens via de personen die het ouderlijke gezag uitoefenen, verloopt. Voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen verwijzen we naar titel XIII, hoofdstuk 6, van de programmawet van 24 december 2002 betreffende de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, gewijzigd bij artikel 385 van de programmawet van 22 december 2003, en het koninklijk uitvoeringsbesluit ervan van 22 december 2003. Deze wet bepaalt dat het ouderlijk gezag over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen waargenomen wordt door een voogd aangesteld door de Dienst Voogdij van de Federale Overheidsdienst Justitie.

Artikel 39

Artikel 39 bepaalt de regels in verband met het opvolgen van de verplichting en de meldingsplicht aan de betrokken instantie indien de inburgeraar zijn verplichtingen of engagementen niet nakomt en in verband met het controleren of de inburgeraar aan de voorwaarden voldoet om een inburgeringsattest te ontvangen. Dit artikel is gebaseerd op de artikelen 12 en 25 van het Inburgeringsdecreet en artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars.

Met paragraaf 1 krijgt het EVA de volgende opdrachten:

- controleren of de verplichte inburgeraar zich heeft aangemeld bij het EVA. Indien dit niet het geval is, zal het EVA de betrokkene nogmaals herinneren aan zijn inburgeringsplicht. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om deze controle te regelen;
- melden aan de bevoegde instantie met het oog op het toepassen van een sanctie van:
 - de verplichte inburgeraar die zich niet tijdig heeft aangemeld bij het EVA;
 - de verplichte inburgeraar die niet regelmatig heeft deelgenomen aan een onderdeel van zijn vormingsprogramma en de doelstellingen ervan niet behaald heeft;
 - de inburgeraar, rechthebbende zowel als verplichte, die onrechtmatig vroegtijdig gestopt is met een onderdeel van zijn vormingsprogramma en de doelstellingen ervan niet behaald heeft.

Om rechtszekerheid te bieden, wordt hier duidelijk bepaald wanneer de inburgeraar een inbreuk pleegt:

1. de verplichte inburgeraar die zich niet tijdig, dit is uiterlijk binnen de drie maanden nadat voor hem de inburgeringsplicht is ontstaan, heeft aangemeld bij het onthaalbureau (artikel 27, §3, 1°);
2. de verplichte inburgeraar die niet regelmatig heeft deelgenomen aan een onderdeel van het vormingsprogramma of de doelstellingen ervan niet bereikt heeft (artikel 27, §3, 2°);
3. de inburgeraar, rechthebbende zowel als verplichte, die zijn inburgeringsprogramma onrechtmatig, dit wil zeggen zonder geldige reden zoals bijv. ernstige ziekte, voortijdig heeft beëindigd.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de criteria te bepalen aan de hand waarvan het EVA kan bepalen of iemand al dan niet regelmatig heeft deelgenomen of onrechtmatig vroegtijdig gestopt is (paragraaf 4). Bij het bepalen van de criteria moet wel rekening gehouden met het recht op een flexibel inburgeringstraject dat met dit decreet aan inburgeraars die werken of een opleiding volgen, wordt toegekend (zie hierboven – artikel 31, §3);

- controleren of de inburgeraar, rechthebbende zowel als verplichte, regelmatig deelneemt aan elk onderdeel van het vormingsprogramma, hetzij de doelstellingen ervan bereikt. Deze controle is nodig met het oog op het uitreiken van het inburgeringsattest. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de controle te regelen;
- paragraaf 2 bepaalt dat de centra die NT2 aanbieden verplicht zijn om medewerking te verlenen aan de controle op de regelmatige deelname van inburgeraars aan de cursus NT2. Centra die dit niet doen kunnen gesanctioneerd worden via de op deze centra toepasselijke bepalingen inzake sanctionering zoals bepaald in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

De bedoeling van paragraaf 3 bestaat erin om een uitzonderingsregime op te nemen voor de inburgeraars die inkomsten verwerven via een wachtuitkering, werkloosheidsuitkering, maatschappelijke dienstverlening of een leefloon. De inbreuken, zoals vermeld in de eerste paragraaf worden voor deze groep van inburgeraars gemeld aan het VDAB of het betrokken OCMW (in plaats van aan het departement of het IVA).

De melding aan het VDAB of het betrokken OCMW gebeurt m.o.o. sanctionering in het kader van het takenpakket van deze entiteiten, waarbij zij met het niet-naleven van de inburgeringsplicht kunnen rekening houden. In die zin wordt dan ook een vorm van dubbele sanctionering vermeden: hoewel de inbreuken uit paragraaf 1 niet gelijk te schakelen vallen met inbreuken onder de toepasselijke andere regelgeving, riskeert één handeling wel onder beide regelingen een inbreuk te vormen, en zulks wenst de decreetgever te vermijden.

Voor deze inburgeraars geldt volgende regeling:

- het EVA moet volgende inburgeraars met een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering melden aan de VDAB:
 - de verplichte inburgeraar die zich niet tijdig heeft aangemeld bij het EVA;
 - de verplichte inburgeraar die niet regelmatig heeft deelgenomen aan een onderdeel van zijn vormingsprogramma en de doelstellingen ervan niet behaald heeft;
 - de inburgeraar, rechthebbende zowel als verplichte, die onrechtmatig vroegtijdig gestopt is met een onderdeel van zijn vormingsprogramma en de doelstellingen ervan niet behaald heeft.

Het wordt aan de VDAB overgelaten om te oordelen over het al dan niet sanctioneren van de betrokkene via de ter zake relevante regelgeving, in casu de sanctieprocedure bepaald in het inwerkingsdecreet. Hiertoe wordt het decreet betreffende het inwerkingsbeleid aangepast. In het huidige inwerkingsdecreet is deze regeling immers enkel van toepassing op oudkomers die inwerkingsklant zijn. De situatie kan zich echter ook voordoen dat nieuwkomers met een wacht- of werkloosheidsuitkering een inbreuk plegen. Voor deze inburgeraars wordt best een identieke sanctieregeling bepaald als voor de oudkomers;

- het EVA moet volgende inburgeraars met een leefloon of met via maatschappelijke dienstverlening melden aan het OCMW:
 - de verplichte inburgeraar die zich niet tijdig heeft aangemeld bij het EVA;
 - de verplichte inburgeraar die niet regelmatig heeft deelgenomen aan een onderdeel van het vormingsprogramma en de doelstellingen ervan niet behaald heeft;
 - de inburgeraar, rechthebbende zowel als verplichte, die onrechtmatig vroegtijdig gestopt is met een onderdeel van zijn vormingsprogramma en de doelstellingen ervan niet behaald heeft.

Het wordt aan het OCMW overgelaten om te oordelen over het al dan niet sanctioneren van de betrokkene via de ter zake relevante regelgeving, in casu de sanctiebepalingen van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en van de wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn van toepassing. Deze regeling is al bepaald in artikel 1, §2, 2°, van het besluit

van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars en wordt nu decretaal verankerd.

Artikel 40

Artikel 40 regelt de sanctieprocedure in geval de inburgeraar een inbreuk pleegt. Dit artikel is overgenomen uit het Inburgeringsdecreet (artikel 25, §2). In sommige bepalingen zijn er beperkte aanpassingen gedaan teneinde het geheel conform voorliggend decreet te omschrijven.

Paragraaf 1 bepaalt dat er in welbepaalde gevallen een administratieve boete van 50 tot 5000 euro kan opgelegd worden aan inburgeraars die gemeld werden aan het departement of het IVA zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, met het oog op het toepassen van een sanctie.

De administratieve geldboete beoogt een preventieve werking, met name de (verplichte) inburgeraars er maximaal toe aan te zetten om het inburgeringsprogramma regelmatig te volgen en te voleindigen. Vanuit dit perspectief meent de decreetgever dat de bedragen redelijk zijn om als waarschuwing en terechtwijzing het gewenste effect te ressorteren. Bovendien heeft een administratieve geldboete geen implicatie op het strafblad van de betrokkene. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om het bedrag van de opgelegde boete en de mogelijk te hanteren marges te bepalen. Hierbij zal zij rekening houden met de ernst van de inbreuk en, indien nodig, met verzachtende omstandigheden.

Paragraaf 2, eerste lid, bepaalt dat het EVA de inbreuken vaststelt. Dit spoort met de huidige regeling waarbij de onthaalbureaus, in uitvoering van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars, bevoegd is om de inbreuken vast te stellen. De vaststellingen gelden tot bewijs van het tegendeel.

We menen dat dit niet uitdruist tegen de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, waarin het Hof heeft geoordeeld dat het verschaffen van een bijzondere bewijswaarde aan een proces-verbaal een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces verbaal geldt als een loutere inlichting, en hiervoor een redelijke verantwoording dient te bestaan (cf. GwH, nr. 16/2001 van 14 februari 2001, overw. B.21.1). We wijzen op de onderstaande elementen als redelijke verantwoording voor het toekennen van bijzondere bewijswaarde in artikel 40, §2, eerste lid, van het ontwerp, waaruit tevens blijkt dat de bijzondere bewijswaarde de rechten van de overtreder niet op een onevenredige wijze beperkt:

- de bijzondere bewijswaarde houdt verband met de aard van de inbreuken, die betrekking hebben op het niet-naleven van diverse verplichtingen. In de mate dat het niet evident is om als overheid het bewijs te leveren van de tekortkomingen die men wenst te sanctioneren (men dient een zogenaamd ‘negatief’ bewijs te leveren), dringt zich de noodzaak op van een middel voor de overheid met een bijzondere bewijswaarde.

Het gevolg van het decretaal principe van het gelden van de gedane vaststellingen tot bewijs van het tegendeel is immers dat de rechter verplicht zal zijn om de vaststellingen en bevestigingen van de opsteller van het proces-verbaal voor waar aan te nemen, tenzij het tegenovergestelde bewezen wordt (zie *infra*). Hij kan met andere woorden niet de inhoud van het proces-verbaal naast zich neerleggen, het eenvoudig tegenspreken of in twijfel trekken (M. VAN NOOTEN, “Procesverbaal tot bewijs van het tegendeel”, *Jura Falconis* 2002-2003, nr 3, 337-377);

- de toekenning van de bijzondere bewijswaarde beperkt de rechten van de inburgeraars bovendien niet op onevenredige wijze. De bijzondere bewijswaarde van de door het EVA gedane vaststellingen doet immers geen afbreuk aan de mogelijkheid voor inburgeraars om (in een ultiem stadium voor de politierechter) aan te tonen dat zij toch aan hun verplichtingen hebben voldaan.

Dit bewijs mag, overeenkomstig het beginsel van de vrije bewijslevering, met alle middelen van recht worden geleverd. Met name zou de inburgeraar op eenvoudige wijze diverse documenten kunnen voorleggen waaruit bijvoorbeeld kan blijken dat hij zich wel tijdig heeft aangemeld (cf. attest dat wordt overhandigd of opgestuurd), dat hij wel regelmatig heeft deelgenomen aan zijn vormingsprogramma (cf. cursussen, getuigenissen van andere inburgeraars en dergelijke) en dat hij de doelstelling ervan bereikt heeft. Het is met andere woorden veel gemakkelijker voor de inburgeraar om dergelijk (positief) bewijs te leveren in vergelijking tot de (negatieve) bewijslast van het EVA.

Het 2e lid bepaalt dat de Vlaamse Regering het departement of IVA zonder rechtspersoonlijkheid aanwijst die de administratieve geldboete oplegt. Voor een inbreuk die meer dan twee jaar voordien werd vastgesteld, kan evenwel geen administratieve boete meer worden opgelegd.

De rechten van de verdediging van de betrokkene worden in acht genomen door in het 3e lid te voorzien in de verplichting om de betrokkene schriftelijk aan te manen om zich, binnen een bepaalde termijn, in regel te stellen.

Ook wordt de betrokkene de mogelijkheid geboden om, al dan niet bijgestaan door een raadsman, gehoord te worden alvorens men zou kunnen overgaan tot het opleggen van een administratie geldboete.

De betrokkene moet met een aangetekend schrijven of tegen ontvangstbewijs op de hoogte gesteld worden van de beslissing en van de wijze waarop hij hiertegen beroep kan aantekenen (4e lid).

Er wordt voorzien in een systeem van rechtsbescherming dat voldoet aan de vereisten voortvloeiend uit artikel 6, lid 1, van het EVRM en uit de Belgische Grondwet, door in het 5e lid te bepalen dat de betrokkene, op straffe van verval van het recht tot het instellen van een beroep, binnen een termijn van 15 dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing waarbij hem een administratieve boete wordt opgelegd; tegen die beslissing bij verzoekschrift een beroep kan instellen bij de politierechtbank. Dit beroep schorst de uitvoering van de beslissing.

Het 6e lid machtigt de Vlaamse Regering om de termijn en de nadere regels voor de betaling van de administratieve boete te bepalen.

Het 7e lid machtigt de Vlaamse Regering om de ambtenaren aan te wijzen die een dwangbevel kunnen uitvaardigen en uitvoerbaar verklaren met het oog op de inning van de administratieve geldboete. Een dwangbevel wordt betekend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling. Het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren zijn hierbij van toepassing. Deze decreten machtigen de Vlaamse Regering om de ambtenaren van de Centrale Invorderingscel van het Agentschap Vlaamse Belastingdienst van het beleidsdomein Financiën en Begroting aan te stellen en te belasten met het invorderen van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen.

De met invordering belaste ambtenaren zijn gemachtigd om een dwangbevel uit te vaardigen. Het dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaar van de Vlaamse Belastingdienst en wordt betekend bij exploit van een gerechtsdeurwaarder.

Ter wille van de rechtszekerheid voor de personen aan wie een geldboete wordt opgelegd, is het noodzakelijk een termijn te bepalen binnen de welke de overheid de betaling van een opgelegde administratieve geldboete kan vorderen. Volgens artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek, waarnaar wordt verwezen, wordt die verjaringstermijn gestuit door een dagvaarding, een bevel tot betaling of een akte van beslag die aan de betrokkene wordt betekend. Dit wordt bepaald in het 8e en laatste lid.

Afdeling 4. Dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen

Artikel 41 en artikel 42

De artikelen 41 en 42 van voorliggend ontwerp van decreet regelen het sociaal tolken en vertalen als instrument van het Vlaamse integratiebeleid. De artikels zijn gebaseerd op de desbetreffende definities en bepalingen in het Integratiedecreet.

Onze samenleving wordt steeds diverser, waardoor diensten en instellingen meer mensen van diverse afkomst willen of moeten bereiken en ambtenaren en hulp- en dienstverleners de hele wereld over de vloer krijgen. De hele wereld brengt ook zijn talen mee en samen met die talen, taalverwarring en een taalkloof. Nederlandse taallessen zijn een belangrijk hulpmiddel om de taalkloof te helpen overbruggen. Het leren van een nieuwe taal vergt echter tijd. Mensen die laaggeschoold of analfabeet zijn, zullen er langer over doen om minder ver te komen dan andere anderstaligen en zullen meer en langer taalproblemen hebben. Maar ook voor wie al behoorlijk Nederlands spreekt zijn er nog situaties waarin taalhulp noodzakelijk blijft. Zo blijkt het taalvermogen sterk achteruit te gaan in nood- en stresssituaties en volstaat zelfs een behoorlijke kennis van het Nederlands niet om zeer complexe boodschappen te begrijpen.

Hulp- en dienstverleners van hun kant willen anderstaligen helpen en slagen hier vaak op eigen kracht niet in. Wetenschappelijk onderzoek toont echter aan dat de manier waarop met taalbarrières wordt omgegaan en de kwaliteit van de hiertoe aangewende instrumenten een belangrijke invloed hebben op de hulp- en dienstverlening en op het resultaat ervan. Een goed uitgebouwde, kwalitatieve en professionele dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen kan hier een oplossing bieden.

Vanuit dit besef zijn er de voorbije jaren op een aantal plaatsen diensten voor sociaal tolken en vertalen opgericht om overheidsdiensten en maatschappelijke instellingen en voorzieningen te helpen om de taalkloof te overbruggen. Overtuigd van het belang van het sociaal tolken en vertalen voor een inclusief integratiebeleid heeft de Vlaamse overheid van haar kant het initiatief genomen om middelen te voorzien voor de uitbouw van een centrale tolkentelefoon en decentrale tolk- en vertaaldiensten, voor het ondersteunen van een aanvullend netwerk van vrijwilligers van tolken en vertalers en voor het professionaliseren en structureren van de sector van het sociaal tolken en vertalen.

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt een stap verder gezet en wordt het aanbieden van de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen een kernopdracht van het EVA.

Het sociaal tolken en sociaal vertalen situeert zich in de context van openbare en sociale dienstverlening. Het sociaal tolken ondersteunt de mondelinge communicatie van voorzieningen, organisaties en besturen met de anderstalige cliënt, het sociaal vertalen de schriftelijke communicatie. Enkel voorzieningen, organisaties en openbare besturen kunnen

beroep doen op een sociaal tolk of sociaal vertaler. In de context van het sociaal tolken en sociaal vertalen noemen we ze ‘gebruikers’.

De dienstverlening sociaal tolken wordt ingezet binnen een zeer ruim actieterrein waar verschillende soorten gesprekken gevoerd worden die telkens een ander niveau van taalkennis vereisen. Zo zijn goed gestructureerde en eerder technisch-administratieve gesprekken relatief eenvoudig om in het Nederlands te voeren: door eenvoudige en klare taal te hanteren en eventueel met pictogrammen te werken, kan een basiskennis Nederlands volstaan. Emotionele gesprekken of gesprekken waarvoor een zekere graad van specialisatie vereist is, vergen een hoger niveau Nederlands om alle nuances te kunnen weergeven en/of begrijpen. In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het voor mensen zelfs onmogelijk om in een andere taal dan hun taal van herkomst te spreken (bijv. bij ouderdomsziektes, uitzonderlijke stresssituaties enzovoort). Sociaal tolken kan zowel van op afstand als ter plaatse. Onder sociaal tolken op afstand begrijpen we in de eerste plaats het sociaal telefoontolken. Innovatieve technologieën zoals het webcamtolken vallen hier ook onder. Bij sociaal tolken op afstand is de tolk thuis of bevindt hij zich op een locatie waar hij bereikbaar is, bij het sociaal tolken ter plaatse is de tolk fysiek aanwezig tijdens het gesprek. Tolken op afstand is het meest aangewezen bij gestructureerde gesprekken, dringende of crisissituaties, korte en informatieve gesprekken of gesprekken waarbij fysieke aanwezigheid niet nodig of onmogelijk is. Ter plaatse tolken is wenselijk in geval van moeilijke of ingewikkelde gesprekken, therapie, gevoelige of delicate onderwerpen, aankondiging van slecht nieuws, gebruik van documenten, langdurige gesprekken of groeps gesprekken.

De dienstverlening sociaal vertalen omvat zowel het vertalen van informatieve documenten van voorzieningen, organisaties en besturen ten behoeve van het anderstalige doelpubliek als het vertalen van officiële documenten van de anderstalige cliënt ten behoeve van voorzieningen, organisaties en besturen. Een belangrijk deel van de nood aan sociaal vertalen bestaat uit het vertalen van documenten die deel uitmaken van iemands ‘administratieve identiteit’ (bijv. diploma’s, aktes, rijbewijs enzovoort). In de meeste gevallen vereist de te volgen procedure of de heersende wetgeving dat deze vertalingen worden afgeleverd door een beëdigd vertaler. Beëdigde vertalingen moeten in bepaalde gevallen worden gelegaliseerd. Daarnaast zijn er documenten die vertaald worden in het kader van individuele communicatie of informatie tussen een dienst of voorziening en de anderstalige cliënt (bijv. huisreglementen, handleiding dialyseapparaat, brief van de school aan de ouders). Verder zijn er ook documenten die vertaald worden in het kader van collectieve informatieve communicatie (bijv. mededelingen over diabetes, vaccinaties, kinderziektes, TBC-screening enzovoort). Ook in de context van sociaal vertalen zijn er verschillen in de noodzaak om een document te vertalen. In bepaalde gevallen kan de vertaling van een Nederlandstalig document in ‘klare taal’ vermijden dat het document in tientallen talen vertaald dient te worden. In andere gevallen, is een vertaling de meest aangewezen oplossing.

In fine zijn het de gebruikers die het best geplaatst zijn om in te schatten wanneer het gebruik van een sociaal tolk of een vertaling aangewezen is. Het is aan te raden om die inschatting te kaderen binnen een taalbeleid zodat het sociaal tolken en vertalen – rekening houdend met de specifieke context en opdracht van de voorzieningen, organisaties en besturen – zo efficiënt mogelijk wordt ingezet om de anderstalige te bedienen en tegelijk op weg te helpen naar sociale participatie. Het EVA kan hiervoor wel een aantal handvatten aanreiken.

Om effectief en efficiënt te zijn mag het instrument sociaal tolken en sociaal vertalen niet geïsoleerd en exclusief worden ingezet maar moet het ingebed worden in een ruimer taalbeleid (zie verder – afdeling 5). Dit betekent dat gebruikers het inschakelen van sociaal tolken of sociaal vertalers moeten inpassen binnen een consistent en structureel geheel van maatregelen gericht op zowel het wegwerken van nodeloze taaldrempels als het creë-

ren van maximale taalleerkansen voor anderstaligen die Nederlands leren. Via de sociaal tolk- en vertaaldienstverlening kunnen gebruikers bewust maken van het belang van een ruimer taalbeleid.

De taak van het EVA bestaat er in om geschikte kandidaat-tolken en vertalers met een brede waaier van talen aan te trekken en de meest geschikte tolk- of vertaler in te zetten als antwoord op de vraag van de dienst- en hulpverleners. Het EVA staat eveneens in voor het continue proces van kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van zowel het sociaal tolken als het sociaal vertalen. Dit houdt in dat alle aanwezige kennis en expertise inzake sociaal tolken en sociaal vertalen verzameld en verspreid wordt en dat op het vlak van kwaliteit er enerzijds constant toegezien wordt op het naleven van de kwaliteitsnormen maar anderzijds ook voortdurend gezocht wordt naar nieuwe manieren om de kwaliteit van de dienstverlening verder te verbeteren door het ontwikkelen van een eenvormig kwaliteitslabel en het uitzetten van een eenvormig kwaliteitstraject.

Binnen het onderwijs bestaat er geen opleiding tot ‘sociaal tolk of vertaler’ en om als sociaal tolk of vertaler tewerkgesteld te worden moet men niet over een specifiek diploma beschikken. Opleiding is nochtans het alfa en omega van een kwalitatief aanbod. De mogelijkheid tot het behalen van een certificaat, na het volgen en slagen voor een basisopleiding, georganiseerd vanuit de sector van het sociaal tolken en vertalen in samenwerking met hogescholen die de opleiding ‘vertaler-tolk’ aanbieden, bestaat wel. Dit certificaat wordt door de Vlaamse overheid erkend. Met dit certificaat kunnen sociaal tolken en vertalers opgenomen worden in het ‘Vlaams register voor sociaal tolken en vertalers’. Gecertificeerde tolken en vertalers worden pas in dit register opgenomen nadat zij er expliciet de toestemming voor hebben gegeven. Het organiseren van de opleiding behoort voortaan tot de taken van het EVA.

Om naar de gebruikers toe de kwaliteit van de geleverde taalbijstand te garanderen, is het aangewezen dat het sociaal tolken en vertalen gebeurt door daartoe opgeleide en gecertificeerde tolken en vertalers opgenomen in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalers. Het EVA zal instaan voor het beheer van dit register. De situatie kan zich echter voordoen dat er van een bepaalde taal nog geen of onvoldoende gecertificeerde tolken of vertalers opgenomen zijn in dit register of dat er geen gecertificeerde tolk of vertaler beschikbaar is. In die situaties kan het aangewezen zijn om beroep te doen op andere tolken en vertalers. Dit kunnen tolken en vertalers zijn die nog geen certificaat behaald hebben maar wel positief geëvalueerd worden. Dit kunnen ook vrijwillige tolken en vertalers zijn.

Om ook bij het vrijwilligersaanbod naar de gebruikers toe de kwaliteit van de geleverde taalbijstand te garanderen, wordt er maximaal naar gestreefd om enkel die vrijwilligers in te zetten die een introductiecursus volgen en op het einde van deze cursus positief geëvalueerd worden.

Om de dienstverlening naar de gebruikers vlot te laten verlopen is er nood aan afspraken tussen het EVA en de gebruiker die beroep wenst te doen op tolk- of vertaalhulp. Enkel gebruikers die een samenwerkingsovereenkomst met het EVA ondertekenen, zullen beroep kunnen doen op sociaal tolken en sociaal vertalers.

Daarnaast moet de gebruiker een gebruikersvergoeding betalen voor de tolk- en vertaalprestaties die geleverd moeten worden. De betaling van de gebruikersvergoeding kan zowel per individuele gebruiker gebeuren als via de gebruikersoverheid. Met gebruikersoverheid bedoelen we de overheid die de maatschappelijke voorzieningen subsidieert die een beroep doen op een sociaal tolk of sociaal vertaler. In de samenwerkingsovereenkomst wordt vastgelegd of de gebruiker dan wel de gebruikersoverheid de gebruikersvergoeding zal betalen. Het betalen van een gebruikersvergoeding laat niet alleen toe om de sociaal

tolken en sociaal vertalers op een correcte manier te vergoeden voor hun geleverde prestaties, het biedt het EVA ook een hefboom om professionele tolken en vertalers aan te trekken en hun tolken- en vertalersbestand verder uit te bouwen. Voor de gebruiker betekent de vergoeding een stimulans om het inzetten van sociaal tolken en sociaal vertalers te kaderen binnen een ruimer taalbeleid.

Afdeling 5. Taalbeleid

Artikel 43

Met artikel 43 van voorliggend ontwerp van decreet wordt het taalbeleid ingebed binnen het Vlaamse integratiebeleid. De uitvoering ervan wordt toevertrouwd aan het EVA.

Taalbeleid is gericht op het wegwerken van taaldrempels en draagt bij aan de noodzakelijke valorisering van de door de anderstaligen geleverde inspanningen. Taalbeleid biedt concrete ondersteuning aan bedrijven, sociale economie, zorginstellingen, lokale besturen, OCMW's enzovoort, voor knelpunten met anderstaligen op vlak van NT2. Taalbeleid moet op termijn een vaste plaats krijgen in de verschillende sectoren.

De begeleiding begint doorgaans met een analyse en een taalscan. Hiermee wordt in kaart gebracht met welk taalgebruik iedereen binnen de organisatie wordt geconfronteerd. Zowel op schriftelijk als mondeling vlak. Zowel het taalgebruik onder werknemers als het taalgebruik naar klanten of cursisten. Op basis van deze taalscan worden een reeks acties op vijf niveaus voorgesteld: management; anderstalige werknemers; Nederlandstalige werknemers; werkcontext; anderstalige en Nederlandstalige cliënten / klanten / bewoners / inwoners.

Taalbeleid is maatwerk en vraaggestuurd. Alhoewel in alle begeleidingen dezelfde stappen worden doorlopen zal de intensiteit en de focus sterk verschillen afhankelijk van het profiel en de vragen van de organisatie.

Taalbeleid heeft eigen doelstellingen en vergt een eigen aanpak en kennis, maar staat niet op zich. Om succesvol te zijn, moet het taalbeleid van een bedrijf, dienst of organisatie goed ingebed zijn in bredere beleidsdomeinen zoals het personeels, en diversiteitsbeleid, het opleidingsbeleid, het globaal onderwijsbeleid enzovoort.

Afdeling 6. Taalpromotiebeleid

Artikel 44

Dit artikel regelt de taalpromotie als onderdeel van het integratiebeleid.

Taalpromotie wil een positief en stimulerend klimaat creëren en promoten om Nederlands te leren, te oefenen en te gebruiken. Taalpromotie moet er toe leiden dat iedere plek waar Nederlands gesproken wordt, een plaats is waar de anderstalige het Nederlands kan oefenen. Taalpromotie wil de samenleving sensibiliseren door de inspanningen van de cursisten NT2 en het positieve effect van NT2 voor de cursist en de maatschappij in beeld te brengen.

Taalpromotie heeft tot doel:

- anderstaligen te stimuleren om Nederlands te leren en te gebruiken, vertrekkende vanuit de meerwaarde van de kennis van het Nederlands;
- anderstaligen te ondersteunen in het vinden van oefenkansen buiten de lescontext en waar nodig extra taal oefenkansen creëren;
- Nederlandstalige instellingen en individuen te stimuleren en te ondersteunen in het gebruik van een duidelijk en consequent Nederlands;

- correcte en evenwichtige informatie te verspreiden over anderstaligen die Nederlands leren.

Het doel van taalpromotieacties is steeds complementair aan bestaande lessen of gecreëerde oefenkansen NT2. Waar communicatie tussen anderstaligen en Nederlandstaligen tot stand komt, wordt de gelegenheid te baat genomen om de anderstalige op een laagdrempelige manier in het Nederlands te woord te staan, zonder dat de dienstverlening aan kwaliteit moet inboeten. Taalpromotie gebruikt bestaande situaties en contexten om de anderstalige de kans te bieden de verworven taalkennis Nederlands te oefenen. Aan de Nederlandstalige wordt informatie aangereikt om de communicatie met anderstaligen optimaal te laten verlopen in laagdrempelig Nederlands.

Taalpromotie vertrekt, net zoals alle initiatieven binnen het integratiebeleid, steeds vanuit een analyse van de context, de aard en het doel van de communicatie.

Het aanbieden van een formeel leertraject Nederlands of het inrichten van zogenaamde taalstimuleringsinitiatieven (gecreëerde oefenkansen, bijv. in de vorm van babbelfeestjes of praatgroepen) behoort niet tot de taken op vlak van taalpromotie door het EVA.

Afdeling 7. Integratiewerk

Artikel 45

Artikel 45 van voorliggend ontwerp van decreet regelt het integratiewerk als instrument van het Vlaamse integratiebeleid.

Integratiewerk wijst op het structureel inzetten op voorzieningen om de doelstellingen van het integratiebeleid te realiseren. Het wijst ook op het ondersteunen, via een afgestemd, consistent en structureel geheel van maatregelen, van een inclusief integratiebeleid op Vlaams, regionaal en lokaal niveau.

Via een geheel van methodieken, expertise en instrumenten worden lokale besturen, diensten en voorzieningen, organisaties en verenigingen ondersteund in het beleidsmatig omgaan met de veranderende bevolkingssamenstelling ten gevolge van migratie.

Integratiewerk is dus een omvattende term van verschillende soorten instrumenten en methodieken, gaande van een projectmatige begeleiding van een voorziening, tot het aanbieden van vormingen, studiedagen of het ondersteunen van de uitbouw van een lokaal integratiebeleid.

In tegenstelling tot inburgering is integratiewerk minder strikt omschreven omwille van de nood aan het maximaal kunnen afstemmen van het aanbod op de lokale context enerzijds en het belang van voldoende flexibiliteit in de dienstverlening anderzijds. Integratiewerk is gebaat bij voldoende ruimte om op het terrein te kunnen werken zonder al te grote planlast.

Dit betekent allerm minst dat de resultaten van integratiewerk niet meetbaar zijn. Alleen al om een inclusief integratiebeleid te garanderen, is het belangrijk dat nagegaan wordt in welke sectoren ondersteuning wordt geboden, welke doelgroepen wel/niet worden bereikt, of de vooropgestelde doelstellingen van een project, een actie of een vorming zijn bereikt, etc. Dit laat niet alleen toe de zichtbaarheid van het integratiewerk te verhogen, het biedt ook essentiële input voor het Vlaams inclusief integratiebeleid en levert inzichten over de noden op het terrein, binnen de verschillende beleidsdomeinen. Monitoring biedt ook het voordeel van de duidelijkheid en responsabiliseert voorzieningen om goede voorbeelden op te volgen en zelf initiatieven te nemen. Wanneer regio-overschrijdende monitoring

mogelijk wordt gemaakt, biedt benchmarking over de regio's heen het voordeel dat de efficiëntie van de ingezette instrumenten beter geëvalueerd kan worden.

Integratiewerk dreigt vaak in de schaduw van inburgering te staan omdat inburgering net zeer zichtbaar, meetbaar en opvolgbaar is. Nochtans is inburgering zonder integratiewerk een pleister op een houten been. Immers, wanneer inburgeraars na het behalen van hun inburgeringsattest verder werk maken van hun integratie, maar op ontoegankelijke diensten of andere knelpunten botsen, dreigen de inspanningen van inburgering en de opstap naar integratie afgeremd te worden.

Integratiewerk is bovendien veel minder concreet dan inburgering en de zichtbaarheid van het werk is niet altijd even groot.

Wanneer een traject leidt tot een betere toegankelijkheid, dan is dat wel tastbaar in de praktijk van die voorziening, maar voor de brede samenleving levert dat op korte termijn weinig zichtbaar effect op. Wanneer een vorming leidt tot het verwerven van inzichten in het omgaan met een diverse doelgroep, is dat voor de medewerkers van voorzieningen vaak een praktische hulp in hun dagelijkse werking en leidt dit ongetwijfeld tot het verhogen van de toegankelijkheid van die voorziening. Het effect van die vormen is echter niet altijd even zichtbaar en niet altijd op korte termijn tastbaar. Een meer projectmatige aanpak is vaak aangewezen. Toch bieden vormen een opstap om tot een projectmatige aanpak te komen en creëren ze minstens een bewustwording over de aard van de uitdagingen en de mogelijke oplossingen.

Soms biedt het integratiewerk ondersteuning in het aanpakken van uitdagingen die veel aandacht krijgen, maar even zeer levert het integratiewerk een bijdrage tot het remediëren van uitdagingen in een specifieke wijk of buurt of voor een zeer specifieke groep van mensen en zijn de resultaten, behalve voor de wijk of buurt of voor die specifieke groep verder weinig voelbaar. Het is echter de som van al die verschillende projecten, zeer vaak in combinatie met inburgeringstrajecten of in combinatie met het aanbod van voorzieningen of lokale besturen, die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid.

Integratiewerk is meestal de lijm tussen alle andere instrumenten, verhoogt de inzichten en brengt de verscheidenheid aan uitdagingen en mogelijke oplossingen samen tot een coherent geheel. Integratiewerk spoort hiaten op en zoekt naar oplossingen, integratiewerk bouwt bruggen tussen de doelgroep en het reguliere aanbod en omgekeerd, integratiewerk pakt ook de meer delicate of zeer moeilijke situaties aan. Kortom, integratie is maatwerk, steeds met het oog op het verhogen van de participatie, het verhogen van de toegankelijkheid en van het interactief burgerschap en het bereiken van meer sociale samenhang.

Afdeling 8. Juridische dienstverlening

Artikel 46

Openbare besturen, voorzieningen en organisaties hebben nood aan juridische bijstand inzake vreemdelingenrecht en internationaal privaatrecht. Om hieraan tegemoet te komen bepaalt voorliggend ontwerp van decreet dat het EVA ook zal instaan voor juridische dienstverlening.

De juridische dienstverlening inzake vreemdelingenrecht, asielrecht en internationaal privaatrecht omvat zowel het ontwikkelen en ter beschikking stellen van expertise als het concreet ondersteunen van voorzieningen, organisaties en openbare besturen.

Hoofdstuk 7. Aanvullende bepalingen

Artikel 47

Institutioneel en vanuit haar reële beleidsbijdrage geeft de Vlaamse Gemeenschapscommissie een eigen invulling aan het Vlaamse integratiebeleid, op basis waarvan zij een volwaardige partner is van de Vlaamse overheid met betrekking tot de realisatie van het Vlaamse integratiebeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Hieruit vloeit voort dat de regie over het integratiebeleid in Brussel toegekend wordt aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Artikel 48

Dit artikel regelt de toepassing van het decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het uitgangspunt hierbij is dat het gehele decreet in principe een zelfde uitwerking dient te hebben in het Vlaamse Gewest en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Omdat de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap evenwel beperkter zijn in laatstvermeld gebied (cf. in het bijzonder de onmogelijkheid van verplichte inburgering), wordt voor een aantal artikelen specifiek gestipuleerd dat deze niet van toepassing zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 49

De trekkende beroepsbevolking behoort niet als dusdanig tot de bijzondere doelgroepen. Wegens een aantal kenmerken die deze bevolkingsgroep echter gemeen heeft met de woonwagbewoners wordt hij ook op internationaal niveau betrokken bij de acties die op de trekkende bevolking (woonwagbewoners en trekkende beroepsbevolking) gericht zijn. De trekkende beroepsbevolking omvat die mensen bij wie het trekkend bestaan inherent is aan het beroep dat zij uitoefenen.

Dit artikel biedt de mogelijkheid om de enkele initiatieven die ten aanzien van deze bevolkingsgroep bestaan te ondersteunen. Voorwaarde is wel dat zij zich inschrijven in de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid en de opdrachten die daarmee samenhangen vervullen.

Artikel 50

Het is aangewezen dat het Vlaamse integratiebeleid blijvend de nodige innovatieve impulsen ontvangt.

Om dit mogelijk te maken voorziet artikel 50 dat maximaal 10% van het totale budget dat jaarlijks wordt vastgelegd voor de uitvoering van dit decreet kan aangewend worden om experimentele, aanvullende of vernieuwende projecten te financieren.

Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de nadere regels te bepalen.

Artikel 51

Uiterlijk na drie jaar en vervolgens om de drie jaar zal de uitvoering van het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid geëvalueerd worden. Na afronding van dit evaluatieonderzoek kan het beleid dat dit decreet voorstaat voor een eerste keer op zijn maatschappelijke effecten beoordeeld worden. Op basis van deze bevindingen kan het beleid waar nodig worden bijgestuurd.

Gezien de grote investering van middelen door de Vlaamse overheid is het van belang de uitvoering van voorliggend decreet nauwgezet op te volgen en waar nodig bij te sturen. We kiezen hierbij voor een evaluatie om de drie jaar om het mogelijk te maken om enige evolutie in de tijd te meten.

Hoofdstuk 8. Wijziging

Artikel 52

Onderhavig artikel van het voorliggend ontwerp van decreet betreft een klassieke bepaling om de Vlaamse Regering te machtigen om ook de resterende bepalingen aan te passen die na de inwerkingtreding van het ontwerp van decreet nog blijken te bestaan en die onverenigbaar blijken te zijn met het voorliggend ontwerp van decreet of die minstens tot interpretatiemoeilijkheden aanleiding zouden geven.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de bestaande wettelijke en decretale bepalingen in overeenstemming te brengen met het voorliggende ontwerp van decreet. Deze machtiging is onderworpen aan een dubbele tijdslimiet:

- vooreerst is de Vlaamse Regering slechts bevoegd tot het wijzigen, aanvullen, vervangen en opheffen van bestaande wetskrachtige bepalingen binnen een termijn van negen maanden na de inwerkingtreding van onderhavig artikel van het voorliggend ontwerp van decreet;
- tevens behouden deze wijzigingen, aanvullingen, vervangingen of opheffingen slechts hun uitwerking indien zij binnen een termijn van 9 maanden na de datum van hun inwerkingtreding door de decreetgever worden bekrachtigd.

Hoofdstuk 9. Opheffingsbepalingen

Artikel 53

Aangezien het voorliggend ontwerp van decreet het bestaande decretaal kader inzake integratie en inburgering zal vervangen (met name het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid en het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid), wordt door deze bepaling voorzien in de opheffing van beide voormelde decreten.

Hoofdstuk 10. Overgangsbepalingen

Artikel 54

Deze bepaling heeft tot doel de continuïteit van de erkenning van het Minderhedenforum, als erkende participatieorganisatie, te garanderen, gelet op het verdwijnen van de rechtsgrond voor de erkenning die actueel aan het Minderhedenforum is verleend.

Artikel 55

Dit artikel beoogt de bestaande uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de twee op te heffen decreten blijvende uitwerking te laten hebben tot op een datum dat de Vlaamse Regering deze heeft vervangen en besluit om hier een einde aan te stellen.

Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding

Artikel 56

Deze bepaling heeft voor het overige geen nadere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° anderstalige kleuter: de persoon die gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoet:

a) op 31 december die volgt op de aanvang van het schooljaar enerzijds minstens twee jaar en zes maanden en anderzijds geen vijf jaar geworden zijn;

b) niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal hebben;

c) niet ingeschreven zijn in het kleuteronderwijs;

2° attest van inburgering: een attest dat wordt uitgereikt aan de inburgeraar die voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

a) regelmatig aan elk onderdeel van zijn vormingsprogramma deelgenomen hebben;

b) de doelstellingen van het vormingsprogramma bereikt hebben;

- 3° attest van vrijstelling: een attest dat wordt uitgereikt aan de inburgeraar die vrijgesteld is van de inburgeringsplicht;
- 4° centrum: voor zover ze opleidingen Nederlands tweede taal aanbieden een van de volgende entiteiten:
- a) het centrum vermeld in artikel 2, 4° van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;
 - b) een talentcentrum opgericht door een universiteit, als bedoeld in artikel 4 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;
- 5° EVA: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap vermeld in artikel 16;
- 6° inburgeraar: een persoon die behoort tot de doelgroep van inburgering, vermeld in artikel 26, §1;
- 7° inburgering: een begeleid traject naar integratie waarbij de overheid aan inburgeraars een specifiek programma op maat aanbiedt, dat hun zelfredzaamheid verhoogt met het oog op participatie op professioneel, educatief en sociaal vlak;
- 8° inburgeringsbeleid: het onderdeel van het integratiebeleid dat geconcretiseerd wordt in een inburgeringstraject dat aan de inburgeraar wordt aangeboden en een toeleidingstraject dat aan de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter wordt aangeboden;
- 9° inburgeringscontract: een overeenkomst tussen de inburgeraar en het EVA waarbij beide partijen verbintenissen aangaan met betrekking tot het inburgeringstraject;
- 10° inburgeringsplicht: de verplichtingen die aan de verplichte inburgeraars worden opgelegd met toepassing van artikel 27, §3;
- 11° inburgeringstraject: het traject, vermeld in artikel 28;
- 12° integratie: een dynamisch en interactief proces waarbij individuen, groepen, gemeenschappen en voorzieningen elk vanuit een context van de afdwingbaarheid van rechten en plichten die inherent zijn aan onze democratische rechtsstaat op een constructieve wijze met elkaar in relatie staan en omgaan met migratie en de gevolgen ervan in de samenleving;
- 13° integratiebeleid: het beleid dat met onderling afgestemde initiatieven inspeelt op de situaties en dynamieken die verbonden zijn met de gevolgen van migratie met als doel zelfstandige en evenredige participatie, toegankelijkheid van alle voorzieningen, actief en gedeeld burgerschap van eenieder en het verkrijgen van sociale samenhang;
- 14° kandidaat-inwijkeling: de vreemdeling die in het buitenland een visum tot langdurig verblijf in België heeft verkregen en zijn of haar wil uit om in een gemeente van het Nederlandstalige gebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister, of de niet-visumplichtige vreemdeling die bij de bevoegde diplomatieke of consulaire post in het buitenland zijn of haar wil uit om een langdurig verblijf in België te verkrijgen om in een gemeente van het Nederlandstalige gebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister;
- 15° leefloon: een geïndexeerd inkomen dat wordt uitgekeerd met toepassing van de wetgeving betreffende het recht op maatschappelijke integratie;
- 16° levensloopbaan: het volledige traject dat een individuele natuurlijke persoon kan doorlopen gedurende zijn leven en waarbij de verschillende rollen zoals die van onder meer kind, student, burger, werkende, vrijetijdsmens, echtgenoot of echtgenote, gezinsverzorger, ouder of gepensioneerde aan bod kunnen komen;

- 17° lokaal bestuur: een gemeente, provincie of een extern verzelfstandigd agentschap van een gemeente of provincie;
- 18° maatschappelijke dienstverlening: de maatschappelijke dienstverlening in de vorm van een financiële uitkering door het OCMW, die geheel of gedeeltelijk door de federale overheid ten laste wordt genomen, met toepassing van artikel 5 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 19° minderjarige nieuwkomer: de minderjarige anderstalige nieuwkomer, vermeld in de organieke onderwijsregelgeving ter zake;
- 20° OCMW: een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 21° decreet van 15 juli 2011: het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;
- 22° reguliere voorziening: een voorziening, inzonderheid in de sectoren onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur, die wordt erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie of een lokaal bestuur;
- 23° toeleidingstraject: het traject, vermeld in artikel 36;
- 24° VDAB: het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding;
- 25° verplichte inburgeraar: een inburgeraar als vermeld in artikel 27,§1, voor zover niet vrijgesteld van de inburgeringsplicht;
- 26° vormingsprogramma: het programma, vermeld in artikel 29;
- 27° vreemdeling met wettig verblijf: een persoon die het bewijs niet levert in het bezit te zijn van de Belgische nationaliteit en die gemachtigd of toegelaten is tot een verblijf of om zich te vestigen in België of die volgens een geldig document in België mag verblijven met toepassing van de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
- 28° wachtuitkering: de wachtuitkering die is ingevoerd in het kader van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de werkloosheidsreglementering;
- 29° werkloosheidsuitkering: de werkloosheidsuitkering die is ingevoerd in het kader van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de werkloosheidsreglementering;
- 30° zelfredzaamheid: onder zelfredzaamheid van personen wordt begrepen dat die personen in staat zijn actief hun levensloopbaan uit te bouwen en daarvoor een basistaalvaardigheid van het Nederlands verwerven.

Bij verwijzing naar personen wordt hierna de mannelijke vorm gebruikt. De mannelijke vorm verwijst zowel naar mannen als naar vrouwen.

Hoofdstuk 2. Doelstellingen, uitgangspunten en opdrachten van het Vlaamse integratiebeleid

Art. 3. Het Vlaamse integratiebeleid richt zich op de gehele samenleving en heeft daarbij, naargelang van het geval, speciale aandacht voor de volgende bijzondere doelgroepen:

1° personen die legaal en langdurig in België verblijven en die bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit bezaten of van wie minstens een van de ouders bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat, in het bijzonder diegenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie bevinden. Daarbij is een langdurig verblijf elk legaal verblijf dat niet beperkt is tot maximaal drie maanden als vermeld in titel I hoofdstuk II van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° personen die legaal in België verblijven en die wonen of woonden in een woonwagen, of waarvan de ouders dat deden, met uitzondering van bewoners van campings of gebieden met weekendverblijven.

Daarnaast richt het Vlaamse integratiebeleid zich ook op vreemdelingen zonder wettig verblijf, meer bepaald vreemdelingen die zich in België bevinden zonder wettig verblijfsstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen.

Art. 4. §1. Het Vlaamse integratiebeleid is een inclusief beleid. Het wordt gerealiseerd binnen het algemene beleid van de verschillende beleidsdomeinen, grotendeels via algemene maatregelen en alleen als dat nodig is via een specifiek aanbod.

Het Vlaamse integratiebeleid is een onderbouwd, afgestemd en gecoördineerd beleid dat zich verhoudt tot de federale, Europese en internationale regelgeving en context.

§2. Het Vlaamse integratiebeleid speelt in op de situaties en dynamieken die verbonden zijn met de gevolgen van migratie met als doel:

- 1° de zelfstandige en evenredige participatie van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
- 2° toegankelijkheid van alle voorzieningen voor iedereen, en meer specifiek voor personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
- 3° een actief en gedeeld burgerschap van eenieder;
- 4° het versterken van sociale samenhang.

Tot de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid behoren ook de menswaardige begeleiding en oriëntatie van de personen, vermeld in artikel 3, tweede lid, prioritair gevoerd met betrekking tot de gezondheidszorg en het onderwijs voor leerplichtigen, vermeld in de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, en gericht op de oriëntering naar een zinvol toekomstperspectief.

§3. Het Vlaamse integratiebeleid ondersteunt het proces van integratie en vertrekt daarbij van de volgende uitgangspunten:

- 1° gelijkwaardigheid van eenieder;
- 2° respect voor ieders eigenheid, competenties en ambities;
- 3° aandacht voor differentiatie;
- 4° migratie als opportuniteit voor de samenleving;
- 5° aandacht voor antidiscriminatie en racismebestrijding;
- 6° actief burgerschap van eenieder;
- 7° empowerment van de bijzondere doelgroepen;
- 8° een goede kennis van de omgevingstaal.

§4. De doelstellingen, vermeld in paragraaf 2, worden op een geïntegreerde manier gerealiseerd. Dat houdt in dat er gewerkt wordt op een manier waarbij er:

- 1° afstemming is op de lokale en bovenlokale context;
- 2° inschakeling is in het lokaal en bovenlokaal inclusief integratiebeleid;
- 3° een resultaatgerichte aanpak vooropstaat;
- 4° nauw wordt samen gewerkt met voorzieningen met het oog op structurele inbedding;
- 5° maximale betrokkenheid is van de bijzondere doelgroepen.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid

Art. 5. §1. De Vlaamse Regering stelt binnen twaalf maanden na haar aantreden de strategische en operationele doelstellingen en beleidsprioriteiten vast waarmee op elk relevant beleidsdomein de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, zullen worden ingevuld.

Binnen zes maanden nadat de Vlaamse Regering de strategische en operationele doelstellingen heeft vastgelegd, stelt ze een geïntegreerd actieplan op.

Het geïntegreerd actieplan omvat minstens:

- 1° de beschrijving van de geformuleerde strategische en operationele doelstellingen binnen elk beleidsdomein;
- 2° een analyse per beleidsdomein van de maatschappelijke context waarbinnen die doelstellingen gerealiseerd moeten worden;
- 3° de concrete acties die genomen moeten worden om de geformuleerde doelstellingen te realiseren;
- 4° het tijdpad, opgesteld voor de uitvoering van die acties;
- 5° de opgave van de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten;
- 6° de ingezette middelen en instrumenten.

§2. Het geïntegreerd actieplan wordt na twee jaar geactualiseerd. Die actualisering omvat minstens:

- 1° een analyse per beleidsdomein van de maatschappelijke ontwikkelingen die relevant zijn voor het Vlaamse integratiebeleid;
- 2° een beschrijving per beleidsdomein van de voortgang van de acties, en de eventuele bijstellingen;
- 3° de nieuwe acties binnen elk beleidsdomein, met opgave van het tijdpad en de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten.

§3. De Vlaamse Regering kan het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, en de actualisatie van het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 2, afstemmen op het actieplan, vermeld in artikel 10 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

§4. De relevante beleidsdomeinen houden bij de evaluatie van de Vlaamse beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 4, §2, van het decreet van 15 juli 2011, rekening met de beleidsprioriteiten, vermeld in paragraaf 1.

Art. 6. §1. Binnen de administratieve diensten van de Vlaamse overheid wordt een commissie Integratiebeleid opgericht met als opdracht:

- 1° toe te zien op de coherentie, synergie en coördinatie van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4;
- 2° een ontwerp van geïntegreerd actieplan als vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, op te stellen;
- 3° de acties van de verschillende beleidsdomeinen op elkaar af te stemmen;
- 4° de impact van de acties te analyseren;
- 5° het actieplan te evalueren;
- 6° voorstellen te formuleren voor het actualiseren van het actieplan met toepassing van artikel 5, §2.

Een vertegenwoordiger van de participatieorganisatie, vermeld in artikel 8 en een vertegenwoordiger van de representatieve organisatie van de Vlaamse steden en gemeenten, van het EVA, vermeld in artikel 16 en van de lokale besturen vermeld in artikel 25, §1, 1° worden als waarnemend lid aangewezen.

De commissie komt minstens tweemaal per jaar samen.

Er wordt minimaal gezorgd voor een coördinatie met de commissie, vermeld in artikel 12 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

§2. De Vlaamse Regering belast het bevoegde departement of agentschap met de coördinatie van de werkzaamheden van de commissie.

§3. De commissie rapporteert jaarlijks aan de Vlaamse Regering over de realisatie en de voortgang van het gevoerde beleid.

§4. De Vlaamse Regering kan de opdracht van de commissie, vermeld in paragraaf 1, en de rapportageverplichting, vermeld in paragraaf 3, concretiseren en aanvullen.

Art. 7. De Vlaamse Regering waakt erover dat alle relevante Vlaamse ministeries, intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid, of andere relevante instellingen, verenigingen of ondernemingen die opgericht werden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of door de federale overheid voor aangelegenheden die nu tot de bevoegdheid van de gewesten of gemeenschappen behoren, en al de relevante instellingen, verenigingen of ondernemingen waarin de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest voor meer dan de helft deelneemt:

- 1° het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, binnen hun beleidsdomein voorbereiden, uitvoeren en evalueren;
- 2° elk minstens een vertegenwoordiger voordragen die zetelt in de commissie, vermeld in artikel 6.

Hoofdstuk 4. Participatieorganisatie

Art. 8. De Vlaamse Regering erkent één participatieorganisatie die optreedt als een forum van organisaties van personen als vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°.

De participatieorganisatie heeft tot taak op een gebiedsdekkende manier de participatie aan de samenleving te bevorderen van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°. Daarvoor vervult ze minstens de volgende algemene opdrachten:

- 1° aan belangenbehartiging doen ;
- 2° personen als vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, vertegenwoordigen ten opzichte van de Vlaamse overheid;
- 3° de empowerment en emancipatie van personen als vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, bevorderen;
- 4° beleidsaanbevelingen uitbrengen;
- 5° werken aan een correcte beeldvorming over de bijzondere doelgroepen.

Art. 9. §1. Voor de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 8, maakt de participatieorganisatie voor een periode van vijf jaar een meerjarenplan op dat aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd. De vijfjarige periode start op 1 januari van het tweede jaar dat volgt op de verkiezing van het Vlaams Parlement. Dat meerjarenplan bevat minstens de volgende elementen:

- 1° een beschrijving van de bestaande situatie;
- 2° een opgave van de strategische en operationele doelstellingen;
- 3° een opgave van de te bereiken resultaten en bijbehorende indicatoren.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming en de vorm van het meerjarenplan.

§2. Het vijfjaarlijkse meerjarenplan wordt geconcretiseerd in een jaarlijks operationeel plan dat minstens de volgende elementen bevat:

- 1° een beschrijving van de geformuleerde strategische en operationele doelstellingen uit het meerjarenplan waaraan in het jaar in kwestie gewerkt zal worden;
- 2° de concrete acties die genomen moeten worden om de geformuleerde resultaten te bereiken;
- 3° het tijdpad, opgesteld voor de uitvoering van die acties;
- 4° een opgave van de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten;
- 5° de ingezette middelen en instrumenten.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming en de vorm van het jaarlijks operationeel plan.

Art. 10. De participatieorganisatie wordt erkend onder de volgende voorwaarden:

- 1° de participatieorganisatie is een vereniging zonder winstoogmerk;
- 2° de participatieorganisatie is bij de uitoefening van zijn opdracht onafhankelijk. Dat behelst onder meer het onafhankelijk formuleren en communiceren van adviezen en aanbevelingen en de onafhankelijke samenstelling van haar organen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en procedure van de erkenning.

Art. 11. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kent de Vlaamse Regering aan de erkende participatieorganisatie jaarlijks een algemene werkingssubsidie en een investeringssubsidie toe om een gebiedsdekkende werking uit te bouwen.

De subsidies worden toegekend op basis van het meerjarenplan, vermeld in artikel 9, §1.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en modaliteiten betreffende de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies.

Hoofdstuk 5. Het lokale integratiebeleid

Art. 12. Binnen de grenzen van hun grondgebied hebben de steden en gemeenten de regierol over het integratiebeleid. Dat betekent dat ze binnen de grenzen van het subsidiariteitsbeginsel voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve lokale integratiebeleid zorgen. Ze coördineren de relevante actoren in de eigen stad of gemeente en betrekken de personen vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties bij dat beleid.

De Vlaamse Regering bepaalt, in overleg met de steden en de gemeenten, de verdere invulling van de regierol van de steden en gemeenten.

Art. 13. §1. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering aan de steden en gemeenten een integratiesubsidie toekennen voor de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid, vermeld in artikel 4. Binnen die doelstellingen bepaalt de Vlaamse Regering de Vlaamse beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 4, van het decreet van 15 juli 2011.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale aanwezigheid en concentratie van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, op het grondgebied van de betrokken steden en gemeenten, opdat ze in aanmerking zouden komen voor de toekenning van een integratiesubsidie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en modaliteiten betreffende toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies.

§2. De Vlaamse Regering kan voor de toekenning van een integratiesubsidie op basis van de strategische meerjarenplanning van de steden en gemeenten, een prioriteitsstelling opmaken die met de volgende elementen rekening houdt:
1° de aanwezigheid en concentratie van de personen vermeld, in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
2° de mate waarin een achterstellings- en achterstandsproblematiek voorkomen.

De Vlaamse Regering bepaalt objectieve criteria voor de prioriteitsstelling.

§3. De Vlaamse Regering maakt de lijst met de steden en gemeenten die in aanmerking komen voor een integratiesubsidie, bekend. Bij de aanvang van de meerjarenplanning 2014-2019 komen alleen steden en gemeenten die in het verleden al een subsidie voor een integratiedienst of voor het opstarten van een integratiedienst hebben ontvangen, voor een integratiesubsidie in aanmerking.

Bijkomende steden en gemeenten dan die vermeld in het eerste lid, kunnen alleen voor subsidiëring in aanmerking komen voor zover er voldoende extra middelen op de begroting beschikbaar zijn.

In aanvulling op artikel 2, 3°, van het decreet van 15 juli 2011 wordt in de mogelijkheid voorzien om, in afwijking van de zesjaarlijkse lokale beleidscyclus tussentijds in te stappen. De Vlaamse Regering bepaalt daartoe de verdere procedure.

§4. De Vlaamse Regering kan voor de bepaling van het bedrag van de integratiesubsidie regels opstellen die minstens rekening houden met de volgende elementen:

1° de aanwezigheid en concentratie van de personen vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;

2° de mate waarin een achterstellings- en achterstandsproblematiek voorkomen.

§5. De stad of gemeente die een aanvraag voor een integratiesubsidie doet, toont aan hoe ze de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties betrokken heeft bij de opmaak, en hoe ze de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties zal betrekken bij de uitvoering van de strategische meerjarenplanning.

§6. In dit artikel wordt verstaan onder:

1° integratiesubsidie: een subsidie die steden en gemeenten ontvangen in het kader van dit decreet om een lokale invulling te geven aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap inzake het integratiebeleid;

2° strategische meerjarenplanning: de meerjarenplanning, vermeld in de artikel 146 en 147 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005.

Art. 14. De bepalingen van het decreet van 15 juli 2011 zijn van toepassing op het lokale integratiebeleid.

Art. 15. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering middelen toewijzen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het opnemen van de regierol, vermeld in artikel 47, tweede lid.

Hoofdstuk 6. Uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid

Afdeling 1. Privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

Onderafdeling 1. Machtiging tot oprichting

Art. 16. §1. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om namens de Vlaamse Gemeenschap onder de voorwaarden bepaald in dit decreet een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als bedoeld in artikel 29 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 in de vorm van een private stichting op te richten, dan wel mee te werken aan de oprichting ervan, en te belasten met de taken bedoeld in artikel 17.

Behalve in het geval van andersluidende bepalingen in dit decreet, zijn de bepalingen van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 van toepassing op het EVA.

De statuten van het EVA en elke wijziging daaraan, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het EVA behoort.

§3. Het EVA voert het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid op het terrein uit en heeft als werkingsgebied het volledige Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad.

§4. De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteuning en de beleidsvoorbereiding van het Vlaamse integratiebeleid toevertrouwen aan een departement of een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid.

Onderafdeling 2. De opdracht, taken en kerntaken van het EVA

Art. 17. Het EVA heeft tot opdracht de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden.

Daarvoor vervult het EVA, in overeenstemming met afdeling 3 tot en met 8, de volgende kerntaken:

1° adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van empowerment van individuele burgers van de bijzondere doelgroepen met het oog op zelfstandige en evenredige participatie, actief burgerschap en sociale samenhang via:

a) het aanbieden van inburgeringstrajecten voor inburgeraars en toeleidingstrajecten voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters;

b) het aanbieden van een specifiek trajectmatig vormings- en begeleidingsaanbod op maat, hetzij individueel, hetzij in groep, in samenwerking met reguliere voorzieningen, om de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, te bereiken en te versterken;

2° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van structureel werken aan integratie met het oog op zelfstandige en evenredige participatie,

toegankelijkheid van alle voorzieningen, actief burgerschap en sociale samenhang via:

- a) dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen;
 - b) taalbeleid;
 - c) taalpromotie;
 - d) integratiewerk;
 - e) juridische dienstverlening aangaande de rechtspositie van vreemdelingen;
- 3° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van het draagvlak, de beeldvorming en de wederkerigheid van integratie en in functie van sociale samenhang;
- 4° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid.

In functie van de realisatie van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, vervult het EVA tevens de volgende taken:

- 1° verzamelen, bewerken en ter beschikking stellen van data;
- 2° opzetten van gerichte, experimentele projecten in functie van de realisatie van de kerntaken, vermeld in het tweede lid;
- 3° verzamelen en ter beschikking stellen van expertise.

Voorts mag het EVA alle andere activiteiten en taken uitoefenen die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de voormelde opdracht en kerntaken van het EVA.

Het EVA vervult zijn opdracht, taken en kerntaken op een geïntegreerde manier als vermeld in artikel 4, §4. Om op een geïntegreerde manier aan het realiseren van de doelstellingen van het Vlaams integratiebeleid te werken, zal het EVA tegelijk aan de realisatie van alle vier de kerntaken werken.

Onderafdeling 3. Werking en middelen

Art. 18. §1. De Vlaamse Regering is gemachtigd om personeelsleden van de Vlaamse ministeries, IVA's met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijke EVA's, als vermeld in het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, overeenkomstig de modaliteiten bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, ter beschikking te stellen van het EVA.

§2. De Vlaamse Regering kan tevens gebouwen en andere infrastructuur of andere middelen overeenkomstig de modaliteiten vermeld in de samenwerkingsovereenkomst, ter beschikking stellen van het EVA. De terbeschikkingstelling geldt maar tot wederopzegging, zonder dat het EVA daaruit schadeloosstelling tegenover de Vlaamse Gemeenschap kan eisen.

§3. Jaarlijks kunnen aan het EVA ten laste van de algemene uitgavenbegroting en binnen de beschikbare begrotingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap algemene werkingssubsidies, investeringssubsidies en projectsubsidies toegekend worden. De regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de

subsidies worden vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst vermeld in artikel 19.

§4. Het EVA is gemachtigd om, telkens, mits akkoord van de betrokken entiteiten, over te gaan tot de overname van personeelsleden en gebouwen en andere infrastructuur van bestaande entiteiten.

§5. Het EVA is gemachtigd om over te gaan tot terugvordering van de subsidies die de bestaande entiteiten hebben aangewend voor het opbouwen van een reserve en of voor het verwerven van gebouwen en andere infrastructuur die de bestaande entiteiten niet meer kunnen aanwenden voor het doel waarvoor ze zijn verleend.

Art. 19. Tussen het EVA en de Vlaamse Regering wordt een samenwerkingsovereenkomst als vermeld in artikel 31 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 gesloten.

In de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, worden onder meer de volgende zaken bepaald:

- 1° de krachtlijnen, de nadere omschrijving en aanpak van de uit te voeren taken en kerntaken;
- 2° de informatie- en rapportageverplichtingen over de taken en kerntaken en de financiële situatie, waaronder minstens het opstellen van een jaarverslag;
- 3° de nadere voorwaarden en modaliteiten tot eventuele terbeschikkingstelling aan het EVA van personeelsleden, gebouwen en andere infrastructuur of andere middelen als vermeld in artikel 18;
- 4° de regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies;
- 5° de nadere bepalingen betreffende het beheer van, het toezicht op en de werking van het EVA;
- 6° de duur, opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van de samenwerkingsovereenkomst;
- 7° de lokale en regionale vestigingsplaatsen van het EVA met het oog op een laagdrempelige werking en een voldoende lokale spreiding.

Art. 20. §1. De Vlaamse Regering stelt een uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem ter beschikking van het EVA. Dat systeem moet het EVA toelaten de taken en kerntaken die aan het EVA zijn toevertrouwd door of krachtens dit decreet te vervullen en meer in het bijzonder:

- 1° het EVA ondersteunen bij het uitvoeren van de inburgeringstrajecten en de toeleidingstrajecten;
- 2° het EVA toelaten om het individuele dossier van de inburgeraar, de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter te registreren en het traject van die personen op te volgen;
- 3° minstens maandelijks een lijst ter beschikking te stellen van het EVA waarin de volgende categorieën van personen zijn opgenomen:
 - a) de inburgeraars die de afgelopen periode voor het eerst tot die categorie behoren;

- b) de minderjarige nieuwkomers die de afgelopen periode voor het eerst tot die categorie behoren;
 - c) de anderstalige kleuters die de afgelopen periode voor het eerst tot die categorie behoren;
- 4° eenmalig een lijst ter beschikking te stellen van het EVA van de inburgeraars die gedurende meer dan twaalf maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven;
- 5° de gegevensuitwisseling in het kader van de inburgeringstrajecten tussen het EVA, de Huizen van het Nederlands, de VDAB en het OCMW elektronisch te laten verlopen;
- 6° het EVA, het departement van het beleidsdomein of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, toelaten om de inburgering, vermeld in afdeling 3, op te volgen.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden voor het ter beschikking stellen, het aanpassen en het gebruiken van het computergestuurd cliëntvolgsysteem en de elektronische gegevensuitwisseling bepalen.

§2. De Vlaamse Regering stelt een uniform registratiesysteem ter beschikking van het EVA voor de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden voor het ter beschikking stellen, het aanpassen en het gebruiken van registratiesysteem bepalen.

Art. 21. Alle persoonsgegevens die het EVA heeft verkregen en verwerkt in het kader van de toepassing van dit decreet mogen uitsluitend worden aangewend met oog op de verwezenlijking van de taken en kerntaken van het EVA, vermeld in artikel 17, eerste tot en met derde lid.

Art. 22. Voor de inspectie op de kerntaken, vermeld in artikel 17, tweede lid, kan het EVA beroep doen op de inspectie, als vermeld in Titel IV van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, die belast wordt met een kwaliteitstoezicht op de opleidingsprogramma's van de centra. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen.

Onderafdeling 4. Toezicht en controle

Art. 23. De samenwerkingsovereenkomst en het jaarverslag van het EVA worden bezorgd aan de Vlaamse Regering, die ze ter kennis brengt van het Vlaamse Parlement.

Art. 24. §1. De Vlaamse Regering kan bij het EVA een regeringscommissaris aanstellen.

De regeringscommissaris houdt toezicht op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het EVA met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst.

Tegen elke beslissing van de Raad van Bestuur die hij strijdig acht met het decreet, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, dient de

regeringscommissaris van de Vlaamse Regering beroep in bij de bevoegde minister. Dit beroep wordt met redenen omkleed. Het wordt uitgeoefend binnen de vijf vrije dagen die volgen op de ontvangst door de regeringscommissaris van het afschrift van de beslissing.

Van dit beroep wordt binnen dezelfde termijn kennis gegeven aan de Raad van Bestuur. De uitvoering van de beslissing wordt door het beroep geschorst.

§2. De regeringscommissaris heeft met raadgevende stem zitting in de raad van bestuur van het EVA.

Ten minste vijf werkdagen vóór de datum van de vergaderingen ontvangt de regeringscommissaris de volledige agenda van de vergaderingen van de raad van bestuur van het EVA, alsook alle documenten ter zake. In gemotiveerde gevallen van hoogdringendheid kan van deze bepaling worden afgeweken.

De regeringscommissaris kan te allen tijde ter plaatse alle documenten en geschriften van het EVA inzien.

De regeringscommissaris kan van de bestuurders alle inlichtingen en ophelderingen vorderen, en alle verificaties verrichten, die hij nodig acht voor uitvoering van zijn mandaat.

§3. De kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van het ambt van regeringscommissaris, zijn ten laste van de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Regering kan de rechtspositionele voorwaarden waaronder de regeringscommissaris wordt aangesteld nader bepalen.

Afdeling 2. Eventuele toewijzing van uitvoering van taken of kerntaken aan andere organisaties

Art. 25. §1. In afwijking van artikel 16, §3, zal, voor welbepaalde gebieden, de uitvoering van een of meer taken of kerntaken, als vermeld in artikel 17, toegekend worden aan:

1° de steden Gent en Antwerpen en de provincie Limburg;

2° de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor wat betreft de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a) in haar werkingsgebied;

3° het EVA De Rand vzw en het Huis van het Nederlands Brussel voor wat betreft het taalbeleid en de taalpromotie, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b) en c), in hun werkingsgebied.

Voor de uitvoering van de taken of kerntaken moet elke verwijzing naar het EVA gelezen worden als een verwijzing naar het betrokken lokaal bestuur, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, EVA de Rand vzw of het Huis van het Nederlands Brussel.

De Vlaamse Regering zal de wijze waarop en de voorwaarden waaronder aan de lokale besturen en vzw's, vermeld in het eerste lid, de voormelde taken en kerntaken worden toegekend, nader bepalen.

§2. De Vlaamse Regering zal binnen de beschikbare begrotingskredieten, een algemene werkings- en investeringssubsidie toekennen aan de lokale besturen, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het EVA De Rand vzw en het Huis van het Nederlands Brussel waaraan met toepassing van paragraaf 1 een of meer taken of kerntaken werden toegekend. Subsidies toegekend aan een lokaal bestuur vallen onder de principes vermeld in het decreet van 15 juli 2011.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en modaliteiten betreffende toekenning, de terugvordering en de verantwoording van die subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van die subsidies.

§3. De lokale besturen, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, EVA De Rand vzw en Huis van het Nederlands Brussel voorzien in de nodige afstemming met het EVA in functie van de coördinatie van de in dit decreet bedoelde taken en kerntaken die door alle betrokkenen worden uitgevoerd.

§4. In dit artikel wordt verstaan onder Huis van het Nederlands: een voorziening als vermeld in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands.

Afdeling 3. Inburgering

Onderafdeling 1. Doelgroep van inburgering

Art. 26. §1. Tot de doelgroep van inburgering behoren de volgende categorieën van personen:

1° iedere vreemdeling met wettig verblijf, voor zover volle achttien jaar oud, die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, met uitzondering van de vreemdeling met wettig verblijf die hier voor een tijdelijk doel verblijft en van de asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag;

2° iedere meerderjarige Belg, geboren buiten België, van wie minstens één ouder geboren is buiten België en die in het Rijksregister ingeschreven is in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;

3° iedere minderjarige vreemdeling met wettig verblijf die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die voldaan heeft aan de deeltijdse leerplicht of die, voor zover niet de volle achttien jaar oud, aanvullend bij de leerplicht baat heeft bij volgen een inburgeringstraject.

De Vlaamse Regering bepaalt de categorieën van vreemdelingen die met een tijdelijk doel verblijven, vermeld in punt 1°.

Met asielzoeker in de zin van het eerste lid wordt hier de vreemdeling bedoeld die een asielaanvraag heeft ingediend, hetzij tot erkenning van de vluchtelingenstatus, hetzij tot toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus vermeld in artikel 49/3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

§2. Elke inburgeraar heeft recht op een inburgeringstraject. Evenwel zal bij de uitoefening van dit recht voorrang verleend worden aan de inburgeraars, vermeld in §3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten.

§3. Met behoud van de toepassing van het tweede lid is de Vlaamse Regering gemachtigd om een lijst op te stellen van de prioritaire categorieën van inburgeraars die bij voorrang recht hebben op het volgen van een inburgeringstraject of welbepaalde onderdelen ervan.

De volgende categorieën van inburgeraars, behoren in elk geval tot de prioritaire categorieën voor een inburgeringstraject:

- b) de vreemdelingen, vermeld in artikel 26, §1, 1°, die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven worden in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en de Belgen, vermeld in artikel 26, §1, 2°, die voor het eerst ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad;
- c) de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 2°, en §6.

§4. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoort tevens de kandidaat-inwijkeling, voor zover volle achttien jaar oud.

Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoort tevens de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter.

Art. 27. §1. Voor zover ze in het Rijksregister zijn ingeschreven in een gemeente van het Nederlandse taalgebied, over een verblijfstitel beschikken van meer dan drie maanden, volle achttien jaar oud zijn en niet vrijgesteld zijn overeenkomstig paragraaf 2, zijn de volgende categorieën van personen verplicht om een inburgeringstraject te volgen, en om daarbij de verplichtingen, bepaald in paragraaf 3, na te komen:

- 1° elke inburgeraar, vermeld in artikel 26 §1, 1°, die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven wordt in het Rijksregister in een Belgische gemeente. Die inburgeraar behoudt zijn hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3;
- 2° elke inburgeraar die behoort tot een van de volgende categorieën, vermeld in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten: de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie voor de rooms-katholieke eredienst en zijn vervanger, de predikant voor de protestantse eredienst en zijn vervanger, de bedienaar van de eredienst voor de anglicaanse eredienst en zijn vervanger, de rabbijn voor de Israëliische eredienst en zijn vervanger, de kerkbedienaar en zijn vervanger voor de

orthodoxe eredienst en de eerste imam en zijn vervanger voor de islamitische eredienst;

- 3° elke inburgeraar, vermeld in artikel 26, §1, 2°, die de Belgische nationaliteit heeft, voor zover hij voor het eerst in een Belgische gemeente in het Rijksregister is ingeschreven. Die inburgeraar behoudt zijn hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3.

§2. De inburgeraar, vermeld in de paragrafen 1, 5 en 6, wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht als of van zodra hij tot een de volgende categorieën behoort:

- 1° personen die de nationaliteit hebben van een van de staten van de EU+, met uitzondering van personen die alleen de Belgische nationaliteit hebben of die de Belgische nationaliteit en de nationaliteit van een staat buiten de EU+ hebben, maar niet de nationaliteit van een andere staat van de EU+;
- 2° met behoud van de toepassing van punt 1° en met uitzondering van familie- en gezinsleden, in de hieronder begrepen betekenis, van personen die de Belgische nationaliteit hebben, maar niet de nationaliteit van een andere staat van de EU+:
- a) een familielid van personen die de nationaliteit hebben van een van de staten van de EU, dat voldoet aan de voorwaarden van Richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden. Onder EU wordt verstaan de Europese Unie, namelijk de groep landen die zijn toegetreden tot de rechtsorde die is geschapen door het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie en het verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
 - b) een familielid van een persoon met de nationaliteit van een van de staten van de EER dat, op basis van de overeenkomst betreffende de EER, gerechtigd is om België binnen te komen en in België te verblijven. Onder EER wordt verstaan de Europese Economische Ruimte, namelijk de groep van landen die zijn toegetreden tot de rechtsorde die is geschapen door de overeenkomst van 2 mei 1992 houdende oprichting van de Europese Economische Ruimte;
 - c) een gezinslid als vermeld in artikel 3 van bijlage I bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, dat gerechtigd is om België binnen te komen en in België te verblijven; Indien nodig moet het familie- of gezinslid, vermeld in a), b) en c), zelf zijn status aantonen;
- 3° Belgen en hun familie- en gezinsleden, in de hieronder begrepen betekenis, die gebruik hebben gemaakt van het uit het Europese recht voortvloeiende recht om zich in een EU+ staat te vestigen, nadien terugkeren naar België en daarbij door het uitoefenen van hun recht op vrij verkeer van personen inburgeringsplichtig zouden zijn geworden;
- 4° de inburgeraar die een attest van inburgering heeft behaald;
- 5° de inburgeraar die aan de hand van een medisch attest aantoonst dat hij ernstig ziek is of een mentale of fysieke handicap heeft, wat deelname of verdere deelname aan het inburgeringstraject blijvend onmogelijk maakt;

6° de inburgeraar die aan de hand van een attest van regelmatige lesbijwoning aantoonst dat hij een volledig schooljaar onthaalonderwijs heeft gevolgd. Onder volledig schooljaar onthaalonderwijs wordt verstaan een schooljaar onthaalonderwijs dat ten minste negen maanden (vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen) lesbijwoning telt, gespreid over één of twee schooljaren.

De inburgeraar, vermeld in §1, 1 en 3°, wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht als hij 65 jaar of ouder is.

De inburgeraar, vermeld in §1, 1° en 3° wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht indien hij het bewijs kan leveren in het bezit te zijn van:

- a) een getuigschrift basisonderwijs, of een getuigschrift of een diploma van het secundair onderwijs of een diploma hoger onderwijs behaald in een door de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap gefinancierde, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling;
- b) een diploma, certificaat of ander document, behaald als bewijs van het voltooien van een opleiding die vergelijkbaar is met de in punt 1° bedoelde opleidingen en die gevolgd is aan een onderwijsinstelling die gefinancierd, georganiseerd of gesubsidieerd wordt door Nederland, met uitzondering van de opleidingen gevolgd aan een onderwijsinstelling in Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
- c) een diploma, certificaat of ander document, behaald als bewijs van het voltooien van een van de door de Vlaamse Regering bepaalde Nederlandstalige opleidingen in een onderwijsinstelling in Bonaire, Sint Eustatius, Saba, Aruba, Curaçao of Sint Maarten of in Suriname.

De Vlaamse Regering kan andere categorieën van personen van de inburgeringsplicht vrijstellen, hetzij op grond van internationale of supranationale verdragen die directe werking in België hebben, wetten of besluiten, hetzij op grond van het voorlopig karakter van het verblijf dat mogelijk definitief kan worden. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels.

§3. De verplichte inburgeraar is verplicht:

- 1° zich bij het EVA aan te melden binnen een termijn van maximaal drie maanden nadat de inburgeringsplicht voor hem is ontstaan overeenkomstig paragraaf 1;
- 2° om het vormingsprogramma te volgen en per onderdeel hetzij regelmatig deel te nemen hetzij de doelstellingen van het onderdeel te behalen.

De Vlaamse Regering kan de termijn, vermeld in het eerste lid, 1°, inkorten.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere uitvoering en voorwaarden van de vrijstellingen, vermeld in §2, eerste tot en met derde lid.

Met behoud van de toepassing van artikel 31, §3, eerste lid, bepaalt de Vlaamse Regering de nadere uitvoering en voorwaarden van de verplichtingen, vermeld in §3.

§5. De inburgeraar die voldoet aan de voorwaarden uit het tweede lid is enkel verplicht tot het volgen van de opleiding Nederlands als tweede taal, bepaald in artikel 29, §1, derde lid, en daarbij de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3, 1° en 2°, na te komen. Indien nodig moet de betrokkene zelf zijn status aantonen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels hiervan.

De in het eerste lid bedoelde voorwaarden zijn:

- 1° onderdaan zijn van een land dat geen lid is van de EU+;
- 2° ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied;
- 3° het bewijs leveren ingevolge de wetgeving van een lidstaat van de EU langdurig ingezetene te zijn van die lidstaat;
- 4° het bewijs leveren te hebben voldaan aan integratievoorwaarden, overeenkomstig artikel 5, tweede lid, van Richtlijn 2003/109/EG van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezeten onderdanen van derde landen, om de status van langdurig ingezetene in de zin van die richtlijn te verkrijgen.

§6. De minderjarige nieuwkomer, vermeld in artikel 26, §4, tweede lid, die achttien jaar wordt op het ogenblik dat hij nog geen twaalf opeenvolgende maanden voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden is ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied en die als inburgeraar niet vrijgesteld is van de inburgeringsplicht overeenkomstig paragraaf 2, is, overeenkomstig paragraaf 3, 1°, verplicht om zich binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat hij achttien jaar is geworden aan te melden bij het EVA.

Als hij bij zijn aanmelding niet kan aantonen dat hij ingeschreven is in het onthaalonderwijs of voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, wordt de inburgeringsplicht, vermeld in paragraaf 3, 2°, van overeenkomstige toepassing. Als hij bij zijn aanmelding kan aantonen dat hij ingeschreven is in het onthaalonderwijs of voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, wordt de inburgeringsplicht opgeschort tot 31 augustus van het schooljaar in kwestie. Als hij uiterlijk op 31 augustus van hetzelfde jaar kan aantonen dat hij opnieuw ingeschreven is voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, of als hij een attest van regelmatige lesbijwoning als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 6°, kan voorleggen, wordt hij vrijgesteld van de inburgeringsplicht en reikt het EVA een attest van vrijstelling uit. Als hij, uiterlijk op 31 augustus van hetzelfde jaar niet kan aantonen dat hij opnieuw ingeschreven is voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, wordt de inburgeringsplicht, vermeld in paragraaf 3, 2°, van overeenkomstige toepassing.

§7. In paragraaf 2 en 5 wordt verstaan onder EU+: de landen van de EU, aangevuld met de landen van de EER en met Zwitserland.

Onderafdeling 2. Het inburgeringstraject

Art. 28. Het inburgeringstraject laat de inburgeraars toe te komen tot grotere zelfredzaamheid.

Het inburgeringstraject is een vormingsprogramma, ondersteund door trajectbegeleiding, voor de inburgeraars, dat door het EVA op maat wordt aangeboden en dat hen moet toeleiden naar de reguliere voorzieningen in functie van participatie op professioneel, educatief en sociaal vlak.

Het EVA organiseert het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, voor de inburgeraars en verzorgt de trajectbegeleiding van de inburgeraars binnen het inburgeringstraject. Tevens behoudt het EVA het overzicht over het inburgeringstraject en rapporteert hierover aan de Vlaamse Regering en de betrokken gemeenten van het Nederlandse taalgebied.

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van deze onderafdeling bepaalt de Vlaamse Regering de organisatie van het inburgeringstraject, alsook de inhoud, voorwaarden en kwaliteitscriteria van het vormingsprogramma.

Art. 29. §1. Het vormingsprogramma binnen het inburgeringstraject bestaat uit de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en opleiding Nederlands als tweede taal.

Maatschappelijke oriëntatie heeft tot doel in een zo kort mogelijke tijd het zelfstandiger functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken en anderzijds door een aanzet te geven tot het ontwikkelen van enkele competenties die noodzakelijk zijn voor de zelfredzaamheid van de inburgeraars.

Opleiding Nederlands als tweede taal heeft tot doel in een zo kort mogelijke tijd een basistaalvaardigheid van het Nederlands als opstap naar een vervolgcursus aan te reiken aan de inburgeraars.

De opleiding Nederlands als tweede taal, aangeboden binnen de centra, valt onder de op deze centra toepasselijke bepalingen inzake kwaliteitscontrole.

§2. Het EVA bepaalt het inburgeringstraject in overleg met de inburgeraar.

Bij het bepalen van het vormingsprogramma binnen het inburgeringstraject houdt het EVA rekening met reeds verworven kennis of vaardigheden en met de kennis of vaardigheden die betrokkene aantoonbaar zal verwerven bij reguliere voorzieningen. Het EVA kan betrokkene geheel of gedeeltelijk vrijstelling verlenen.

Inburgeraars die over voldoende vaardigheden beschikken, hebben de mogelijkheid om meteen in het vervolgaanbod te stappen. Die rechtstreekse instap gebeurt in onderling overleg tussen het EVA, de inburgeraar en de reguliere voorziening(en) verantwoordelijk voor het vervolgaanbod.

Het vormingsprogramma, vermeld in het eerste lid, wordt opgenomen in een inburgeringscontract.

§3. In afwijking van paragraaf 2, eerste lid, biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via een wachtuitkering of een werkloosheidsuitkering, voor zover hij niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, die met toepassing van artikel 11, derde lid, van het decreet van 4 juni 2003 betreffende het inwerkingsbeleid door de VDAB naar het EVA werd doorverwezen, een vormingsprogramma aan zoals door de VDAB aangeduid bij de doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 2, eerste lid, biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, voor zover hij niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, die naar het EVA werd doorverwezen door een OCMW, een vormingsprogramma aan zoals door het OCMW aangeduid bij de doorverwijzing.

§4. De Huizen van het Nederlands verzorgen de gecoördineerde en geobjectiveerde intake, eventueel het testen, en de doorverwijzing van de inburgeraar naar een gepast aanbod Nederlands als tweede taal en eventueel de verdere opvolging van dat aanbod. Het EVA en de Huizen van het Nederlands sluiten hiertoe een samenwerkingsovereenkomst af. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden van de samenwerkingsovereenkomst.

Art. 30. Trajectbegeleiding is een methodiek om de inburgeraars individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het inburgeringstraject dat in samenspraak met de betrokken inburgeraar wordt uitgevoerd.

De trajectbegeleiding omvat de loopbaanoriëntatie die tot doel heeft een individueel proces te ondersteunen en te begeleiden, waarbij de inburgeraar de eigen levensloopbaan uittekent en daarbij onder meer inzicht verwerft in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem, waarbij de al aanwezige competenties vertaald worden naar onze samenleving.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels inzake de trajectbegeleiding.

Art. 31. §1. Het inburgeringstraject duurt vanaf de aanmelding bij het EVA tot het ogenblik dat de inburgeraar volledig is overgedragen aan het OCMW of aan de reguliere voorzieningen die belast zijn met het vervolgaanbod.

Het vormingsprogramma wordt opgestart maximaal drie maanden na de aanmelding bij het EVA.

Het inburgeringstraject wordt hoogstens één jaar na het opstarten van het vormingsprogramma afgerond.

De Vlaamse Regering bepaalt voor welke specifieke categorieën van inburgeraars afgeweken kan worden van de termijnen, vermeld in het tweede en derde lid. Voor de inburgeraar, vermeld in paragraaf 3, wordt in elk geval in de mogelijkheid tot afwijking voorzien.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 bieden de centra aan de inburgeraars binnen drie maanden nadat ze zich bij het EVA hebben aangemeld, een cursus Nederlands als tweede taal op maat aan. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvan.

§3. Als en zolang een inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, werkt, en kan bewijzen dat hij niet in staat is om dat werk te combineren met het volgen van een inburgeringstraject, heeft hij recht op een flexibel inburgeringstraject dat hem toelaat zowel te werken als zijn inburgeringstraject te volgen. Daarbij kan afgeweken worden van de bepalingen, vermeld in paragraaf 1, en van de bepalingen, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, a), en artikel 27, §3, eerste lid, 1°.

Als en zolang een inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, een van de volgende opleidingen volgt en kan bewijzen dat hij niet in staat is om die opleidingen te combineren met het volgen van een inburgeringstraject, heeft hij recht op een flexibel inburgeringstraject dat hem toelaat zowel de opleiding als zijn inburgeringstraject te volgen. Daarbij kan afgeweken worden van de bepalingen, vermeld in paragraaf 1, en van de bepaling, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, a), en artikel 27, §3, eerste lid, 1°:

1° een voltijds studietraject als vermeld in artikel 5, 42°, van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap;

2° een diplomagerichte opleiding in het volwassenenonderwijs als vermeld in bijlage IX van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs;

3° een hogere beroepsopleiding als vermeld in artikel 4 van het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs;

4° een voltijdse dagopleiding, georganiseerd door een Syntra vzw.

De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van het eerste en tweede lid.

§4. Aan de kandidaat-inwijkeling kan in het land van herkomst een starterspakket met het oog op inburgering worden aangeboden dat hem in staat stelt zich beter voorbereid te vestigen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de kandidaat-inwijkeling, vermeld in het eerste lid.

In het eerste lid wordt verstaan onder starterspakket met het oog op inburgering: een kosteloos informatiepakket dat ter beschikking wordt gesteld van de kandidaat-inwijkeling zodat hij zich in het land van herkomst kan voorbereiden op zijn vestiging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 32. §1. De gemeente waar de inburgeraar voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven wordt in het Rijksregister, informeert die persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het EVA. De gemeente wijst de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de verplichtingen, vermeld in artikel 27, §3, die in voorkomend geval op hen van toepassing zijn, alsook op de sancties, vermeld in artikel 40.

§2. Het EVA brengt de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de hoogte van zijn inburgeringsplicht.

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen, vermeld in paragraaf 1, moet het EVA de inburgeraar, vermeld in artikel 20, §1, eerste lid, 3°, a), informeren over het inburgeringsbeleid.

§3. Het departement of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, informeert de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 2°, over het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht, en verwijst hem door naar het EVA.

§4. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van paragraaf 1 tot en met 3.

Art. 33. §1. Als de inburgeraar voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma hetzij regelmatig heeft deelgenomen, hetzij de doelstellingen ervan heeft bereikt, reikt het EVA aan die persoon een attest van inburgering uit. Als het om een inburgeraar gaat als vermeld in artikel 29, §3, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als de inburgeraar voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 29, §2, derde lid, reikt het EVA aan die persoon onmiddellijk een attest van inburgering uit. Als het een inburgeraar betreft als vermeld in artikel 29, §3, brengt het EVA de VDAB of OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als het EVA vaststelt dat een inburgeraar van de inburgeringsplicht vrijgesteld is met toepassing van artikel 27, §2, reikt het EVA aan die persoon een attest van vrijstelling uit.

De attesten, vermeld in het eerste en derde lid, worden opgemaakt door het EVA.

§2. Het EVA kan een inburgeringscertificaat uitreiken aan de inburgeraar die minstens de doelstellingen voor het vormingsprogramma, vermeld in artikel 29, heeft bereikt en minstens kan aantonen dat hij het taalniveau van de opleiding NT2 Breakthrough/Waystage R1, vermeld in bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2005 betreffende de modulaire structuur van het secundair onderwijs voor sociale promotie voor het studiegebied Nederlands tweede taal, heeft behaald. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels.

Art. 34. Het inburgeringstraject wordt afgesloten bij de volledige overdracht van de betrokken inburgeraar van het EVA aan de reguliere voorzieningen of het OCMW. De overdracht verloopt volgens een samenwerkingsovereenkomst, gesloten met de reguliere voorzieningen of het OCMW. De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens een regeling over het terugkoppelen van de resultaten van die persoon naar het EVA. De overdracht kan gefaseerd verlopen. De overdracht is volledig voltooid uiterlijk één jaar na de start van het vormingsprogramma, met behoud van de toepassing van artikel 31, §1, vierde lid. De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen.

Na voltooiing van zijn inburgeringstraject heeft de inburgeraar recht op deelname aan een vervolgaanbod dat aansluit op zijn inburgeringstraject en op zijn levensloopbaan. Het vervolgaanbod beoogt een volwaardige participatie van de inburgeraar in de samenleving.

De reguliere voorzieningen of het OCMW waaraan de inburgeraars op het einde van het inburgeringstraject worden overgedragen, bouwen een behoeftedekkend vervolgaanbod uit. Aan de inburgeraar wordt binnen een redelijke termijn na de overdracht een vervolgaanbod aangeboden.

De reguliere voorzieningen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen meewerken aan de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het EVA.

Onderafdeling 3. Het toeleidingstraject voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters

Art. 35. §1. De gemeente waar een minderjarige nieuwkomer of anderstalige kleuter ingeschreven wordt, verwijst die nieuwkomer of kleuter naar het EVA en brengt de minderjarige nieuwkomer of anderstalige kleuter op de hoogte van de vigerende bepalingen over de leerplicht en het recht op onderwijs.

De gemeente waar de minderjarige nieuwkomer zich inschrijft, informeert die persoon over het gemeentelijke socioculturele aanbod en brengt hem desgewenst in contact met de betrokken lokale diensten.

§2. Het EVA informeert de minderjarige nieuwkomers en de anderstalige kleuters, voor zover ze nog niet ingeschreven zijn in een school of nog niet voldaan hebben aan de leerplicht, over het toeleidingstraject. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering.

Art. 36. §1. Het toeleidingstraject voor minderjarige nieuwkomers die zich bij het EVA aanmelden of daar worden aangemeld, omvat een actieve doorverwijzing door het EVA:

- 1° naar het meest geschikte onderwijsaanbod;
- 2° voor zover dat nodig is ook naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Het toeleidingstraject voor anderstalige kleuters die zich bij het EVA aanmelden of daar worden aangemeld, omvat een actieve doorverwijzing door het EVA naar het kleuteronderwijs.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over de toeleiding, vermeld in het eerste en tweede lid.

§2. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kan het EVA de minderjarige nieuwkomer die zich bij het EVA aanmeldt of daar wordt aangemeld, gedurende een termijn van zestig dagen na de aanmelding, informeren over het Nederlandstalige socioculturele aanbod en hem desgewenst in contact brengen met de betrokken lokale diensten.

Art. 37. De actieve toeleiding van minderjarige nieuwkomers naar het geschikte onderwijsaanbod door het EVA moet worden gerealiseerd binnen zestig dagen na de dag waarop de minderjarige nieuwkomer werd ingeschreven in het vreemdelingenregister, het wachtregister of het bevolkingsregister van de gemeente van de verblijfplaats, naargelang van het geval.

Het EVA meldt de minderjarige nieuwkomers die niet toegeleid werden binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, aan bij het lokaal overlegplatform, in het kader van het uitvoeren van zijn opdrachten, als vermeld in het decreet van 28 juni 2002 betreffende de gelijke onderwijskansen-I, hoofdstuk IV, afdeling 1, onderafdeling 2, of aan het Departement Onderwijs en Vorming, in het kader van de controle op de leerplicht. Daarnaast realiseert het EVA alsnog de toeleiding van de minderjarige nieuwkomers binnen zestig dagen na zijn aanmelding bij het EVA.

Voor de anderstalige kleuters realiseert het EVA de toeleiding naar het gepaste onderwijsaanbod binnen zestig dagen na aanmelding bij het EVA.

Art. 38. Het uitvoeren van de opdrachten van het EVA en de gemeenten, vermeld in artikel 35, 36 en 37, verloopt steeds via de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de minderjarige nieuwkomer of anderstalige kleuter.

Onderafdeling 4. Sanctionering

Art. 39. §1. Het EVA controleert of:

- 1° de verplichte inburgeraar zich heeft aangemeld bij het EVA;
- 2° de inburgeraar voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma hetzij regelmatig heeft deelgenomen, hetzij de doelstellingen ervan heeft bereikt.

De Vlaamse Regering regelt de controle, vermeld in het eerste lid.

Als een verplichte inburgeraar zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan, of als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of niet regelmatig heeft gevolgd en daarbij de

doelstellingen van het onderdeel niet heeft bereikt, meldt het EVA dat aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40.

Als een inburgeraar een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd en daarbij de doelstellingen van het onderdeel niet heeft bereikt, meldt het EVA dat aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40.

§2. Centra die de opleiding Nederlands als tweede taal aanbieden, zijn verplicht medewerking te verlenen aan de controle op de regelmatige deelname aan de opleiding Nederlands als tweede taal door inburgeraars. Het niet naleven van de verplichtingen kan aanleiding geven tot sancties. De sancties vallen onder de bepalingen die op die centra toepasselijk zijn, vermeld in artikel 118 en 119 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

§3. In afwijking van paragraaf 1 wordt een inburgeraar die inkomsten verwerft via een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering in de onderstaande gevallen door het EVA aan de VDAB gemeld:

1° de verplichte inburgeraar, als hij zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan of als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of niet regelmatig heeft gevolgd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald;

2° de inburgeraar, als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald.

Op de inburgeraar, vermeld in het eerste lid, is artikel 7, tweede lid, van het decreet van 4 juni 2003 betreffende het inwerkingsbeleid van toepassing.

In afwijking van paragraaf 1 wordt een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon in de onderstaande gevallen door het EVA aan het betrokken OCMW gemeld:

1° de verplichte inburgeraar, als hij zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan of als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of niet regelmatig heeft gevolgd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald;

2° de inburgeraar, als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald.

Op de inburgeraar, vermeld in het derde lid, zijn de sanctiebepalingen, vermeld in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en in de wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, van toepassing.

§4. Met behoud van de toepassing van artikel 31, §3, bepaalt de Vlaamse Regering de criteria aan de hand waarvan het EVA kan bepalen of iemand al dan niet het onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd.

Met behoud van de toepassing van artikel 31, §3, bepaalt de Vlaamse Regering de criteria aan de hand waarvan het EVA kan bepalen of iemand al dan niet regelmatig heeft deelgenomen aan het onderdeel van het vormingsprogramma.

Art. 40. §1. Een administratieve geldboete van 50 tot 5000 euro kan worden opgelegd aan de inburgeraars en verplichte inburgeraars die, met toepassing van artikel 39, §1, derde en vierde lid, gemeld werden aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de opgelegde administratieve geldboete en de mogelijk te hanteren marges. Daarbij wordt rekening gehouden met de ernst van de inbreuk en, in voorkomend geval, met verzachtende omstandigheden.

§2. Het EVA stelt een inbreuk vast. De vaststellingen gelden tot bewijs van het tegendeel.

De Vlaamse Regering wijst het departement of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid aan die de administratieve geldboete oplegt. Een administratieve geldboete kan alleen worden opgelegd binnen de termijn van twee jaar nadat een inbreuk is vastgesteld.

Een administratieve geldboete kan pas opgelegd worden nadat:

- 1° de betrokken inburgeraar van het EVA een schriftelijke aanmaning heeft ontvangen om alle formaliteiten na te komen;
- 2° de betrokken inburgeraar niet alle formaliteiten is nagekomen binnen een door de Vlaamse Regering te bepalen termijn;
- 3° de betrokken inburgeraar, al dan niet bijgestaan door een raadsman, de kans heeft gekregen om gehoord te worden door het departement of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering.

De betrokkene wordt van de beslissing op de hoogte gebracht met een ter post aangetekende brief of met een brief tegen ontvangstbewijs. De kennisgeving vermeldt de wijze waarop tegen de beslissing beroep kan worden ingesteld.

De betrokkene kan op straffe van verval van het recht tot het instellen van een beroep binnen een termijn van 15 dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing waarbij hem een administratieve geldboete wordt opgelegd, tegen die beslissing bij verzoekschrift een beroep instellen bij de politierechtbank. Dat beroep schorst de uitvoering van de beslissing.

De Vlaamse Regering bepaalt de termijn en de nadere regels voor de betaling van de administratieve geldboete.

Met behoud van de toepassing van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, wijst de Vlaamse Regering de personeelsleden aan die een dwangbevel kunnen uitvaardigen en uitvoerbaar verklaren met het oog op de inning van de administratieve geldboete. Een dwangbevel wordt betekend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

De vordering tot voldoening van een administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek.

Afdeling 4. Dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen

Art. 41. §1. De dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a), omvat het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

§2. Sociaal tolken is een instrument dat de mondelinge communicatie ondersteunt van de gebruikers met anderstalige cliënten door de mondelinge boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal naar een doeltaal. De volgende vormen van sociaal tolken worden onderscheiden:

1° sociaal tolken op afstand, waarbij de sociaal tolk het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten op afstand tolkt;

2° sociaal tolken ter plaatse, waarbij de sociaal tolk fysiek aanwezig is bij het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten.

Sociaal vertalen is een instrument dat de schriftelijke communicatie ondersteunt van de gebruikers, vermeld in artikel 42, paragraaf 1, met anderstalige cliënten, door de geschreven boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal naar een doeltaal.

§3. Het sociaal tolken en het sociaal vertalen worden gedaan door tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalers. Onder Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen wordt verstaan: het centraal gegevensbestand van gecertificeerde sociaal tolken en sociaal vertalers, beheerd door het EVA. Het inzetten van andere tolken en vertalers is alleen toegestaan als voor de tolk- of vertaolvraag geen tolk of vertaler beschikbaar is in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalers.

Art. 42. §1. Gebruikers die een beroep kunnen doen op het sociaal tolken en het sociaal vertalen, zijn de voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§2. Het EVA biedt zowel het sociaal tolken als het sociaal vertalen aan. Via het ontwikkelen, toepassen en bijsturen van kwaliteitsinstrumenten zorgt het EVA ook

voor het continue proces van kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van zowel het sociaal tolken als het sociaal vertalen.

§3. De dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen van het EVA aan de gebruikers worden nader geregeld in samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers.

Alleen gebruikers die een samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

De samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, bepaalt of de gebruiker dan wel de gebruikersoverheid, naargelang van het geval, de te presteren tolk- en vertaalprestaties zal betalen. De gebruikersoverheid moet partij zijn bij de samenwerkingsovereenkomst voor ze gehouden kan zijn tot het betalen van de tolk- en vertaalprestaties.

Onder gebruikersoverheid wordt verstaan: de overheid die de maatschappelijke voorzieningen subsidieert die een beroep doen op de een sociaal tolk of een sociaal vertaler. De gebruikersoverheid kan daarnaast ook zelf gebruiker zijn.

Afdeling 5. Taalbeleid

Art. 43. Het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b), omvat een consistent en structureel geheel van maatregelen op organisatieniveau, gericht op het wegwerken van taaldrempels voor anderstaligen enerzijds, en het creëren van maximale taalleerkansen Nederlands voor de anderstalige anderzijds.

Ter uitvoering van het eerste lid kan het EVA zowel taalbeleidprojecten als taalbeleidacties opzetten.

Onder taalbeleidproject wordt verstaan: het geheel van samenhangende taalbeleidacties om in een tijdelijke organisatie, in samenwerking met de voorziening, de organisatie, de overheidsdienst of het openbaar bestuur in kwestie, binnen de gestelde condities en binnen een duidelijk afgebakende periode in de tijd, een vooraf gedefinieerd resultaat met betrekking tot het taalbeleid te bereiken.

Afdeling 6. Taalpromotie

Art. 44. De taalpromotie, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, c), omvat het geheel van acties dat tot doel heeft om enerzijds anderstaligen te stimuleren om Nederlands te leren, te oefenen en te gebruiken, en om anderzijds Nederlandstaligen te stimuleren en te ondersteunen om anderstaligen maximale leer, oefen- en gebruikskansen Nederlands te bieden.

Ter uitvoering van het eerste lid kan het EVA taalpromotieacties opzetten.

Afdeling 7. Integratiewerk

Art. 45. Het integratiewerk, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, d), omvat een consistent en structureel geheel van maatregelen, op maat en afgestemd op de vraag van de klant, om:

1° op organisatieniveau de organisatiestructuur, het beleid en de toegankelijkheid van de dienstverlening beter af te stemmen op de gevolgen van migratie in de samenleving;

2° het integratiebeleid, vermeld in artikel 2, eerste lid, 15°, op Vlaams, regionaal en lokaal niveau te ondersteunen.

Ter uitvoering van het eerste lid kan het EVA zowel integratiewerkprojecten als integratiewerkacties opzetten.

Met integratiewerkproject wordt het geheel van samenhangende integratiewerkacties bedoeld om in een tijdelijke organisatie, in samenwerking met de voorziening, de organisatie, de overheidsdienst of het openbaar bestuur in kwestie, binnen de gestelde condities en binnen een duidelijk afgebakende periode in de tijd, een vooraf gedefinieerd resultaat te bereiken met betrekking tot het beter omgaan met de gevolgen van migratie.

Afdeling 8. Juridische dienstverlening

Art. 46. De juridische dienstverlening, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, e), omvat de volgende taken met betrekking tot het vreemdelingenrecht en het internationaal privaatrecht:

1° de ontwikkelingen op andere beleidsniveaus volgen en expertise opbouwen als die een vertaling vereisen naar het Vlaamse beleid;

2° ondersteuning bieden aan voorzieningen, organisaties en openbare besturen.

Hoofdstuk 7. Aanvullende bepalingen

Art. 47. Het integratiebeleid op het niveau van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt gevoerd in overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft de regierol over het integratiebeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Dat betekent dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve integratiebeleid zorgt, daarvoor de relevante actoren coördineert en de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties bij dat beleid betreft.

Art. 48. De volgende artikelen zijn niet van toepassing in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad:

1° artikel 12;

2° artikel 13;

3° artikel 14;

4° artikel 25, §1, eerste lid, 1°;
5° artikel 27;
6° artikel 32, §1;
7° artikel 32, §2, eerste lid;
8° artikel 32, §3;
9° artikel 33, §1, derde lid;
10° artikel 34, derde lid;
11° artikel 35;
12° artikel 39, §1, eerste lid, 1°, derde en vierde lid, en §3;
13° artikel 40.

Art. 49. De Vlaamse Regering kan de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, uitbreiden tot de groepen van personen die wegens hun beroepssituatie tot de trekkende beroepsbevolking worden gerekend.

De Vlaamse Regering kan organisaties die zich tot die groepen richten, subsidiëren binnen de beschikbare begrotingskredieten en onder de voorwaarden die ze zelf bepaalt. In dat geval moeten de organisaties ten aanzien van hun doelgroep minstens de volgende opdrachten vervullen:

1° bijdragen tot een nauwkeurige analyse van de maatschappelijke context en de relatieve positie van hun doelgroepen;
2° methodieken en werkvormen uitwerken die erop gericht zijn de integratie van hun doelgroepen te bevorderen;
3° de overheden, vermeld in artikel 5, en de relevante maatschappelijke sectoren stimuleren om voor hun doelgroepen een integratiebeleid te voeren.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de personen die wegens hun beroepssituatie tot de trekkende beroepsbevolking worden gerekend.

Art. 50. Binnen de beschikbare begrotingskredieten wendt de Vlaamse Regering ten hoogste 10% van totale budget dat jaarlijks wordt vastgelegd voor de uitvoering van dit decreet, aan om experimentele, aanvullende of vernieuwende projecten te subsidiëren die gericht zijn op het versterken van het integratiebeleid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toekenning van een projectsubsidie, het indienen van de subsidieaanvragen, de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, het toezicht op de naleving van de subsidievoorwaarden en de evaluatie van de gevoerde projecten.

Art. 51. Uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet, en vervolgens om de drie jaar, evalueert de Vlaamse Regering de uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid en legt ze de evaluatie voor aan het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk 8. Wijziging en coördinatie

Art. 52. §1. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die daarvoor worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De bevoegdheid die daarvoor aan de Vlaamse Regering is opgedragen, vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

§2. De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bij decreet is bekrachtigd.

De Vlaamse Regering kan de bepalingen van de decreten betreffende het integratiebeleid en het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap coördineren, met inachtneming van de wijzigingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Daartoe kan de Vlaamse Regering:

1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;

2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;

3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen;

4° in de bepalingen die niet in de coördinatie worden opgenomen, de verwijzingen naar de gecoördineerde bepalingen aanpassen.**

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen: "Wet (wetten) / decreet (decreten) betreffende ..., gecoördineerd op ... (datum)".*

De coördinatie treedt in werking op de dag van de bekrachtiging ervan bij het decreet.

Hoofdstuk 9. Opheffingsbepalingen

Art. 53. De volgende regelingen worden opgeheven:

1° het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010;

2° het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 2006, 1 februari 2008 en 17 februari 2012.

Hoofdstuk 10. Overgangsbepalingen

Art. 54. Het Minderhedenforum, dat erkend werd op basis van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid, treedt, tot aan de erkenning, vermeld in artikel 10, op als participatieorganisatie als vermeld in artikel 8.

Art. 55. De volgende regelingen blijven van toepassing tot op het ogenblik dat ze door de Vlaamse Regering worden opgeheven:

1° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 met betrekking tot de uitvoering van het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid;

2° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars;

3° het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2008 tot bepaling van de doelen voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie binnen het primaire inburgeringstraject;

4° het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid;

5° het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2002 betreffende de erkenning en subsidiëring van de centra en diensten voor het Vlaamse minderhedenbeleid.

Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding

Art. 56. De Vlaamse Regering stelt voor elk van de bepalingen van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

De heer Geert Bourgeois
Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand
Arenbergstraat 7
1000 BRUSSEL

contactpersoon
Katrijn Vanderweyden
02/ 209 01 46
kvanderweyden@serv.be

ons kenmerk

Brussel
17 september 2012

Adviesvraag voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Mijnheer de minister,

Op 25 juli 2012 vroeg u de SERV advies over een voorontwerp van decreet 'betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid'. De SERV bekeek het voorontwerp samen met de commissie Diversiteit. Graag bezorgen wij u hierbij het gezamenlijk advies.

Algemeen

Met het decreet wil u enerzijds de bestaande regelgeving integreren en optimaliseren in functie van een geïntegreerd integratie- en inburgeringsbeleid en anderzijds de bestaande integratie- en inburgeringssector integreren in een nieuwe structuur.

Voor de SERV en de commissie Diversiteit is het belangrijk dat er in heel Vlaanderen een coherent aanbod op het vlak van inburgering en integratie wordt gerealiseerd en dat ook voor Brussel een eenduidige en gepaste regeling wordt uitgewerkt. Het voorliggende ontwerpdecreet bevat daartoe een aantal handvaten maar roept ook heel wat vragen op naar verdere afstemming en operationalisering, naar de status en impact van de beoogde efficiëntie- en effectiviteitswinsten en naar gedragenheid in het veld.

De SERV en de commissie Diversiteit hebben volgende specifieke bemerkingen:

- Bij het voorliggende ontwerpdecreet werd in sterke mate uitgegaan van de nieuwe structuur die men wenst op te zetten. De SERV en de commissie Diversiteit willen benadrukken dat het realiseren van een kwaliteitsvolle en correcte dienstverlening aan alle betrokken burgers en organisaties het uitgangspunt moet zijn, zowel bij de vormgeving van het beleid als bij het uittekenen van de structuren om aan het beleid uitvoering aan te geven.
- Het voorliggende ontwerpdecreet bevat heel wat onduidelijkheden op het vlak van:
 - de rol van de lokale besturen inzake het lokale integratie- en inburgeringsbeleid (regie/medebeheer)
 - De positie van de provinciebesturen
 - De uitzonderingspositie voor de steden Gent en Antwerpen en de provincie Limburg, en de consequenties hiervan t.a.v. de andere steden en gemeenten en provincies (bv. de provincie Vlaams-Brabant)
 - De regeling voor Brussel.
- Voor de SERV en de commissie Diversiteit is het erg belangrijk dat zowel het luik inburgering als het luik integratie in hun diverse aspecten volwaardig worden ingevuld. Dit dient bij de verdere uitwerking van het nieuwe kader goed te worden opgevolgd.

- De SERV en de commissie Diversiteit willen het belang van de sociaaleconomische dimensie in integratie benadrukken. Zo zijn goede afspraken inzake de toeleiding naar werk en afstemming met het arbeidsmarktbeleid cruciaal. Dit vergt samenspraak en samenwerking met de actoren actief rond werk.

Nieuwe structuur en betrokkenheid middenveld

De SERV en de commissie Diversiteit kunnen zich er niet in vinden dat in het privaatrechtelijke EVA (Agentschap Integratie en Inburgering), waar de uitvoering van het beleid aan zal worden toevertrouwd, de Vlaamse overheid het exclusieve eigendomhouderschap opneemt. De SERV en de commissie Diversiteit verwijzen hiervoor naar het advies van de inspectie van Financiën, waarin gesteld wordt dat op deze wijze niet voldaan is aan de vereiste van autonomie en onafhankelijkheid.

De SERV en de commissie Diversiteit willen verder benadrukken dat het integratie- en inburgeringsbeleid niet enkel een zaak is van de overheid maar een verantwoordelijkheid van de brede samenleving waarin verschillende actoren betrokken partij zijn. Zij vragen dan ook dat mede-aansturing vanuit het middenveld, ook in het EVA, wordt voorzien.

Tot slot is het voor de SERV en de commissie Diversiteit belangrijk dat de expertise die vandaag in de integratie- en inburgeringssector aanwezig is, gevrijwaard blijft. Het betreft expertise op het vlak van uitvoering van het beleid maar ook op het vlak van het vormgeven van het beleid van onderuit en het opzetten van experimenten die het beleid op langere termijn kunnen versterken.

Participatieorganisatie

De SERV en de commissie Diversiteit hechten veel belang aan de participatie en empowerment van etnisch-culturele minderheden. Zij vinden het dan ook goed dat de rol en taken van de participatieorganisatie in het decreet worden verankerd en een structurele, gebiedsdekkende participatie wordt voorzien. Wel moet de participatieorganisatie ook in de mogelijkheid worden gesteld deze rol en taken in de praktijk effectief waar te maken. Ook de verenigingen van etnisch-culturele minderheden zelf en niet alleen de koepelorganisatie hebben nood aan voldoende slagkracht om mee een gebiedsdekkende participatie te realiseren.

Aanpak van de overgang

De SERV en de commissie Diversiteit willen wijzen op het belang van een correcte overgang van de huidige naar de nieuwe structuur. De SERV en de commissie Diversiteit gaan er van uit dat de geëigende overlegprocedures worden gevolgd. Ook gaan de SERV en de commissie Diversiteit er van uit dat het streven naar meer efficiëntie en effectiviteit ook op vlak van personeel op een correcte wijze wordt ingevuld. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het budget hetzelfde blijft en het aantal VTE daalt. Dit roept een aantal vragen op. Tot slot willen de SERV en de commissie Diversiteit het belang van een goede communicatie naar het werkveld en de buitenwereld onderstrepen.

Doelgroep integratiebeleid

M.b.t. de omschrijving van de doelgroep van het Vlaamse integratiebeleid wensen de SERV en de commissie Diversiteit te verwijzen naar hun advies van 18 februari 2009 inzake de wijziging van het integratiedecreet. Daarin vroegen zij om ook in het integratiedecreet de Vesoc-definitie van personen van allochtone afkomst te gebruiken die in 2003 werd vastgelegd. In deze Vesoc-definitie worden drie generaties van personen van allochtone afkomst meegenomen: diegenen

die in Vlaanderen kwamen/komen wonen met een niet-EU-nationaliteit, hun kinderen en hun kleinkinderen. In de definitie van het integratiedecreet die werd overgenomen in voorliggend ontwerpdecreet wordt een deel van de derde generatie niet meegenomen, daar waar de derde (en zelfs de vierde) generatie ook te maken heeft met een nadelige positie op diverse terreinen in de samenleving. Verder is het geen goed voorbeeld van een gecoördineerd beleid om in de verschillende beleidsdomeinen met andere definities te werken wanneer daar geen duidelijke redenen voor zijn.

Regie op vlak van werk bij inburgering

Met betrekking tot het inburgeringstraject willen de SERV en de commissie Diversiteit opmerken dat het voor alle trajecten naar werk aan de VDAB toekomt om de regisseursrol op te nemen, ongeacht het type uitkering dat de inburgeraar krijgt.

Inburgeringscertificaten

De SERV en de commissie Diversiteit ondersteunen uw eerder geuite bekommernis dat er bij nieuwkomers heel wat waardevol talent aanwezig is voor organisaties en bedrijven en dat er moet worden ingezet op het wegnemen van drempels die de indiensttreding van nieuwkomers belemmeren. De SERV en de commissie Diversiteit willen, wat de invoering van een inburgeringscertificaat betreft, evenwel verwijzen naar het advies van de commissie Diversiteit van 20 januari 2010 waarin de commissie Diversiteit stelt dat een nieuw inburgeringscertificaat niet het meest effectieve en efficiënte middel is om hier werk van te maken. Ze zien veeleer mogelijkheden in de uitbouw van een goede toeleiding naar de arbeidsmarkt, in de uitbouw van een kwaliteitsvol en transparant aanbod inzake Nederlands als tweede taal en een structureel aanbod op het vlak van de ondersteuning van het taalbeleid in ondernemingen en organisaties. De SERV en de commissie Diversiteit achten het dan ook niet opportuun de mogelijkheid tot invoering van inburgeringscertificaten nu in het ontwerpdecreet te verankeren.

Taalbeleid

De SERV en de commissie Diversiteit vinden het belangrijk dat ondernemingen en organisaties die nood hebben aan ondersteuning op vlak van taalbeleid, adequaat kunnen worden verder geholpen. De SERV en de commissie Diversiteit willen er op wijzen dat het Agentschap Integratie en Inburgering voor ondernemingen en organisaties geen natuurlijke partner is wanneer deze op zoek gaan naar taalbeleidsondersteuning. De SERV en de commissie Diversiteit willen het belang van een vlotte toegang tot taalbeleidsondersteuning en een kwaliteitsvolle en maatgerichte dienstverlening voor ondernemingen en organisaties benadrukken.

Hoogachtend,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel
T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18
www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

INHOUD

1	INLEIDING	137
2	ERKENNING VAN DE EIGEN ROL VAN ONDERWIJS	137
2.1	ONDERWIJSLOOPBAAN GAAT VOOR OP INBURGERINGSTRAJECT.....	137
2.2	VERSTERKING VAN KLEUTERPARTICIPATIE ALS OPDRACHT VAN HET EVA?.....	137
2.3	MINDERJARIGEN IN EEN (AANVULLEND) INBURGERINGSTRAJECT	138
3	VERWACHTINGEN TEN AANZIEN VAN DE AANBODSVERSTREKKERS NT2	138
4	HET INBURGERINGCERTIFICAAT: KANS MAAR OOK BEDREIGING.....	139
5	RECHT OP ONDERWIJS VOOR WIE NIET WETTIG IN HET LAND VERBLIJFT	139
6	HET EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP	140
6.1	BETROKKENHEID VAN ONDERWIJS BIJ HET AANSTUREN VAN HET EVA.....	140
6.2	VERMIJDEN VAN PARALLELE CIRCUITS EN AFSTEMMING TUSSEN ALLE BETROKKEN ACTOREN.....	140
6.3	CONTINUÏTEIT VAN DE DIENSTVERLENING	140
7	VERSTERKING VAN DE ROL VAN DE DOELGROEP	141
8	DE HUIZEN VAN HET NEDERLANDS	141
8.1	OPDRACHTEN VAN DE HUIZEN VAN HET NEDERLANDS	141
8.2	OPHELDERING GEVRAAGD OVER DE TOEKOMST VAN DE HUIZEN VAN HET NEDERLANDS	141
9	TECHNISCHE OPMERKINGEN.....	141

1 Inleiding

Met het decreet integratie- en inburgeringsbeleid wil de Vlaamse Regering:

- de regelgeving op het vlak van integratie en inburgering integreren en optimaliseren. Die regelgeving zit momenteel over twee decreten verspreid en wordt nu in één kaderdecreet ondergebracht. Tegelijk wordt de regelgeving i.v.m. inburgering bijgestuurd.
- de bestaande inburgerings- en integratiesector integreren in een nieuwe structuur. Er wordt daartoe een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) opgericht.

Het voorontwerp van decreet legt er terecht de nadruk op dat integratiebeleid een inclusief horizontaal beleid is. Dat onderwijs in zo'n horizontaal integratiebeleid een belangrijke rol speelt, lijkt de Vlor evident. De raad heeft in het verleden al vaak benadrukt dat een succesvol horizontaal beleid rekening houdt met de eigenheid van de partners in de verschillende domeinen.¹

Uitgangspunt van de adviesvoorbereiding was daarom de vraag of het ontwerpdecreet voldoende rekening houdt met onderwijs. De Vlor ging na welke gevolgen het ontwerpdecreet heeft voor onderwijs, d.w.z. voor de leerlingen en de cursisten enerzijds en voor de scholen en centra anderzijds.

2 Erkenning van de eigen rol van onderwijs

2.1 Onderwijsloopbaan gaat voor op inburgeringstraject

Het voorliggende ontwerpdecreet benadrukt in een aantal bepalingen de complementariteit van het onderwijs enerzijds en het inburgeringsbeleid in enge zin anderzijds. Zo zorgt het attest van deelname aan het onthaalonderwijs gedurende een jaar ervoor dat de anderstalige nieuwkomer bij zijn meerderjarigheid wordt vrijgesteld van inburgeringsplicht. Ook andere bepalingen over het opschorten van het inburgeringstraject tijdens de schoolloopbaan of over de mogelijkheid van een flexibel traject voor wie studeert, gaan uit van het principe dat de onderwijsloopbaan primeert op het inburgeringstraject. De Vlor onderschrijft dit principe volledig.

2.2 Versterking van kleuterparticipatie als opdracht van het EVA?

Tegelijk bevat het ontwerpdecreet echter bepalingen die onvoldoende rekening houden met wat er al in onderwijs gebeurt. De Vlor heeft in het bijzonder vragen bij de toevoeging van de anderstalige kleuters aan de doelgroep van het inburgeringsbeleid met het oog op toeleiding naar het kleuteronderwijs. Principieel ondersteunt de raad uiteraard de versterking van de kleuterparticipatie.² Hij is echter niet overtuigd van de meerwaarde van de rol van het extern agentschap.

¹ zie o.m. Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het Voortgangsrapport 2010 van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010 - 2014](#), 27 oktober 2011, p. 1 - 2.

² Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Advies over opvang en onderwijs voor jonge kinderen](#), 6 april 2011.

Er bestaat al een onderwijsbeleid rond versterking van kleuterparticipatie. Ook Welzijn (Kind en Gezin) en de lokale besturen zijn daarbij betrokken. Het ontwerpdecreet verduidelijkt niet hoe de opdracht van het EVA rond participatie van anderstalige kleuters past binnen het bestaande beleid. De Vlor vreest voor een versnippering van de inspanningen rond kleuterparticipatie.

Uit artikel 20 blijkt dat het EVA ook het traject van de anderstalige kleuter moet opvolgen. Het is de Vlor niet duidelijk wat er hieronder verstaan moet worden, maar als dit betekent dat scholen rechtstreeks aan het EVA over de betrokken leerlingen moeten rapporteren, is dit ook een vermeerdering van de planlast voor de scholen.

De Vlor merkt ten slotte op dat de definitie van de groep anderstalige kleuters in het ontwerpdecreet zich niet beperkt tot de nieuwkomers. Alle kleuters die het Nederlands niet als thuis- of moedertaal hebben, en die niet in een school zijn ingeschreven vallen onder de doelgroep. Het is de Vlor niet duidelijk hoe het EVA die groep op het spoor kan komen. Kortom, de raad stelt zowel de wenselijkheid als de haalbaarheid van de opdracht van het EVA rond kleuterparticipatie in vraag.

2.3 Minderjarigen in een (aanvullend) inburgeringstraject

In zijn advies over het afsprakenkader NT2 signaleerde de Vlor al het probleem van de minderjarige, maar niet langer leerplichtige nieuwkomers, die gedurende enkele maanden noch voor het onthaalonderwijs noch voor het inburgeringstraject doelgroep zijn.³ Het ontwerpdecreet komt hieraan tegemoet, maar gaat verder: elke minderjarige die ‘aanvullend bij de leerplicht baat heeft bij het volgen van een inburgeringstraject’ wordt tot doelgroep van inburgering.

De Vlor waardeert dat er bijkomende inspanningen kunnen gebeuren voor specifieke groepen of in specifieke omstandigheden. De raad verwijst in dit verband ook naar de mogelijkheid voor 12 tot 16-jarigen om op vraag van hun school in het volwassenenonderwijs bijkomend NT2 te volgen. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat dergelijk aanvullend aanbod buiten het onderwijs veralgemeend wordt voor alle anderstalige nieuwkomers. De raad gaat er ook van uit dat leerplichtigen enkel op vrijwillige basis aan het aanvullende aanbod deelnemen. Ook hier moet het uitgangspunt gelden dat de onderwijsloopbaan primeert op het inburgeringstraject.

De Vlor brengt in het schooljaar 2012-2013 ook een advies op eigen initiatief uit over het onthaalonderwijs. De raad neemt zich voor in dat advies dieper in te gaan op de vraag welke nood er eventueel is aan bijkomend aanbod buiten het onthaalonderwijs.

3 Verwachtingen ten aanzien van de aanbodsverstrekkers NT2

De centra voor volwassenenonderwijs, de centra voor basiseducatie en de universitaire talencentra bieden het vormingspakket NT2 binnen het inburgeringstraject aan. Bedoeling van

³ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren, Advies over uitvoering en werkbaarheid Afsprakenkader NT2, 24 juni 2008, p. 7.

dat pakket is “in zo kort mogelijke tijd” een basistaalvaardigheid aan te brengen als opstap naar een vervolgcursus. De gekozen formulering legt volgens de Vlor te eenzijdig de nadruk op de duur van de opleiding. Voor de raad gaat het veeleer over de efficiëntie en effectiviteit van de opleiding. Die hangt niet alleen van de duur af, maar ook van de mate waarin de opleiding inspeelt op de beginsituatie van de cursist en op zijn beoogde perspectief.

In een “zo efficiënt en effectief mogelijk traject NT2” voor laaggeschoolden moet het bijvoorbeeld denkbaar zijn dat ook basisvaardigheden wiskunde en ICT aandacht krijgen, omdat die vaardigheden in de beoogde vervolgcursus of beroepsopleiding van belang zullen zijn.

Het ontwerpdecreet eist dat de inburgeraars relatief snel kunnen starten met een aanbod NT2 op maat. De Vlor wijst op de spanning tussen beide componenten van die eis. Er zijn bijvoorbeeld ongetwijfeld cursisten die idealiter een intensief weekendaanbod NT2 zouden moeten kunnen volgen, maar die groep is tegelijk niet groot genoeg om een centrum frequent dergelijk aanbod te kunnen laten opstarten. De overheid moet met die spanning rekening houden wanneer ze de centra beoordeelt.

De Vlor wijst er bovendien nog op dat de huidige financieringsmechanismen voor het volwassenenonderwijs het aanbieden van echte trajecten op maat (geïntegreerde trajecten, taalcoaches) vaak in de weg staan.

4 Het inburgeringscertificaat: kans maar ook bedreiging

Behalve het inburgeringsattest, dat getuigt van de inspanning die de cursist geleverd heeft om het vormingspakket binnen het inburgeringstraject te volgen, kan de inburgeraar voortaan ook een inburgeringscertificaat ontvangen. Daarvoor moet hij de doelstellingen behaald hebben van het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie én moet hij het Nederlands beheersen op het niveau richtgraad 1 (Waystage). De Vlor begrijpt dat zo'n certificaat voor een aantal cursisten waardevol kan zijn. Het beoogde civiel effect ervan werkt immers motiverend.

Tegelijk dreigt echter het risico dat het certificaat een middel tot uitsluiting wordt. Voor de meeste niet- of zwak-gealfabetiseerde inburgeraars is het niveau Waystage voor de vaardigheid schrijven te hoog gegrepen. Zij komen voor het certificaat dus niet in aanmerking. Het mag dan ook niet de bedoeling zijn dat het al dan niet beschikken over het inburgeringscertificaat bepaalt of een inburgeraar bij bijvoorbeeld de VDAB een beroepsopleiding kan starten.

5 Recht op onderwijs voor wie niet wettig in het land verblijft

Het ontwerpdecreet verwijst naar de opdrachten van het Vlaamse integratiebeleid met betrekking tot vreemdelingen die geen wettig verblijfsstatuut hebben. Wat onderwijs betreft, verwijst de tekst daarbij enkel naar het recht op leerplichtonderwijs. De Vlor meent dat dit verruimd moet worden naar alle minderjarigen, dus ook de kleuters. De memorie van toelichting heeft het in dit verband trouwens over minderjarigen, en niet over leerplichtigen.

Voor meerderjarigen zonder geldige verblijfsvergunning, geldt het recht op onderwijs niet. Zij worden sinds vorig schooljaar niet langer toegelaten in het volwassenenonderwijs. De Vlor benadrukt dat het recht van kinderen zonder wettig verblijfsstatuut om onderwijs te genieten niet los gezien kan worden van het recht van hun ouders om Nederlands te leren. Om met de school

te communiceren en zo de schoolloopbaan van het kind te ondersteunen, moeten ouders Nederlands kunnen leren. In een aantal scholen verwijst de engagementsverklaring trouwens naar de bereidheid van de ouders om Nederlandse les te volgen.

6 Het extern verzelfstandigd agentschap

6.1 Betrokkenheid van onderwijs bij het aansturen van het EVA

Zoals boven al aangegeven, zet het ontwerpdecreet sterk in op de oprichting van een nieuwe structuur waarin de bestaande inburgerings- en integratiesector grotendeels geïntegreerd wordt. De Vlaamse Regering wordt daartoe gemachtigd een EVA op te richten dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het integratiebeleid. De eigenlijke oprichting van het EVA en de bepaling van zijn statuten, inclusief de samenstelling van de Raad van Bestuur, is geen voorwerp van dit decreet. In de memorie van toelichting wordt echter op de samenstelling van de Raad van Bestuur geanticipeerd. Het is de bedoeling dat die wordt samengesteld uit actoren die relevant zijn voor de operationalisering van de doelstellingen van het integratiebeleid. De Vlor vindt het evident dat ook onderwijs tot die actoren behoort.

6.2 Vermijden van parallelle circuits en afstemming tussen alle betrokken actoren

Dat relevante actoren deel zouden uitmaken van de Raad van Bestuur van het EVA is geen doel op zich. Het moet bijdragen tot afstemming tussen die actoren en het EVA op operationeel vlak. Essentieel daarbij is dat het EVA geen parallel circuit gaat vormen en eigen acties gaat opzetten rond kwesties waar andere actoren al verantwoordelijk voor zijn. De Vlor wees hierboven al op dat gevaar in verband met de opdracht van het EVA om de kleuterparticipatie te versterken.

Dat is echter niet het enige punt waarop het ontwerpdecreet onduidelijk is over de relatie tussen het EVA en andere actoren. De invulling van de regierol van de lokale besturen in het lokaal integratiebeleid en de verhouding van die rol tot de rol van het EVA, zijn voor de Vlor ook niet duidelijk.

Iets vergelijkbaars geldt voor de regierol die OCMW en VDAB toegewezen krijgen in het bepalen van het inburgeringstraject van hun klanten die niet tot de prioritaire doelgroep van inburgering behoren. De Vlor gaat ervan uit dat het EVA, de VDAB en OCMW's hierover zullen moeten afstemmen.

6.3 Continuïteit van de dienstverlening

De integratie van de bestaande inburgerings- en integratiesector in het EVA zal in de feiten neerkomen op een grote fusieoperatie. Dat zo'n beweging heel wat energie opslopt van de betrokken organisaties is bekend. De Vlor vraagt dat er voldoende middelen en mensen voorzien worden om deze overgang op zo'n manier te realiseren dat de continuïteit van de dienstverlening niet in het gedrang komt. De raad benadrukt ook het belang van goede communicatie in dit verband.

7 Versterking van de rol van de doelgroep

Het ontwerpdecreet zet in op de versterking van de rol van de doelgroep als partner in het integratiebeleid. De Vlor is daar tevreden over. De betrokkenheid van de doelgroep, de doelgroepenverenigingen en de participatieorganisatie bij het integratiebeleid is een belangrijke voorwaarde voor het slagen van dat beleid.

8 De Huizen van het Nederlands

8.1 Opdrachten van de Huizen van het Nederlands

De Huizen van het Nederlands zullen niet worden geïntegreerd in het EVA. De Vlor vindt dit een goede zaak. De opdracht van de Huizen als doorverwijsloket voor NT2-aanbod is immers louter onderwijsgerelateerd en daaruit volgt dat de Huizen onder het beleidsdomein Onderwijs en Vorming vallen.

De Huizen van het Nederlands hebben de afgelopen jaren ook ingezet op taalbeleid en taalpromotie. Enkel voor het Huis van het Nederlands Brussel was dat een decretale opdracht, maar via projecten hebben ook de andere Huizen heel wat expertise op dit vlak verworven.

Met het nieuwe decreet zal echter het EVA de opdracht krijgen te werken rond taalbeleid en taalpromotie. De Vlor hoopt dat de binnen de Huizen opgebouwde expertise niet verloren gaat. De evidente link van taalpromotie en taalbeleid met het aanbod NT2 betekent voor de Vlor ook dat het EVA wat deze opdrachten betreft nauw zal moeten samenwerken met de Huizen van het Nederlands en met de aanbodsverstrekkers NT2.

8.2 Opheldering gevraagd over de toekomst van de Huizen van het Nederlands

Het voorliggende ontwerpdecreet maakt duidelijk dat de Huizen van het Nederlands buiten het EVA blijven. Hoe hun toekomst er dan wel concreet uitziet, is echter nog steeds niet duidelijk. De intentie van de Vlaamse Regering om de Huizen onder te brengen in zogenaamde leerwinkels (ook bekend als centra voor leerloopbaanbegeleiding) is bekend. De minister van Onderwijs kondigde herhaaldelijk een nota aan waarin dit concept uitgewerkt zou worden. De Vlor dringt er sterk op aan dat de minister de betreffende nota op korte termijn vrij geeft.

Daar komt nog bij dat de overheid de evaluatie en bijsturing van het afsprakenkader NT2 heeft gekoppeld aan het dossier van de leerwinkels. Het afsprakenkader is daarom tegen de afspraken in vorig jaar niet geëvalueerd. Ook om die reden vraagt de Vlor om snelle opheldering over de leerwinkels.

9 Technische opmerkingen

De Vlor heeft ten slotte twee technische opmerkingen:

- In de definitielijst wordt voor ‘minderjarige nieuwkomer’ verwezen naar de definitie van de ‘anderstalige nieuwkomer’ in de organieke onderwijsregelgeving. De raad wijst erop dat die anderstalige nieuwkomer enkel voorkomt in de regelgeving voor het gewoon basis- en

secundair onderwijs. Voor het buitengewoon onderwijs bestaat er m.a.w. geen definitie van de anderstalige nieuwkomer.

- Artikel 22 bepaalt dat het EVA een beroep kan doen op de onderwijsinspectie voor de kwaliteitsbewaking van de kerntaken. De formulering van het betreffende artikel is echter onduidelijk en suggereert dat het daarbij gaat om de kwaliteitsbewaking van het aanbod NT2. Dat aanbod valt echter al onder de reguliere kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie. Artikel 29 §1 4de lid stelt dat laatste trouwens expliciet.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR BESTUURSZAKEN

vlabest

vlaamse adviesraad voor bestuurszaken

VOORONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE
HET VLAAMSE INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID

advies

4 oktober 2012

2012/17

Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken, Boudewijnlaan 30 bus 41, 1000 Brussel
02/553.40.15, adviesraad@bz.vlaanderen.be
www.vlabest.be

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	146
0. INLEIDING.....	147
0.1. Situering.....	147
0.2. Korte inhoud van het voorontwerp	147
0.3. Samenvatting van het advies	151
1. ALGEMENE BEDENKINGEN.....	152
1.1. Probleemstelling: versnippering en afstemming	152
1.2. Oplossing uit het decreet is suboptimaal	152
1.2.1. Vlaamse Regering kiest voor een bestuurlijk model	152
1.2.2. Dit model biedt een aantal voordelen	152
1.2.3. Dit model roept ook vragen op	153
1.3. VLABEST schuift een bottom-up aanpak naar voor	156
1.3.1. Maatwerk en cliëntperspectief.....	156
1.3.2. Lokale regie als uitgangspunt.....	156
1.3.3. Rekening houden met de draagkracht van lokale besturen	157
1.3.4. Vlaamse overheid moet focussen op kerntaken.....	157
2. ENKELE BESTUURLIJKE BEDENKINGEN OMTRENT DE OPRICHTING VAN EEN EVA	158
2.1. Waarborgen voor deugdelijk bestuur.....	159
2.1.1. Checks & balances	159
2.1.2. Geïnformeerd bestuur	160
2.1.3. Onafhankelijk bestuur.....	161
2.2. Gevolgen voor de financiering en het personeel	162

0. INLEIDING

0.1. Situering

De Vlaamse Regering hechtte op vrijdag 20 juli 2012 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Over dit voorontwerp van decreet wordt het advies ingewonnen van onder andere de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken.

Het decreet voorziet in een grondige hervorming van de Vlaamse inburgerings- en integratiesector. De krijtlijnen van deze hervorming zijn uitgetekend in de conceptnota die bevoegd minister Bourgeois in september 2011 heeft toegelicht in het Vlaams Parlement. VLABEST publiceerde eerder (6 mei 2011) een initiatiefadvies over deze aangekondigde hervorming ('De bestuurlijke organisatie van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid'), op basis van een onderzoeksrapport van de Universiteit Leiden.¹

Op de plenaire Raadszitting van 4 september 2012 werd een gedachtewisseling georganiseerd met vertegenwoordigers van het kabinet van bevoegd minister Geert Bourgeois en van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB). Mevrouw Leen Verraest (adjunct - kabinetschef Inburgering en Integratie), de heer Sami Souguir (algemeen directeur ABB), mevrouw Annemie Degroote (teamverantwoordelijke inburgering ABB) en mevrouw Luus Heyligen (teamverantwoordelijke integratie ABB) waren aanwezig voor een toelichting bij het voorontwerp en om de vragen van de leden te beantwoorden. VLABEST wenst de aanwezigen hartelijk te danken voor de interessante toelichting en de open discussie achteraf.

De Raad beperkt zich in het advies zoals steeds tot een bestuurlijke analyse van de grote strategische beleidsopties en zal zich niet uitspreken over de meer inhoudelijke keuzes.

0.2. Korte inhoud van het voorontwerp

Met voorliggend voorontwerp van decreet heeft de Vlaamse Regering er enerzijds voor gekozen om de bestaande regelgeving te integreren en optimaliseren in functie van een geïntegreerd integratie- en inburgeringsbeleid, en anderzijds om de bestaande integratie- en inburgeringssector te integreren in een nieuwe structuur. Daarmee wil de regering de veelheid aan werkingen die op het terrein het inburgerings- en het integratiebeleid uitvoeren, reduceren en bundelen. Het nieuw op te richten extern verzelfstandigd agentschap (verder: EVA) met als statuut 'private stichting' heeft volgende kerntaken:

- adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van empowerment van individuele burgers van de bijzondere doelgroepen met het oog op zelfstandige en evenredige participatie, actief burgerschap en sociale samenhang via:
 - het aanbieden van inburgeringstrajecten voor inburgeraars en toelidingstrajecten voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters;
 - het aanbieden van een specifiek trajectmatig vormings- en begeleidingsaanbod op maat, hetzij individueel, hetzij in groep, in samenwerking met reguliere voorzieningen;

¹ Meer info: <http://www.vlabest.be/advies/de-bestuurlijke-organisatie-van-het-vlaamse-inburgerings-en-integratiebeleid>.

- adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van structureel werken aan integratie met het oog op zelfstandige en evenredige participatie, toegankelijkheid van alle voorzieningen, actief burgerschap en sociale samenhang via:
 - dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen;
 - taalbeleid;
 - taalpromotie;
 - integratiewerk;
 - juridische dienstverlening aangaande de rechtspositie van vreemdelingen;
- adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van het draagvlak, de beeldvorming en de wederkerigheid van integratie en in functie van sociale samenhang;
- adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid.

Dit betekent dus dat de huidige integratiecentra (momenteel 8), onthaalbureaus (8), tolk- en vertaaldiensten voor het sociaal tolken en vertalen (9) en het Kruispunt Migratie-Integratie worden gebundeld in één agentschap. Het voorontwerp bepaalt echter ook dat de deelwerkingen in de steden Gent, Antwerpen, Brussel en in de provincie Limburg niet opgenomen moeten worden in het nieuwe EVA maar geïntegreerd kunnen worden in de eigen werking van de stad of provincie.

0.3. Samenvatting van het advies

De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken gaat akkoord met de vaststelling dat het huidige landschap versnipperd is en dat er ontegensprekelijk afstemmings- en coördinatieproblemen zijn. De Vlaamse Regering kiest voor meer centrale sturing om dit op te lossen. Door een Vlaams EVA in het leven te roepen dat een aantal uitvoerende actoren integreert, wordt de versnippering inderdaad voor een deel opgelost. Toch blijkt uit de analyse van VLABEST dat dit niet betekent dat er nu geen uitdagingen meer zijn op het vlak van afstemming en coördinatie van de sector. Bepaalde problemen zijn weggevallen (vooral vanuit Vlaams oogpunt), andere blijven bestaan (vooral vanuit lokaal oogpunt) en er komen er nieuwe bij (vooral in de afstemming met de steden en regio's die buiten het werkingsgebied van het EVA zullen vallen).

VLABEST schuift een andere aanpak naar voor om de afstemmings- en coördinatieproblemen het hoofd te bieden. VLABEST pleit ervoor om in de lijn van zijn initiatiefadvies van 6 mei 2011 veel consequenter nog de kaart te trekken van de lokale regie, en dit zowel voor het inburgerings- als het integratiebeleid. Dit past in een trend naar meer decentralisering, die ook te zien is in veel andere sectoren binnen de Vlaamse overheid (wonen, ruimtelijke ordening, kinderopvang, onderwijs, ...) en die wordt bevestigd in het Witboek Interne Staatshervorming. Dit model houdt rekening met twee belangrijke vereisten voor een goed beleid: er zijn veel meer garanties op het uittekenen van een logisch en inclusief traject vanuit het oogpunt van de cliënt (die heel divers is), en het maakt maatwerk mogelijk binnen de diverse contexten in Vlaanderen. Uiteraard kan dit model niet van de ene dag op de andere worden doorgevoerd: een overgangsperiode met ontvoogdingstrajecten zal noodzakelijk zijn. Ook de regionale dimensie mag hierbij niet uit het oog verloren worden (voor minder bestuurskrachtige besturen).

De Vlaamse overheid kan zich op die manier terugplooiën op zijn kerntaken: het formuleren van de overkoepelende doelstellingen en minimumvereisten, het subsidiëren, monitoren en evalueren van het beleid, het (o.m. juridisch) ondersteunen van de besturen en het verspreiden van goede voorbeelden. Maar vooral: het voorzien van de belangrijkste randvoorwaarde voor een effectief inburgerings- en integratiebeleid, namelijk de sectoroverschrijdende afstemming binnen de Vlaamse beleidsdomeinen.

In het laatste deel van het advies staat VLABEST stil bij enkele bestuurlijke vraagstukken omtrent de keuze voor een extern verzelfstandigd agentschap 'private stichting'. VLABEST wijst op een aantal mogelijke constructiefouten en vreest dat niet alle garanties zijn ingebouwd om tegemoet te komen aan de eigen Vlaamse principes van behoorlijk bestuur.

1. ALGEMENE BEDENKINGEN

1.1. Probleemstelling: versnippering en afstemming

De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken sluit zich aan bij de probleemstelling die wordt geschetst in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet. Momenteel zijn veel verschillende organisaties bij inburgering en integratie betrokken, die ook nog eens opereren op uiteenlopende bestuursniveaus en vanuit verschillende structuren en statuten. Dit alles is het gevolg van de manier waarop het beleid van onderuit gegroeid is en van de noodzakelijkheid om inclusief binnen verschillende domeinen te werken. Dit leidt echter onvermijdelijk tot vrijwel onoplosbare afstemmingsproblemen. Deze hebben te maken met de verscheiden organisatieroutines, maar ook met de complexiteit van (horizontale) coördinatie in sociaal beleid. Organisaties richten zich sterk op de eigen functies en weten niet goed wat de ander precies doet. Dit heeft belangrijke consequenties voor de afstemming van het inburgerings- en integratiebeleid.

In zijn initiatiefadvies van 6 mei 2011 beklemtoonde VLABEST dat eenvoudige oplossingen voor deze problematiek niet zomaar voor het grijpen liggen. Uit het voorbereidende onderzoek door de Universiteit Leiden blijkt dat er geen kant en klare oplossingen zijn voor dergelijke afstemmingsproblemen. Kortom, ook hier botst VLABEST op de grenzen van het blauwdruk-denken. Meer en meer zorgt de complexe en steeds veranderende maatschappelijke realiteit voor nieuwe uitdagingen, waarbij louter structurele oplossingen amper toereikend zijn. Er is een fijnmaziger analyse nodig die focus op een procesmatige oplossing eerder dan op structuren.

1.2. Oplossing uit het decreet is suboptimaal

1.2.1. Vlaamse Regering kiest voor een bestuurlijk model

Ondanks het pleidooi van VLABEST voor een procesaanpak schuift de Vlaamse Regering een bestuurlijk model naar voor om de versnipperingsproblematiek aan te pakken, namelijk de oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap dat een aantal taken en uitvoeringsorganen van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid zal bundelen. De regering doet dit vanuit een vastgestelde nood aan meer geïntegreerde werking en centrale aansturing.

1.2.2. Dit model biedt een aantal voordelen

Dit bestuurlijk model biedt ontegensprekelijk enkele voordelen. Deze worden ook aangehaald in de memorie van toelichting:

- Het biedt garanties dat de uitvoerende actor van het Vlaams inburgerings- en integratiebeleid een uniform beleid kan aanbieden en met één stem spreekt.
- De veelheid aan statuten en interveniërende bestuursniveaus wordt gereduceerd.
- Schaalvoordelen bieden de kans om meer in te zetten op terreinwerk en basisdienstverlening in plaats van op onderlinge afstemming tussen afzonderlijke organisaties.

- Een toegangspoort creëren, biedt het voordeel dat het voor burgers, voorzieningen, sectoren en besturen duidelijk is wie het aanspreekpunt is voor informatie over het Vlaams inburgerings- en integratiebeleid en wie ondersteuning kan bieden in het leerproces dat integratie is.
- Een geïntegreerde manier van werken biedt bovendien het voordeel dat de Vlaamse overheid slechts met een beperkt aantal partners een samenwerkingsovereenkomst dient af te sluiten. Dit laat niet alleen de planlasten dalen, maar biedt eveneens het voordeel dat monitoring en opvolging van de behaalde resultaten, net als responsabilisering eenvoudiger wordt.
- Een uniek aanspreekpunt voor het Vlaams inburgerings- en integratiebeleid verhoogt de zichtbaarheid van alle facetten van het beleid en geeft het signaal dat niet alleen inburgering, niet alleen het inzetten sociaal tolken, niet alleen een taalbeleid, niet alleen een interculturaliseringstraject bijdraagt tot de realisatie van de doelstellingen van het beleid, maar dat enkel het tegelijk werken aan verschillende elementen van het integratieproces tot tastbare resultaten zal leiden.

1.2.3. Dit model roept ook vragen op

De Vlaamse Regering heeft bij de vormgeving van het model echter zelf moeten vaststellen dat het complexe veld niet zomaar op één lijn te krijgen is. Ze heeft deze nood aan maatwerk proberen oplossen door:

- uitzonderingen te voorzien voor Antwerpen, Gent, Brussel, Vlaamse Rand (taalbeleid en –promotie) en Limburg, die buiten het bevoegdheidsdomein van het EVA zullen vallen.
- voor de rest van Vlaanderen bij de operationalisering van het bestuurlijk model te voorzien in werkingsgebieden, regiowerking en regio-overleg (dit gedeelte komt minder tot uiting in het voorontwerp, maar het is wel een belangrijk onderdeel van de conceptnota die aan de grondslag ligt van het bestuurlijke model).
- de gemeenten aan te duiden als regisseur over het integratiebeleid binnen hun grondgebied.
- ook de rol van het OCMW en de VDAB binnen het decreet te verankeren.

Dit roept een aantal vragen en bedenkingen op:

1. Met de installatie van een EVA wil de Vlaamse Regering de versnippering tegen gaan. Maar door Gent, Antwerpen, Brussel en Limburg uit het toepassingsgebied te houden, zal meer dan 50 procent van de middelen en van de dossiers zich buiten de actieradius van het EVA bevinden. Dit zijn namelijk de werkingsgebieden waar de grootste problematiek en doelgroep geconcentreerd is. Dit betekent dus dat men door de installatie van een nieuwe structuur minder dan de helft van de sector dekt. Van uniformiteit is dus geen sprake en het **afstemmingsvraagstuk is zeker nog niet opgelost**. Het zal van heel groot belang zijn dat het EVA ook voeling houdt met wat er leeft binnen de besturen die niet tot zijn werkingsgebied behoren (zie ook bedenkingen in punt 2.1.2). Dezelfde uitdagingen blijven dus gelden. Om de afstemmingsproblemen op te lossen wordt in het voorontwerp vaak verwezen naar samenwerkingsovereenkomsten, maar de ervaring leert dat hier nogal vlug plan- en rapporteringslasten mee verbonden zijn zonder garanties voor reële afstemming.
2. De keuze voor de specifieke situatie van Gent, Antwerpen en Brussel ligt voor de hand (specifieke problematiek, veel expertise), maar de keuze voor de provincie Limburg is minder evident. VLABEST vraagt een motivatie die de **uitzonderingssituatie verantwoordt voor de provincie Limburg**. Waarom deze provincie wel en andere niet? Een loutere verwijzing naar de huidige juridisch-

administratieve context kan daarbij geen afdoend antwoord bieden. Hoe zal binnen dit werkingsgebied de afstemming gebeuren met de Limburgse steden en gemeenten, die de regie hebben over het integratiebeleid binnen hun grenzen?

3. Waarom zouden andere steden niet de mogelijkheid krijgen om, zoals Gent en Antwerpen, uit het werkingsgebied van het EVA te stappen om volledig de uitvoering van het inburgerings- en integratiebeleid op zich te nemen door prioritaire doelgroepen en doelstellingen voorop te zetten? Er zullen ongetwijfeld nog centrumsteden, met een specifieke problematiek rond de doelgroep en met veel eigen expertise, na verloop van tijd in staat moeten geacht worden om deze rol volledig naar zich toe te trekken. Op zijn minst zou de mogelijkheid moeten worden opengelaten. Via een **ontvoogdingstraject** (minimumvereisten en monitoring) en met specifieke begeleiding zou dit een streefdoel kunnen worden voor (middel)grote steden om volop in te zetten op het lokaal inburgerings- en integratiebeleid. Zij kunnen dan vanuit een eenvormige aansturing en vanuit hun regisseursrol veel gemakkelijker dan nu de link leggen tussen inburgering, integratie en de andere sectoren van het lokale beleid, en voorzien in een éénloketfunctie die de betrokken dienstverlenende actoren kan bundelen.²

Als mogelijke tussenstap kan eraan gedacht worden om besturen die er klaar voor zijn veel meer mogelijkheden te geven om zelf diensten in te kopen bij het EVA en dus eigen prioriteiten te leggen.

4. In de conceptnota die vooraf ging aan het voorontwerp wordt gesteld dat de **werkregio's** van het EVA zullen worden vastgelegd via een regioscreening. Het is onduidelijk of hier afstemming zal worden gezocht met de lopende regioscreening die is opgestart vanuit het Witboek Interne Staatshervorming. Dit lijkt alvast de meest logische optie, zodat kan worden afgestemd met andere werkingsgebieden binnen aanpalende sectoren (welzijn, werk, onderwijs, ...). Het is in ieder geval evident dat alle betrokken besturen mee aan tafel zitten voor de opmaak van een regiostrategie. Op welk niveau deze regio moet vorm krijgen, moet van onderuit worden uitgemaakt, conform de methodiek van de regioscreening: dan kan op stadsregionaal niveau, dan kan op streekniveau, dat kan op provinciaal niveau. Vlaanderen zal hier moeten rekening houden met differentiatie (maar zal wel kunnen sturen op doelstellingen – zie 1.3.4). Het moet daarbij mogelijk zijn om ook aan die regio's na verloop van tijd, net zoals aan de provincie Limburg, een aantal autonome bevoegdheden te delegeren om naar eigen noden en wensen inburgeringstrajecten te gaan aanbieden en dus uit het werkingsgebied van het EVA te stappen.

Volgens de vertegenwoordiging van de Vlaamse provincies binnen de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken zijn de provincies hier de aangewezen partners door hun kennis van het terrein, de voor de uitbouw van een horizontaal beleid essentiële linking naar andere beleidsdomeinen, hun bestuurskracht, hun flexibiliteit en de democratische legitimering van hun keuzes. Naast Limburg organiseert Vlaams-Brabant ook al meer dan 10 jaar het Vlaamse Integratie- en inburgeringsbeleid en werken ook de andere provincies nu al aan de uitbouw van een geïntegreerd (sociaal) beleid, waarin

² In zijn advies van 6 mei 2011 over de bestuurlijke organisatie van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid stelt VLABEST op basis van het onderzoek van de Universiteit Leiden vast dat de éénloketfunctie heel positief wordt ontvangen in het veld. Dit zou aanleiding moeten zijn om de mogelijkheid te bekijken deze over de gehele linie van inburgering en integratie, en zelfs maatschappelijke zorg, in te voeren. Onthaalbureaus en Huizen van het Nederlands kunnen bijvoorbeeld permanentie houden in het Sociaal Huis of bij de gemeente, waar vaak al andere sociale actoren samenzitten. Belangrijk is vooral dat opnieuw moet uitgegaan worden van de stelling dat de scheiding tussen inburgering en integratie slechts een scheiding op papier is. Integratie begint al op het moment dat een persoon Vlaanderen binnenkomt en is zeker niet afhankelijk van een verkregen attest. Dus ook de éénloketfunctie moet met dit idee in het achterhoofd worden ingevuld.

integratie en inburgering belangrijke elementen vormen. Alle provincies bewijzen hun sterkten op het vlak van sociale planning, netwerking en impulsbeleid. Deze kerntaken zijn ook opgenomen in het voorontwerp van decreet m.b.t. de nieuwe taakstelling van de provincies inzake welzijn.

5. Er wordt in het voorontwerp nogal **kwistig omgesprongen met de term regie**: het EVA is regisseur voor het inburgeringsbeleid, uitgezonderd binnen Gent, Antwerpen, Limburg en Brussel, en voor het integratiebeleid voor besturen die geen integratiedienst hebben; de gemeenten zijn dan weer regisseur voor het integratiebeleid binnen hun grenzen indien ze subsidies ontvangen; het OCMW is dan weer regisseur voor de (beperkte groep) inburgeraars-oudkomers die bij hen een traject volgen; en de VDAB is regisseur voor inburgeraars-oudkomers over oudkomers met een vervangingsinkomen die een traject volgen die werk-georiënteerd is. Soms wordt gedoeld op regie over een inburgeraar, andere keren gaat het over regie ten aanzien van actoren in het werkveld. In dit verband wil VLABEST het volgende opmerken:

- Ondanks het samenvoegen van de decreten, blijft de opdeling tussen inburgering en integratie grotendeels behouden. Het onderzoek door de Universiteit Leiden toonde duidelijk aan dat het juist één van de grootste bekommernissen uit het veld is om de regie over die twee artificiële deelaspecten in één hand te brengen vanuit de bekommernis voor een logisch traject vanuit de cliënt, niet vanuit de organisaties. In de voorliggende constellatie is dit enkel gelukt voor de steden Gent en Antwerpen. Daar kan het lokale bestuur (gemeente én OCMW) de hele sector aansturen vanuit een overkoepelende en sectoroverschrijdende visie op de doelgroep.
- De regierol voor de lokale besturen binnen het integratiebeleid blijft decretaal verankerd. Zoals aangegeven in zijn advies van 4 september 2012 over het ontwerpbesluit betreffende het lokale integratiebeleid, worden de hoge verwachtingen ten aanzien van de invulling van de lokale regierol niet ingevuld.³ Er is enkel sprake van de toewijzing van de regierol, de aangekondigde invulling blijft uit. De lokale besturen krijgen in het besluit geen enkel bijkomend instrument in handen om de regierol waar te maken, zeker niet ten aanzien van de door Vlaanderen aangestuurde onthaalbureaus (tenzij dus in Antwerpen en Gent).

6. **OCMW's** spelen vanuit hun federale, Vlaamse én lokale taakstelling een belangrijke rol in de integratie en inburgering van de doelgroep. Dit inpassen in het Vlaamse beleid is een belangrijke uitdaging. De Vlaamse Regering doet een minimale poging door de rol van de OCMW's te erkennen ten aanzien van inburgeraars, met name de oudkomers. Toch blijkt uit verschillende andere passages in het voorontwerp dat de erkenning van hun rol dual is. Aan de ene kant krijgen OCMW's geen regierol voor het inburgeringstraject van OCMW-clënten⁴ die tot de prioritaire doelgroep behoren (nieuwkomers die al dan niet verplicht het inburgeringstraject moeten volgen), terwijl ze wel vaak met deze doelgroep in contact komen (vaak zelfs als eerst). Het gevaar op dubbelwerking en transactiekosten blijft dus bestaan.

Aan de andere kant blijkt dat de doelgroep die nood heeft aan inburgering en integratie veel ruimer is dan de prioritaire doelgroep zoals die wordt beschreven in het voorontwerp.⁵ Voor deze doelgroep heeft het OCMW duidelijk wel belangrijke verantwoordelijkheden, maar hier is het dan weer niet

³ <http://www.vlabest.be/advies/bsluit-integratiedecreet>

⁴ Een OCMW-client is meer dan iemand die financiële steun krijgt (leefloon, equivalent leefloon of maatschappelijke dienstverlening). Het OCMW-clienteel gaat veel ruimer dan dat, wat door de Vlaamse overheid soms wordt vergeten.

⁵ Zo verdwijnt de achterstellingsproblematiek niet meteen door de verwerving van de Belgische nationaliteit.

uitgeklaard in welke mate een beroep kan gedaan worden op het EVA en de beschikbare middelen om dit mee aan te pakken.

7. De **Huizen van het Nederlands** is een sterk merk met een duidelijke zichtbaarheid in het veld en met een heel gewaardeerde ervaring en deskundigheid. De organisatie en financiering ervan is niet opgenomen in het voorontwerp. Volgens de conceptnota worden de Huizen afgeschaft en geïntegreerd in het departement Onderwijs (nieuw op te richten centra voor loopbaanbegeleiding). Maar volgens de laatste signalen blijft hierover veel onduidelijkheid en onzekerheid. VLABEST vraagt garanties voor de opgebouwde deskundigheid, middelen en mensen, en vraagt duidelijke communicatie met de betrokken actoren.

Taalbeleid en taalpromotie is dan weer een kerntaak van het EVA. De samenwerkingsovereenkomst tussen het EVA en de Huizen van het Nederlands zal cruciaal zijn, niet alleen voor de afstemming tussen de twee verschillende organisaties maar ook voor het integratiebeleid van de lokale besturen. Hoe wordt deze afstemming voorzien?

1.3. VLABEST schuift een bottom-up aanpak naar voor

1.3.1. Maatwerk en cliëntperspectief

Er kan dus worden geconcludeerd dat de Vlaamse Regering met de voorgestelde institutionele hervorming niet volledig geslaagd is in haar opzet om te komen tot een duidelijke eenvormige bestuurlijke indeling. Dit is geen verwijt, VLABEST heeft steeds aangegeven dat een instrumentele wonderoplossing niet bestaat. Maatwerk en diversiteit zijn onvermijdelijk. Vlaanderen kent grote verschillen tussen verstedelijkte gebieden en niet-verstedelijkte gebieden. Dit vertaalt zich ook naar verschillen in relatieve aanwezigheid van de doelgroep in de gemeente, en ook naar (personele, financiële) draagkracht om een beleid uit te werken (toegang tot middelen van het Stedenfonds is een belangrijke factor).

Daarom zullen de oplossingen voor het afstemmingsprobleem verschillen van bestuur tot bestuur of van regio tot regio. VLABEST is van oordeel dat niet een geïntegreerde werking en centrale aansturing de belangrijkste bekommernissen moeten zijn bij het uittekenen van het beleid, maar wel het cliëntperspectief. En de cliënt is vooral gebaat met een duidelijk en logisch traject vanuit een éénduidige visie op inburgering en integratie.

1.3.2. Lokale regie als uitgangspunt

Vlaanderen moet dit mogelijk maken en ondersteunen door lokale besturen via ontvoogdingstrajecten de regierol over het inburgerings- én integratiebeleid op zich te laten nemen, zodat ze zelf de doelgroep kan definiëren, prioriteiten kan leggen en een geïntegreerde werking kan opzetten afgestemd op de specifieke lokale context.

Waarom de lokale besturen? Binnen de ruime context van maatschappelijk zorg wordt het lokale bestuur als meest burgers nabij en democratisch gelegitimeerd bestuur steeds vaker aangeduid als regisseur van het veld (cfr. lokaal sociaal beleid, woonbeleid, onderwijs, ...). Een belangrijke factor daarbij is uiteraard het

OCMW, dat heel dicht bij de verschillende doelgroepen staat en een grote ervaring heeft opgebouwd. Conform aan het lokaal sociaal beleid wordt de gemeenteraad opgevat als strategische beleidsbepaler die toeziet op het inclusief beleid, en moet tussen gemeente, OCMW en alle relevante actoren duidelijke afspraken worden gemaakt over het tactische en operationele beleid. De steeds nauwere samenwerking tussen gemeente en OCMW is ook één van de pijlers van het Witboek Interne Staatshervorming en van de recente wijzigingen aan het gemeente- en OCMW-decreet.

De keuze voor de lokale besturen zou voor het inburgering- en het integratiebeleid een logisch traject vanuit het oogpunt van de cliënt veel gemakkelijker maken, en dit op het niveau dat het dichtst bij zijn of haar leefwereld ligt. De besturen hebben daardoor vaak een heel goed zicht op de samenstelling en omvang van de doelgroep, die in de praktijk heel divers is.⁶ Zo heeft het onderzoek van de Universiteit Leiden laten zien dat het laten afgeven van inburgeringsattesten door de burgemeester als een positief signaal wordt gezien. Het legt niet alleen een directe link naar de gemeente, maar vormt tegelijkertijd een duidelijke erkenning van de waarde van het attest.

1.3.3. Rekening houden met de draagkracht van lokale besturen

VLABEST wees reeds op de diversiteit van de problematiek en de gebrekkige draagkracht van sommige besturen om dit aan te pakken. Het is echter duidelijk dat inburgerings- en integratiebeleid een beleid is dat (steeds meer) alle gemeenten aangaat. Ook in gemeenten waar voorheen weinig aandacht was voor inburgering en integratie komen initiatieven naar voor. Ook hier kan het lokaal bestuur de regierol opnemen, maar voor de uitvoering van de taken een beroep doen op andere actoren. Er kan hier verwezen worden naar het shared services-principe, zoals dat ook in het Witboek van de Vlaamse Regering voor de Vlaamse interne staatshervorming is opgenomen. Kleinere besturen kunnen bijvoorbeeld een beroep doen op de diensten die in een naburige grotere stad aanwezig zijn en die dan, tegen kostprijs, bepaalde taken gaan uitvoeren in de kleinere gemeente, onder regie van dat bestuur. Dit veronderstelt wel dat de historisch gegroeide financiering van de integratiediensten en centra geobjectiveerd wordt.

In regio's waar een dergelijk grotere stad niet aanwezig is, kunnen samenwerkingsverbanden worden opgezet of kan de organisatie op bovenlokaal of provinciaal niveau een oplossing bieden. Op dit moment zijn trouwens heel wat beleidsactoren bovenlokaal opgezet (provinciale integratiediensten, onthaalbureaus, Huizen van het Nederlands). Lokale regie betekent dus niet dat in deze gevallen actoren als het onthaalbureau terug naar het gemeenteniveau moeten worden overgeheveld, maar wel dat als deze regierol waargemaakt wordt, de gemeente en deze actoren nauwer samen moeten werken.

1.3.4. Vlaamse overheid moet focussen op kerntaken

De Vlaamse overheid kan zich dan terugplooiën op zijn kerntaak: het formuleren van de overkoepelende doelstellingen en minimumvereisten, het monitoren en evalueren van het beleid en het opvullen van de hiaten. Maar vooral: het voorzien van de belangrijkste randvoorwaarde voor een effectief inburgerings- en integratiebeleid, namelijk de sectoroverschrijdende afstemming. Ook in de andere beleidssectoren moet voldoende 'awareness' en capaciteit worden opgebouwd om het aspect integratie voortdurend op te volgen. Organisaties hebben een zekere mate van personele 'slack' nodig, om naast / binnen de focus op het eigen

⁶ De term 'superdiversiteit' wordt in dit kader steeds vaker gebruikt <http://www.kifkif.be/actua/superdiversiteit>.

beleidsterrein, ook horizontale aspecten op te nemen. Dit is niet steeds aanwezig, ook al omdat soms de 'sense of urgency' rond deze thematiek nog niet aanwezig is in alle geledingen van de overheid. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de Vlaamse Commissie Integratie (opgericht in het herziene integratiedecreet), die moet instaan voor de horizontale verankering van diversiteit in de verschillende sectoren en de doorvertaling ervan naar het lokale beleid.

Er is uiteraard ook nood aan ondersteuning van de besturen en het verspreiden van goede voorbeelden. Bepaalde taken worden best op bovenlokaal niveau opgepikt wegens duidelijke schaalvoordelen. Het gaat dan bijvoorbeeld over opleidingen, vorming, intervisie en het aanleveren van specifieke juridische expertise (o.m. op vlak van vreemdelingenrecht en familiaal internationaal privaatrecht). Bij de vormgeving van dit takenpakket moet er dan uiteraard op worden toegezien dat voldoende consultatie gebeurt met het werkveld. Er is nood aan een aanbod op maat en op basis van specifieke kennisopbouw rond de bestuurlijke context van lokale besturen. Met andere woorden: het pakket moet in overeenkomst zijn met de praktijk. VLABEST vraagt garanties dat de geluiden vanuit de praktijk op een objectieve manier worden doorvertaald in het ondersteuningsaanbod. Dit kan enkel door alle partijen mee te laten instaan voor de uitbouw ervan (zie ook punt 2.1.3).

2. ENKELE BESTUURLIJKE BEDENKINGEN OMTRENT DE OPRICHTING VAN EEN EVA

De Vlaamse Regering heeft zich bij de keuze voor een extern verzelfstandigd agentschap laten bijstaan door het advocatenkantoor Stibbe. Die heeft een juridische argumentatie opgebouwd om de keuze voor een private stichting te verantwoorden.

VLABEST stelt vast dat de Inspectie van Financiën in zijn advies van 2 juli 2012 enkele van deze argumenten in vraag stelt. Volgens de Inspectie voldoet de Vlaamse Regering niet aan de strenge vereisten die in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 worden vooropgesteld. Er is namelijk een driedelige motivatieplicht, waarbij volgens de Inspectie vragen kunnen gesteld worden over de laatste twee motivatievragen.

De keuze voor verzelfstandiging

Art. 4 § 2. Taken van beleidsuitvoering worden toevertrouwd aan intern of extern verzelfstandigde agentschappen wanneer voldaan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden :

- 1° voldoende massa uitvoeringstaken voor het verzelfstandigde agentschap ;*
- 2° meetbaarheid van de door het verzelfstandigde agentschap te leveren producten of diensten ;*
- 3° reële mogelijkheid tot aansturing van het verzelfstandigde agentschap op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit;*
- 4° reëel invulbare informatierelatie.*

Als niet is voldaan aan de voorwaarden om taken van beleidsuitvoering aan een verzelfstandigd agentschap toe te vertrouwen, worden de departementen belast met die taken.

De keuze voor externe verzelfstandiging

Art. 11 § 3. Een extern verzelfstandigd agentschap wordt opgericht na een voorafgaande afweging van de voor- en de nadelen van externe verzelfstandiging en als hieruit blijkt dat een interne verzelfstandiging niet dezelfde voordelen kan bieden. Als voordelen voor externe verzelfstandiging gelden minimaal :

1° de mogelijkheid te voorzien in een verregaande autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering;
 2° het mogelijk maken van een structurele medezeggenschap of een financiële participatie van een andere overheid of andere personen.

De keuze voor externe verzelfstandiging volgens privaatrecht

Art. 29. De privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de in artikel 11 bedoelde rechtspersonen, waarvan de rechtsvorm volledig in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht. Tot oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm kan pas worden overgegaan na een voorafgaande afweging van de voor- en de nadelen van externe verzelfstandiging in privaatrechtelijke vorm en als hieruit blijkt dat een externe verzelfstandiging in publiekrechtelijke vorm niet dezelfde voordelen kan bieden.

2.1. Waarborgen voor deugdelijk bestuur

De Vlaamse Regering legt de standpunten van de Inspectie van Financiën naast zich neer met als ultieme argument dat er geen hiërarchie is tussen decreten. Voor VLABEST is de juridische discussie over bestuursstructuren minder relevant. Structuren zijn instrumenten om behoorlijk te besturen. Dit is geen vrijbrief voor willekeur in het institutionele landschap, maar een pleidooi om te focussen op enkele algemene principes van deugdelijk bestuur. VLABEST refereert daarvoor naar de definitie die ook gehanteerd wordt door het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen: “het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen en toezicht houden van een overheidsorganisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van beleidsdoelstellingen, alsmede het daarover op open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten behoeve van belanghebbenden”.⁷

2.1.1. Checks & balances

Eén van de belangrijkste onderdelen van behoorlijk bestuur die nu ingebakken zit in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid is de organisatie van het noodzakelijke **tegensprekelijk debat tussen beleidsvoorbereiding, beleidsbepaling, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie**. De basis van het concept zit hem in de scheiding van de taken en rollen. Grofweg komt het op het volgende neer: beleidsvoorbereiding en evaluatie door de departementen, de beleidsbepaling door de politiek en de beleidsuitvoering door de agentschappen. Dit creëert een systeem van eenduidige en doorzichtige checks & balances.

Het is echter op dit punt dat de voorliggende constellatie enkele bedenkingen oproept. In de nota aan de Vlaamse Regering en in het voorontwerp zijn volgende passages te vinden:

- Enkel de uitvoering van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid wordt toevertrouwd aan een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap. Het EVA heeft geen opdracht inzake beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning. Deze taken zullen verder opgenomen worden door het IVA Agentschap voor Binnenlands Bestuur.
- Daarnaast moet het EVA volgende ondersteunende taken opnemen: (1) data verzamelen, bewerken en ter beschikking stellen; (2) gerichte, innovatieve projecten opzetten en innovatieve concepten en

⁷ Het SBOV haalde daarvoor op zijn beurt de inspiratie bij de Directie Accountancy Rijksoverheid in Nederland. Zie: Jürgen Spanhove & Koen Verhoest, 2008, Deugdelijk bestuur in de Vlaamse Overheid anno 2008, Een kwalitatieve analyse van nieuwe Government Governance.

methodieken ontwikkelen; (3) aanwezige kennis, methodieken, instrumenten, projecten en goede praktijkvoorbeelden verzamelen en ter beschikking stellen.

- De Vlaamse Regering kan bij het EVA een regeringscommissaris aanstellen. De regeringscommissaris houdt toezicht op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het EVA met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst.

VLABEST heeft hierbij volgende vragen:

- Hoe kan het IVA het beleid voorbereiden als de belangrijkste beleidsinformatie bij het EVA zit?
- Behoort de voorbereiding van een samenwerkingsovereenkomst tussen EVA en de Vlaamse Regering ook tot de beleidsvoorbereidende taken van het IVA?
- Waarom is gekozen voor een regeringscommissaris voor het toezicht op de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst, als het beleid wordt vorm gegeven door het IVA?
- Welke rol heeft het departement te spelen in deze materie, zowel ten aanzien van het IVA (die het moet controleren) als ten aanzien van het EVA?

De onduidelijkheid die daarvan het gevolg is, levert volgende **gevaaren** op:

- Door de versnippering en onduidelijkheid van de verschillende taken binnen het beleidsproces, dreigen er hiaten te vallen bij de aaneenschakeling van de verschillende fases in het proces.
- Het EVA zal een rechtstreekse lijn met de minister hebben, zonder tussenkomst van het departement en de beleidsraad en eventuele andere ministers die ook bevoegdheden hebben binnen het Beleidsdomein (bv. Stedenbeleid). Dit versterkt de verkokering van de Vlaamse administratie, terwijl juist moet ingezet worden op een meer transversale organisatie.
- Dit versterkt ook de kabinetten. Behoorlijk bestuur betekent dat er op zijn minst tegensprekelijk debat is tussen de verschillende rollen in het beleidsproces. In dat geval zullen dus de beleidsbepaling, -opvolging en -evaluatie van het EVA in handen komen van het kabinet. Dit lijkt niet te sporen met het voornemen van de Vlaamse overheid om juist de kabinetten te gaan afslanken (waar VLABEST trouwens voorstander van is).
- Welke rol is nog weggelegd voor de beheersovereenkomsten tussen departement en minister, en welke betekenis heeft het charter tussen politiek en ambtenarij nog in dergelijke gevallen?
- De fragmentatie van het overheidslandschap en het verder op afstand plaatsen van uitvoeringstaken bemoeilijkt de doorzichtigheid. Dit heeft in de eerste plaats gevolgen voor de Vlaams parlementsleden, die op de duur door de bomen het bos niet meer zullen zien en daardoor hun controlebevoegdheid niet optimaal zullen kunnen uitoefenen.

2.1.2. Geïnformeerd bestuur

Behoorlijk bestuur betekent ook geïnformeerd bestuur, dat oog heeft voor wat er leeft in het veld. Ook hiertoe bestaat in de huidige vormgeving geen garantie. Een **groot deel van de doelgroep** en de uitdagingen bevindt zich bij de steden die **niet tot het werkingsgebied van het EVA** zullen behoren. Zoals geschetst in punt 1.3.4 zal het belangrijk zijn dat het beleid, maar ook de vormgeving van het (o.m. juridische) ondersteuningspakket, wordt gevoed vanuit de basis. Het is in steden als Gent en Antwerpen dat de problematiek zich het scherpst stelt, dat de meeste expertise wordt gebundeld, en dat er ook de meeste innovatieve projecten het licht zien. Veel Vlaams beleid vindt trouwens zijn oorsprong in die steden. Het zal dus cruciaal zijn dat de lijn tussen Vlaanderen en die steden niet wordt doorgesneden.

Op dit moment zijn daarvoor te weinig garanties opgenomen in het voorontwerp. Mogelijke oplossingen om hieraan te remediëren, zoals het oprichten van klankbordgroepen, of het opnemen van vertegenwoordigers van die steden in de bestuursorganen, komen niet aan bod in de memorie van toelichting. Het lijkt alvast logisch dat de **lokale besturen**, die in de memorie van toelichting worden aangeduid als primaire partners, een vaste plaats krijgen in de Raad van Bestuur van het nieuwe EVA. Om dit werkbaar te maken, kan gewerkt worden via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Tot slot is het voor VLABEST, vanuit zijn pleidooi voor een beleid dat start vanuit het cliëntperspectief, evident dat ook de cliënt voldoende betrokken wordt bij de vormgeving en uitvoering van het beleid. De verankering van de **doelgroep** in het bestuur van het EVA is de beste garantie op een blijvende afstemming van het beleid op de leefwereld en noden van de cliënt.

2.1.3. Onafhankelijk bestuur

De Vlaamse Regering hechtte op 13 juli 2012 haar goedkeuring aan de **conceptnota inzake deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector**.⁸ De privaatrechtelijke vormgegeven EVA's behoren ook tot het toepassingsgebied van die nota. In de conceptnota zijn een aantal duidelijke afspraken opgenomen omtrent het aanstellen van onafhankelijke bestuurders (punt 3.6 van de conceptnota):

“De inbreng van onafhankelijke bestuurders is een bijkomende garantie dat de raad van bestuur zijn verantwoordelijkheid met de nodige openheid, integriteit en verantwoordingsplicht zal kunnen invullen. Deze onafhankelijke bestuurders worden geselecteerd op grond van hun capaciteiten inzake het algemeen bestuur van het agentschap, specifieke deskundigheid, alsook omwille van hun onafhankelijkheid t.a.v. de deelgenoten van het agentschap of de instelling (de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, andere deelgenoten uit de openbare of private sector) en het dagelijks bestuur van het agentschap of de instelling. Een “onafhankelijke bestuurder” is iemand die geen relatie heeft met de organisatie en de aandeelhouders en die een specifieke kennis of ervaring heeft die een bijdrage kunnen leveren tot het bestuur van de organisatie.”

Daarom wordt in de conceptnota voorgesteld om naar analogie met de Corporate Governance Code voor beursgenoteerde bedrijven (Code Daems) het principe te verankeren dat **minimum een derde van de leden van de raad van bestuur een onafhankelijke bestuurder moet zijn**. Daarbij wordt opgemerkt dat het niet enkel volstaat dat onafhankelijke leden worden opgenomen in de raden van bestuur. De leden van de raad van bestuur (zowel de leden die door de Vlaamse Regering of andere instanties worden aangesteld als de onafhankelijke bestuurders die door de raad van bestuur worden aangesteld) moeten hun functie ook in alle onafhankelijkheid kunnen uitoefenen. Er mag m.a.w. geen enkele vorm van belangenvermenging of belangenconflicten zijn.

VLABEST vraagt zich af op welke manier dit verenigbaar is met de keuze voor een ‘private stichting’. Uit de vakliteratuur⁹ kan worden afgeleid dat de stichting zich kenmerkt door het feit dat het geen leden heeft, noch vennoten die over haar toekomst kunnen beslissen. Een stichting ontstaat niet uit de samenwerking

⁸ <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/showParlInitiatief.action?id=680504>

⁹ VAN GERVEN, D. De private stichting en de stichting van openbaar nut, Tijdschrift Belgisch Burgerlijk Recht, 2003, 347 ev. / DENEFF, M. VZW en stichting, Die Keure, Brugge, 2005, 537 ev

tussen verschillende personen, die nadien in de schoot van de rechtspersoon blijven verder werken. Een stichting leidt in principe haar eigen leven, ver van de stichters. Aangezien de stichting geen ledenvergadering heeft, enkel een Raad van Bestuur die in dit geval rechtstreeks door de Vlaamse Regering wordt benoemd, bestaat er weinig controle op het bestuur en de werking van de stichting.

Het is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot de afspraken die gemaakt zijn in de conceptnota inzake deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector en de nood aan onafhankelijke bestuurders. Een vzw-structuur lijkt een veel logischer oplossing, en zou meteen ook de inbreng vanuit de lokale besturen en de doelgroep kunnen inkapselen (zie punt 2.1.2 ‘geïnformeerd bestuur’).

2.2. Gevolgen voor de financiering en het personeel

Tot slot blijkt uit verschillende analyses, onder ander van de Inspectie van Financiën, dat er nog heel veel onzekerheden blijven omtrent de financiering en de gevolgen voor het personeel. Het gaat dan over de vraag of de operatie budgetneutraal is, over de financiële leefbaarheid van het EVA, het overdragen van tegoeden, gebouwen, meubilair en rollend materieel, de statuten van de personeelsleden, ...

VLABEST vraagt dat daar zorgvuldig mee wordt omgegaan. De uitvoering van het inburgerings- en integratiebeleid is van te groot belang om risico's te nemen op kwaliteitsverlies omwille van een ondoordachte hervorming. De gevolgen op het vlak van financiën en personeel moeten nauwgezet in kaart worden gebracht en op basis daarvan moet er een doordacht transitietraject worden uitgebouwd, met heel veel aandacht voor de gevoeligheden in de sector en voor communicatie aan alle betrokkenen. VLABEST adviseert om zeer transparant te zijn en voldoende inspraak en terugkoppeling te voorzien om het noodzakelijke draagvlak op te bouwen, dat er momenteel duidelijk nog niet is.

Namens de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken,

(getekend)

Prof. dr. Herman MATTHIJS
Voorzitter

(getekend)

Bram OPSOMER
Secretariaat

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 52.163/3
van 6 november 2012

over

een voorontwerp van decreet ‘betreffende het Vlaamse
integratie- en inburgeringsbeleid’

Op 5 oktober 2012 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 9 november 2012, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 6 november 2012. De kamer was samengesteld uit Jan SMETS, staatsraad, voorzitter, Bruno SEUTIN en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 november 2012.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het samenbrengen in één tekst van de bestaande regelingen inzake integratie en inburgering, waardoor inburgering één van de integratie-instrumenten wordt, en tot het bundelen en het reduceren van de verschillende diensten en organisaties die actief zijn op het vlak van integratie en inburgering. Om dit laatste te realiseren wordt onder meer een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onder de vorm van een private stichting opgericht die het integratiebeleid zal uitvoeren. De bestaande integratiecentra, onthaalbureaus, tolk- en vertaaldiensten en de Kruispuntbank integratie worden geïntegreerd in dit agentschap.

Voor het overige is de ontworpen regeling grotendeels gebaseerd op de bepalingen van het decreet van 28 april 1998 ‘betreffende het Vlaamse integratiebeleid’ (hierna: integratiedecreet) en het decreet van 28 februari 2003 ‘betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid’ (hierna: inburgeringsdecreet), die worden opgeheven (artikel 53). Toch worden ook nieuwe accenten gelegd. Zo wordt de doelgroep van inburgering uitgebreid (artikel 26, § 4, eerste en tweede lid), verdwijnt het onderscheid tussen het primair en het secundair inburgeringstraject, wordt loopbaanoriëntatie omgevormd van een afzonderlijk vormingspakket tot een onderdeel van de trajectbegeleiding (artikel 30), wordt het inburgeringscertificaat geïntroduceerd (artikel 33, § 2), en wordt het toeleidingstraject uitgebreid tot anderstalige kleuters (artikel 35, § 1). De dienstverlening “sociaal tolken” en “sociaal vertalen” wordt meer uitgewerkt (artikelen 41 en 42) en het taalbeleid (artikel 43), de taalpromotie (artikel 44), het integratiewerk (artikel 45) en de juridische dienstverlening (artikel 46) worden geïntroduceerd als instrumenten van het integratiebeleid.

2.2. Hoofdstuk 1 van het ontwerp bevat een aantal definities die doorgaans zijn overgenomen uit het integratiedecreet of het inburgeringsdecreet.

In de hoofdstukken 2, 3, 4 en 5 van het ontwerp worden de doelstellingen, de uitgangspunten en de opdrachten van het Vlaamse integratiebeleid vastgelegd, worden de organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid, de erkenningen en de subsidiëring van de participatieorganisatie geregeld en wordt de regierol van de steden en de gemeenten vastgelegd op het vlak van het lokale integratiebeleid. Die bepalingen nemen op dit stuk grotendeels de bestaande regeling uit het integratiedecreet over.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Hoofdstuk 6 van het ontwerp heeft betrekking op de uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid. In de eerste plaats wordt het reeds vermelde privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap opgericht (artikel 16), waarvan de opdrachten en de (kern)taken worden bepaald (artikel 17), de werking en de middelen worden geregeld (artikelen 18 tot 22), alsook het toezicht en de controle, onder meer door het voorzien in de mogelijkheid tot het aanstellen van een regeringscommissaris (artikelen 23 en 24). In de tweede plaats worden de grenzen bepaald waarbinnen de Vlaamse Regering bepaalde specifieke taken aan bepaalde andere organisaties kan opdragen (artikel 25). In de derde plaats worden de taken van het genoemde extern verzelfstandigd agentschap inzake inburgering vastgelegd (afdeling 3). Daartoe wordt in beginsel de bestaande regeling uit het inburgeringsdecreet inzake de doelgroepen (artikel 26), de inburgeringsverplichting en de vrijstellingsregeling (artikel 27), het inburgeringstraject (artikelen 28 tot 34), het toeleidingstraject (artikelen 35 tot 38) en de sanctionering (artikel 39 tot 40) grotendeels overgenomen, zij het dat het genoemde agentschap de taken van de bestaande organisaties inzake inburgering overneemt en een aantal wijzigingen worden doorgevoerd. De afdelingen 4 tot 8 van hoofdstuk 6 regelen de bijkomende instrumenten tot integratie, namelijk dienstverlening “sociaal tolken” en “sociaal vertalen” (artikelen 41 en 42), het taalbeleid en de taalpromotie (artikelen 43 en 44), het integratiewerk (artikel 45) en de juridische dienstverlening (artikel 46).

Hoofdstuk 7 van het ontwerp bevat nog enkele aanvullende bepalingen, onder meer inzake het territoriale toepassingsgebied van het te nemen decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (artikel 48), terwijl in hoofdstuk 8 van het ontwerp een coördinatiemachtiging is opgenomen en de hoofdstukken 9 en 10 van het ontwerp opheffings- en overgangsbepalingen bevatten.

VORMVEREISTEN

3. Het ontwerp bevat bepalingen betreffende de registratie en de verwerking van persoonsgegevens in de zin van de wet van 8 december 1992 ‘tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens’ (artikelen 20 en 21). Het verdient aanbeveling om hieromtrent het advies van de Commissie voor de bescherming voor de persoonlijke levenssfeer in te winnen, met toepassing van artikel 29, § 1, van die wet. Mochten ten gevolge van dat advies wijzigingen worden aangebracht, dan dienen die wijzigingen nog wel om advies aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, te worden voorgelegd.

BEVOEGDHEID

4. Hoofdstuk 6, afdeling 1, van het ontwerp strekt tot het verlenen van een machtiging aan de Vlaamse Regering tot de oprichting of tot het verlenen van medewerking aan de oprichting van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als bedoeld in artikel 29 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. Dat agentschap zou de vorm aannemen van een private stichting in de zin van de wet van 27 juni 1921 ‘betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en

de stichtingen’, en heeft als opdracht het ondersteunen, het stimuleren en het begeleiden van de integratie.

Hoewel het agentschap zal worden opgericht onder de rechtsvorm van een private stichting, bevat het ontwerp toch tal van afwijkingen van de wet van 27 juni 1921. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat hiertegen geen bezwaar rijst nu de afwijkingen lijken te kunnen worden verantwoord gelet op de opdrachten van openbare dienstverlening die de stichting op zich zal nemen en nu ze slechts op één stichting betrekking hebben, en bijgevolg niet op een algemene wijze afbreuk doen aan het gemene recht inzake stichtingen, maar passen in de optie van de decreetgever om een zo volledig mogelijke regeling *sui generis* uit te werken². Al heeft de gevolgde werkwijze tot gevolg dat de op te richten stichting zal worden onderworpen aan een regeling die grondig verschilt van de regeling die in principe voor de stichtingen geldt, en aldus tot zekere toepassingsmoeilijkheden aanleiding kan geven (zie opmerking 11), volgt daaruit niet dat de decreetgever, door bepalingen aan te nemen die afwijken van de wet van 27 juni 1921, zijn bevoegdheden heeft overschreden.³ Wel dient de regeling betreffende het op te richten agentschap conform het in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ neergelegde legaliteitsbeginsel te zijn.⁴ Of dat laatste het geval is, wordt onderzocht *sub* 10.

5. Artikel 18, § 1, van het ontwerp strekt ertoe de Vlaamse Regering te machtigen om bepaalde personeelsleden “ter beschikking te stellen” van het op te richten agentschap. Voor zover die bepaling ook betrekking heeft op contractuele personeelsleden geldt, zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, in het verleden meermaals heeft vastgesteld,⁵ een principieel verbod van terbeschikkingstelling ten behoeve van gebruikers, op grond van artikel 31 van de wet van 24 juli 1987 ‘betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers’. De openbare sector is niet van de toepassingsfeer van die wet uitgesloten.⁶

De regeling betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers strekt tot de bescherming van contractuele werknemers.⁷ Zulke regeling maakt deel uit van de aangelegenheid van het arbeidsrecht, die krachtens artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ tot de federale bevoegdheid is blijven behoren.

In beginsel kan de decreetgever niet afwijken van de regels van het arbeidsrecht. Hij zou dat terrein slechts kunnen betreden als hij zich kan beroepen op zijn impliciete

² GwH, 31 juli 2008, nr. 116/2008, B.5.2; zie ook GwH 25 oktober 2000, nr. 105/2000, B.36.

³ GwH, 31 juli 2008, nr. 116/2008, B.5.3.

⁴ Dat beginsel wordt door het Grondwettelijk Hof beschouwd als een bevoegdheidverdelende regel (zie bijv. GwH, 10 maart 1990, nr. 24/98, B.5.1), waaraan die regeling derhalve door het Hof kan worden getoetst.

⁵ Zie bijv. advies 49.512/3 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 23 december 2011 ‘betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen’, *Parl.St.* VI.Parl., 2010-11, nr. 1233/1, p. 182, opm. 7.2.2, advies 49.938/VR/3 over een voorontwerp van decreet ‘houdende instelling van stads- en streekgewesten’, *Parl.St.* VI.Parl. 2010-2011, nr. 943/2, p. 18, opm. 15.8.

⁶ GwH, 10 juni 1998, nr. 65/98, B.3.

⁷ GwH, 10 juni 1998, nr. 65/98, B.6.

bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Daartoe is vereist dat de aanwending van de impliciete bevoegdheid noodzakelijk is voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest. Bovendien moet blijken dat de betrokken aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent, en dat de weerslag van een afwijkende decretale regeling op de bevoegdheid van de federale overheid slechts marginaal is.⁸

De memorie van toelichting bevat geen elementen die aangeven of de voorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet zijn vervuld. Het staat aan de stellers van het ontwerp om aan te tonen dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

ALGEMENE OPMERKINGEN

6. In advies 39.856/3⁹ heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, een aantal opmerkingen gemaakt over de vrijstelling van de inburgeringsplicht voor burgers van de Europese Unie, burgers van landen die deel uitmaken van de Europese Economische Ruimte en van de Zwitserse Bondsstaat, als gevolg van bepalingen uit het EU-Verdrag, de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat. De toen gesignaleerde problemen zijn in het voorliggende ontwerp verholpen.

In hetzelfde advies wierp de Raad de vraag op, met verwijzing naar de totstandkoming van de Nederlandse inburgeringswet, of Turkse onderdanen op grond van de zogenaamde *standstill*-bepalingen in de associatieovereenkomst met Turkije niet eveneens moesten worden vrijgesteld.

Ondertussen zijn verschillende Nederlandse rechtscolleges,¹⁰ met verwijzing naar de rechtspraak van het Hof van Justitie, de stelling van de Europese Commissie dat ten aanzien van deze onderdanen een *standstill*-verplichting geldt, bijgevallen. Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie vloeit uit artikel 13 van de associatieovereenkomst en artikel 41 van het aanvullend protocol, die beide betrekking hebben op de vrijheid van vestiging, voort dat de *standstill*-bepaling van artikel 41, lid 1, van het aanvullend protocol zich ertegen verzet dat een lidstaat een nieuwe maatregel vaststelt die tot doel of tot gevolg heeft dat aan de vestiging en, daarmee samenhangend, aan het verblijf van een Turkse onderdaan op zijn grondgebied strengere voorwaarden worden gesteld dan die welke golden op het moment waarop het aanvullend protocol voor de betrokken lidstaat in werking trad.¹¹

⁸ GwH 3 mei 2012, nr. 57/2012, B.13.1.

⁹ Adv.RvS 39.856/3 van 21 maart 2006 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 14 juli 2006 'tot wijziging van het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid', *Parl.St.* VI.Parl. 2005-06, nr. 850/1.

¹⁰ Rb. Rotterdam nr. 09/3814, 12 augustus 2010, *SEW* 2010 (weergave S. JANSSEN), afl. 10, 411; Centrale Raad van Beroep (CRvB), 16 augustus 2011 (LJN BR4959), *SEW* 2011 (weergave S. GARBEN en S. JANSSEN), afl. 11, 487; *T.Vreemd.* 2012 (weergave), afl. 1, 63, ook te vinden op <http://zoeken.rechtspraak.nl/detailpage.aspx?ljn=BR4959>.

¹¹ Zie bijv. HvJ 21 oktober 2003, *Abatay*, § 66.

Hoewel de Nederlandse inburgeringsplicht ook gevolgen heeft voor het verblijfsrecht van de betrokkenen, blijkt uit de hierboven aangehaalde Nederlandse rechtspraak dat het opleggen van sancties bij het niet-naleven van de inburgeringsplicht op zich reeds een belemmering van het vrij verkeer oplevert.¹² De conclusie is dan ook dat de Turkse onderdanen vrijgesteld moeten worden van de inburgeringsplicht.

Artikel 27, § 2, vierde lid, van het ontwerp komt hieraan niet volledig tegemoet, omdat de Vlaamse Regering de betrokken categorie “kan”, en dus niet moet, vrijstellen van de inburgeringsplicht. Om ervoor te zorgen dat Turkse onderdanen, en desgevallend onderdanen van andere staten die in een gelijkaardige positie verkeren, worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht, zullen de stellers van het ontwerp ofwel de betrokken categorieën uitdrukkelijk moeten vrijstellen, ofwel het vierde lid van artikel 27, § 2, zo dienen te redigeren dat personen die op grond van internationale of supranationale verdragen moeten worden vrijgesteld door de Regering “worden” vrijgesteld. De toevoeging dat die verdragen “directe werking” dienen te hebben, dient in deze context overigens te worden geschrapt, nu dit concept slechts relevant is in de context van de inroepbaarheid van de bepalingen bij een rechtscollage dat uitspraak doet in het raam van het subjectieve contentieux.

7. Wat het vrij verkeer van personen op internrechtelijk vlak betreft, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, onder meer in advies 39.856/3¹³ het volgende opgemerkt:

“De Europese beginselen inzake vrij verkeer gelden mutatis mutandis op het internrechtelijke vlak op grond van het in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen beginsel van de economische unie [...]. Met deze bevoegdheidsbeperking is in het ontwerp geheel geen rekening gehouden, wat dient te worden verholpen.”

In het voorliggende ontwerp is met deze opmerking rekening gehouden. Vreemdelingen en Belgen die behoren tot de doelgroep van de inburgering en die voor het eerst werden ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente gelegen in een ander taalgebied dan het Nederlandse (artikel 27, § 1, eerste lid, 1° en 3°, van het ontwerp)¹⁴ zijn immers niet onderworpen aan de inburgeringsplicht. In de memorie van toelichting wordt dienaangaande opgemerkt dat er “immers rekening [moet worden] gehouden met het feit dat de Europese beginselen van vrij verkeer, op grond van het in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen beginsel van de economische unie, op overeenkomstige wijze gelden op het internrechtelijke vlak”.

Een voorbehoud dient evenwel te worden geformuleerd aangaande het behoud van de hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang deze niet voldaan heeft aan de verplichtingen

¹² CRvB 16 augustus 2011, overw. 7.1.8.: “De combinatie van deze verplichting [lees: de verplichting om een inburgeringsexamen af te leggen] en deze (bestraffende) sanctie moet - wederom in het licht van de onder 7.1.2 tot en met 7.1.6 besproken rechtspraak van het Hof - worden aangemerkt als een verslechtering van de wijze waarop (alle) Turkse staatsburgers hun recht van verblijf in Nederland uitoefenen en daarmee als een (nieuwe) beperking van het recht van verblijf als bedoeld in de onder 7.1.2 en 7.1.3 genoemde bepalingen uit het associatierecht.”

¹³ Adv.RvS vermeld in voetnoot 9.

¹⁴ Technisch gezien door het lezen in hun onderlinge samenhang van artikel 27, § 1, eerste lid, inleidende zin, van het ontwerp met de onderdelen 1° en 3° ervan, waaruit blijkt dat de eerste inschrijving in het Rijksregister in een Belgische gemeente, tegelijk de inschrijving in het Rijksregister in een gemeente in het Nederlandse taalgebied is.

die voortvloeien uit zijn statuut als verplichte inburgeraar (artikel 27, § 1, 1° en 3°), indien zulks tot gevolg zou hebben dat de betrokkene die is ingeschreven in een gemeente van een ander taalgebied en terugkomt naar het Nederlandse taalgebied, onderworpen blijft aan de inburgeringsplicht. Als het zo is dat het vrij verkeer van personen in het interne recht dezelfde betekenis heeft als het vrij verkeer van personen in Europeesrechtelijke zin, zou de betrokkene moeten worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht om de enkele reden dat hij van zijn recht op vrij verkeer gebruik heeft gemaakt, net als de inburgeraars die voor het eerst zijn ingeschreven in het Rijksregister in een ander taalgebied en net als de inburgeraars die na een initiële inschrijving in het Rijksregister in een gemeente gelegen in het Nederlandse taalgebied gebruik hebben gemaakt van het vrij verkeer in Europeesrechtelijke zin.

In hun geheel genomen, doen de vrijstellingen die worden verleend aan personen die gebruik hebben gemaakt van een recht op vrij verkeer, de vraag rijzen of het nog verantwoord is een inburgeringsplicht op te leggen aan personen met Belgische nationaliteit (en hun familie- en gezinsleden) die voor het eerst in België worden ingeschreven (artikel 27, § 1, 3°), en dus op een of andere wijze internationaal mobiel zijn geweest, ongeacht de vraag of deze personen als ‘inwijkelingen’ al dan niet kunnen behoren tot de categorie waartoe het integratiebeleid zich in zijn geheel kan richten. Niet het bevoegdheidsvraagstuk, maar het beginsel van gelijke behandeling zou hier in het geding kunnen zijn. In beginsel kan worden aangenomen dat een - noodzakelijke - verschillende behandeling ten gevolge van het recht op vrij verkeer in Europeesrechtelijke zin, niet als een ongeoorloofde discriminatie te beschouwen valt.¹⁵ In bepaalde situaties kan een dergelijk verschil in behandeling ten voordele van burgers van de Europese Unie of ermee gelijkgestelde personen (inclusief de bipatriden en Belgen) en hun familie- en gezinsleden evenwel gevolgen hebben waarvan de bevoegde overheid in het kader van haar appreciatiemarge van oordeel kan zijn dat ze onwenselijk zijn. Daarbij is het mogelijk personen die een zekere band hebben met België (bv. een in Australië geboren Belg die zich in Vlaanderen komt vestigen), toch gelijk te behandelen met burgers van de Europese Unie en ermee gelijkgestelde personen ook al kunnen zij geen recht op vrij verkeer binnen de Europese Unie invoeren en maken ze geen gebruik van het interne vrij verkeer. Daarbij is het eveneens mogelijk een onderscheid te maken tussen een recht op inburgering en een inburgeringsplicht, mede rekening houdend met de in de memorie van toelichting vermelde redenen, die in essentie neerkomen op het creëren van kansen.

8. In onder meer advies 34.569/3¹⁶ merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving, op dat de inburgeringsplicht ingrijpt in het recht op privé-leven. De Raad overwoog het volgende:

“Artikel 8 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten en artikel 22 van de Grondwet waarborgen o.m. het recht op eerbiediging van het privé-leven. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft onlangs onderstreept dat de persoonlijke autonomie van het individu een belangrijk beginsel is, dat ten grondslag ligt aan de waarborgen van artikel 8 van het Europees Verdrag. Hieruit volgt dat het recht op

¹⁵ Zie over de problematiek van de “omgekeerde discriminatie” V. VERBIST, “Omgekeerde discriminatie en de Belgische rechtsorde: op zoek naar een standpunt” in A. ALEN en J. THEUNIS (eds.), *Leuvense Staatsrechtelijke standpunten*, Deel III, Brugge, 2012, 399-424.

¹⁶ Adv.RvS 34.569/3 van 18 december 2002 over amendementen op het ontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 28 februari 2003 ‘betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid’, *Parl.St.* VI.Parl. 2001-02, nr. 1229/4, opm. 6 tot 9.

eerbiediging van het privé-leven o.m. betrekking heeft op de persoonlijke sfeer van elk individu, met inbegrip van de identiteit die hij zichzelf als individuele mens wil geven¹⁷.

Daartoe hoort o.m. de identiteit van een persoon die behoort tot een bepaalde etnische, nationale of culturele groep, welke zich kan uiten in een bepaalde levenswijze ("lifestyle")¹⁸. Het opleggen van de verplichting om een inburgeringsprogramma te volgen kan door sommige vreemdelingen opgevat worden als een gebrek aan respect voor hun persoonlijke autonomie¹⁹. In die gevallen kan de verplichting dan ook beschouwd beschouwd als een inmenging in hun recht op eerbiediging van het privé-leven.

5. Hiermee is niet gezegd dat zulke verplichting strijdig is met het bedoelde grondrecht. Dat zal slechts het geval zijn als de inmenging niet voldoet aan een of meer van de voorwaarden die artikel 8 van het Europees Verdrag voor de wettigheid van een inmenging stelt : de inmenging moet een rechtsgrond hebben in het interne recht, ze moet een wettig doel nastreven, en ze moet "noodzakelijk" zijn om dat doel te bereiken.

Aan de eerste twee voorwaarden is voldaan. Er blijft echter te onderzoeken of de inmenging ook "noodzakelijk" is, en meer bepaald of het gebruikte middel evenredig is met het nagestreefde doel.

Binnen de korte termijn waarover de Raad van State beschikt, kan hij zich over deze moeilijke vraag geen uitputtend oordeel vormen. Wel meent hij op twee knelpunten te moeten wijzen.

In de eerste plaats mag de verplichte inburgering niet eenzijdig gericht zijn op assimilatie, ter bescherming van de dominante cultuur (d.i. in Vlaanderen de Nederlandse of de Vlaamse cultuur)²⁰. Respect voor de eigen identiteit van de vreemdeling veronderstelt integendeel ook een erkenning van de kwaliteiten die aanwezig zijn in de migrantensamenleving. De Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie heeft hierop de nadruk gelegd in haar beoordeling van de Nederlandse wet, die de inburgering verplicht stelt: "(Integration) is a process demanding mutual recognition of the qualities embodied in both the host and the immigrant communities and ... all integration policies should reflect this approach"²¹. Of er al dan niet sprake is van assimilatie, zal afhangen van de concrete invulling van de inburgeringsprogramma's.

Voorts mag de verplichting geen onevenredige gevolgen hebben voor de individuele migrant.

Het dreigen met een strafsanctie en, a fortiori, het effectief opleggen van een dergelijke sanctie, wegens het niet volgen van een vormingsprogramma, zouden tot zulke gevolgen kunnen leiden. In haar beoordeling van de Nederlandse wet heeft de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie de overheid opgeroepen om de sociale gevolgen van dit soort dwangmechanisme zorgvuldig op te volgen²². In de lijn van die aanbeveling dient de decreetgever zich te dezen af te vragen of er voldoende redenen zijn om aan te nemen dat geen onevenredige gevolgen verwacht moeten worden.

¹⁷ Voetnoot 1 van advies 34.569/3: Europees Hof voor de Rechten van de Mens (E.H.R.M.), 29 april 2002, *Pretty / Verenigd Koninkrijk*, § 61; E.H.R.M., 11 juli 2002, *Goodwin / Verenigd Koninkrijk*, § 90.

¹⁸ Voetnoot 2 van advies 34.569/3: E.H.R.M., 18 januari 2001, *Chapman / Verenigd Koninkrijk*, § 73.

¹⁹ Voetnoot 3 van advies 34.569/3: Rdpl. A. Fermin, "Overheidspaternalisme en verplichte inburgering van nieuwkomers", *Ars Aequi*, 2000, (348), 354.

²⁰ Voetnoot 4 van advies 34.569/3: A. Fermin, a.w., 355.

²¹ Voetnoot 5 van advies 34.569/3: European Commission against Racism and Intolerance (Raad van Europa), tweede rapport over Nederland, 15 december 2000, document CRI(2001)40, § 22.

²² Voetnoot 6 van advies 34.569/3: *Ibid.*

Het systeem waarbij de migrant hetzij een inburgeringsattest, hetzij een negatief attest krijgt, moet met nog grotere omzichtigheid bekeken worden. Het afgeven van een negatief attest kan immers leiden tot een stigmatisering van de betrokkene en tot daarmee gepaard gaande gevoelens van schaamte en onrust. Overigens lijkt daardoor ook het doel van het inburgeringsproces, te weten de volwaardige participatie van de migrant in de samenleving (artikel 2, 1°, van het ontwerp), eerder bemoeilijkt dan bevorderd te worden.

6. Zonder zich stellig uit te spreken over het al dan niet geoorloofd karakter van een verplicht inburgeringsprogramma, meent de Raad van State aldus toch te moeten waarschuwen voor het risico dat de voorgestelde regeling in bepaalde gevallen als een te verregaande inmenging in de persoonlijke autonomie van de personen van de doelgroep aangemerkt zou moeten worden.”

Die opmerking kan worden hernomen, met dien verstande dat uit de in het ontwerp geformuleerde doelstellingen van het integratiebeleid blijkt dat een concreet inburgeringstraject dat op assimilatie zou zijn gericht, in strijd zou zijn met het voorliggende decreet.

9. Artikel 20 van het ontwerp heeft betrekking op het computergestuurde cliëntvolgsysteem en een uniform registratiesysteem, terwijl artikel 21 van het ontwerp bepaalt voor welke doelstelling het betrokken agentschap de ingezamelde persoonsgegevens kan aanwenden. Aldus hebben beide bepalingen betrekking op de verwerking van persoonsgegevens.

9.1. Die bepalingen houden een beperking in van het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven, dat niet alleen is gewaarborgd bij artikel 22 van de Grondwet, maar ook bij artikel 8 van het Europees Verdrag ‘tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden’, artikel 17 van het Internationaal Verdrag ‘inzake burgerlijke en politieke rechten’ en artikel 16 van het Internationaal Verdrag ‘inzake de rechten van het kind’. Op grond van die bepalingen heeft eenieder - of in het geval van het laatstgenoemde verdrag, het kind - recht op bescherming tegen inmengingen in het recht op eerbiediging van het privéleven, onder meer ten gevolge van de verwerking van persoonsgegevens. Voor de verwerking van persoonsgegevens gelden bovendien specifieke regelingen, in het bijzonder het Europees Verdrag ‘tot bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens’, ondertekend te Straatsburg op 28 januari 1981 en goedgekeurd bij de wet van 17 juni 1991, en de wet van 8 december 1992, die ook van toepassing is op de Vlaamse Gemeenschap, onverminderd de bevoegdheid van deze laatste om ter zake strengere, specifieke regels uit te vaardigen.²³ Ook met richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens’ dient rekening te worden gehouden.

²³ Zie GwH 14 februari 2008, nr. 15/2008, B.21: “(...) Weliswaar doet de omstandigheid dat een inmenging in het privéleven het gevolg is van de regeling van een welbepaalde aan de decreetgever toegewezen aangelegenheid geen afbreuk aan diens bevoegdheid, maar de decreetgever is gehouden door de algemene federale regelgeving, die als minimumregeling geldt in welke aangelegenheid ook. In zoverre de bestreden bepalingen de uitwisseling van persoonsgegevens beogen, is de decreetgever gebonden door de minimumwaarborgen in de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens”.

Aangezien de wet van 8 december 1992 de concretisering inhoudt van de zo-even genoemde internationaal- en supranationaalrechtelijke normen, dient het ontwerp in de eerste plaats te worden getoetst aan deze wet.

9.2. De betrokken persoonsgegevens dienen krachtens artikel 4, § 1, 2°, van de wet van 8 december 1992 te worden verkregen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen niet worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Krachtens artikel 4, § 1, 3°, van die wet moet de verzameling van de persoonsgegevens bovendien ter zake dienend zijn en mag ze niet overmatig zijn.

Artikel 20 van het ontwerp blijft beperkt tot het bepalen voor welke doeleinden de persoonsgegevens mogen worden aangewend. Er wordt niet bepaald welke gegevens mogen worden verwerkt, noch met het oog op welke doeleinden die verwerking gebeurt. Zelfs als het de bedoeling zou zijn dat dit met het oog op dezelfde doeleinden gebeurt, dient zulks te worden geëxpliciteerd.²⁴

Voorts dient te worden gewezen op de artikelen 5 tot 7 van de wet van 8 december 1992. Artikel 5 bepaalt dat persoonsgegevens slechts verwerkt mogen worden in één van de in het artikel genoemde gevallen. Artikel 6, § 1, bevat een verbod op verwerking van de in die bepaling bedoelde gevoelige persoonsgegevens, behalve in de in artikel 6, § 2, genoemde gevallen. Artikel 7 van dezelfde wet bepaalt hetzelfde in verband met persoonsgegevens die de gezondheid betreffen. Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting aan te tonen dat bij de in artikelen 19 en 20 van het ontwerp bedoelde registratie en verwerking van persoonsgegevens aan de genoemde vereisten is voldaan.

10. Zoals reeds werd opgemerkt, strekt hoofdstuk 6 van het ontwerp tot het verlenen van een machtiging aan de Vlaamse Regering om een private stichting op te richten of om aan de stichting ervan mee te werken. Die stichting wordt beschouwd als een privaatrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap. Ook al moet de oprichting formeel nog gebeuren overeenkomstig de regels die gelden voor een (private) stichting, toch is het in wezen de overheid die over de oprichting van de stichting beslist. Onrechtstreeks richt de decreetgever aldus een gedecentraliseerde instelling op in de zin van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Bij dat artikel 9 worden de gemeenschappen en de gewesten gemachtigd om, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalparticipaties te nemen.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, meermaals heeft benadrukt, biedt artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ruime mogelijkheden. Bij de uitoefening van de hem toegekende bevoegdheid is de decreetgever aan geen vooraf bepaalde organisatievorm gebonden. Hij kan geval tot geval de doelstellingen van de op te richten instelling bepalen, en de samenstelling van de bestuursorganen, de bevoegdheden, de werking en dergelijke regelen. Hij kan voor de bepaling van het statuut van de rechtspersoon echter ook gebruik maken van een

²⁴ In die zin adv.RvS 50.623/AV/3 van 17 en 24 januari 2012 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 13 juli 2012 'houdende de Vlaamse sociale bescherming', *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1603/1, p. 160, opm.. 42.

bestaand type – zoals dat van een private stichting of, meer gebruikelijk, een vereniging zonder winstoogmerk.

Op zich is het privaatrechtelijke procedé, zoals dit in het ontwerp gevolgd wordt, niet onverenigbaar met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Een beperking die evenwel uit dat artikel voortvloeit, is dat het in dat artikel vervatte legaliteitsbeginsel in acht dient te worden genomen, wat inhoudt dat de essentiële regels betreffende de oprichting, de samenstelling, de bevoegdheid, de werking en het toezicht bij decreet dienen te worden vastgesteld, en dat artikel 87, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moet worden gerespecteerd, zodat inzake het personeelsstatuut het koninklijk besluit van 22 december 2000 ‘tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen en van de Colleges van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en van de Franse Gemeenschapscommissie, alsook op de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen’ (APKB) in acht dient te worden genomen.

Op een aantal punten lijkt het ontwerp op gespannen voet te staan met het in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vervatte legaliteitsbeginsel.

In de memorie van toelichting wordt vooropgesteld dat naast de Vlaamse Gemeenschap “ook andere entiteiten zoals bij voorbeeld lokale besturen of non-profit organisaties [...] kunnen participeren in het EVA”, maar in de tekst van het ontwerp is hiervan geen spoor terug te vinden. Aangezien de medewerking van andere entiteiten bepalend is voor de oprichting en ook de werking van de stichting kan beïnvloeden, dienen, om in overeenstemming te zijn met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, de andere entiteiten die kunnen meewerken aan de oprichting van de stichting minstens generiek in het ontwerp te worden bepaald.

Artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 staat eraan eveneens in de weg dat de samenstelling van de raad van bestuur in de statuten van de stichting zou worden geregeld, zoals in de memorie van toelichting wordt vooropgesteld. Ook deze aangelegenheid dient, minstens gedeeltelijk, in het ontwerp zelf te worden geregeld.

Wat de werking van de stichting betreft, moet worden vastgesteld dat, al bevat het ontwerp ter zake een aantal bepalingen en al is de wet van 27 juni 1921 in beginsel van toepassing, de regeling ervan voor een aantal aspecten wordt overgelaten aan de samenwerkingsovereenkomst die de Vlaamse Regering met de stichting dient te sluiten (zie inzonderheid artikel 19, tweede lid, 5°, van het ontwerp). Ook dit laatste is niet in overeenstemming met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Wat het toezicht op de stichting betreft, wordt in essentie voorzien in de mogelijkheid een regeringscommissaris aan te stellen bij de stichting, waarvan de bevoegdheden en de prerogatieven in het ontwerp worden bepaald. Op zich is het aanstellen aan een regeringscommissaris uiteraard een mogelijk toezichtsmechanisme. Alleen kan niet worden volstaan met het louter creëren van een mogelijkheid tot het instellen van een regeringscommissaris (wat uit het hanteren van het woord “kan” in artikel 24, § 1, eerste lid, van het ontwerp zou kunnen worden afgeleid), nu, zo de Vlaamse Regering geen gebruik zou maken

van die mogelijkheid, het toezicht op de stichting onvoldoende zou zijn gewaarborgd, wat zou strijden met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

11. Al kan de decreetgever, zoals werd opgemerkt, aan de op te richten openbare instelling de vorm geven van een private stichting, hetgeen onder meer tot gevolg heeft dat voor al wat niet uitdrukkelijk in het decreet geregeld wordt, de wet van 27 juni 1921 van toepassing is, moet niettemin worden vastgesteld dat, mede als gevolg van wat hiervoor werd opgemerkt, de gevolgde werkwijze niet vrij is van kritiek. Die werkwijze kan immers tot praktische toepassingsmoeilijkheden aanleiding geven. Zo bemoeilijkt het aanwenden van de rechtsfiguur van de stichting de inpassing van de opgerichte instelling in het geheel der regels die het overheidsoptreden beheersen. Bovendien creëert het aanwenden van het procedé verwarring over de aard van de op te richten instelling die, ondanks haar kwalificatie als private stichting, in feite vrij ver verwijderd is van wat men van een private stichting in de zin van de wet van 27 juni 1921 kan verwachten. De vraag rijst dan ook of het niet beter is het agentschap op te richten onder de vorm van een rechtspersoon “*sui generis*”, temeer daar, zoals reeds opgemerkt, artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zeer ruime mogelijkheden biedt.

12. Luidens artikel 19, eerste lid, van het ontwerp sluit het privaatrechtelijk vormgegeven extreem verzelfstandigd agentschap bedoeld in artikel 16 ervan met de Vlaamse Regering een samenwerkingsovereenkomst als vermeld in artikel 31 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. De aangelegenheden die in de samenwerkingsovereenkomst aan bod moeten komen, worden opgesomd in artikel 19, tweede lid, van het ontwerp.

Er werd reeds opgemerkt dat het strijdt met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dat in een samenwerkingsovereenkomst aangelegenheden worden geregeld die krachtens dat artikel bij decreet dienen te worden geregeld (opmerking 10). Maar ook meer algemeen dient er op te worden gewezen dat samenwerkingsovereenkomsten met verzelfstandigde agentschappen beperkt dienen te blijven tot de concretisering of de nadere toepassing van volgens de normale procedures tot stand gekomen regelgeving of tot louter praktische regels. Artikel 19, tweede lid, van het ontwerp dient gelet hierop te worden herbekeken.

13. Artikel 6, § 1, van het ontwerp strekt tot de oprichting, binnen de administratieve diensten van de Vlaamse Regering, van een commissie Integratiebeleid, waarvan de taken en de samenstelling worden bepaald, terwijl luidens artikel 6, § 2, van het ontwerp de Vlaamse Regering het bevoegde departement of agentschap ermee belast de werkzaamheden van die commissie te coördineren. In artikel 7 van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering opgedragen erover te waken dat onder meer de Vlaamse ministeries het Vlaams integratiebeleid binnen hun beleidsdomein voorbereiden, uitvoeren en evalueren en dat ze minstens één vertegenwoordiger voordragen die zitting houdt (niet: zetelt) in de in artikel 6 van het ontwerp bedoelde commissie. In artikel 16, § 4, van het ontwerp wordt ten slotte bepaald dat de Vlaamse Regering de beleidsondersteuning en de beleidsvoorbereiding van het Vlaams integratiebeleid kan toevertrouwen aan een departement of een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid.

Ten aanzien van deze bepalingen dient eraan te worden herinnerd dat het overeenkomstig artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de Vlaamse Regering toekomt om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. Die bepaling staat eraan in beginsel in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering.

Het komt ongetwijfeld aan de decreetgever toe om, in het raam van het integratiebeleid waarvan hij zelf de krachtlijnen vastlegt, te bepalen op welke terreinen de Vlaamse Regering dit beleid dient te voeren en met welke beleidsprioriteiten de Vlaamse Regering rekening dient te houden. De bevoegdheid van de decreetgever reikt evenwel niet zo ver dat hij bepaalde diensten van de Vlaamse Regering op een welbepaalde manier kan organiseren.

Uit wat voorafgaat volgt dat de genoemde artikelen uit het ontwerp fundamenteel dienen te worden herbekeken.

14. In tal van bepalingen van het ontwerp wordt aan de Vlaamse Regering opgedragen om zonder meer “de nadere regels” te bepalen of de “nadere uitvoering” te regelen (zie bijvoorbeeld de artikelen 22, 27, § 2 laatste zin, 27, § 5, eerste lid, 31, §§ 2 en 3, laatste lid, 32, § 4, 33, § 2, 35, § 2, en 36, § 1, laatste lid).

Ofwel wordt daarmee niets meer beoogd dan wat reeds vervat is in de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Vlaamse Regering beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. In dat geval is een specifieke machtiging aan de Vlaamse Regering overbodig en dienen de genoemde bepalingen uit het ontwerp te worden weggelaten. Ofwel reiken de aan de Vlaamse Regering verleende opdrachten verder dan wat in de algemene uitvoeringsbevoegdheid is vervat, in welk geval het voorwerp ervan dient te worden gepreciseerd.

15. De memorie van toelichting spoort niet steeds volledig met de tekst van het ontwerp. Zo bevat artikel 2 van het ontwerp slechts 30 onderdelen, terwijl in de memorie van toelichting 35 onderdelen worden vermeld.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 2

16. In de memorie van toelichting wordt vooropgesteld dat de definitie van het begrip “centrum”, dat is opgenomen in artikel 2, 4°, van het ontwerp, is overgenomen uit het inburgeringsdecreet. Nochtans is de omschrijving van het begrip “centra” in artikel 1, 26°, van dat decreet, waar wordt verwezen naar artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 ‘betreffende de huizen van het Nederlands’, niet dezelfde als in de genoemde bepaling van het ontwerp.

Derhalve dient ofwel artikel 2, 4°, van het ontwerp te worden aangepast, ofwel de memorie van toelichting.

17. In artikel 2, 19°, van het ontwerp wordt gewag gemaakt van de “minderjarige anderstalige nieuwkomer, vermeld in de organieke onderwijsregeling ter zake”. Er dient evenwel te worden vastgesteld dat in de “organieke” onderwijsregelgeving het begrip “minderjarige anderstalige nieuwkomer” nergens lijkt voor te komen. In de artikelen 3, 4°*quater*, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, 3, 2°/1, van de Codex secundair onderwijs en 3, 1°, van het decreet van 10 juli 2008 ‘betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap’ wordt wel het begrip “anderstalige nieuwkomer” gedefinieerd, maar de definitie is, formeel althans, in elk decreet verschillend. Uit die bepalingen blijkt wel telkens – minstens onrechtstreeks – dat het om minderjarigen gaat. Niettemin lijkt het omwille van de rechtszekerheid raadzaam om het begrip “minderjarige anderstalige nieuwkomer” nauwkeuriger te omschrijven.

18. De in artikel 1, 21°, van het ontwerp opgenomen definitie van het begrip “decreet van 15 juli 2011” is niet in alfabetische volgorde opgenomen, terwijl de andere definities dat wel zijn. De genoemde definitie wordt dan ook best in artikel 1, 5°, van het ontwerp opgenomen, ten gevolge waarvan artikel 2 van het ontwerp dient te worden vernummerd.

Artikel 3

19. Het verdient aanbeveling het in artikel 3, eerste lid, 1°, van het ontwerp gehanteerde begrip “vaststelbare achterstandpositie” nader te omschrijven.

20. De vraag rijst waarom in artikel 3, eerste lid, 2°, van het ontwerp het begrip “woonwagen” niet langer wordt omschreven met een verwijzing naar de Vlaamse Wooncode van 15 juli 1997, zoals thans het geval is in artikel 3, eerste lid, 2°, van het integratiedecreet.

Artikel 8

21. Luidens artikel 8, eerste lid, van het ontwerp erkent de Vlaamse Regering één participatieorganisatie die optreedt als een forum van organisaties van personen die deel uitmaken van de in artikel 3, eerste lid, vermelde bijzondere doelgroepen van het Vlaamse integratiebeleid.

Het is niet noodzakelijk strijdig met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie en met het recht op vrijheid van vereniging dat slechts één vereniging wordt erkend en gesubsidieerd, maar daartoe dient een afdoende verantwoording te bestaan,²⁵ wat gelet op de aard van de te erkennen organisatie wel het geval lijkt te zijn.

²⁵ GwH 13 mei 2003, nr. 60/2003, B.2.5 tot B.4.6.

Artikel 13

22. Luidens artikel 13, § 3, van het ontwerp komen bij aanvang van de meerjarenplanning 2014-2019 alleen steden die in het verleden al een subsidie hebben ontvangen voor een integratiedienst of voor het opstarten ervan, in aanmerking voor een integratiesubsidie; andere steden en gemeenten komen slechts voor subsidiëring in aanmerking voor zover er voldoende extra middelen op de begroting beschikbaar zijn. Voorts wordt in de mogelijkheid voorzien om, in afwijking van de zesjarige lokale beleidscyclus, tussentijds in te stappen (artikel 13, § 3, derde lid, van het ontwerp). Niettegenstaande de erop aangebrachte temperingen, kan de ontworpen regeling als gevolg hebben dat steden of gemeenten die dezelfde kenmerken vertonen als de gesubsidieerde steden of gemeenten, toch helemaal niet voor subsidiëring in aanmerking komen. Vraag is of zulks niet strijdt met het evenredigheidsbeginsel. Zo de genoemde bepaling behouden blijft, verdient het in ieder geval aanbeveling om het erdoor gecreëerde onderscheid in behandeling in de memorie van toelichting te verantwoorden.

Artikel 26

23. In artikel 26, § 3, tweede lid, van het ontwerp, dient de indeling te worden gecorrigeerd door “a)” en “b)” te vermelden in plaats van “b)” en “c)”.

24. In artikel 26, § 1, van het ontwerp worden de categorieën van personen bepaald die tot de “doelgroep van de inburgering” behoren, terwijl in artikel 26, § 4, van het ontwerp nog twee doelgroepen “van het Vlaamse inburgeringsbeleid” worden bepaald. Tenzij er een verschil zou bestaan tussen de doelgroepen van de “inburgering” en het “(Vlaams) inburgeringsbeleid”, is er geen reden om aan twee doelgroepen een afzonderlijke paragraaf te wijden.

Artikel 27

25. Artikel 27 van het ontwerp behelst onder meer een versterkte inburgeringsplicht voor bedienaars van de eredienst. Die personen genieten noch de vrijstelling voor personen ouder dan vijftien jaar, noch de vrijstelling op grond van een niet-Nederlandstalig Belgisch diploma, een Nederlands diploma of een Nederlandstalig diploma uit een ander Nederlandstalig land. Aldus wordt een onderscheid in behandeling ingesteld tussen personen al naargelang zij al dan niet de functie van bedienaar van de eredienst uitoefenen.

Wat betreft het ontberen van de vrijstelling wegens leeftijd, wordt in de memorie van toelichting gewezen op het belang van de functie die de betrokkenen uitoefenen. Vraag is evenwel of er nog geen andere categorieën van personen zijn die een functie van een vergelijkbaar belang uitoefenen, en waarin dan de verantwoording ligt om aan de ene categorie, en aan de andere categorie geen vrijstelling te verlenen.

Wat betreft het niet-verlenen van de vrijstelling wegens diploma, wordt in de memorie van toelichting gewezen op de bijzondere positie die de betrokkenen bekleden en op het gegeven dat “voor hen [...] des te meer de noodzaak [geldt] om voldoende inzicht te hebben in de Vlaamse samenleving waarin zij hun functie komen uitoefenen”. Ook hier is de vraag of zulks het

niet-verlenen van de vrijstelling kan verantwoorden nu er juist van wordt uitgegaan dat het behalen van de genoemde diploma's doet blijken van een voldoende integratie. Er wordt geenszins aangetoond dat het behalen van de betrokken diploma's voor de bedienaars van de eredienst niet volstaat om voldoende op de hoogte te zijn van de waarden en normen van de Vlaamse samenleving.

Artikel 31

26. Luidens artikel 31, § 1, eerste lid, van het ontwerp duurt het inburgeringstraject “vanaf de aanmelding bij het EVA tot het ogenblik dat de inburgeraar volledig is overgedragen aan (lees: verwezen naar) het OCMW of aan de reguliere voorzieningen die belast zijn met het vervolgaanbod”. Vraag is evenwel of een inburgeringstraject ook niet gewoonweg kan eindigen door de afwerking ervan, en er dus steeds een doorverwijzing naar een andere instantie zal zijn. Artikel 31, § 1, eerste lid, van het ontwerp dient in voorkomend geval te worden aangepast.

Eenzelfde opmerking geldt ten aanzien van artikel 34, eerste lid, van het ontwerp.

27. In artikel 31, § 1, laatste lid, van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om voor specifieke categorieën afwijkende termijnen betreffende het begin en het einde van het inburgeringstraject te bepalen. Er wordt in de tekst zelf evenwel geen enkele aanwijzing gegeven van de criteria waardoor de Vlaamse Regering zich moet laten leiden, dit in tegenstelling tot de memorie van toelichting, waar wel enkele voorbeelden worden gegeven van gevallen waarin een afwijking kan worden toegestaan. Het verdient aanbeveling om die criteria in de tekst van het ontwerp zelf op te nemen.

Artikel 33

28. Artikel 33, § 2, van het ontwerp strekt tot het invoeren van het inburgeringscertificaat. Er wordt bepaald onder welke voorwaarden het kan worden uitgereikt, maar de bedoeling en de betekenis ervan wordt noch in de tekst van het ontwerp, noch in de memorie van toelichting nader aangegeven²⁶. Het is derhalve onduidelijk wat het verschil is met het inburgeringsattest dat wordt uitgereikt bij het bereiken van dezelfde doelen en hetzelfde taalkennisniveau. In het ontwerp zou hieromtrent duidelijkheid moeten worden verschaft.

Artikel 34

29. Luidens artikel 34, tweede lid, van het ontwerp heeft de inburgeraar na de voltooiing van zijn inburgeringstraject recht op deelname aan een vervolgaanbod dat aansluiting biedt op zijn inburgeringstraject en op zijn levensloopbaan, waarmee een volwaardige participatie

²⁶ In de memorie van toelichting wordt wel vooropgesteld dat het inburgeringscertificaat zich nog in een experimentele fase bevindt en dat de Vlaamse Regering op basis van de bevindingen van die fase de nadere voorwaarden betreffende het inburgeringscertificaat zal bepalen. Dit alles blijkt evenwel niet uit de tekst van artikel 33, § 2, van het ontwerp.

van de inburgeraar in de samenleving wordt beoogd. De reguliere voorzieningen of het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn waarnaar de inburgeraars worden toegeleid, bouwen een behoeftedekkend aanbod uit dat binnen een redelijke termijn wordt aangeboden.

Deze bepalingen kunnen niet zo worden geïnterpreteerd dat ze voor inburgeraars nieuwe rechten doen ontstaan die niet in hoofde van de bestaande regelgeving zijn toegekend aan andere rechtssubjecten.

Artikel 38

30. De vraag rijst of in artikel 38 van het ontwerp ook geen rekening dient te worden gehouden met de situatie van de niet-begeleide minderjarige vreemdeling.

Artikel 39

31. Artikel 39, § 3, laatste lid, van het ontwerp bepaalt dat op de inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon en die één van de in artikel 39, § 3, derde lid, vermelde inbreuken heeft begaan, de sanctiebepalingen vermeld in de wet van 26 mei 2002 ‘betreffende het recht op maatschappelijke integratie’ en in de wet van 8 juli 1976 ‘betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’ van toepassing zijn.

Indien artikel 39, § 3, laatste lid, van het ontwerp er enkel zou toe strekken federale sanctiebepalingen in herinnering te brengen, dient de bepaling te worden weggelaten nu het de decreetgever niet toekomt federale wetsbepalingen te bevestigen en de bepaling bovendien overbodig zou zijn.

In de memorie van toelichting wordt evenwel vooropgesteld dat het de bedoeling is dubbele sanctionering te vermijden. Daargelaten de vaststelling dat het niet gaat om dezelfde inbreuken, moet worden opgemerkt dat deze bedoeling in het geheel niet toe uiting komt in artikel 39, § 3, laatste lid, van het ontwerp, dat bijgevolg fundamenteel dient te worden herzien.

Artikel 40

32. Luidens artikel 40, §2, van het ontwerp stelt het EVA een inbreuk vast en gelden zijn vaststellingen tot het bewijs van het tegendeel. Wat dat laatste betreft dient, al gaat het te dezen om administratieve sancties waartoe die vaststelling aanleiding kan geven, te worden herinnerd aan hetgeen het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld omtrent het verlenen van een bijzondere bewijswaarde aan eigenlijke processen-verbaal. In tal van arresten heeft het Hof daaromtrent erop gewezen dat zulk een regel een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces-verbaal geldt als een loutere inlichting en derhalve ook op de regel van de vrije bewijslevering in strafzaken, waarbij de rechter of diegene die de sanctie oplegt, naar eigen overtuiging, de bewijswaarde beoordeelt van een bepaald element, zodat het verschil in

behandeling dat eruit voortvloeit op een redelijke verantwoording dient te berusten en het de rechten van de overtreder niet op een onevenredige wijze mag beperken.²⁷

Het verdient in dit verband aanbeveling om in de memorie van toelichting de verantwoording op te nemen voor het toekennen van een bijzondere bewijswaarde aan de vaststellingen van het EVA.

Artikel 52

33. Artikel 52, § 2, van het ontwerp bevat onder meer een machtiging aan de Vlaamse Regering om de bepalingen van de decreten betreffende het integratiebeleid en het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap te coördineren, met inachtneming van de wijzigingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Er moet worden vastgesteld dat deze coördinatiemachtiging op verschillende punten niet in overeenstemming is met de beginselen inzake wetgevingstechniek of dat ze (rechts)onzekerheid in de hand werkt.

In de eerste plaats wordt niet duidelijk aangegeven van welke teksten de bepalingen kunnen worden gecoördineerd. In artikel 52, § 2, tweede lid, van het ontwerp wordt gewag gemaakt van “de decreten” betreffende het integratiebeleid en het inburgeringsbeleid, terwijl er na de inwerkingtreding van het aan te nemen decreet slechts één decreet betreffende het integratie- en inburgeringsbeleid zal bestaan. Uit artikel 53 van het ontwerp vloeit bovendien voort dat alle bepalingen van het integratiedecreet en van het inburgeringsdecreet worden opgeheven. Indien het de bedoeling is de Vlaamse Regering de mogelijkheid te geven om de tekst van de bepalingen van het aan te nemen decreet in de toekomst te coördineren met de erin aangebrachte wijzigingen, dient het opschrift van het ontwerp uitdrukkelijk in de tekst te worden vermeld. Indien het de bedoeling zou zijn om verschillende teksten tot één tekst samen te voegen, dan dient elk van de beoogde teksten *nominatim* te worden vermeld.

In de tweede plaats wordt in het huidige artikel 52, § 2, van het ontwerp niet aangegeven welk opschrift de coördinatie zal dragen.

In de derde plaats dient het eerste lid van artikel 52, § 2, van het ontwerp te worden weggelaten, enerzijds, omdat de inhoud ervan wordt hernomen in artikel 52, § 2, laatste lid, van het ontwerp, en anderzijds, omdat een coördinatiemachtiging niet kan aanvangen met het bepalen van het tijdstip waarop “de” coördinatie in werking treedt.

²⁷ Zie o.m. GwH 6 april 2000, nr. 40/2000, B.14.1 en Grondwettelijk Hof, nr. 16/2001, 14 februari 2001, B.12.1

Ten slotte heeft het weinig zin om in het ontwerp de datum van inwerkingtreding van de coördinatie te bepalen, nu de bekrachtigende decreetgever hiervan kan afwijken. Bovendien dient een inwerkingtreding op de datum van bekrachtiging bij decreet, zoals dat in artikel 52, § 2, laatste lid, van het ontwerp het geval is, te worden vermeden nu zulk een regeling niet strookt met de vereisten inzake rechtszekerheid en transparantie van de regelgeving: zolang het betrokken bekrachtigingsdecreet niet is bekendgemaakt, weten de rechtzoekenden niet wanneer dit decreet werd bekrachtigd en afgekondigd, en kunnen ze niet weten dat het bekrachtigingsdecreet – en derhalve ook de coördinatie – in werking is getreden. Bovendien doet zulk een wijze van inwerkingtreding problemen rijzen ten aanzien van artikel 22 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, naar luid waarvan “geen decreet [...] verbindend [is] dan na te zijn bekendgemaakt in de vorm bij deze wet bepaald”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jan SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° anderstalige kleuter: de persoon die gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - a) op 31 december die volgt op de aanvang van het schooljaar enerzijds minstens twee jaar en zes maanden en anderzijds geen vijf jaar geworden zijn;
 - b) niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal hebben;
 - c) niet ingeschreven zijn in het kleuteronderwijs;
- 2° attest van inburgering: een attest dat wordt uitgereikt aan de inburgeraar die voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma aan een van de volgende voorwaarden voldoet:
 - a) regelmatig aan elk onderdeel van zijn vormingsprogramma deelgenomen hebben;
 - b) de doelstellingen van het vormingsprogramma bereikt hebben;
- 3° attest van vrijstelling: een attest dat wordt uitgereikt aan de inburgeraar die vrijgesteld is van de inburgeringsplicht;
- 4° centrum: voor zover ze opleidingen Nederlands tweede taal aanbieden een van de volgende entiteiten:
 - a) het centrum, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;
 - b) een talencentrum, opgericht door een universiteit als bedoeld in artikel 4 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;
- 5° decreet van 15 juli 2011: het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;
- 6° EVA: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, vermeld in artikel 16;
- 7° inburgeraar: een persoon die behoort tot de doelgroep van inburgering, vermeld in artikel 26, §1;
- 8° inburgering: een begeleid traject naar integratie waarbij de overheid aan inburgeraars een specifiek programma op maat aanbiedt, dat hun zelfredzaamheid verhoogt met het oog op participatie op professioneel, educatief en sociaal vlak;

- 9° inburgeringsbeleid: het onderdeel van het integratiebeleid dat geconcretiseerd wordt in een inburgeringstraject dat aan de inburgeraar wordt aangeboden en een toeleidingstraject dat aan de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter wordt aangeboden;
- 10° inburgeringscontract: een overeenkomst tussen de inburgeraar en het EVA waarbij beide partijen verbintenissen aangaan met betrekking tot het inburgeringstraject;
- 11° inburgeringsplicht: de verplichtingen die aan de verplichte inburgeraars worden opgelegd met toepassing van artikel 27, §3;
- 12° inburgeringstraject: het traject, vermeld in artikel 28;
- 13° integratie: een dynamisch en interactief proces waarbij individuen, groepen, gemeenschappen en voorzieningen elk vanuit een context van de afdwingbaarheid van rechten en plichten die inherent zijn aan onze democratische rechtsstaat, op een constructieve wijze met elkaar in relatie staan en omgaan met migratie en de gevolgen ervan in de samenleving;
- 14° integratiebeleid: het beleid dat met onderling afgestemde initiatieven inspeelt op de situaties en dynamieken die verbonden zijn met de gevolgen van migratie, met als doel zelfstandige en evenredige participatie, toegankelijkheid van alle voorzieningen, actief en gedeeld burgerschap van eenieder en het verkrijgen van sociale samenhang;
- 15° kandidaat-inwijkeling: de vreemdeling die in het buitenland een visum tot langdurig verblijf in België heeft verkregen en zijn of haar wil uit om in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister, of de niet-visumplichtige vreemdeling die bij de bevoegde diplomatieke of consulaire post in het buitenland zijn of haar wil uit om een langdurig verblijf in België te verkrijgen en om in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister;
- 16° leefloon: een geïndexeerd inkomen dat wordt uitgekeerd met toepassing van de wetgeving betreffende het recht op maatschappelijke integratie;
- 17° levensloopbaan: het volledige traject dat een individuele natuurlijke persoon kan doorlopen gedurende zijn leven en waarbij de verschillende rollen zoals die van onder meer kind, student, burger, werkende, vrijetijdsmens, echtgenoot of echtgenote, gezinsverzorger, ouder of gepensioneerd aan bod kunnen komen;
- 18° lokaal bestuur: een gemeente, provincie of een extern verzelfstandigd agentschap van een gemeente of provincie;
- 19° maatschappelijke dienstverlening: de maatschappelijke dienstverlening in de vorm van een financiële uitkering door het OCMW, die geheel of gedeeltelijk door de federale overheid ten laste wordt genomen met toepassing van artikel 5 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun, verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 20° minderjarige nieuwkomer: de persoon die gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - a) op 31 december die volgt op de aanvang van het schooljaar enerzijds minstens vijf jaar en anderzijds geen achttien jaar geworden zijn;
 - b) niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal hebben;
 - c) onvoldoende de onderwijstaal beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen;
 - d) maximaal negen maanden ingeschreven zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal (vakantiemaanden juli en augustus niet meegerekend);
 - e) maximaal één jaar ononderbroken in België verblijven;
- 21° OCMW: een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 22° reguliere voorziening: een voorziening, inzonderheid in de sectoren onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur, die wordt erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschaps-

- commissie, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie of een lokaal bestuur;
- 23° toeleidingstraject: het traject, vermeld in artikel 36;
- 24° VDAB: het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding;
- 25° verplichte inburgeraar: een inburgeraar als vermeld in artikel 27, §1, voor zover niet vrijgesteld van de inburgeringsplicht;
- 26° vormingsprogramma: het programma, vermeld in artikel 29;
- 27° vreemdeling met wettig verblijf: een persoon die het bewijs niet levert in het bezit te zijn van de Belgische nationaliteit en die gemachtigd of toegelaten is tot een verblijf of om zich te vestigen in België of die volgens een geldig document in België mag verblijven, met toepassing van de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
- 28° wachttuitkering: de wachttuitkering die is ingevoerd in het kader van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de werkloosheidsreglementering;
- 29° werkloosheidsuitkering: de werkloosheidsuitkering die is ingevoerd in het kader van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de werkloosheidsreglementering;
- 30° zelfredzaamheid: onder zelfredzaamheid van personen wordt begrepen dat die personen in staat zijn actief hun levensloopbaan uit te bouwen en daarvoor een basis-taalvaardigheid van het Nederlands verwerven.

Bij verwijzing naar personen wordt hierna de mannelijke vorm gebruikt. De mannelijke vorm verwijst zowel naar mannen als naar vrouwen.

Hoofdstuk 2. Doelstellingen, uitgangspunten en opdrachten van het Vlaamse integratiebeleid

Art. 3. Het Vlaamse integratiebeleid richt zich op de gehele samenleving en heeft daarbij, naargelang van het geval, speciale aandacht voor de volgende bijzondere doelgroepen:

- 1° personen die legaal en langdurig in België verblijven en die bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit bezaten of van wie minstens een van de ouders bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat, in het bijzonder diegenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie bevinden. Daarbij is een langdurig verblijf elk legaal verblijf dat niet beperkt is tot maximaal drie maanden als vermeld in titel I, hoofdstuk II, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
- 2° personen die legaal in België verblijven en die wonen of woonden in een woonwagen als vermeld in artikel 2, 33°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, of waarvan de ouders dat deden, met uitzondering van bewoners van campings of gebieden met weekendverblijven.

Daarnaast richt het Vlaamse integratiebeleid zich ook op vreemdelingen zonder wettig verblijf, meer bepaald vreemdelingen die zich in België bevinden zonder wettig verblijfsstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen.

Art. 4. §1. Het Vlaamse integratiebeleid is een inclusief beleid. Het wordt gerealiseerd binnen het algemene beleid van de verschillende beleidsdomeinen, grotendeels via algemene maatregelen en alleen als dat nodig is via een specifiek aanbod.

Het Vlaamse integratiebeleid is een onderbouwd, afgestemd en gecoördineerd beleid dat zich verhoudt tot de federale, Europese en internationale regelgeving en context.

§2. Het Vlaamse integratiebeleid speelt in op de situaties en dynamieken die verbonden zijn met de gevolgen van migratie met als doel:

- 1° de zelfstandige en evenredige participatie van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
- 2° de toegankelijkheid van alle voorzieningen voor iedereen, en meer specifiek voor de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
- 3° een actief en gedeeld burgerschap van eenieder;
- 4° het versterken van sociale samenhang.

Tot de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid behoren ook de menswaardige begeleiding en oriëntatie van de personen, vermeld in artikel 3, tweede lid, prioritair gevoerd met betrekking tot de gezondheidszorg, het kleuteronderwijs en het onderwijs voor leerplichtigen, vermeld in de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, en gericht op de oriëntering naar een zinvol toekomstperspectief.

§3. Het Vlaamse integratiebeleid ondersteunt het proces van integratie en vertrekt daarbij van de volgende uitgangspunten:

- 1° gelijkwaardigheid van eenieder;
- 2° respect voor ieders eigenheid, competenties en ambities;
- 3° aandacht voor differentiatie;
- 4° migratie als opportuniteit voor de samenleving;
- 5° aandacht voor antidiscriminatie en racismebestrijding;
- 6° actief burgerschap van eenieder;
- 7° empowerment van de bijzondere doelgroepen;
- 8° een goede kennis van de omgevingstaal.

§4. De doelstellingen, vermeld in paragraaf 2, worden op een geïntegreerde manier gerealiseerd. Dat houdt in dat er gewerkt wordt op een manier waarbij er:

- 1° afstemming is op de lokale en bovenlokale context;
- 2° inschakeling is in het lokaal en bovenlokaal inclusief integratiebeleid;
- 3° een resultaatgerichte aanpak vooropstaat;
- 4° nauw wordt samen gewerkt met voorzieningen met het oog op structurele inbedding;
- 5° maximale betrokkenheid is van de bijzondere doelgroepen.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het inclusieve horizontale Vlaamse integratiebeleid

Art. 5. §1. De Vlaamse Regering stelt binnen twaalf maanden na haar aantreden de strategische en operationele doelstellingen en beleidsprioriteiten vast waarmee op elk relevant beleidsdomein de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, zullen worden ingevuld.

Binnen zes maanden nadat de Vlaamse Regering de strategische en operationele doelstellingen heeft vastgelegd, stelt ze een geïntegreerd actieplan op.

Het geïntegreerd actieplan omvat minstens:

- 1° de beschrijving van de geformuleerde strategische en operationele doelstellingen binnen elk beleidsdomein;
- 2° een analyse per beleidsdomein van de maatschappelijke context waarbinnen die doelstellingen gerealiseerd moeten worden;
- 3° de concrete acties die genomen moeten worden om de geformuleerde doelstellingen te realiseren;
- 4° het tijdpad, opgesteld voor de uitvoering van die acties;
- 5° de opgave van de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten;
- 6° de ingezette middelen en instrumenten.

§2. Het geïntegreerd actieplan wordt na twee jaar geactualiseerd. Die actualisering omvat minstens:

- 1° een analyse per beleidsdomein van de maatschappelijke ontwikkelingen die relevant zijn voor het Vlaamse integratiebeleid;
- 2° een beschrijving per beleidsdomein van de voortgang van de acties, en de eventuele bijsturingen;
- 3° de nieuwe acties binnen elk beleidsdomein, met opgave van het tijdpad en de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten.

§3. De Vlaamse Regering kan het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, en de actualisatie van het geïntegreerd actieplan, vermeld in paragraaf 2, afstemmen op het actieplan, vermeld in artikel 10 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

§4. De relevante beleidsdomeinen houden bij de evaluatie van de Vlaamse beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 4, §2, van het decreet van 15 juli 2011, rekening met de beleidsprioriteiten, vermeld in paragraaf 1.

Art. 6. §1. Binnen de Vlaamse overheid wordt een commissie Integratiebeleid ingericht met als opdracht:

- 1° toe te zien op de coherentie, synergie en coördinatie van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4;
- 2° een ontwerp van het geïntegreerd actieplan als vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, op te stellen;
- 3° de acties van de verschillende beleidsdomeinen op elkaar af te stemmen;
- 4° de impact van de acties te analyseren;
- 5° het actieplan te evalueren;
- 6° voorstellen te formuleren voor het actualiseren van het actieplan, met toepassing van artikel 5, §2.

§2. De commissie rapporteert jaarlijks aan de Vlaamse Regering over de realisatie en de voortgang van het gevoerde beleid.

§3. De Vlaamse Regering kan de opdracht van de commissie, vermeld in paragraaf 1, en de rapportageverplichting, vermeld in paragraaf 2, concretiseren en aanvullen, alsook de samenstelling en werking van de commissie regelen.

Art. 7. De Vlaamse Regering bepaalt de voor het integratiebeleid relevante beleidsdomeinen.

Binnen de als relevant aangewezen beleidsdomeinen zullen de Vlaamse Regering en de rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, voorbereiden, uitvoeren en evalueren.

De Vlaamse Regering waakt erover dat per relevant beleidsdomein minstens een vertegenwoordiger wordt voorgedragen die zitting houdt in de commissie vermeld in artikel 6.

Hoofdstuk 4. Participatieorganisatie

Art. 8. De Vlaamse Regering erkent één participatieorganisatie die optreedt als een forum van organisaties van personen als vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°.

De participatieorganisatie heeft tot taak op een gebiedsdekkende manier de participatie aan de samenleving te bevorderen van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°. Daarvoor vervult ze minstens de volgende algemene opdrachten:

- 1° aan belangenbehartiging doen;
- 2° personen als vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, vertegenwoordigen ten opzichte van de Vlaamse overheid;
- 3° de empowerment en emancipatie van personen als vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, bevorderen;
- 4° beleidsaanbevelingen uitbrengen;
- 5° werken aan een correcte beeldvorming over de bijzondere doelgroepen.

Art. 9. §1. Voor de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 8, maakt de participatieorganisatie voor een periode van vijf jaar een meerjarenplan op dat aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd. De vijfjarige periode start op 1 januari van het tweede jaar dat volgt op de verkiezing van het Vlaams Parlement. Dat meerjarenplan bevat minstens de volgende elementen:

- 1° een beschrijving van de bestaande situatie;
- 2° een opgave van de strategische en operationele doelstellingen;
- 3° een opgave van de te bereiken resultaten en bijbehorende indicatoren.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming en de vorm van het meerjarenplan.

§2. Het vijfjaarlijkse meerjarenplan wordt geconcretiseerd in een jaarlijks operationeel plan dat minstens de volgende elementen bevat:

- 1° een beschrijving van de geformuleerde strategische en operationele doelstellingen uit het meerjarenplan waaraan in het jaar in kwestie gewerkt zal worden;
- 2° de concrete acties die genomen moeten worden om de geformuleerde resultaten te bereiken;
- 3° het tijdpad, opgesteld voor de uitvoering van die acties;
- 4° een opgave van de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten;
- 5° de ingezette middelen en instrumenten.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming en de vorm van het jaarlijks operationeel plan.

Art. 10. De participatieorganisatie wordt erkend onder de volgende voorwaarden:

- 1° de participatieorganisatie is een vereniging zonder winstoogmerk;
- 2° de participatieorganisatie is bij de uitoefening van zijn opdracht onafhankelijk. Dat behelst onder meer het onafhankelijk formuleren en communiceren van adviezen en aanbevelingen, en de onafhankelijke samenstelling van haar organen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en procedure van de erkenning.

Art. 11. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kent de Vlaamse Regering aan de erkende participatieorganisatie jaarlijks een algemene werkingssubsidie en een investeringssubsidie toe om een gebiedsdekkende werking uit te bouwen.

De subsidies worden toegekend op basis van het meerjarenplan, vermeld in artikel 9, §1.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten bepalen betreffende de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies.

Hoofdstuk 5. Het lokale integratiebeleid

Art. 12. Binnen de grenzen van hun grondgebied hebben de steden en gemeenten de regierol over het integratiebeleid. Dat betekent dat ze binnen de grenzen van het subsidiariteitsbeginsel voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve lokale integratiebeleid zorgen. Ze coördineren de relevante actoren in de eigen stad of gemeente en betrekken de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties bij dat beleid.

De Vlaamse Regering bepaalt, in overleg met de steden en de gemeenten, de verdere invulling van de regierol van de steden en gemeenten.

Art. 13. §1. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering aan de steden en gemeenten een integratiesubsidie toekennen voor de realisatie van de doelstellingen van het integratiebeleid, vermeld in artikel 4. Binnen die doelstellingen bepaalt de Vlaamse Regering de Vlaamse beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 4, van het decreet van 15 juli 2011.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale aanwezigheid en concentratie van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, op het grondgebied van de betrokken steden en gemeenten, opdat ze in aanmerking zouden komen voor de toekenning van een integratiesubsidie.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten bepalen betreffende de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies.

§2. De Vlaamse Regering kan voor de toekenning van een integratiesubsidie op basis van de strategische meerjarenplanning van de steden en gemeenten, een prioriteitsstelling opmaken die met de volgende elementen rekening houdt:

- 1° de aanwezigheid en concentratie van de personen, vermeld, in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
- 2° de mate waarin een achterstellings- en achterstandsproblematiek voorkomen.

De Vlaamse Regering bepaalt objectieve criteria voor de prioriteitsstelling.

§3. De Vlaamse Regering maakt de lijst met de steden en gemeenten die in aanmerking komen voor een integratiesubsidie, bekend. Bij de aanvang van de meerjarenplanning 2014-2019 komen alleen steden en gemeenten die in het verleden al een subsidie voor een integratiedienst of voor het opstarten van een integratiedienst hebben ontvangen, voor een integratiesubsidie in aanmerking.

Bijkomende steden en gemeenten dan die vermeld in het eerste lid, kunnen alleen voor subsidiëring in aanmerking komen voor zover er voldoende extra middelen op de begroting beschikbaar zijn.

In aanvulling op artikel 2, 3°, van het decreet van 15 juli 2011 wordt in de mogelijkheid voorzien om, in afwijking van de zesjaarlijkse lokale beleidscyclus, tussentijds in te stappen. De Vlaamse Regering bepaalt daartoe de verdere procedure.

§4. De Vlaamse Regering kan voor de bepaling van het bedrag van de integratiesubsidie regels opstellen die minstens rekening houden met de volgende elementen:

1° de aanwezigheid en concentratie van de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°;
2° de mate waarin een achterstellings- en achterstandsproblematiek voorkomen.

§5. De stad of gemeente die een aanvraag voor een integratiesubsidie doet, toont aan hoe ze de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties betrokken heeft bij de opmaak, en hoe ze de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties zal betrekken bij de uitvoering van de strategische meerjarenplanning.

§6. In dit artikel wordt verstaan onder:

- 1° integratiesubsidie: een subsidie die steden en gemeenten ontvangen in het kader van dit decreet om een lokale invulling te geven aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap inzake het integratiebeleid;
- 2° strategische meerjarenplanning: de meerjarenplanning, vermeld in de artikel 146 en 147 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005.

Art. 14. De bepalingen van het decreet van 15 juli 2011 zijn van toepassing op het lokale integratiebeleid.

Art. 15. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering middelen toewijzen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het opnemen van de regierol, vermeld in artikel 47, tweede lid.

Hoofdstuk 6. Uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid

Afdeling 1. Privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

Onderafdeling 1. Machtiging tot oprichting

Art. 16. §1. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om namens de Vlaamse Gemeenschap onder de voorwaarden, bepaald in dit decreet, een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als bedoeld in artikel 29 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, in de vorm van een private stichting op te richten, dan wel mee te werken aan de oprichting ervan, en te belasten met de taken, bedoeld in artikel 17.

Behalve in het geval van andersluidende bepalingen in dit decreet, zijn de bepalingen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 van toepassing op het EVA.

De statuten van het EVA en elke wijziging daaraan, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het EVA behoort. De statuten van het EVA bepalen dat de leden van de raad van bestuur door de Vlaamse Regering worden benoemd en ontslagen.

§3. Het EVA voert het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid op het terrein uit en heeft als werkingsgebied het volledige Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad.

§4. De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteuning en de beleidsvoorbereiding van het Vlaamse integratiebeleid toevertrouwen aan een departement of een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid.

Onderafdeling 2. De opdracht, taken en kerntaken van het EVA

Art. 17. Het EVA heeft tot opdracht de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden.

Daarvoor vervult het EVA, in overeenstemming met afdeling 3 tot en met 8, de volgende kerntaken:

- 1° adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van empowerment van individuele burgers van de bijzondere doelgroepen met het oog op zelfstandige en evenredige participatie, actief burgerschap en sociale samenhang via:
 - a) het aanbieden van inburgeringstrajecten voor inburgeraars en toeleidingstrajecten voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters;
 - b) het aanbieden van een specifiek trajectmatig vormings- en begeleidingsaanbod op maat, hetzij individueel, hetzij in groep, in samenwerking met reguliere voorzieningen, om de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, te bereiken en te versterken;
- 2° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van structureel werken aan integratie met het oog op zelfstandige en evenredige participatie, toegankelijkheid van alle voorzieningen, actief burgerschap en sociale samenhang via:
 - a) dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen;
 - b) taalbeleid;
 - c) taalpromotie;
 - d) integratiewerk;
 - e) juridische dienstverlening aangaande de rechtspositie van vreemdelingen;
- 3° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van het draagvlak, de beeldvorming en de wederkerigheid van integratie en in functie van sociale samenhang;
- 4° adviesverstrekking en praktijkondersteuning op maat in functie van een onderbouwd, afgestemd, gecoördineerd en inclusief beleid.

In functie van de realisatie van de doelstellingen van het Vlaamse integratiebeleid, vermeld in artikel 4, vervult het EVA tevens de volgende taken:

- 1° verzamelen, bewerken en ter beschikking stellen van data;
- 2° opzetten van gerichte, experimentele projecten in functie van de realisatie van de kerntaken, vermeld in het tweede lid;
- 3° verzamelen en ter beschikking stellen van expertise.

Voorts mag het EVA alle andere activiteiten en taken uitoefenen die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de voormelde opdracht en kerntaken van het EVA.

Het EVA vervult zijn opdracht, taken en kerntaken op een geïntegreerde manier als vermeld in artikel 4, §4. Om op een geïntegreerde manier aan het realiseren van de doelstellingen van het Vlaams integratiebeleid te werken, zal het EVA tegelijk aan de realisatie van alle vier de kerntaken werken.

Onderafdeling 3. Werking en middelen

Art. 18. §1. De Vlaamse Regering is gemachtigd om statutaire personeelsleden van de Vlaamse ministeries, IVA's met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijke EVA's als vermeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, overeenkomstig de modaliteiten, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, ter beschikking te stellen van het EVA.

§2. De Vlaamse Regering kan tevens gebouwen en andere infrastructuur of andere middelen overeenkomstig de modaliteiten, vermeld in de samenwerkingsovereenkomst, ter beschikking stellen van het EVA. De terbeschikkingstelling geldt maar tot wederopzegging, zonder dat het EVA daaruit schadeloosstelling tegenover de Vlaamse Gemeenschap kan eisen.

§3. Jaarlijks kunnen aan het EVA ten laste van de algemene uitgavenbegroting en binnen de beschikbare begrotingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap algemene werkings-subsidies, investeringssubsidies en projectsubsidies toegekend worden. De regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies worden vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 19.

§4. Het EVA is gemachtigd om, telkens mits akkoord van de betrokken entiteiten, over te gaan tot de overname van personeelsleden en gebouwen en andere infrastructuur van bestaande entiteiten.

§5. Het EVA is gemachtigd om over te gaan tot terugvordering van de subsidies die de bestaande entiteiten hebben aangewend voor het opbouwen van een reserve en of voor het verwerven van gebouwen en andere infrastructuur die de bestaande entiteiten niet meer kunnen aanwenden voor het doel waarvoor ze zijn verleend.

Art. 19. Tussen het EVA en de Vlaamse Regering wordt een samenwerkingsovereenkomst als vermeld in artikel 31 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, gesloten.

In de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, worden onder meer de volgende zaken bepaald:

- 1° de krachtlijnen, de nadere omschrijving en aanpak van de uit te voeren taken en kerntaken;
- 2° de informatie- en rapportageverplichtingen over de taken en kerntaken en de financiële situatie, waaronder minstens het opstellen van een jaarverslag;
- 3° de nadere voorwaarden en modaliteiten tot eventuele terbeschikkingstelling aan het EVA van statutaire personeelsleden, gebouwen en andere infrastructuur of andere middelen als vermeld in artikel 18;
- 4° de regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies;
- 5° de nadere bepalingen betreffende het beheer van, het toezicht op en de werking van het EVA;
- 6° de duur, opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van de samenwerkingsovereenkomst;
- 7° de lokale en regionale vestigingsplaatsen van het EVA met het oog op een laagdrempelige werking en een voldoende lokale spreiding.

Art. 20. §1. De Vlaamse Regering stelt een uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem ter beschikking van het EVA. Dat systeem moet het EVA toelaten de taken en kerntaken die aan het EVA zijn toevertrouwd door of krachtens dit decreet te vervullen en meer in het bijzonder:

- 1° het EVA ondersteunen bij het uitvoeren van de inburgeringstrajecten en de toeleidings-trajecten;

- 2° het EVA toelaten om het individuele dossier van de inburgeraar, de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter te registreren en het traject van die personen op te volgen;
- 3° minstens maandelijks een lijst ter beschikking te stellen van het EVA waarin de volgende categorieën van personen zijn opgenomen:
 - a) de inburgeraars die de afgelopen periode voor het eerst tot die categorie behoren;
 - b) de minderjarige nieuwkomers die de afgelopen periode voor het eerst tot die categorie behoren;
 - c) de anderstalige kleuters die de afgelopen periode voor het eerst tot die categorie behoren;
- 4° eenmalig een lijst ter beschikking te stellen van het EVA van de inburgeraars die gedurende meer dan twaalf maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven;
- 5° de gegevensuitwisseling in het kader van de inburgeringstrajecten tussen het EVA, de Huizen van het Nederlands, de VDAB en het OCMW elektronisch te laten verlopen;
- 6° het EVA, het departement van het beleidsdomein of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, toelaten om de inburgering, vermeld in afdeling 3, op te volgen.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden voor het ter beschikking stellen, het aanpassen en het gebruiken van het computergestuurd cliëntvolgsysteem en de elektronische gegevensuitwisseling bepalen.

§2. De Vlaamse Regering stelt een uniform registratiesysteem ter beschikking van het EVA voor de dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a).

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden voor het ter beschikking stellen, het aanpassen en het gebruiken van registratiesysteem bepalen.

Art. 21. Alle persoonsgegevens die het EVA heeft verkregen en verwerkt in het kader van de toepassing van dit decreet, mogen uitsluitend worden verwerkt en aangewend met oog op de verwezenlijking van de taken en kerntaken van het EVA, vermeld in artikel 17, eerste tot en met derde lid.

Art. 22. Voor de inspectie op de kerntaken, vermeld in artikel 17, tweede lid, kan het EVA beroep doen op de inspectie als vermeld in deel II, titel IV, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen.

Onderafdeling 4. Toezicht en controle

Art. 23. De samenwerkingsovereenkomst en het jaarverslag van het EVA worden bezorgd aan de Vlaamse Regering, die ze ter kennis brengt van het Vlaamse Parlement.

Art. 24. §1. De Vlaamse Regering stelt bij het EVA een regeringscommissaris aan.

De regeringscommissaris houdt toezicht op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het EVA met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst.

Tegen elke beslissing van de raad van bestuur die hij strijdig acht met het decreet, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, dient de regeringscommissaris van de Vlaamse Regering beroep in bij de bevoegde minister. Dit beroep wordt met redenen

omkleed. Het wordt uitgeoefend binnen de vijf vrije dagen die volgen op de ontvangst door de regeringscommissaris van het afschrift van de beslissing.

Van dit beroep wordt binnen dezelfde termijn kennis gegeven aan de raad van bestuur. De uitvoering van de beslissing wordt door het beroep geschorst.

§2. De regeringscommissaris heeft met raadgevende stem zitting in de raad van bestuur van het EVA.

Ten minste vijf werkdagen vóór de datum van de vergaderingen ontvangt de regeringscommissaris de volledige agenda van de vergaderingen van de raad van bestuur van het EVA, alsook alle documenten ter zake. In gemotiveerde gevallen van hoogdringendheid kan van deze bepaling worden afgeweken.

De regeringscommissaris kan te allen tijde ter plaatse alle documenten en geschriften van het EVA inzien.

De regeringscommissaris kan van de bestuurders alle inlichtingen en ophelderingen vorderen, en alle verificaties verrichten die hij nodig acht voor uitvoering van zijn mandaat.

§3. De kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van het ambt van regeringscommissaris, zijn ten laste van de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Regering kan de rechtspositionele voorwaarden waaronder de regeringscommissaris wordt aangesteld nader bepalen.

Afdeling 2. Eventuele toewijzing van uitvoering van taken of kerntaken aan andere organisaties

Art. 25. §1. In afwijking van artikel 16, §3, kan bij besluit van de Vlaamse Regering, voor welbepaalde gebieden, de uitvoering van een of meer taken of kerntaken als vermeld in artikel 17, toegekend worden aan:

- 1° een lokaal bestuur;
- 2° de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 3° een vereniging zonder winstoogmerk.

Desgevallend wordt voor de uitvoering van de taken of kerntaken elke verwijzing naar het EVA gelezen als een verwijzing naar het betrokken lokaal bestuur, de Vlaamse Gemeenschapscommissie of een vereniging zonder winstoogmerk.

De Vlaamse Regering zal de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de voormelde taken en kerntaken worden toegekend, nader bepalen.

§2. De Vlaamse Regering zal in voorkomend geval binnen de beschikbare begrotingskredieten, een algemene werkings- en investeringsubsidie toekennen aan de instanties waaraan met toepassing van paragraaf 1 een of meer taken of kerntaken werden toegekend. Subsidies toegekend aan een lokaal bestuur vallen onder de principes, vermeld in het decreet van 15 juli 2011.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten bepalen betreffende de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van die subsidies, de indiening van

aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van die subsidies.

§3. De instanties waaraan met toepassing van paragraaf 1 een of meer taken of kerntaken werden toegekend, voorzien in de nodige afstemming met het EVA in functie van de coördinatie van de in dit decreet bedoelde taken en kerntaken die door alle betrokkenen worden uitgevoerd.

Afdeling 3. Inburgering

Onderafdeling 1. Doelgroep van inburgering

Art. 26. §1. Tot de doelgroep van inburgering behoren de volgende categorieën van personen:

- 1° iedere vreemdeling met wettig verblijf, voor zover volle achttien jaar oud, die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, met uitzondering van de vreemdeling met wettig verblijf die hier voor een tijdelijk doel verblijft en van de asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag;
- 2° iedere meerderjarige Belg, geboren buiten België, van wie minstens één ouder geboren is buiten België en die in het Rijksregister ingeschreven is in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 3° iedere minderjarige vreemdeling met wettig verblijf die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die voldaan heeft aan de deeltijdse leerplicht of die, voor zover niet de volle achttien jaar oud, aanvullend bij de leerplicht baat heeft bij het volgen een inburgeringstraject.

De Vlaamse Regering bepaalt de categorieën van vreemdelingen die met een tijdelijk doel verblijven als vermeld in het eerste lid, 1°.

Met asielzoeker in de zin van het eerste lid, 1°, wordt hier de vreemdeling bedoeld die een asielaanvraag heeft ingediend, hetzij tot erkenning van de vluchtelingenstatus, hetzij tot toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus, vermeld in artikel 49/3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

§2. Elke inburgeraar heeft recht op een inburgeringstraject. Evenwel zal bij de uitoefening van dit recht voorrang verleend worden aan de inburgeraars, vermeld in paragraaf 3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten.

§3. Met behoud van de toepassing van het tweede lid is de Vlaamse Regering gemachtigd om een lijst op te stellen van de prioritaire categorieën van inburgeraars die bij voorrang recht hebben op het volgen van een inburgeringstraject of welbepaalde onderdelen ervan.

De volgende categorieën van inburgeraars, behoren in elk geval tot de prioritaire categorieën voor een inburgeringstraject:

- 1° de vreemdelingen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 1°, die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven worden in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en de Belgen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 2°, die voor het

- eerst ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 2° de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 2°, en §6.

§4. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoort tevens de kandidaat-inwijkeling, voor zover volle achttien jaar oud.

Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoort tevens de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter.

Art. 27. §1. Voor zover ze in het Rijksregister zijn ingeschreven in een gemeente van het Nederlandse taalgebied, over een verblijfstitel beschikken van meer dan drie maanden, volle achttien jaar oud zijn en niet vrijgesteld zijn overeenkomstig paragraaf 2, zijn de volgende categorieën van personen verplicht om een inburgeringstraject te volgen, en om daarbij de verplichtingen, bepaald in paragraaf 3, na te komen:

- 1° elke inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, eerste lid, 1°, die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven wordt in het Rijksregister in een Belgische gemeente. Die inburgeraar behoudt zijn hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3;
- 2° elke inburgeraar die behoort tot een van de volgende categorieën, vermeld in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten: de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie voor de rooms-katholieke eredienst en zijn vervanger, de predikant voor de protestantse eredienst en zijn vervanger, de bedienaar van de eredienst voor de anglicaanse eredienst en zijn vervanger, de rabbijn voor de israëlitische eredienst en zijn vervanger, de kerkbedienaar en zijn vervanger voor de orthodoxe eredienst en de eerste imam en zijn vervanger voor de islamitische eredienst;
- 3° elke inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, eerste lid, 2°, die de Belgische nationaliteit heeft, voor zover hij voor het eerst in een Belgische gemeente in het Rijksregister is ingeschreven. Die inburgeraar behoudt zijn hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3.

§2. De inburgeraar, vermeld in paragraaf 1, 5 en 6, wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht als of van zodra hij tot een de volgende categorieën behoort:

- 1° personen die de nationaliteit hebben van een van de staten van de EU+, met uitzondering van personen die alleen de Belgische nationaliteit hebben of die de Belgische nationaliteit en de nationaliteit van een staat buiten de EU+ hebben, maar niet de nationaliteit van een andere staat van de EU+;
- 2° met behoud van de toepassing van punt 1° en met uitzondering van familie- en gezinsleden, in de hieronder begrepen betekenis, van personen die de Belgische nationaliteit hebben, maar niet de nationaliteit van een andere staat van de EU+:
 - a) een familielid van personen die de nationaliteit hebben van een van de staten van de EU, dat voldoet aan de voorwaarden van richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden. Onder EU wordt verstaan de Europese Unie, namelijk de groep landen die zijn toegetreten tot de rechtsorde die is geschapen door het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie en het verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
 - b) een familielid van een persoon met de nationaliteit van een van de staten van de EER dat, op basis van de overeenkomst betreffende de EER, gerechtigd is om België binnen te komen en in België te verblijven. Onder EER wordt verstaan de Europese Economische Ruimte, namelijk de groep van landen die zijn toegetreten

tot de rechtsorde die is geschapen door de overeenkomst van 2 mei 1992 houdende oprichting van de Europese Economische Ruimte;

- c) een gezinslid als vermeld in artikel 3 van bijlage I bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, dat gerechtigd is om België binnen te komen en in België te verblijven;

Indien nodig moet het familie- of gezinslid, vermeld in a), b) en c), zelf zijn status aantonen;

- 3° Belgen en hun familie- en gezinsleden, in de hieronder begrepen betekenis, die gebruik hebben gemaakt van het uit het Europese recht voortvloeiende recht om zich in een EU+-staat te vestigen, nadien terugkeren naar België en daarbij door het uitoefenen van hun recht op vrij verkeer van personen inburgeringsplichtig zouden zijn geworden;
- 4° de inburgeraar die een attest van inburgering heeft behaald;
- 5° de inburgeraar die aan de hand van een medisch attest aantoonst dat hij ernstig ziek is of een mentale of fysieke handicap heeft, wat deelname of verdere deelname aan het inburgeringstraject blijvend onmogelijk maakt;
- 6° de inburgeraar die aan de hand van een attest van regelmatige lesbijwoning aantoonst dat hij een volledig schooljaar onthaalonderwijs heeft gevolgd. Onder volledig schooljaar onthaalonderwijs wordt verstaan een schooljaar onthaalonderwijs dat ten minste negen maanden (vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen) lesbijwoning telt, gespreid over één of twee schooljaren.

De inburgeraar, vermeld in paragraaf 1, 1° en 3°, wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht als hij 65 jaar of ouder is.

De inburgeraar, vermeld in paragraaf 1, 1° en 3°, wordt vrijgesteld van de inburgeringsplicht indien hij het bewijs kan leveren in het bezit te zijn van:

- 1° een getuigschrift basisonderwijs, of een getuigschrift of een diploma van het secundair onderwijs of een diploma hoger onderwijs behaald in een door de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap gefinancierde, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling;
- 2° een diploma, certificaat of ander document, behaald als bewijs van het voltooien van een opleiding die vergelijkbaar is met de in punt 1° bedoelde opleidingen en die gevolgd is aan een onderwijsinstelling die gefinancierd, georganiseerd of gesubsidieerd wordt door Nederland, met uitzondering van de opleidingen gevolgd aan een onderwijsinstelling in Bonaire, Sint-Eustatius of Saba;
- 3° een diploma, certificaat of ander document, behaald als bewijs van het voltooien van een van de door de Vlaamse Regering bepaalde Nederlandstalige opleidingen in een onderwijsinstelling in Bonaire, Sint-Eustatius, Saba, Aruba, Curaçao of Sint-Maarten of in Suriname.

De Vlaamse Regering stelt andere categorieën van personen van de inburgeringsplicht vrij voor zover dit verplicht is op grond van internationale of supranationale verdragen.

De Vlaamse Regering kan andere categorieën van personen van de inburgeringsplicht vrijstellen, hetzij op grond van wetten, decreten of besluiten, hetzij op grond van het voorlopig karakter van het verblijf dat mogelijk definitief kan worden.

§3. De verplichte inburgeraar is verplicht:

- 1° zich bij het EVA aan te melden binnen een termijn van maximaal drie maanden nadat de inburgeringsplicht voor hem is ontstaan overeenkomstig paragraaf 1;
- 2° om het vormingsprogramma te volgen en per onderdeel hetzij regelmatig deel te nemen hetzij de doelstellingen van het onderdeel te behalen.

De Vlaamse Regering kan de termijn, vermeld in het eerste lid, 1°, inkorten.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere uitvoering en voorwaarden van de vrijstellingen, vermeld in paragraaf 2, eerste tot en met derde lid.

Met behoud van de toepassing van artikel 31, §3, eerste lid, bepaalt de Vlaamse Regering de nadere uitvoering en voorwaarden van de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3.

§5. De inburgeraar die voldoet aan de voorwaarden uit het tweede lid is enkel verplicht tot het volgen van de opleiding Nederlands als tweede taal, bepaald in artikel 29, §1, derde lid, en daarbij de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1° en 2°, na te komen. Indien nodig moet de betrokkene zelf zijn status aantonen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels hiervan.

De in het eerste lid bedoelde voorwaarden zijn:

- 1° onderdaan zijn van een land dat geen lid is van de EU+;
- 2° ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied;
- 3° het bewijs leveren ingevolge de wetgeving van een lidstaat van de EU langdurig ingezetene te zijn van die lidstaat;
- 4° het bewijs leveren te hebben voldaan aan integratievoorwaarden, overeenkomstig artikel 5, tweede lid, van richtlijn 2003/109/EG van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen, om de status van langdurig ingezetene in de zin van die richtlijn te verkrijgen.

§6. De minderjarige nieuwkomer, vermeld in artikel 26, §4, tweede lid, die achttien jaar wordt op het ogenblik dat hij nog geen twaalf opeenvolgende maanden voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden is ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied en die als inburgeraar niet vrijgesteld is van de inburgeringsplicht overeenkomstig paragraaf 2, is, overeenkomstig paragraaf 3, eerste lid, 1°, verplicht om zich binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat hij achttien jaar is geworden, aan te melden bij het EVA.

Als hij bij zijn aanmelding niet kan aantonen dat hij ingeschreven is in het onthaalonderwijs of voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, wordt de inburgeringsplicht, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 2°, van overeenkomstige toepassing. Als hij bij zijn aanmelding kan aantonen dat hij ingeschreven is in het onthaalonderwijs of voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, wordt de inburgeringsplicht opgeschort tot 31 augustus van het schooljaar in kwestie. Als hij uiterlijk op 31 augustus van hetzelfde jaar kan aantonen dat hij opnieuw ingeschreven is voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, of als hij een attest van regelmatige verblijfsplaats als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 6°, kan voorleggen, wordt hij vrijgesteld van de inburgeringsplicht en reikt het EVA een attest van vrijstelling uit. Als hij uiterlijk op 31 augustus van hetzelfde jaar niet kan aantonen dat hij opnieuw ingeschreven is voor een opleiding die leidt tot een diploma, getuigschrift, certificaat of ander document in een onderwijsinstelling als vermeld in paragraaf 2, derde lid, wordt de inburgeringsplicht, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 2°, van overeenkomstige toepassing.

§7. In paragraaf 2 en 5 wordt verstaan onder EU+: de landen van de EU, aangevuld met de landen van de EER en met Zwitserland.

Onderafdeling 2. Het inburgeringstraject

Art. 28. Het inburgeringstraject laat de inburgeraars toe te komen tot grotere zelfredzaamheid.

Het inburgeringstraject is een vormingsprogramma, ondersteund door trajectbegeleiding, voor de inburgeraars, dat door het EVA op maat wordt aangeboden en dat hen moet toeleiden naar de reguliere voorzieningen in functie van participatie op professioneel, educatief en sociaal vlak.

Het EVA organiseert het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, §1, tweede lid, voor de inburgeraars en verzorgt de trajectbegeleiding van de inburgeraars binnen het inburgeringstraject. Tevens behoudt het EVA het overzicht over het inburgeringstraject en rapporteert hierover aan de Vlaamse Regering en de betrokken gemeenten van het Nederlandse taalgebied.

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van deze onderafdeling bepaalt de Vlaamse Regering de organisatie van het inburgeringstraject, alsook de inhoud, voorwaarden en kwaliteitscriteria van het vormingsprogramma.

Art. 29. §1. Het vormingsprogramma binnen het inburgeringstraject bestaat uit de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en opleiding Nederlands als tweede taal.

Maatschappelijke oriëntatie heeft tot doel in een zo kort mogelijke tijd het zelfstandiger functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van de rechten en de plichten en de kennis van en het inzicht in onze samenleving en haar basiswaarden aan te reiken en anderzijds door een aanzet te geven tot het ontwikkelen van enkele competenties die noodzakelijk zijn voor de zelfredzaamheid van de inburgeraars.

Opleiding Nederlands als tweede taal heeft tot doel in een zo kort mogelijke tijd een basistaalvaardigheid van het Nederlands als opstap naar een vervolgcursus aan te reiken aan de inburgeraars.

De opleiding Nederlands als tweede taal, aangeboden binnen de centra, valt onder de op deze centra toepasselijke bepalingen inzake kwaliteitscontrole.

§2. Het EVA bepaalt het inburgeringstraject in overleg met de inburgeraar.

Bij het bepalen van het vormingsprogramma binnen het inburgeringstraject houdt het EVA rekening met reeds verworven kennis of vaardigheden en met de kennis of vaardigheden die betrokkene aantoonbaar zal verwerven bij reguliere voorzieningen. Het EVA kan betrokkene geheel of gedeeltelijk vrijstelling verlenen.

Inburgeraars die over voldoende vaardigheden beschikken, hebben de mogelijkheid om meteen in het vervolgaanbod te stappen. Die rechtstreekse instap gebeurt in onderling overleg tussen het EVA, de inburgeraar en de reguliere voorziening(en) verantwoordelijk voor het vervolgaanbod.

Het vormingsprogramma, vermeld in het eerste lid, wordt opgenomen in een inburgeringscontract.

§3. In afwijking van paragraaf 2, eerste lid, biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via een wachtuitkering of een werkloosheidsuitkering, voor zover hij niet

behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, die met toepassing van artikel 11, derde lid, van het decreet van 4 juni 2003 betreffende het inwerkingsbeleid door de VDAB naar het EVA werd doorverwezen, een vormingsprogramma aan zoals door de VDAB aangeduid bij de doorverwijzing.

In afwijking van paragraaf 2, eerste lid, biedt het EVA aan een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, voor zover hij niet behoort tot de prioritaire categorieën, vermeld in artikel 26, §3, die naar het EVA werd doorverwezen door een OCMW, een vormingsprogramma aan zoals door het OCMW aangeduid bij de doorverwijzing.

§4. De Huizen van het Nederlands verzorgen de gecoördineerde en geobjectiveerde intake, eventueel het testen, en de doorverwijzing van de inburgeraar naar een gepast aanbod Nederlands als tweede taal en eventueel de verdere opvolging van dat aanbod. Het EVA en de Huizen van het Nederlands sluiten hiertoe een samenwerkingsovereenkomst af. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden van de samenwerkingsovereenkomst.

Art. 30. Trajectbegeleiding is een methodiek om de inburgeraars individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het inburgeringstraject dat in samenspraak met de betrokken inburgeraar wordt uitgevoerd.

De trajectbegeleiding omvat de loopbaanoriëntatie die tot doel heeft een individueel proces te ondersteunen en te begeleiden, waarbij de inburgeraar de eigen levensloopbaan uittekent en daarbij onder meer inzicht verwerft in de arbeidsmarkt en het onderwijsstelsel, waarbij de al aanwezige competenties vertaald worden naar onze samenleving.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels inzake de trajectbegeleiding.

Art. 31. §1. Het inburgeringstraject duurt vanaf de aanmelding bij het EVA tot het ogenblik dat de inburgeraar volledig is overgedragen aan het OCMW of aan de reguliere voorzieningen die belast zijn met het vervolgaanbod.

Het vormingsprogramma wordt opgestart maximaal drie maanden na de aanmelding bij het EVA. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering afwijken van deze termijn:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in paragraaf 3;
- 2° voor de inburgeraars die omwille van medische of persoonlijke redenen deze termijn niet kunnen respecteren.

Het inburgeringstraject wordt hoogstens één jaar na het opstarten van het vormingsprogramma afgerond. Voor de volgende specifieke categorieën kan de Vlaamse Regering afwijken van deze termijn:

- 1° voor de inburgeraars, vermeld in paragraaf 3;
- 2° voor de inburgeraars die omwille van medische of persoonlijke redenen deze termijn niet kunnen respecteren;
- 3° voor inburgeraars die een opleiding van het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal, vermeld in artikel 6, 1°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, volgen.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat verstaan wordt onder medische en persoonlijke redenen, vermeld in het tweede lid, 2°, en derde lid, 2°.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 bieden de centra aan de inburgeraars binnen drie maanden nadat ze zich bij het EVA hebben aangemeld, een cursus Nederlands als tweede taal op maat aan. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvan.

§3. Als en zolang een inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, werkt, en kan bewijzen dat hij niet in staat is om dat werk te combineren met het volgen van een inburgeringstraject, heeft hij recht op een flexibel inburgeringstraject dat hem toelaat zowel te werken als zijn inburgeringstraject te volgen. Daarbij kan afgeweken worden van de bepalingen, vermeld in paragraaf 1, en van de bepalingen, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, a), en artikel 27, §3, eerste lid, 1°.

Als en zolang een inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, een van de volgende opleidingen volgt en kan bewijzen dat hij niet in staat is om die opleidingen te combineren met het volgen van een inburgeringstraject, heeft hij recht op een flexibel inburgeringstraject dat hem toelaat zowel de opleiding als zijn inburgeringstraject te volgen. Daarbij kan afgeweken worden van de bepalingen, vermeld in paragraaf 1, en van de bepaling, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, a), en artikel 27, §3, eerste lid, 1°:

- 1° een voltijds studietraject als vermeld in artikel 5, 42°, van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° een diplomagerichte opleiding in het volwassenenonderwijs als vermeld in bijlage IX van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs;
- 3° een hogere beroepsopleiding als vermeld in artikel 4 van het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs;
- 4° een voltijdse dagopleiding, georganiseerd door een Syntra vzw.

De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van het eerste en tweede lid.

§4. Aan de kandidaat-inwijkeling kan in het land van herkomst een starterspakket met het oog op inburgering worden aangeboden dat hem in staat stelt zich beter voorbereid te vestigen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de kandidaat-inwijkeling, vermeld in het eerste lid.

In het eerste lid wordt verstaan onder starterspakket met het oog op inburgering: een kosteloos informatiepakket dat ter beschikking wordt gesteld van de kandidaat-inwijkeling zodat hij zich in het land van herkomst kan voorbereiden op zijn vestiging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 32. §1. De gemeente waar de inburgeraar voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven wordt in het Rijksregister, informeert die persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het EVA. De gemeente wijst de verplichte inburgeraars, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de verplichtingen, vermeld in artikel 27, §3, die in voorkomend geval op hen van toepassing zijn, alsook op de sancties, vermeld in artikel 40.

§2. Het EVA brengt de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 1° en 3°, §5 en §6, op de hoogte van zijn inburgeringsplicht.

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen, vermeld in paragraaf 1, moet het EVA de inburgeraar, vermeld in artikel 20, §1, eerste lid, 3°, a), informeren over het inburgeringsbeleid.

§3. Het departement of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, informeert de verplichte inburgeraar, vermeld in artikel 27, §1, 2°, over het inburgeringsbeleid en de inburgeringsplicht, en verwijst hem door naar het EVA.

§4. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering van paragraaf 1 tot en met 3.

Art. 33. §1. Als de inburgeraar voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma hetzij regelmatig heeft deelgenomen, hetzij de doelstellingen ervan heeft bereikt, reikt het EVA aan die persoon een attest van inburgering uit. Als het om een inburgeraar gaat als vermeld in artikel 29, §3, brengt het EVA de VDAB of het OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als de inburgeraar voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 29, §2, derde lid, reikt het EVA aan die persoon onmiddellijk een attest van inburgering uit. Als het een inburgeraar betreft als vermeld in artikel 29, §3, brengt het EVA de VDAB of OCMW, naargelang van het geval, daarvan op de hoogte.

Als het EVA vaststelt dat een inburgeraar van de inburgeringsplicht vrijgesteld is met toepassing van artikel 27, §2, reikt het EVA aan die persoon een attest van vrijstelling uit.

De attesten, vermeld in het eerste en derde lid, worden opgemaakt door het EVA.

§2. Het EVA kan een inburgeringscertificaat uitreiken aan de inburgeraar die minstens de doelstellingen voor het vormingsprogramma, vermeld in artikel 29, heeft bereikt en minstens kan aantonen dat hij het taalniveau van de opleiding NT2 Breakthrough/Waystage R1, vermeld in bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2005 betreffende de modulaire structuur van het secundair onderwijs voor sociale promotie voor het studiegebied Nederlands tweede taal, heeft behaald. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels.

Art. 34. Het inburgeringstraject wordt afgesloten bij de volledige overdracht van de betrokken inburgeraar van het EVA aan de reguliere voorzieningen of het OCMW. De overdracht verloopt volgens een samenwerkingsovereenkomst, gesloten met de reguliere voorzieningen of het OCMW. De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens een regeling over het terugkoppelen van de resultaten van die persoon naar het EVA. De overdracht kan gefaseerd verlopen. De overdracht is volledig voltooid uiterlijk één jaar na de start van het vormingsprogramma, met behoud van de toepassing van artikel 31, §1, vierde lid. De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen.

Na voltooiing van zijn inburgeringstraject heeft de inburgeraar recht op deelname aan een vervolgaanbod dat aansluit op zijn inburgeringstraject en op zijn levensloopbaan. Het vervolgaanbod beoogt een volwaardige participatie van de inburgeraar in de samenleving.

De reguliere voorzieningen of het OCMW waaraan de inburgeraars op het einde van het inburgeringstraject worden overgedragen, bouwen een behoeftedekkend vervolgaanbod uit. Aan de inburgeraar wordt binnen een redelijke termijn na de overdracht een vervolgaanbod aangeboden.

De reguliere voorzieningen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen meewerken aan de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het EVA.

Onderafdeling 3. Het toeleidingstraject voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters

Art. 35. §1. De gemeente waar een minderjarige nieuwkomer of anderstalige kleuter ingeschreven wordt, verwijst die nieuwkomer of kleuter naar het EVA en brengt de minderjarige nieuwkomer of anderstalige kleuter op de hoogte van de vigerende bepalingen over de leerplicht en het recht op onderwijs.

De gemeente waar de minderjarige nieuwkomer zich inschrijft, informeert die persoon over het gemeentelijke socioculturele aanbod en brengt hem desgewenst in contact met de betrokken lokale diensten.

§2. Het EVA informeert de minderjarige nieuwkomers en de anderstalige kleuters, voor zover ze nog niet ingeschreven zijn in een school of nog niet voldaan hebben aan de leerplicht, over het toeleidingstraject. De Vlaamse Regering regelt de nadere uitvoering.

Art. 36. §1. Het toeleidingstraject voor minderjarige nieuwkomers die zich bij het EVA aanmelden of daar worden aangemeld, omvat een actieve doorverwijzing door het EVA:

1° naar het meest geschikte onderwijsaanbod;

2° voor zover dat nodig is ook naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Het toeleidingstraject voor anderstalige kleuters die zich bij het EVA aanmelden of daar worden aangemeld, omvat een actieve doorverwijzing door het EVA naar het kleuteronderwijs.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over de toeleiding, vermeld in het eerste en tweede lid.

§2. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kan het EVA de minderjarige nieuwkomer die zich bij het EVA aanmeldt of daar wordt aangemeld, gedurende een termijn van zestig dagen na de aanmelding, informeren over het Nederlandstalige socioculturele aanbod en hem desgewenst in contact brengen met de betrokken lokale diensten.

Art. 37. De actieve toeleiding van minderjarige nieuwkomers naar het geschikte onderwijsaanbod door het EVA moet worden gerealiseerd binnen zestig dagen na de dag waarop de minderjarige nieuwkomer werd ingeschreven in het vreemdelingenregister, het wachtregister of het bevolkingsregister van de gemeente van de verblijfplaats, naargelang van het geval.

Het EVA meldt de minderjarige nieuwkomers die niet toegeleid werden binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, aan bij het lokaal overlegplatform, in het kader van het uitvoeren van zijn opdrachten, als vermeld in het decreet van 28 juni 2002 betreffende de gelijke onderwijskansen-I, hoofdstuk IV, afdeling 1, onderafdeling 2, of aan het Departement Onderwijs en Vorming, in het kader van de controle op de leerplicht. Daarnaast realiseert het EVA alsnog de toeleiding van de minderjarige nieuwkomers binnen zestig dagen na zijn aanmelding bij het EVA.

Voor de anderstalige kleuters realiseert het EVA de toeleiding naar het gepaste onderwijsaanbod binnen zestig dagen na aanmelding bij het EVA.

Art. 38. Het uitvoeren van de opdrachten van het EVA en de gemeenten, vermeld in artikel 35, 36 en 37, verloopt steeds via de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de minderjarige nieuwkomer of anderstalige kleuter.

Onderafdeling 4. Sanctionering

Art. 39. §1. Het EVA controleert of:

- 1° de verplichte inburgeraar zich heeft aangemeld bij het EVA;
- 2° de inburgeraar voor elk onderdeel van zijn vormingsprogramma hetzij regelmatig heeft deelgenomen, hetzij de doelstellingen ervan heeft bereikt.

De Vlaamse Regering regelt de controle, vermeld in het eerste lid.

Als een verplichte inburgeraar zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan, of als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of niet regelmatig heeft gevolgd en daarbij de doelstellingen van het onderdeel niet heeft bereikt, meldt het EVA dat aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40.

Als een inburgeraar een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd en daarbij de doelstellingen van het onderdeel niet heeft bereikt, meldt het EVA dat aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, met het oog op een toepassing van de sanctie, vermeld in artikel 40.

§2. Centra die de opleiding Nederlands als tweede taal aanbieden, zijn verplicht medewerking te verlenen aan de controle op de regelmatige deelname aan de opleiding Nederlands als tweede taal door inburgeraars. Het niet naleven van de verplichtingen kan aanleiding geven tot sancties. De sancties vallen onder de bepalingen die op die centra toepasselijk zijn, vermeld in artikel 118 en 119 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

§3. In afwijking van paragraaf 1 wordt een inburgeraar die inkomsten verwerft via een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering in de onderstaande gevallen door het EVA aan de VDAB gemeld, met het oog op een toepassing van de sancties vermeld in de ter zake relevante regelgeving:

- 1° de verplichte inburgeraar, als hij zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan of als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of niet regelmatig heeft gevolgd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald;
- 2° de inburgeraar, als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald.

In afwijking van paragraaf 1 wordt een inburgeraar die inkomsten verwerft via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon in de onderstaande gevallen door het EVA aan het betrokken OCMW gemeld, met het oog op een toepassing van de sancties vermeld in de ter zake relevante regelgeving:

- 1° de verplichte inburgeraar, als hij zich niet heeft aangemeld bij het EVA binnen de termijn van maximaal drie maanden nadat voor hem de plicht tot inburgering is ontstaan of als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd of niet regelmatig heeft gevolgd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald;
- 2° de inburgeraar, als hij een onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd en daarbij de doelstellingen van dat onderdeel niet heeft gehaald.

§4. Met behoud van de toepassing van artikel 31, §3, bepaalt de Vlaamse Regering de criteria aan de hand waarvan het EVA kan bepalen of iemand al dan niet het onderdeel van het vormingsprogramma onrechtmatig vroegtijdig heeft beëindigd.

Met behoud van de toepassing van artikel 31, §3, bepaalt de Vlaamse Regering de criteria aan de hand waarvan het EVA kan bepalen of iemand al dan niet regelmatig heeft deelgenomen aan het onderdeel van het vormingsprogramma.

Art. 40. §1. Een administratieve geldboete van 50 tot 5000 euro kan worden opgelegd aan de inburgeraars en verplichte inburgeraars die, met toepassing van artikel 39, §1, derde en vierde lid, gemeld werden aan het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de opgelegde administratieve geldboete en de mogelijk te hanteren marges. Daarbij wordt rekening gehouden met de ernst van de inbreuk en, in voorkomend geval, met verzachtende omstandigheden.

§2. Het EVA stelt een inbreuk vast. De vaststellingen gelden tot bewijs van het tegendeel.

De Vlaamse Regering wijst het departement of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid aan die de administratieve geldboete oplegt. Een administratieve geldboete kan alleen worden opgelegd binnen de termijn van twee jaar nadat een inbreuk is vastgesteld.

Een administratieve geldboete kan pas opgelegd worden nadat:

- 1° de betrokken inburgeraar van het EVA een schriftelijke aanmaning heeft ontvangen om zich in regel te stellen;
- 2° de betrokken inburgeraar zich niet in regel heeft gesteld binnen een door de Vlaamse Regering te bepalen termijn;
- 3° de betrokken inburgeraar, al dan niet bijgestaan door een raadsman, de kans heeft gekregen om gehoord te worden door het departement of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering.

De betrokkene wordt van de beslissing op de hoogte gebracht met een ter post aangekende brief of met een brief tegen ontvangstbewijs. De kennisgeving vermeldt de wijze waarop tegen de beslissing beroep kan worden ingesteld.

De betrokkene kan op straffe van verval van het recht tot het instellen van een beroep binnen een termijn van 15 dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing waarbij hem een administratieve geldboete wordt opgelegd, tegen die beslissing bij verzoekschrift een beroep instellen bij de politierechtbank. Dat beroep schorst de uitvoering van de beslissing.

De Vlaamse Regering bepaalt de termijn en de nadere regels voor de betaling van de administratieve geldboete.

Met behoud van de toepassing van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, wijst de Vlaamse Regering de personeelsleden aan die een dwangbevel kunnen uitvaardigen en uitvoerbaar verklaren met het oog op de inning van

de administratieve geldboete. Een dwangbevel wordt betekend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

De vordering tot voldoening van een administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek.

Afdeling 4. Dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen

Art. 41. §1. De dienstverlening sociaal tolken en sociaal vertalen, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, a), omvat het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

§2. Sociaal tolken is een instrument dat de mondelinge communicatie ondersteunt van de gebruikers met anderstalige cliënten door de mondelinge boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal naar een doeltaal. De volgende vormen van sociaal tolken worden onderscheiden:

- 1° sociaal tolken op afstand, waarbij de sociaal tolk het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten op afstand tolkt;
- 2° sociaal tolken ter plaatse, waarbij de sociaal tolk fysiek aanwezig is bij het gesprek tussen de gebruiker en de anderstalige cliënt of cliënten.

Sociaal vertalen is een instrument dat de schriftelijke communicatie ondersteunt van de gebruikers met anderstalige cliënten, door de geschreven boodschap volledig en getrouw om te zetten uit een brontaal naar een doeltaal.

§3. Het sociaal tolken en het sociaal vertalen worden gedaan door tolken en vertalers die opgenomen zijn in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalers. Onder Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalen wordt verstaan: het centraal gegevensbestand van gecertificeerde sociaal tolken en sociaal vertalers, beheerd door het EVA. Het inzetten van andere tolken en vertalers is alleen toegestaan als voor de tolk- of vertaaltvraag geen tolk of vertaler beschikbaar is in het Vlaams register voor sociaal tolken en sociaal vertalers.

Art. 42. §1. Gebruikers die een beroep kunnen doen op het sociaal tolken en het sociaal vertalen, zijn de voorzieningen, organisaties en openbare besturen die actief zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§2. Het EVA biedt zowel het sociaal tolken als het sociaal vertalen aan. Via het ontwikkelen, toepassen en bijsturen van kwaliteitsinstrumenten zorgt het EVA ook voor het continue proces van kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van zowel het sociaal tolken als het sociaal vertalen.

§3. De dienstverlening sociaal tolken en de dienstverlening sociaal vertalen van het EVA aan de gebruikers worden nader geregeld in samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers.

Alleen gebruikers die een samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van het sociaal tolken en het sociaal vertalen.

De samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, bepaalt of de gebruiker dan wel de gebruikersoverheid, naargelang van het geval, de te presteren tolk- en vertaalprestaties zal betalen. De gebruikersoverheid moet partij zijn bij de samenwerkingsovereenkomst voor ze gehouden kan zijn tot het betalen van de tolk- en vertaalprestaties.

Onder gebruikersoverheid wordt verstaan: de overheid die de maatschappelijke voorzieningen subsidieert die een beroep doen op de een sociaal tolk of een sociaal vertaler. De gebruikersoverheid kan daarnaast ook zelf gebruiker zijn.

Afdeling 5. Taalbeleid

Art. 43. Het taalbeleid, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, b), omvat een consistent en structureel geheel van maatregelen op organisatieniveau, gericht op het wegwerken van taaldrempels voor anderstaligen enerzijds, en het creëren van maximale taalleerkansen Nederlands voor de anderstalige anderzijds.

Ter uitvoering van het eerste lid kan het EVA zowel taalbeleidprojecten als taalbeleidacties opzetten.

Onder taalbeleidproject wordt verstaan: het geheel van samenhangende taalbeleidacties om in een tijdelijke organisatie, in samenwerking met de voorziening, de organisatie, de overheidsdienst of het openbaar bestuur in kwestie, binnen de gestelde condities en binnen een duidelijk afgebakende periode in de tijd, een vooraf gedefinieerd resultaat met betrekking tot het taalbeleid te bereiken.

Afdeling 6. Taalpromotie

Art. 44. De taalpromotie, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, c), omvat het geheel van acties dat tot doel heeft om enerzijds anderstaligen te stimuleren om Nederlands te leren, te oefenen en te gebruiken, en om anderzijds Nederlandstaligen te stimuleren en te ondersteunen om anderstaligen maximale leer, oefen- en gebruikskansen Nederlands te bieden.

Ter uitvoering van het eerste lid kan het EVA taalpromotieacties opzetten.

Afdeling 7. Integratiewerk

Art. 45. Het integratiewerk, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, d), omvat een consistent en structureel geheel van maatregelen, op maat en afgestemd op de vraag van de klant, om:

- 1° op organisatieniveau de organisatiestructuur, het beleid en de toegankelijkheid van de dienstverlening beter af te stemmen op de gevolgen van migratie in de samenleving;
- 2° het integratiebeleid, vermeld in artikel 2, eerste lid, 14°, op Vlaams, regionaal en lokaal niveau te ondersteunen.

Ter uitvoering van het eerste lid kan het EVA zowel integratiewerkprojecten als integratiewerkacties opzetten.

Met integratiewerkproject wordt het geheel van samenhangende integratiewerkacties bedoeld om in een tijdelijke organisatie, in samenwerking met de voorziening, de organisatie, de overheidsdienst of het openbaar bestuur in kwestie, binnen de gestelde condities en binnen een duidelijk afgebakende periode in de tijd, een vooraf gedefinieerd resultaat te bereiken met betrekking tot het beter omgaan met de gevolgen van migratie.

Afdeling 8. Juridische dienstverlening

Art. 46. De juridische dienstverlening, vermeld in artikel 17, tweede lid, 2°, e), omvat de volgende taken met betrekking tot het vreemdelingenrecht en het internationaal privaatrecht:

- 1° de ontwikkelingen op andere beleidsniveaus volgen en expertise opbouwen als die een vertaling vereisen naar het Vlaamse beleid;
- 2° ondersteuning bieden aan voorzieningen, organisaties en openbare besturen.

Hoofdstuk 7. Aanvullende bepalingen

Art. 47. Het integratiebeleid op het niveau van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt gevoerd in overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft de regierol over het integratiebeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Dat betekent dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve integratiebeleid zorgt, daarvoor de relevante actoren coördineert en de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, en hun organisaties bij dat beleid betreft.

Art. 48. De volgende artikelen zijn niet van toepassing in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad:

- 1° artikel 12;
- 2° artikel 13;
- 3° artikel 14;
- 4° artikel 25, §1, eerste lid, 1°;
- 5° artikel 27;
- 6° artikel 32, §1;
- 7° artikel 32, §2, eerste lid;
- 8° artikel 32, §3;
- 9° artikel 33, §1, derde lid;
- 10° artikel 34, derde lid;
- 11° artikel 35;
- 12° artikel 39, §1, eerste lid, 1°, derde en vierde lid, en §3;
- 13° artikel 40.

Art. 49. De Vlaamse Regering kan de personen, vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° en 2°, uitbreiden tot de groepen van personen die wegens hun beroepssituatie tot de trekkende beroepsbevolking worden gerekend.

De Vlaamse Regering kan organisaties die zich tot die groepen richten, subsidiëren binnen de beschikbare begrotingskredieten en onder de voorwaarden die ze zelf bepaalt. In dat geval moeten de organisaties ten aanzien van hun doelgroep minstens de volgende opdrachten vervullen:

- 1° bijdragen tot een nauwkeurige analyse van de maatschappelijke context en de relatieve positie van hun doelgroepen;
- 2° methodieken en werkvormen uitwerken die erop gericht zijn de integratie van hun doelgroepen te bevorderen;
- 3° de overheden en de relevante maatschappelijke sectoren stimuleren om voor hun doelgroepen een integratiebeleid te voeren.

De overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de personen die wegens hun beroepssituatie tot de trekkende beroepsbevolking worden gerekend.

Art. 50. Binnen de beschikbare begrotingskredieten wendt de Vlaamse Regering ten hoogste 10% van totale budget dat jaarlijks wordt vastgelegd voor de uitvoering van dit decreet, aan om experimentele, aanvullende of vernieuwende projecten te subsidiëren die gericht zijn op het versterken van het integratiebeleid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toekenning van een projectsubsidie, het indienen van de subsidieaanvragen, de beoordeling van de aanvragen, de toekenning en de uitbetaling van de subsidie, het toezicht op de naleving van de subsidievoorwaarden en de evaluatie van de gevoerde projecten.

Art. 51. Uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet, en vervolgens om de drie jaar, evalueert de Vlaamse Regering de uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid en legt ze de evaluatie voor aan het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk 8. Wijziging

Art. 52. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die daarvoor worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De bevoegdheid die daarvoor aan de Vlaamse Regering is opgedragen, vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Hoofdstuk 9. Opheffingsbepalingen

Art. 53. De volgende regelingen worden opgeheven:

- 1° het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, 23 december 2010 en 6 juli 2012;
- 2° het decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 2006, 1 februari 2008 en 17 februari 2012.

Hoofdstuk 10. Overgangsbepalingen

Art. 54. Het Minderhedenforum, dat erkend werd op basis van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid, treedt, tot aan de erkenning, vermeld in artikel 10, op als participatieorganisatie als vermeld in artikel 8.

Art. 55. De volgende regelingen blijven van toepassing tot op het ogenblik dat ze door de Vlaamse Regering worden opgeheven:

- 1° het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid;
- 2° het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2012 houdende de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse centrale dienst voor sociaal telefoontolken en sociaal vertalen, vermeld in de artikels 45/1 en 45/3 van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid en houdende de vaststelling van de regels voor de betaling van de te presteren tolkprestaties, vermeld in artikel 45/3, vierde lid, en artikel 45/4, §1, van het voormelde decreet;
- 3° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 met betrekking tot de uitvoering van het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid;
- 4° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars;
- 5° het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2008 tot bepaling van de doelen voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie binnen het primaire inburgeringstraject;
- 6° het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid;
- 7° het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2002 betreffende de erkenning en subsidiëring van de centra en diensten voor het Vlaamse minderhedenbeleid.

Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding

Art. 56. De Vlaamse Regering stelt voor elk van de bepalingen van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Brussel, 21 december 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
JONGEREN- EN KINDEFFECTRAPPORT (JoKER)

JoKER voor het voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

1 Titel

Voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

2 Aanleiding en doel

2.1 Vooraf

Met voorliggend voorontwerp van decreet hebben we twee doelstellingen voor ogen: de bestaande regelgeving integreren en optimaliseren in functie van een geïntegreerd integratie- en inburgeringsbeleid en de bestaande integratie- en inburgeringssector integreren in een nieuwe structuur.

Voorliggende kind- en jongereneffectrapportage beperkt zich tot de aanpassingen aan het inburgeringsdecreet die te maken hebben met de doelgroep minderjarigen (zie hoofdstuk 6, afdeling 3, onderafdeling 3–Het toeleidingstraject voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters).

Voorliggende kind- en jongereneffectrapportage bespreekt bovendien enkel de effecten op personen jonger dan 18 jaar. Personen tussen 18 en 25 jaar behoren tot de meerderjarige doelgroep van inburgering. Zij vormen als dusdanig geen specifieke categorie binnen de meerderjarige doelgroep en vallen buiten deze JoKER.

2.2 Aanleiding

Het inburgeringsbeleid ten aanzien van minderjarige nieuwkomers is niet nieuw. Het huidige decreet van 28 februari 2003 betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid bepaalt dat de minderjarige anderstalige nieuwkomer recht heeft op een toeleidingstraject waarin toeleiding naar onderwijs centraal staat. Deelname aan onderwijs is immers de beste hefboom voor wat betreft de inburgering van minderjarige anderstalige nieuwkomers.

De huidige regelgeving en de uitvoering ervan botst evenwel op volgende knelpunten en lacunes:

- Het inburgeringsdecreet regelt dat inburgeraars, voor zover volle 18 jaar oud recht hebben op een inburgeringstraject.

- Dit betekent dat personen die 18 worden tussen september en december (en niet meer leerplichtig zijn) en niet meer (kunnen) instappen in een onthaalaanbod in het secundair onderwijs, op dit moment ook (nog) niet kunnen instappen in een inburgeringstraject.
- Dit betekent ook dat jongeren die nog minderjarig zijn geen recht hebben op een aanbod maatschappelijke oriëntatie, trajectbegeleiding,... terwijl uit projecten gebleken is dat, mits een op de doelgroep aangepast aanbod, dit inburgeringsaanbod een meerwaarde kan betekenen voor deze minderjarige nieuwkomers.
- Onthaalbureaus kunnen enkel toeleidingstrajecten opstarten voor minderjarige anderstalige nieuwkomers die op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar enerzijds minstens 5 jaar en anderzijds geen 18 jaar geworden zijn. Onthaalbureaus kunnen dus geen anderstalige kleuters toeleiden naar het kleuteronderwijs, terwijl kleuterparticipatie als zeer belangrijk wordt aanzien om schoolachterstand te vermijden.
- In het inburgeringsdecreet is bepaald dat onthaalbureaus minderjarigen kunnen toeleiden naar onthaalonderwijs, wanneer ze zich aanmelden bij het onthaalbureau. Het decreet voorziet niet in de mogelijkheid om initiatieven te nemen naar kinderen en jongeren die zich niet hebben aangemeld bij het onthaalbureau maar evenmin ingeschreven zijn in een school.
- Het decreet bepaalt dat onthaalbureaus minderjarigen moeten toeleiden naar onthaalonderwijs. Dit is echter niet conform het decreet betreffende gelijke onderwijskansen van 28 juni 2002, waarin bepaald is dat ouders de school kunnen kiezen. Er kan dus geen beperking tot onthaalonderwijs worden opgelegd.

2.3 Doelstelling

De doelstellingen van voorliggend voorontwerp van decreet m.b.t. kinderen en jongeren zijn als volgt samen te vatten:

- inburgeringstrajecten toegankelijk maken voor minderjarige nieuwkomers, zodat ze aansluitend of aanvullend op het onderwijsaanbod kunnen aangeboden worden;
- kleuters kunnen toeleiden naar kleuteronderwijs. De uitbreiding van de doelgroep van inburgering naar kleuters is opgenomen in de beleidsnota Inburgering & Integratie 2009- 2014 en in het Vlaams Actieplan Kinderrechten.
- extra kunnen inzetten op het bereiken van minderjarigen die moeilijk instromen in onderwijs;
- de vrije schoolkeuze beter garanderen.

Daarnaast worden volgende bepalingen uit het inburgeringsdecreet die een impact hebben op de minderjarige nieuwkomers zonder wijzigingen (en dus zonder nieuwe of bijkomende effecten) overgenomen in voorliggend voorontwerp van decreet. Hierbij dient opgemerkt dat 'onthaalbureau' in voorliggend decreet moet gelezen worden als 'het EVA', zijnde het extern verzelfstandigd agentschap integratie & inburgering :

- iedere minderjarige nieuwkomers die 18 jaar wordt op het ogenblik dat de eerste inschrijving in het rijksregister met een verblijfstitel van meer dan drie maanden nog geen twaalf maanden geleden heeft plaatsgevonden is verplicht om een inburgeringstraject te volgen (voor zover niet vrijgesteld van de verplichting). Bij de nadere regeling van deze inburgeringsplicht wordt er van uitgegaan dat schoolgaan – in het belang van de betrokkene – steeds primeert op inburgering.

Zolang de betrokkene kan bewijzen dat hij (onthaal)onderwijs volgt, wordt de inburgeringsplicht opgeschort. Kan hij, uiterlijk net voor de aanvang van het nieuwe schooljaar, bewijzen dat hij verder onderwijs zal volgen of dat hij een volledig schooljaar onthaalonderwijs heeft gevolgd, dan wordt hij vrijgesteld van de inburgeringsplicht en reikt het onthaalbureau een attest van vrijstelling van de inburgeringsplicht uit. Is dit niet het geval, dan wordt hij op dat ogenblik inburgeringsplichtig.

- Gemeenten in Vlaanderen verwijzen minderjarige nieuwkomers bij de inschrijving in de gemeente door naar het onthaalbureau en brengen de betrokkenen op de hoogte van de leerplicht en recht op onderwijs.
- Gemeenten in Vlaanderen informeren minderjarige nieuwkomers over het lokale socio-culturele aanbod en brengen hen in contact met betrokken lokale diensten. In Brussel neemt het onthaalbureau deze taak op.
- Naast de toeleiding naar onderwijs worden minderjarige nieuwkomers indien nodig ook toegeleid naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.
- De toeleiding naar onderwijs dient gerealiseerd te worden binnen de 60 dagen na inschrijving in het Rijksregister van de minderjarige (cf. wet op de leerplicht). Indien niet haalbaar wordt de toeleiding binnen de 60 dagen na aanmelding op het onthaalbureau.

3 Opties

Optie 1: nulloptie: de bepalingen uit het huidige inburgeringsdecreet worden ongewijzigd overgenomen in hoofdstuk 6, afdeling 3, onderafdeling 3 van voorliggend voorontwerp van decreet en er worden geen nieuwe bepalingen toegevoegd.

Optie 2: In hoofdstuk 6, afdeling 3, onderafdeling 3 van voorliggend voorontwerp van decreet worden de bepalingen uit het huidige inburgeringsdecreet ongewijzigd overgenomen met uitzondering van de bepaling m.b.t. de toeleiding naar onderwijs die aangepast wordt om toe te laten dat het EVA (voorheen het onthaalbureau) de minderjarige nieuwkomer kan toeleiden naar het meest geschikte onderwijsaanbod en met toevoeging van nieuwe bepalingen die het EVA toelaten om een inburgeringstraject aan te bieden aan minderjarigen, om anderstalige kleuters toe te leiden naar onderwijs, en om minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters die niet ingeschreven zijn in een school actief te werven en te informeren over het toeleidingsaanbod.

4 Effecten

4.1 Doelgroepen en betrokken partijen

1. minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters en de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen
2. het EVA
3. gemeenten

4.2 Optie 1

Directe effecten

4.2.1 Analyse van de te verwachten effecten op de levenssituatie van kinderen

4.2.1.1. Vrijtijdsbesteding (ongewijzigde overname bestaande bepalingen)

Gemeenten hebben de opdracht om minderjarige anderstalige nieuwkomers te informeren over het gemeentelijke socioculturele aanbod en hen, desgewenst, in contact te brengen met de betrokken lokale diensten. Met lokale diensten worden hier zowel de cultuurdiensten, jeugddiensten, sportdiensten, ed. bedoeld als de OCMW-diensten die hierin een opdracht hebben. Lokale actoren hebben het beste zicht op het mogelijke vrije tijdsaanbod. Daarbij komt ook dat het een taak is van een reguliere actor om deze toeleidingstaak op te nemen, omdat vragen naar zinvolle vrije tijdsbesteding slechts naar boven komen wanneer de minderjarige zich al meer thuis voelt en al meer Nederlands spreekt. Deze taak van de gemeente is echter niet van toepassing op de Brusselse gemeenten. Vanuit het belang van de minderjarige neemt het EVA in Brussel deze taak op.

4.2.1.2. Gezondheid en welzijn (ongewijzigde overname bestaande bepaling)

Voor zover nodig worden minderjarige anderstalige nieuwkomers naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen doorverwezen.

4.2.1.3. Onderwijs (ongewijzigde overname bestaande bepaling)

Deelname aan onderwijs is de beste hefboom voor wat betreft de inburgering van minderjarige anderstalige nieuwkomers. Minderjarige nieuwkomers dienen zo snel mogelijk ingeschreven te worden in een school en te voldoen aan de leerplicht. Daarbij kan het EVA de minderjarige helpen. Het EVA heeft als taak om de minderjarige nieuwkomers toe te leiden naar onderwijs. In deze optie wordt onthaalonderwijs vooropgesteld en geldt de leerplicht vanaf de zestigste dag na die waarop zij werden ingeschreven in de gemeente (cf. supra). Voor minderjarigen die niet binnen die periode werden ingeschreven in een school, blijft de toeleiding naar onderwijs eveneens een belangrijk aandachtspunt. Bijgevolg krijgt het EVA de opdracht om voor deze kinderen en jongeren, gedurende zestig schooldagen na aanmelding op het EVA, alsnog een school te zoeken. Bovendien moeten zij de niet-ingeschreven leerlingen – naar gelang de situatie – melden aan hetzij het Lokaal Overlegplatform hetzij het departement Onderwijs.

Nieuwkomers, die 18 jaar worden binnen de 12 maanden na hun eerste inschrijving in het Rijksregister door een gemeente in het Nederlandse taalgebied, vallen onder de inburgeringsplicht (door dit niet expliciet te regelen zou deze groep anders niet meer verplicht kunnen worden, aangezien ze hun eerste verblijf van meer dan 3 maanden als minderjarige hebben verkregen). Opteren deze 18-jarigen om hun (onthaal)onderwijs voor te zetten, wordt de inburgeringsplicht opgeschort tot 31 augustus van het lopende schooljaar. Kunnen zij na afloop van het onthaaljaar een attest voorleggen of indien ze beslissen om verder school te open, worden ze vrijgesteld van de inburgeringsplicht.

4.2.2. Toetsing van de te verwachten effecten op kinderen en hun rechten aan het IVRK

Doordat de bestaande bepalingen ongewijzigd worden overgenomen, zijn er geen nieuwe of bijkomende effecten te verwachten. Het bestaande beleid wordt gewoon bestendigd.

4.2.2.1. Belang van het kind

Het kind wordt zo snel mogelijk toegeleid naar het onthaalonderwijs dat gericht is op taalvaardigheid Nederlands en zijn sociale integratie. Voor zover nodig wordt het kind ook naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen doorverwezen. Indien gewenst, wordt het ook toegeleid naar het socioculturele aanbod.

Ouders die hier nieuw toekomen hebben de plicht om hun kinderen binnen de 60 dagen in een school in te schrijven (cf. supra). Zij worden hierover geïnformeerd wanneer zij zich komen inschrijven in de gemeente.

4.2.2.2. Non-discriminatie

De doelgroep bestaat uit minderjarige anderstalige nieuwkomers zoals bepaald in het onthaalonderwijs. Deze ruime doelgroepomschrijving omvat ook de allerswaksten binnen onze maatschappij: niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, kinderen wiens ouders een precair verblijfsstatuut hebben, enz.

Het inburgeringsdecreet en meer bepaald het toeleidingstraject van de minderjarige anderstalige nieuwkomer beoogt een toeleiding naar het onthaalonderwijs van alle minderjarigen, ongeacht hun afkomst, huidskleur of godsdienst. Het toeleidingstraject beoogt verder ook een toeleiding naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen indien nodig, en naar het socioculturele aanbod, indien gewenst.

4.2.2.3. Leven, overleven en ontwikkeling

Zoals hoger vermeld, ligt de klemtoon binnen het inburgeringsbeleid t.a.v. alle minderjarige nieuwkomers, ongeacht hun verblijfsstatuut, op de toeleiding naar het (onthaal)onderwijs.

Het toeleidingstraject voor minderjarige anderstalige nieuwkomers die zich bij het onthaalbureau aanmelden of daar worden aangemeld, omvat ook, voor zover nodig, een actieve doorverwijzing door het onthaalbureau naar gezondheidsvoorzieningen.

Het inburgeringsbeleid wil tegemoet komen aan de noden van de minderjarige anderstalige nieuwkomers en hen dezelfde startkans geven in onze maatschappij als andere minderjarigen.

4.2.2.4. Participatie

Het uiteindelijke doel van het inburgeringsbeleid is een actieve participatie van alle (meerderjarige inburgeraars en) minderjarige nieuwkomers aan onze maatschappij.

Deelname aan onderwijs is hierbij een belangrijke hefboom. Deelname aan het vrijetijdsaanbod evenzeer. Met het toeleidingstraject i.k.v. het inburgeringsbeleid worden de mogelijkheden tot deelname versterkt.

Verdelingseffecten

nvt

Indirecte effecten

nvt

Vergelijkingstabel van alle effecten

nvt

4.3 Optie 2

Directe effecten voor de doelgroepen

4.3.1 Analyse van de te verwachten effecten op de levenssituatie van kinderen

4.3.1.1. Vrijtijdsbesteding (ongewijzigde overname bestaande bepalingen)

Gemeenten hebben de opdracht om minderjarige anderstalige nieuwkomers te informeren over het gemeentelijke socioculturele aanbod en hen, desgewenst, in contact te brengen met de betrokken lokale diensten. Met lokale diensten worden hier zowel de cultuurdiensten, jeugddiensten, sportdiensten, ed. bedoeld als de OCMW-diensten die hierin een opdracht hebben. Lokale actoren hebben het beste zicht op het mogelijke vrije tijdsaanbod. Daarbij komt ook dat het een taak is van een reguliere actor om deze toeleidingstaak op te nemen, omdat vragen naar zinvolle vrije tijdsbesteding slechts naar boven komen wanneer de minderjarige zich al meer thuis voelt en al meer Nederlands spreekt. Deze taak van de gemeente is echter niet van toepassing op de Brusselse gemeenten. Vanuit het belang van de minderjarige neemt het EVA in Brussel deze taak op.

4.3.1.2. Gezondheid en welzijn (ongewijzigde overname bestaande bepalingen)

Voor zover nodig worden minderjarige anderstalige nieuwkomers naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen doorverwezen.

4.3.1.3. Onderwijs

Deelname aan onderwijs is de beste hefboom voor wat betreft de inburgering van minderjarige anderstalige nieuwkomers. Minderjarige nieuwkomers dienen zo snel mogelijk ingeschreven te worden in een school en te voldoen aan de leerplicht. Daarbij kan het EVA de minderjarige helpen.

Wijziging: het EVA heeft als taak om de minderjarige nieuwkomers toe te leiden naar het meest geschikte onderwijsaanbod (en niet langer alleen naar het onthaalonderwijs), waarbij de vrije schoolkeuze van de ouders gerespecteerd wordt. Voor deze minderjarigen geldt de leerplicht vanaf de zestigste dag na die waarop zij werden ingeschreven in de gemeente (cf. supra).

Behoud van het bestaande: voor minderjarigen die niet binnen de periode van zestig dagen werden ingeschreven in een school, blijft de toeleiding naar onderwijs een belangrijk aandachtspunt. Bijgevolg krijgt het EVA de opdracht om voor deze kinderen en jongeren, gedurende zestig schooldagen na aanmelding op het EVA, alsnog een school te zoeken. Bovendien moeten zij de niet-ingeschreven leerlingen – naar gelang de situatie – melden aan hetzij het Lokaal Overlegplatform hetzij het departement Onderwijs.

Nieuw: Ook anderstalige kleuters kunnen nu toegeleid worden naar kleuteronderwijs. Het kleuteronderwijs betekent immers een voorbereiding op een goede start in het lager onderwijs en verkleint de kans op schoolachterstand.

Behoud van het bestaande: in deze optie vallen nieuwkomers, die 18 jaar worden binnen de 12 maanden na hun eerste inschrijving in het Rijksregister door een gemeente in het Nederlandse taalgebied, opnieuw onder de inburgeringsplicht (door dit niet expliciet te regelen zou deze groep anders niet meer verplicht kunnen worden, gezien ze hun eerste verblijf van meer dan 3 maanden als minderjarige hebben verkregen). Opteren deze 18-jarigen om hun (onthaal)onderwijs voor te zetten, wordt de inburgeringsplicht opgeschort tot 31 augustus van het lopende schooljaar.

Kunnen zij na afloop van het onthaaljaar een attest voorleggen of indien ze beslissen om verder school te lopen, worden ze vrijgesteld van de inburgeringsplicht.

Nieuw: hoewel het inburgeringsbeleid t.a.v. minderjarigen focust op een toeleiding naar onderwijs, kunnen sommige minderjarigen ook baat hebben bij een inburgeringstraject. Voortaan kan de groep die 18 wordt tussen september en december en die geen recht meer hebben op OKAN-onderwijs instappen in een inburgeringstraject.

Nieuw: voor leerplichtigen kan er voortaan een inburgeringstraject ingericht worden aanvullend bij het onderwijsaanbod. In sommige regio's werden reeds projecten ingericht waarbij in de zomervakantie een inburgeringsaanbod (met maatschappelijke oriëntatie, lessen Nederlands en trajectbegeleiding) door onthaalbureaus werd aangeboden aan minderjarige nieuwkomers. Dit aanbod op projectmatige basis werd als zeer zinvol ervaren en bood de minderjarige nieuwkomers in de zomervakantie op een ontspannende manier een goede voorbereiding op het schooljaar.

4.3.2. Toetsing van de te verwachten effecten op kinderen en hun rechten aan het IVRK

4.3.2.1. Belang van het kind

De minderjarige nieuwkomer wordt zo snel mogelijk toegeleid naar onderwijs. Voor zover nodig wordt hij of zij ook doorverwezen naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen. Indien gewenst, wordt de minderjarige nieuwkomer ook toegeleid naar het socioculturele aanbod. Aanvullend hierbij wordt de kleuter voortaan ook zo snel mogelijk toegeleid naar onderwijs.

Ouders die hier nieuw toekomen hebben de plicht om hun kinderen binnen de 60 dagen in een school in te schrijven (cf. supra). Zij worden hierover geïnformeerd wanneer zij zich komen inschrijven in de gemeente. Omwille van het belang van onderwijs, zal het EVA ook een wervingstaak opnemen naar ouders van minderjarige nieuwkomers en kleuters waarvan blijkt dat ze niet ingeschreven zijn in een school.

Aanvullend op of aansluitend bij het onderwijsaanbod kunnen minderjarigen, indien ze daar baat bij hebben ook een (aangepast) inburgeringsaanbod volgen.

4.3.2.2. Non-discriminatie

De doelgroep bestaat uit minderjarige anderstalige nieuwkomers zoals bepaald in het onthaalonderwijs en anderstalige kleuters. Deze ruime doelgroepomschrijving omvat ook de allerzwaksten binnen onze maatschappij: niet begeleide buitenlandse minderjarigen, kinderen wiens ouders een precair verblijfsstatuut hebben, enz.

Het inburgeringsdecreet en meer bepaald het toeleidingstraject van de minderjarige anderstalige nieuwkomer en anderstalige kleuter beoogt een toeleiding naar onderwijs van alle minderjarigen, ongeacht hun afkomst, huidskleur of godsdienst.

Conform het decreet Gelijke onderwijskansen wordt een vrije schoolkeuze gegarandeerd.

Het toeleidingstraject voor minderjarige nieuwkomers beoogt verder ook een toeleiding naar gezondheids- en welzijnsvoorzieningen indien nodig, en naar het socioculturele aanbod, indien gewenst.

4.3.2.3. Leven, overleven en ontwikkeling

Zoals hoger vermeld, ligt de klemtoon binnen het inburgeringsbeleid op de toeleiding naar onderwijs van alle minderjarige nieuwkomers en kleuters, ongeacht hun verblijfsstatuut.

Het inburgeringsbeleid wil tegemoet komen aan de noden van de minderjarige anderstalige nieuwkomers en anderstalige kleuters en hen dezelfde startkans geven in onze maatschappij als andere minderjarigen.

4.3.2.4. Participatie

Het uiteindelijke doel van het inburgeringsbeleid is een actieve participatie van alle (meerderjarige inburgeraars en) minderjarige nieuwkomers aan onze maatschappij.

Deelname aan onderwijs is hierbij een belangrijke hefboom. Deelname aan het vrijetijdsaanbod evenzeer. Met het toeleidingstraject i.k.v. het inburgeringsbeleid worden de mogelijkheden tot deelname versterkt.

Verdelingseffecten

nvt

Indirecte effecten

nvt

Vergelijkingstabel van alle effecten

nvt

4.4 Keuze en motivering van de optie

Optie 2 draagt de voorkeur weg. Optie 2 omvat alle acties van optie 1, maar breidt ze verder uit, zodat het belang, de participatie en de ontwikkeling van het kind nog meer voorop staan.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

De juridisch-technische uitwerking, de uitvoering, de handhaving en de evaluatie van de verkozen optie maken integraal deel uit van het voorontwerp van decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

Voor nadere informatie verwijzen we naar het voorontwerp van decreet, de memorie van toelichting en de nota aan de Vlaamse Regering.

6 Consultatie

- Het inburgeringsbeleid t.a.v. anderstalige minderjarige nieuwkomers is niet nieuw. De afgelopen jaren werd immers heel wat expertise opgebouwd. Vanuit de onthaalbureaus en het Kruispunt Migratie-Integratie werden een aantal aanbevelingen gedaan om het huidige inburgeringsdecreet verder te verdiepen. Hierover werd overleg gepleegd tussen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de onthaalbureaus en het Kruispunt Migratie-Integratie.

- De experimentele projecten die de onthaalbureaus BON en Limburg met middelen van het Europees Vluchtelingenfonds tijdens de zomervakantie hebben gerealiseerd, hebben aangetoond dat inburgering voor minderjarigen (in dit geval niet-begeleide minderjarige asielzoekers) een meerwaarde kan bieden.
- Er werd contact opgenomen met het departement Onderwijs i.v.m. de wervingstaak van het EVA, opgenomen in het voorontwerp van decreet, om na te gaan of en hoe het EVA zicht kan krijgen op de minderjarigen die niet ingeschreven zijn in een school.
- Vanuit de onderwijssector kwam de vraag om de meerderjarige doelgroep van inburgering te koppelen aan de leerplicht in plaats van leeftijd ("voor zover volle 18 jaar oud") om zodoende de groep op te vangen die 18 jaar wordt tussen september en december en niet meer leerplichtig is.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Nvt.

8 Samenvatting

Het huidige inburgeringsbeleid t.a.v. minderjarigen wordt in voorliggend voorontwerp van decreet verder uitgebreid om zo nog meer tegemoet te komen aan de principes in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind:

- kleuters kunnen ook toegeleid worden naar kleuteronderwijs en naar welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in het kader van het inburgeringsbeleid
- er wordt extra ingezet op het bereiken van minderjarigen die moeilijk instromen in onderwijs door het EVA een informatie/wervingstaak toe te kennen naar minderjarige nieuwkomers en kleuters die niet ingeschreven zijn in een school.
- de vrije schoolkeuze wordt gegarandeerd door de toeleidingstaak uit te breiden naar het meest geschikte onderwijsaanbod, i.p.v. enkel onthaalonderwijs.

Inburgeringstrajecten worden ook toegankelijk gemaakt voor minderjarige nieuwkomers, zodat deze jongeren aansluitend of aanvullend op het onderwijsaanbod een inburgeringstraject kunnen volgen.

9 Contactinformatie

Joke Vispoel
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
team inburgering
joke.vispoel@bz.vlaanderen.be
Tel 3 01 72

Annemie Degroote
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
team inburgering
annemie.degroote@bz.vlaanderen.be
tel 3 32 53